

Ananda, of Abhaya-giri, Kavi-
chakravarti
Saddhammopayanaya

PK
4591
A5S3
1911

SADDHAMMO PAYANAYA.

සධම්මපායනය.

අහසගිරි කවිවක්‍රවණීති ආනය
මහතෙරුන් විසින් විරචිතයි.

ආනය සහ නම් ඇති අන්‍ය මහාඝමිපරිනෙකුන්
විසින්

සන්න ලියනලදි.

පළමු වරට

ආචාර්ය බ්‍රව්‍යන්තුකානම් පබ්බතා ලවා

පාඨශාලාධිපති කරවා මුද්‍රණය කරවනලදිත්

දෙවෙනි වරට

විද්‍යාදය පිරිවෙණේ උපාචාර්ය

කතාව රත්නසාර ඝමිපරිසෝ වහන්සේ ලවා

ශ්‍රීපත්‍යාවලෝකනය කරවනලදි.

Printed & Published.

BY

C. BOTEJU

SARASWATI PRINTING WORKS, COLOMBO.

1911.

SADDHAMMOPAYANAYA.

සධම්මොපායනය.

Aranda, of Abhaya-giri, kavi-chakravart.
අනන්ද රි කවි චක්‍ර වර්ති ආනන්ද

මහ තෙරුන් විසින් විරචිතයි.

—x—

ආනන්ද යන නමි ඇති මහා ස්ථවිරකෙනෙකුන්

විසින්

සන්ත ලියන ලදී.

පළමු වරට

ආවාසී බමුවන්තුඩාවේ පඬිතුමා ලවා

පාසැලොබනාදිය කරවා මුද්‍රණයකරවන ලදින්

දෙවෙනි වරට

විද්‍යොදය පිරිවෙණේ උපාධ්‍යයා

කහවේ රහනසාර ස්ථවිරයන්වහන්සේ ලවා

ශුචිපත්‍රාවලෝකනය කරවන ලදී.

Printed & Published

BY

C. BOTEJU

SARASWATI PRINTING WORKS, COLOMBO.

1911.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a library or collection stamp.

PK
4591
A5S3
1911

සිංහල පනත.

මේ “සම්මේලනය” නම් ග්‍රන්ථය වනාහි සෞඤ්ඤාදි ගුණගණනා
 කරණවිභූෂිත සුවිශ්‍රුභානමයෙන් හා ත්‍රිභුවනතිලක කෙතුවුන
 සමන්තපාදායමාණ අශරණ ශරණ ශරණාගත චජ්ජජරකරුණා
 නිධාන දශබලධාරී තථාගතයන්වහන්සේගේ පිටකත්‍රය බම්මිස
 යෙහි අප්‍රතිහතඥනමතිමයෙකු යුක්තවූ හදනන ආනාද මහා
 ඥාමිපාදයන් විසින් සබ්බමමාරිච්ච බ්‍රහ්මස්මා නම් භික්ෂූන්ට බම්මිප්‍රා
 හාත වශයෙන් සැවිම පිණිස බම්මකථානය ඥනවිරහිත ග්‍රන්ථීරු
 මනුබ්‍රහ්මයන්ට පවා සුවසේ දතහැකි පරිද්දෙන් අතිගමහිරාමල
 විපුලාභීභාවිත සුත්‍රසුක්ක නොසික්මවා අනතිවිසතිණිකයෙක්
 කරණලද්දකි.

මෙය දුලිභවූ මනුෂ්‍යානමහාවය ලැබූ ගෘහස්ථපුටුජිත සකල
 බෞද්ධයන් විසින් ලබාගතයුතු වූ අභිදුෂ්ටසෂණවිනිර්මුක්තසෂණ
 සම්පන්න විභාගය පටන් අප්‍රමාදානිශංසය අවසන්කොට ඇති නානා
 නයානිත විශිෂ්ටබම්මිභාග වණිණනා එකුත්විස්සකින් සමලභිකා
 නවේ. මෙහි ඒ ඒ බම්මයන් පිළිබඳ වණිණනාව මධුරමනොහර පද්‍ය
 වලින් විරචිත බැවින් මෙය බම්මකපිකයන්ටද මනොපකාරී වේමය.
 සාමාන්‍යයෙන් දුෂ්ප්‍රතිපත්ති මේ මේවා යයි දැන සුප්‍රතිපත්තිපුරණ
 යෙහි තතපරවූ සකලබෞද්ධයන් විසින්ම මෙය පාබම්කොට සිත්හි
 ලා දූරියයුත්තේවේ, අනතිවිසතිණිකයෙක් සබ්බතකරණලද්දක්
 බැවින් එසේ පාබම් කොට දරාගතහැක්කේද වේ.

තවද මෙහි අනිවිඤ්ඤායට අසමනාවූවන්ගේ පහසුවපිණිස පසුව
 ආනාද නම් මහාස්ථවිරකෙනෙකුත් විසින් ලියනලද විශාලාභී
 ව්‍යාච්ඡානයද ඇති බැවින් පාලිභාෂාව නොදත් අයටද අත්‍යන්තරා
 පකාරීවේ, මෙකී මනොපකාරිනිය සලකා ක්‍රිස්තු වර්ෂයෙන් 1874
 අවුරුද්දේදී ශ්‍රී දෙවරසෂිනාවාසනී බ්‍රිටිශ්තුබාවේ රාජනීය පති
 නුමන් ලවා පාඨශෝධනාදිය කරවා මුද්‍රණයකොට තිබුන පොත්
 දැනට ලබාගැනීමට නොමැතිබැවින් දෙවෙනි වරට මෙසේ මුද්‍රණය
 කරවා ලෝකයා අතර ප්‍රකටකරවාලීමට අදහස්කෙළෙමු. මේවරට
 මුද්‍රණයකරවීමේදී විද්‍යාදායපිරිවෙණේ උපාධ්‍යායී කහවේ රතන
 සාර ස්ථවිරයන්වහන්සේ මෙහි ශ්‍රවිපත්‍රාදිය බලාදෙත්ට යෙදුනා
 ඇත.

ඇන්. ජේ. කුමාර.
 බබ්ලිම්. කොරගේලිස් පෙරේරා.

පටුන.

පිටුව	ගාථාව
2	4 අකකිණදීපනගාථා
12	53 දසඅකුසල් හා එහි ආදීනවගාථා
22	97 ප්‍රත්‍යක්ඛවණ්ණනාගාථා
29	129 තිරච්ඡානද්‍රක්ඛවණ්ණනාගාථා
33	176 පාපාදිනවගාථා
45	211 පුඤ්ඤඵලදෙදසගාථා
56	263 දුනානිසංසගාථා
70	337 සීලානිසංසගාථා
92	451 භාවනානිසංසගාථා
101	497 පනතිදුනානිසංසගාථා
104	510 අනුමොදනානිසංසගාථා
105	517 දෙසනානිසංසගාථා
108	528 සවනානිසංසගාථා
110	539 සුඡානිසංසගාථා
113	555 වෙසණවච්චානිසංසගාථා
114	568 සම්මහංසනානිසංසගාථා
115	569 සරණානිසංසගාථා
118	580 අනුසාරණානිසංසගාථා
120	588 අප්පමාදානිසංසගාථා

1911. II. 23. 31.

කෙරෙහි යන ලද ප්‍රධාන මාර්ගය
සාමාන්‍යය වී කරන ලද ප්‍රතිපත්ති.
විකල්පය වේදිකාව —

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

සංකල්පවාදය.

—+X:X:X+—

නමෝ තසං හග්ගො අරහතො

සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

- 1 සංකාසව විනිමුක්තං සංකාසාධුගුණාකරං,
සංකල්පොකතරූපීරං භිතං අමතමහංදං.
- 2 සංකාදරෙන චිද්දිප්තා සම්මාසම්බුද්ධාදිතො,
අථ ධම්මව සංකප්ප සම්මා ඉධිතා අහං.
- 3 සංකල්පවාදයාං කිම් රචයිස්සාමි පෙසිතුං,
නාමතො බුද්ධසොමස්ස පියසබ්බතමාරිතො.

1 සංකාසව, සියලු (කාමාශ්‍රව හවාශ්‍රව දූෂට්‍යාශ්‍රව අවිද්‍යාශ්‍රව යන) ආශ්‍රවයන්කෙරෙත්; විනිමුක්තං, මිදුනාවූ; සංකාසාධුගුණාකරං, සියලු (ශිල සවාසි ප්‍රඥ විමුක්ති විමුක්තිඥා දර්ශන යනාදී) උතුම් ගුණයට ආකරවූ හෙවත් උත්පත්තිස්ථානවූ; වීරං, (අනුත් විසින් නොකොටහැකිවූ ප්‍රතිපත්තිශ්‍රියාකොට අනුත්විසින් නොපැමිණිය හැකිවූ සම්පූර්ණඥානාමති අනිශ්චයවැරැදිහෙයින්) වීරවූ; භිතං, (ව්‍යාධිහරණ ඔෂධයක් රෝගීහට නිතනම්වනසෙයින් සියලුසතුන්ගේ දුක්හරණහෙයින්ද වෛනෙය්‍යජනයන් පරිපාලනයකරණ්‍යහයින්ද) භිතවූ; අමතමහංදං, නිවන්මගදෙන්නාවූ; සංකල්පොකතරූපී, සියලු ලෝවැසියන්ටගුරුවූ

2 සම්මාසම්බුද්ධං, සමස්ත්සම්බුද්ධත්; ආදිතො, පළමුකොට; සම්මා, ශ්‍රධාව කරණකොටහෙණ; සංකාදරෙන, සියලුආදරයෙන් උපලක්ෂිතවූ; ඉධිතා චිද්දිප්තා, මුදුනෙන් වැද; අථ, නැවත; ධම්මඤ්ච, පසර්‍යා පති ධර්මයහා එක්කොට නවලොවුතුරාදහම්ද; සංකප්පව, අපවායනී පුද්ගල සංකප්පාද; අහං,මම; (“මුඛිනාචිද්දිප්තාං,සි යොදනු.”)

3 පියසබ්බතමාරිතො; ප්‍රියසබ්බමි සරුත් දැනි නොහොත් ප්‍රියමාන බ්‍රහ්මවාරීවූ; නාමතො, නමින්; බුද්ධසොමස්ස,බුද්ධසොමසාහට; පෙසිතුං, යටන්නට; කිම්, මදකොට; සංකල්පවාදයාං, සංකල්පවාදයනයක් (සදහම් පඤ්චරක්) එනම් ප්‍රකරණයක්; රචයිස්සාමි, රචනා කෙරෙමි හෙවත් බඳිමි.

- 4 අට්ඨකඛණ විනිමුත්තො, ඛණං පරමදුලහං.
උපලබ්ධා කතතඛණං පුඤ්ඤං පඤ්ඤාපිතා සදා.
- 5 නයො අපායා ආරාප්පා සංඤාං පච්චන්තිමමු ච,
පච්ඤ්ඤානං වෙකලලං මිච්ඡාද්ධි ච දුරුණා.
- 6 අපානුභාවො බුබුසු සම්මොමනදායිනො,
අභිකඛණා අසමයා ඉති එතෙ පකාසිතා.
- 7 කාරෙනො කම්මකරණං නිරයෙ අනදරුණං,
හයානකං භුසං ඝෝරං කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 8 සම්මිසඤ්ඤාරතිනෙ සදා උභිහතථිවිනෙ,
නිරච්ඡානං වෙ යනොතා කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.

4 අට්ඨකඛණ විනිමුත්තො, අෂට අක්ෂණයෙන් මිදුනාවූ; පරම දුලහං, අතිශයින් දුලිහවූ; ඛණං උපලබ්ධා, සැණසම්පන්නය ලද්දවූ; පඤ්ඤාවතා, නුවණැත්තනු විසින්; සදා, හැමවේලෙහි ම; පුඤ්ඤං කතතඛණං, පින්කටයුතුයි.

5 නයො අපායා, (නරක නියතීන් ප්‍රේත ලෝකය යනමේ) තුන් අපායයෝද; ආරාප්පාසංඤාං, අරාප අසංඤා තලයද; පච්චන්ති මමුච්චි, ප්‍රත්‍යක්ෂතදයයද; පච්ඤ්ඤානං වෙකලලං, (විකල්ප සොන සාණ ජිව්තා කාය යනමේ) පසිදුරන්ගේ විකල්පවද; මිච්ඡාද්ධිච දුරුණා, කකිඤ්ච මිථ්‍යාදායියද

6 සම්මොමනදායිනො, සම්මිනමැති අමාත දෙනසුදුටු (සදහම් අමාදෙන); බුබුසු, බුදුන්ගේ; අපානුභාවො, නොඉපදුම්ද යන; එතෙඅට්ඨකඛණා, මේ අෂටඅක්ෂණයෝ හෙටත් අෂට දූෂට ක්ෂණයෝ; අසමයාඉති, පින්කිලීමට සමය වූවානු නොවෙතියි; පකාසිතා, ප්‍රකාශකරණලද්දහුය. (හේඑසේමැයි).

7 නිරයෙ, නරකයෙහි; අනිදරුණා, අතිශයින්ම දරුණුවූ; හයා නකා, හයඋපදවන්නාවූ; ඝෝරං, කකිඤ්ච; කම්මකරණං, කම්කටුල්; භුසං, අනවරතයෙන්; කාරෙනො, තෙමෙ නමහට කරවන්නේ; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවරපරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

8 සම්මිසඤ්ඤාරතිනෙ, සම්මිසංඤ වෙන්තොරවූ(සම්මිසක සංඤ වක් නැත්තාවූ); සදා, හැමවේලෙහි; උභිහතථිවිනෙ, උච්ඡිතවූ මරණ හයින් හයපත්වූජිවිත ඇති; නිරච්ඡානං වෙ යනොතා, නිරිසන් භවයෙහිවූයේ; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින් කෙරේද.

- 9 ගන්ධින පෙහතිවිසයං සන්තාපපරිසෝධි නා,
බ්‍රහ්මසාසාපරිසසන්තො කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 10 ආරුප්පාසඤ්ඤලොකෙපි සවණොපායවජ්ජිනො,
සඬුම සවණා තිණො කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 11 අච්චන්තාධම්මබ්‍රලෙ මුනිඤ්ජුතවජ්ජිනො,
පච්චන්තවිසයෙ ජාතො කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 12 ජලො මුහාදිකො වාපි විපාකාචරණං ඕතො,
ගහණොපායරහිතො කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 13 පකබන්තො පාපිකං දිට්ඨං සබ්බං අනිවහරිතං,
සංසාරබාහුභූතො හි කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.

9 පෙහතිවිසයං, ප්‍රෙතවිසයං; ගන්ධින, ගොස් (එතිලා); සන්තාප පරිසෝධිනො, (අභිසන්තාප සොකසන්තාප අතමේ) දෙනාමි මෙන් විසලන ලද්දේ; බ්‍රහ්මසාසාපරිසසන්තො, සාපිපාසදෙතින් පරිශ්‍රාන්තවූයේ (මිනිසුන්); කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

10 ආරුප්පාසඤ්ඤලොකෙපි, ආරුහල අසංඤ්ඤාල සහ මෙ දෙලොවෙහි (දුක් නැතිවෙයි); සවණොපායවජ්ජිනො, අසන්නධ උපාය වර්ජිතවෙයි; සඬුම සවණාතිණො, සඬුමුඛණයෙන් පිරි හුණුයේ; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

11 මුනිඤ්ජුතවජ්ජිනො, මුනිඤ්ජුතවු (තථාත්මයයන් දරැවු) ශ්‍රාවක සභ්‍යයා විසින් වර්ජිතවු; අච්චන්ත, අතිශයින්ම; අධම්මබ්‍රලෙ, අධම්මබ්‍රලවු; පච්චන්තවිසයෙ ජාතො, ප්‍රත්‍යක්‍ෂ දෙශයෙහි උපන්නේ; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

12 ජලො, (දන්නාවුන් කිව්‍යක් අසන දරණ පමණ භාවණ නැතිව) ජබ්බුද; මුහාදිකො වාපි, ගොළුව ජාත්‍යකු ජාති බබරවුද; විපාකාචරණං ඕතො, විපාකාචරණ අගෙනක පිළිසිද සිටියේද; ගහණොපාය රහිතො, සදහම්මන්තාව උපාය නැත්තේ; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

13 සබ්බං අනිවහරිතං, හැම සෙයින්ම නොතැවතිය හැකි වු; පාපිකං දිට්ඨං, පව්වු මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය; පකබන්තො, බවුයේ, සංසාරබාහුභූතො හි, සසර කණුවක් බවුයේම; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති, කවර පරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.

- 14 බුද්ධාදිදේව ආනුඤ්ඤා සිද්ධිමහාචාර්යයකො,
මොහකුකාමර වනතනෙනා කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති.
- 15 යං භාවනාමයං පුඤ්ඤං සච්චාභිසම්බන්ධං,
නස්සනොකාසභාසචන ඵනෙ අකඛණසම්මතං.
- 16 අට්ඨකඛණවිනිමුඛෙනා බිණ්ණො පරමදුලලහො,
නං ලබා කො පමජජය්‍ය සබ්බසම්පන්නසාධකං.
- 17 අවෙකලල මහුස්සතතං බුද්ධාදිද්වාර්තමණිතං,
සුදුලලහතරං නංගි බිණ්ණො නිබ්බාණසිද්ධියං.

14 සිද්ධිමහාචාර්යයකො, නිවන් මග බිබුලුවන (පහයන); බුද්ධාදි
දේවආනුඤ්ඤා, බුද්ධාදිත්‍යයා නොනැසීයා; මොහකුකාමරවන
නෙනා, මොහනාමිති අදුරෙහි පවත්නේ; කථං පුඤ්ඤං කරිස්සති,
කවරපරිද්දෙකින් පින්කෙරේද.*

15 සච්ච, (දුඛ සත්‍යය සමුදය සත්‍යය නිරෝධ සත්‍යය මාර්ග
සත්‍යය යන)විකුස්සත්‍යයන්ගේ; අභිසම්මය, දැන්මය යන මාර්ගයන
කාන්තය; ආවහං, එලවන; භාවනාමයං, විදග්ගාදි භාවනාමයවූ;
යං පුඤ්ඤං, යම් පිනෙක් ඇද්ද; නස්ස, ඒ පිනව; අනොකාසභාසච
න, අවකාශනොවන බැවින්; ඵනෙ, මොව්හු; අකඛණසම්මතං,
අක්‍ෂණයහසි දන්නා ලදහ.

16 අට්ඨකඛණ විනිමුඛෙනා, අභව අක්‍ෂණයෙන් හෙවත් අපටද
පටක්‍ෂණයෙන් මුක්තවූ; බිණ්ණො, නව වනවූ ක්‍ෂණය නොහොත්
අල්කාශය; පරමදුලලහො, අතිදුලිභය; (එබැවින්)—සබ්බ සම්පන්න
සාධකං, සියලු සම්පත් සාධන; නං ලබා, ඒ ක්‍ෂණ සම්පන්නය ලදින්;
කො, කවරෙක්; පමජජය්‍ය, පින්කිරීමෙහි පමා වන්නේද.

17 බුද්ධාදිද්වාර්තමණිතං, බුද්ධාදිත්‍යයා විසින් ගොබනලද (බුද්ධා
ත්‍යාදයෙන් හෙබි); අවෙකලල, (ගොඵ බිහිරි බැව් ආදි) වෙකලස
නැති; මහුස්සතතං, මහුත්‍යාතමය; සුදුලලහතරං, අතිශයින් දුලි
භය; නංගි, ඒ මහුත්‍යාතමයම; නිබ්බාණ සිද්ධියං, නිව්‍යාණ සිද්ධියව;
බිණ්ණො, ක්‍ෂණයහි අවකාසය.

*මෙහෙයන පුඤ්ඤ භවදයෙන් විදග්ගා හා ලොකොත්තර කුසල්
ගන්නේය.

- 18 හෙතුදුක්කරතො චෙච් සාරතො ච් මහනිසතො,
මහාසාරංච රතනං මනුස්සත්තං සුදුලලහං.
- 19 මනුස්සත්තස්ස හෙතුති පුඤ්ඤං තං අනිදුක්කරං,
ලොකෙ ති පුඤ්ඤකාමානං මඤ්ඤා නස්ස ඩාසිකං.
- 20 පුඤ්ඤස්ස දුක්කරත්තච අපුඤ්ඤපුක්කරත්තනං,
ඝරං කාමාන දූෂනන දහනෙන ච චෙදියං.
- 21 පාපෙ අනාදරෙනාපි සත්තං චත්තනෙ මනො,
පුඤ්ඤ අනිදාදරෙනාපි නදියා සාසිතබ්බකං.

18 හෙතුසුක්කරතො චේව, මනුෂ්‍යාභාවය ලබන්නාව හෙතුමු පින් දුෂ්කරහෙයින්ද; සාරතො ච, මනුෂ්‍යාභාවය නම සාරහෙයින් ද; මහංසුතොච, මාහැඟිහෙයින්ද; මහාසාරං, මහාසාරමු; රතනං ඉව, රුවනක්මෙන්; මනුස්සත්තං, මනුෂ්‍යාභාවය; සුදුලුභං, අති දුලිභයි.

19 මහසෑන්තසෑන්, මහනඹවයා; හෙතුනි, හෙතුප්පි; තං පුඤ්ඤං, ඒවිත්; අභිජිකකරං හි, ඉතා දුෂ්කරමැයි; තසෑන්, ඒවිත් දුෂ්කරම වට; ලොකෙ, ලෙවිනි; පුඤ්ඤකාමානං, පින්කැමතිවුන්ගේ; මඤ්ඤා, මඳබැව්; සාධිකා හි, සාධක මැයි, (ඒබව මසින්ම දන් නේමැයි සනුයි.)

20 ප්‍රඥාපාදය; ප්‍රණායකමයාගේ; දුක්ඛරත්නකූට, දුක්ඛරබවද; ආප්‍රඥාපාද, පාපකමයාගේ; සුඛරත්නනාම; සුවසේකව හැකිබවද; සරං කායාන, ගෙයක් කොට; දැනෙන, දීමෙන්ද; දහමනනව, එම ගෙය ගිනිලා දවීමෙන්ද; වෙදියං, දන යුතුයි.

21 වනො, සිත; පාපෙ, පාපකම්මිෂයෙහි; අනාදරෙනාපි, අනාදරයෙනුදු; සත්තං, හැමවේලෙහිම; වරතනෙ, පවත්නේය; පුඤ්ඤ, පුණ්ණකම්මිෂයෙහි; අව්වාදරෙනාපි, අතිශයවත් ආදරයෙන්වත් (පවත්නේය යන වෙදෙක); නදියා, හොයකින්; සාධිතබ්බකං, සැඟය යුතුයි; (සම්මේ හොය යවත්හට වෙනම් වැඩක්නැත් මුහුදට ගලායන්නේ අනුත්තරයෙන්ම සේද වැඩිපිණිස ගොඩට නගනුලබන්නේ ඉතාමලවත් උත්තරයෙන් නගනුලැබේද එවැන්නමෙයිද යනයි.)

- 22 යථා දිස්සන්ති සමපුණ්ණං අපුඤ්ඤඵලභුමියො;
තථා පුණ්ණං නදිස්සන්ති පුඤ්ඤානං ඵලභුමියො.
- 23 පිපිලිකානං පුජොති බිලා එකා විනිශ්චයො,
කිනත්ත සො නාතිර්ථෙවසා මහුස්සෙ ජම්බුදීපකෙ.
- 24 පුඤ්ඤස්ස දුක්ඛරත්තාව මහුස්සත්තං සුදුලලහං,
බිජාභාවෙ ඵලාභාවො අලං තං පටිභාවිතුං.
- 25 යං යමහි සමමතං ලොකෙ තත්ථ තං සාරස ඤාදිතං,
තතො සාරං මහුස්සත්තං සාධු සමමතභාවතො.
- 26 උලාරඵලදං කපිමං නිබ්බාණවහමෙවම,
ඉධ ඉජ්ඣාති සබ්බන්ති ඤෙය්‍යා එත්ථ මහග්ගතා.

22 අපුඤ්ඤ, පාපකම්මයාගේ; ඵලභුමියො, ඵලභුමිවූ සතරඅපාය යෝ; යථා සමපුණ්ණා, යම්සේ පිරුණාහු; දිස්සන්ති, පෙනෙද්ද; පු ඤ්ඤානං; පුණ්ණකම්මයන්ගේ; ඵලභුමියො, ඵලභුමිවූ සත්විසි තල යෝ; තථා, එසෙයින්න; පුණ්ණා, පරිපුණ්ණිවූවාහු; නදිස්සන්ති, නොපෙනෙත්.

23 එකා බිලා, එක්බිලයකින්; විනිශ්චයො, නික්මුණු; පිපිලි කානං, කිහිපියන් සමඟවූ; සො පුජොති, එරැස; ජම්බුදීපකෙ, ද ඔදිවූ; මහුස්සෙ, මිනිසුන්තාක්; කිනත්ත, කිම; නාතිර්ථෙවසා, ඉක්ම ගොසිටිනේද.

24 පුඤ්ඤස්ස, පුණ්ණකම්මයාගේ; දුක්ඛරත්තා එව, දුක්ඛර බැවින් ම; මහුස්සත්තං, මහුණ්ණය (මිනිසන්බව;) සුදුලලහං, අතිදුලිහ යි; තං, ඒ(පින්කිරිට උගහට බැවින්) මහුණ්ණය දුලිහබව; පටි භාවිතුං, හඟවන්නට; බිජාභාවෙ, බිජුවටනැතිකල; ඵලාභාවො, ඵලනැතිබව; අලං, පමනි.

25 ලොකෙ, ලොවිහි; යමහි, යම්තැනෙක්හි; යං, යම්වස්තුවක්; සමමතං, සාධුන්විසින් මැනවැයි සමමතද; තත්ථ, ඒ සමමත තන් හිදු; තං, ඒමහුණ්ණය; සාරස ඤාදිතං, සාරයයි දන්නාලදි; ත තො, ඒ; සාධුසමමතභාවතො, සාධුන්විසින් සාරයයි සමමත බැවින් නොහොත් මොනවටසමමත බැවින්; මහුස්සත්තං, මහුණ්ණය; සාරං, සාරයි.

26 උලාර ඵලදං, උදරතරවූ විපාකදෙන; කපිමං, ලෞකික ඤා සල කම්මයද; නිබ්බාණවහමෙවම, නිවන්ඵලවන විදගිනාභාවනා සහිතවූ ලොකොත්තර ඤාසලකම්මයද යන, සබ්බං, සියල්ල; ඉධ, මේ මිනිසන් බැවිහිලා; ඉජ්ඣාති, සිඬවේනුයි; එත්ථ, මේ මිනිස න් බැවිහි; මහග්ගතා, මානැතිබව; ඤෙය්‍යා, දනසුතුයි.

- 27 එවමාදිති හෙතුති මිත්‍රායානං සුදුලලහං,
තසාලාභානු සංගාදි සමපන්නි චෙට් දුලලහං.
- 28 අච්චන්තලාමකායාපි අත්තත්ථපටිපත්තියා,
ලබ්බනියමිත්‍රායානං යදි එවං සුදුලලහං.
- 29 අපො අච්චන්තසෙට්ඨාය පරත්ථපටිපත්තියා,
දුක්ඛාරතායා උපමා තිලොකෙපි නට්ඨති.
- 30 පුත්තායා දුක්ඛං කන්තාපි ලොකෙ අත්තසුඛස්සෙ,
පරත්ථං පටිපජ්ජන්තො කො හි නාම භවිස්සති.
- 31 අසනුත්තායා ලොකායා සරණන්ති අයාමිනො,
අකතඤ්ඤායා දුට්ඨායා කො සීයා භාරවාහකො.

27 එවමාදිති, (හෙතුදුක්ඛාරතො චෙට් යනාදින් කියනලද) මේආදිවු; හෙතුති, හෙතුවෙන් (කාරණයෙන්); මිත්‍රායානං, මිත්‍රායානිය; සුදුලලහං, අතිදුලිහය; තසා, ඒ මිත්‍රායානව භාවයාගේ; අලාභානු; අලාභයෙහි වනාහි; සංගාදිසමපන්නිව, සමගාදියෙහි සමපන්නිවුද; දුලලහා එව, දුකින්ලැබිය යුක්තානුමය.(ආදිශබ්දයෙන් නිමාණමිත්‍රායානවපත්තන්තේය)

28 අච්චන්තලාමකායාපි, අත්තන්ත ලාමකවුද (ඉතාතිනවුද); අත්තත්ථපටිපත්තියා, ආනමාත්ථපටිපත්තියෙන් හෙවත් සියළුම පිළිවෙත පිළිපැදුවෙන්; ලබ්බනියං, ලැබියයුතු; මිත්‍රායානං, මිත්‍රායානවය; යදි, ඉදින්; එවං, මෙසේ; සුදුලලහං, අතිදුලිහවිනම්

29 අපො, නැවත; අච්චන්තසෙට්ඨාය, අත්තන්තසෙට්ඨවු (ඉතා උතුම්වු); පරත්ථපටිපත්තියා, පරාත්ථ පටිපත්තියගේ; දුක්ඛාරතායා, දුක්ඛාරවට්ට; උපමා, උපමානොමේ; තිලොකෙපි, තුන් ලෙඩිහිදු; නට්ඨති, නැති.(හේ එසේමැයි)

30 පුත්තායා දුක්ඛං කන්තාපි, පුත්තව දුක්කොටද; අත්තසුඛස්සෙ, තමතටසුඛමැමති; ලොකෙ, ලෙවිහි; පරත්ථං පටිපජ්ජන්තො, පරමාධිකරණ; කො හි නාම භවිස්සති, කවරෙක්නම් වන්නේද.

31 අසනුත්තායා, නුපුරුදු හෙවත් නොමිස්වස්; අකතඤ්ඤායා, කෙලෙහි ගුණනොදන්නා; දුට්ඨායා, දුෂ්ටවු; ලොකායා, ලොකයා වට; සරණන්ති, සරණබවටයයි (සීයා; අයාමිනො, ආරාධනා කරණනොලද; කො, කවරෙක්නම්; භාරවාහකො සීයා, බරඋසුලනු දින්නේද.

- 32 නරකභිභාර චක්කමග්ගි ධම්මො සිතලං ජලං,
කො චිරං අනුරකෙඛය්‍ය සීතිභාවං අනිද්ධිමා.
- 33 තථෙව සත්තදෙසග්ගි සලපදිනොන භවාච්චෙ,
කරුණාසිතලිභාවං පාලසිසාගි කො චිරං.
- 34 පරානුභවියං දුක්ඛං සඤ්ඤං අත්තනි රොපිතුං,
යෙසං නිවුචං අච්චිජ්ජෙනා විමොක්ඛනොනා මනොරථො.
- 35 රජ්ජදනොචිතතයා බුධිරජ්ජමසඤ්ඤං,
අදදනනා චිරං ධාතුං ලජ්ජනා වානිතිබ්බුතා.
- 36 යෙ පරභ්වරා ලොකෙ විරාජාරගුණාකරා,
දුක්ඛාරත්තං හි විඤ්ඤානා කො තෙසං පටිපත්තිසො.

32 සිතලං ජලං, සීතිල්දිය; නරක, අවිචි නරකයෙහි; අභිභාර චක්කමග්ගි, ගිනිගෙන දිලිසෙන අගුරුමැද; ධම්මො, තබා; අනිද්ධිමා, සාහිතැහි; කො, කවරෙක්; චිරං, බොහෝකලක්; සීතිභාවං, සීතිල්බව; අනුරකෙඛය්‍ය, රක්ෂාකරන්නේද.

33 තථෙව, එසෙයින්ම; සත්තදෙසග්ගි, සතුන්ගේ දෙස්නැමති හිත්තෙන්; සලපදිනොන, දිලිසුනු; භවාච්චෙ, භවනැමතිවළ; කරුණා, කරුණායෙන්; සිතලිභාවං, සීතිල්බවක්; කො, කවරෙක්; චිරං, බොහෝකලක්; පාලසිසාගි, රක්ෂාකරන්නේද?

34 පරානුභවියං, අනුන් විසින්අනුභවකටයුතු වූ; සඤ්ඤං, දුක්ඛං, සියලුදුක්; අත්තනි රොපිතුං, තමාකෙරෙහි පිහිටුවන්නට; යෙසං, යම්කෙනෙකුන්ගේ; විමොක්ඛනොනා, විමොක්ඛානනාවූ (අනිත්ථල විමොක්ඛය කෙළවරකොටඇති); මනොරථො, මනොරථය (සිත); නිවුචං, හැමවේලෙහිම; අච්චිජ්ජෙනා, අබණ්ඩද?

35 රජ්ජදනො, (එක්කලෙක) රාජ්‍යයදීමෙහි; ලචිතතයා, පුරුදු බැවින්; අසඤ්ඤං, අසඤ්ඤාවූ (දියවිහෝ තුළයමක් කරා නොයන); බුධිරජ්ජං, බුධිරාජ්‍යය; අදදනනා, අනුන්ව නොදෙන්නානු; චිරං, බොහෝකලක්; ධාතුං, සිටිනට; ලජ්ජනා, ලජ්ජාආචාර නවුන්මෙන්; වානිතිබ්බුතා, පිරිනිවන්පෑවූද.

36 ලොකෙ, ලෙව්හි; යෙ විරා, යම්විශ්වත්කෙණෙක්; පරභ්වරා, පරාභ්වරයෝද හෙවත්පරවැඩ ඇලුනෝද; සාරගුණාකරා, සාරගුණයට ආකරයෝද (උපදනානැන්වූද); තෙසං, ඔවුන්ගේ; පටිපත්තිසා, ප්‍රතිපත්තිසගේ; දුක්ඛාරත්තං, දුක්ඛාරත්තය (දුකින්කටහැකිබව); විඤ්ඤානා, දන්නෙක්; කොහි, කවරෙක්නමිද.

- 37 අවිච්ඡි නිරසාදං ලොකං ඤාතං දුඛං,
කෙවලං පරසත්තථං කොසමජොවනාතිත්තං.
- 38 සෙසං නෙතනාදිදුනෙසු පසුනනරුහිරස්ස ච,
සමානභාවං නොපෙනති චතුරොපි මහණ්ණවා.
- 39 නෙසං පුඤ්ඤකදෙසමපි සමානා හි සුදුලලහො,
කාචුං තසාදරං කතා කො හි නාම භවිස්සති.
- 40 එවං සුදුලලහතනාම පරජාපටිපත්තිසා,
බුධාදිවොදයො වාපි මනො අවමනනදුලලහො.
- 41 බුධාදිවො අනුදිනෙ මග්ගං නිබ්බාණසාධකං,
බ්‍රහ්මඥචඤ්ඤිවොපි න සකෙතානති විභාවිත්තං.

37 අවිච්ඡි ද්‍රව, අවිච්ඡිනරකය සෙසින්; නිරසාදං, ආසාදරණීය; දුඛං, දුඛං, දුකින් පිඩිනමු; ලොකං ඤාතං, ලොව දැන; කෙවලං, හුදෙක්; පරසත්තථං, පරසතුන්පිණිස; අවනාතිත්තං, ඒලොවට වදනට; කො සමජො, කවරෙක් සමඟිද.

38 සෙසං, සමකෙනෙකුන්ගේ; නෙතනාදි, නෙත්‍රාදි අහප්‍රත්‍ය ගණන්ගේ; දුනෙසු, දිමෙහිලා; පසුනන, වැගුරුණු; රුහිර ස්සච, රුහිරයාගේද හෙවත් ලොහිතය හාද; සමානභාවං, සමාන භාවයට(සමබවට); චතුරොපි මහණ්ණවා, සතරමහභසුරන්ද; නො පෙනති, නොපැමිණෙද්ද.

39 නෙසං, ඔවුන්ගේ; පුඤ්ඤකදෙසමපි, පුණ්‍යයෙහි එකදෙක සුදු; සමානා හි, හදහන්නෙන් පවා; සුදුලලහො, අතිදුලිභය; න සස, ඒපුණ්‍යයට; ආදරං කතා, ආදර කොට; කාචුං, කරන්නට; කො හි නාම, කවරෙක්නම්; භවිස්සති, වන්නේද.

40 එවං, වෙසෙසින්; පරජාපටිපත්තිසා, පරාජිප්‍රතිපත්තිසාගේ; සුදුලලහතනාම එව, අතිදුලිභමාවත්ම; බුධාදිවො, බුධාදිත්‍යයාගේ; උදයො වාපි, පහලවීමද; අවමනනදුලලහො, අත්‍යන්තයෙන් දුලිභ යි (ඉතානොලැබෙයි); මනො, දන්තාලයි.

41 බුධාදිවො, බුධාදිත්‍යයා; අනුදිනෙ, නොනැතිකල්හි; නිබ්බාණසාධකං, නිබ්බාණසාධකවු (නිවන්පමුහුවන); මග්ගං, මාර්ගය; විභාවිත්තං, පහලකරන්නට; බ්‍රහ්මඥචඤ්ඤිවොපි, බ්‍රහ්මය ඉඤ්ඤ චඤ්ඤ ආදිත්‍යය සන වොහුදු; නසකෙතානති, (වෙනවෙනද කැටිවද) වුව නොනැක්කෝයි.

- 42 ස්වාධීනතාවය ගරුභාවෙන් ලෙසිණිය,
උඩං බෙපෙන ආකාශය ධානං අනිපරිත්තකං.
- 43 දෙසෙති සිද්ධපෙන්නස්ස තප්ථව්‍යයභූමියං,
අභිච්ච ඛුත්තං ධානං මඤ්ඤ සුගතියමමනං.
- 44 එකපුගලසුත්තෙන කාණකච්ඡාප *මෙන ඵ,
උභිතනං දුලභතනං හි චේදිතඛං විජානතා.
- 45 උභයෙසං සමායොගො බණ්ණා අච්චනනදුලභො,
අත්තදන්තපරො විඤ්ඤ නවිජරාධෙය්‍ය තං බණ්ණං.
- 46 බණ්ණස්ස දුලභතතාච ඛුඛුපුත්තා අතඤ්ඤා,
කාමං තථො නභාරු ච අට්ඨි ච අවසුස්සතු.

42 ගරුභාවෙන්, ගරුබැවින්(බරබැවින්); අධිස්වානසභාවය, අස්වාන සභාවය වූ (නොසිටුවම සභාවකොට ඇති); ලෙසිණිය, ලෙසිටුවීමෙන්; උඩං බෙපෙන, උඩබලා දමාලීමෙන්; ආකාශය, ආකාශයෙහි; ධානං, සිටීම; ස්වා, යම්සේ; අනිපරිත්තකා, ඉතා මදද.

43 තප්ථව, එසෙසිත්ම; දෙසෙති, දුගව්‍යවදෙසයන් කරණකෙ, වගණ; සිද්ධපෙන්නස්ස, තව්තමා ගලන්නහුගේ; අපායභූමියං, අපායභූමියෙහි; ධානං, සිටීම; අනිච්චකුත්තං, ඉතාබෙහෙව; සුගතියං, සුගතියෙහි සිටීම; මඤ්ඤ, මදැයි; මනං, දන්තාලද.

44 එකපුගලසුත්තෙන, එකපුද්ගලයක්හුගේ ලොකයෙහි ඉපදීම දුලභයයි වදාළ සුත්‍රයෙන්ද; කාණකච්ඡාපවේන ච, කාණක ච්ඡාපමිසුත්‍රයෙන්ද; උභිතනං, (බුද්ධාත්‍යාද මනුෂ්‍යත්ව) දෙදෙන, හේ; දුලභතනං, දුලභබව (දුකින් ලැබෙනබව); විජානතා, දන්ත හු විසින්; චේදිතඛං හි, දතසුතුමැයි.

45 උභයෙසං, (බුද්ධාත්‍යාදය මනුෂ්‍යත්වය යන) දෙදෙනාගේ; සමායොගො, එක්වීම යන; බණ්ණා, අවකාශය; අච්චනනදුලභො, අත්තනනදුලභය; (එබැවින්) අත්තදන්තපරො, ආත්මානිපරවූ; (සිසුවැඩකැමති); විඤ්ඤ, හුවණ්ණගේගේ; තං බණ්ණං, ඒඅවකාශය; නවිජරාධෙය්‍ය, නොවරදවන්නේය.

46 ඛුඛුපුත්තා, ඛුඛුපුත්‍රයෝ; අතඤ්ඤා, අකුසිතව්වාහු; බණ්ණස්ස, මෙකි නවවනසෂ්ණයාගේ; දුලභතතා ඵව, දුලභබැවින්ම; කාමං, එකාත්තයෙන්; තථොච, ඒමිද; නභාරුච, නභරද; අට්ඨිච, ඇටද; අවසුස්සතු, පියලියේවායි.

(එසේදවුම).—

*මෙහි කාණකච්ඡාපයාගේ පඤ්ඤාත්මය චරිතය ලොවකෙ ලෝකයේ දැන්වේ.

- 47 අදියවූ අවමුතං සන්නං පදං සබ්බසංගමං,
න නාච පලලඛනමිමං නිද්දියාම කථංකුතං.
- 48 ඉති සබ්බාදරේනාපි භාවෙනා මගමුත්තමං,
බණ්ඩනසංගමං පනතා පරමනිබ්බුතං.
- 49 තෙසං පරමවිරාතං උසාහොච අවිනිසො,
කිං නදිපෙති අමහාකං බණ්ඩනසංගමපානතං.
- 50 දුලලහං අභිපාතිකුල උධා ධානමිමං වුධො,
ජිවිතෙ ජාලමජ්ඣංගමකසංයුතං අප්පකො.
- 51 අප්පසාදෙසු භොගෙසු නිසාරෙසු පහබ්බසු,
සබ්බද අසමුලෙසු අසජ්ජනතා කථංකුතං.

47 සබ්බසංගමං, බුදුන්විසින් වදානලද; සන්නං, කෙලෙස් නැවුලනිවනගෙයින් ශාන්තවූ; අවමුතං, (ජරා මරණ නැතිව සිටි පරිද්දෙන් සිටිනාගෙයින්) අවමුතවූ; පදං, නිමාණපදය; අදියවූ, නොදැක; නාච, ඒනාක්; පලලඛනං, මේපලහ; කථංකුතං, කවරපරිද්දෙකිනුදු; නිද්දියාම, නොබිඳවැසි:—

48 ඉති, මෙසේ; සබ්බාදරේනාපි, හැමපරිද්දෙන් ආදර කොටද; උත්තමං, උතුම්වූ; මගං, අරිභවතිමග; භාවෙනා, වඩා; බණ්ඩන සංගමං, සන්ධිකාන්තයින් (සන්ධිකාන්තයින් නැස්මෙන් වන හයින්;) අතිතං, ඉක්මනු; පරමනිබ්බුතං, පරමනිබ්බුතය (නිවනව); පනතා, පැමිණියේ.

49 තෙසං පරමවිරාතං, ඒපරමවිරාතයන්ගේ; හෙවත් උතුම්විරාතයන්ගේ; අවිනිසො, අවිනිසාවූ (සිතන්නව නොපිළිවන්වූ); උසාහොච, උත්සාහයම; බණ්ඩනසංගමං, සන්ධිකාන්තයින් (උත්තමවූ නව වනසන්ධිකාන්තයින්;) අභිපානකං, වහා ඉක්මයාම; අමහාකං, අපව; නදිපෙති කිං, කිමනනාගමයි. (හමවාමයි). (එබැවින්):—

50 දුලලහං, දුලිහවූද; අභිපාතිකුල, වහා ඉක්මයනසුලූවූද; ඉමං ධානං, මේසන්ධිකාන්තය සන සානස; උධා, උදින්; වුධො, පණ්ණිනතෙමේ; ජාලමජ්ඣංගමකසංයුතං, මකුළුදැලමැදසිටි; මකසංයුතං, මදුරැවක්නුගේ මෙන්; අප්පකො, ඉතාමදවූ; ජිවිතෙ, ජිවිතයෙහිද:—

51 අප්පසාදෙසු, අල්පාසාදාදි; නිසාරෙසු, සුඛසාර අනුසාර රහිතවූ; සබ්බද, සැමකල්හිම; අසමුලෙසු, දුර්වලවූවූ; පහබ්බසු, බිඳෙනසුලූවූ; භොගෙසු, භොගයෙහිද; කථංකුතං, කවරපරිද්දෙකිනුදු; අසජ්ජනතා, නොඇලෙන්නේ:—

52 ජනෝ ජිවිතුකාවොව විදිනං විසතොජනං,
පාපං සම්පරිවජ්ජන්ති පුඤ්ඤකම්මරතො සියා.

අකුණ්ඨිපනගාථා සමන්තා.

පඨමො කණ්ඩො.

—(X)—

53 පාපනති ලොහමොහෙහි දෙසමොහෙහි වා පුන,
සුඛමොහෙන වා සුත්තා වෙනනා පාපසඤ්ඤානා.

54 පාපවෙනනාජානාති චාරත්තයවසෙන ව,
අපුඤ්ඤකිරියවඤ්ඤාති දස තොනතිති දිපසෙ.

55 භිංසාථේසසඤ්ඤදාරානං ගම්මං කාසිකා මනා,
මුසාපෙසු ඤ්ඤඵරුසං සම්පවාමා හි වාපිකා.

52 ජිවිතුකාවො, ජිවත්විසම්; ජනෝ, ජනයෙක්; විදිනං, හැදින; විසතොජනං ඉව, විසතොජනයක් මෙන්; පාපං, පව්; සම්පරිවජ්ජන්ති, මොනවට හැමසෙයින්ම දුරුකොට; පුඤ්ඤකම්මරතො, පින්කම්මි ඇළහේ; සියා, වන්නේයි.

53 පාපනති, (සමස්ථ ගාථායෙහි පාපං සංපරිවජ්ජන්ති යනනැන කී) පාපනම්; (කිම්දයත්?) ලොහමොහෙහි, ලොහමොහ දෙදෙනා හා ද; පුන, නැවත; දෙසමොහෙහි වා, වෙසමොහදෙදෙනාහාද; සුඛමොහෙන වා, හුදෙක්මොහය හා ද; සුත්තා, සම්ප්‍රයුක්තවූ; වෙනනා, වෙනනානොමේ; පාපසඤ්ඤානා, පාපය යන නම්ලද.

54 චාරත්තයවසෙන ව, චාරත්‍රයවසයෙන්(තුන්දෙරහෙයින්); පාපවෙනනා, පාපවෙනනායෙන්; ජානාති, උපන්; අපුඤ්ඤකිරිය වඤ්ඤාති, අපුණ්‍යක්‍රියාවඤ්ඤා; දසතොනතිති, දසදෙනෙකුදු වෙතියි; දිපසෙ, කියන්නේය. (හේකෙසේදයත්)†

55 භිංසා, ප්‍රාණාතිපාතය; ථේස, සොරකම; ඤ්ඤදාරානං, පරදරාවත්කරා; ගම්මං, සාමය; (යන මේ තුන්අපුණ්‍යක්‍රියාවෝ) කාසිකා, කාසචාරයෙන් (වෙතියි); මනා, දන්තාලදහ; මුසා, බොරුය; පෙසුඤ්ඤා, කේලාමය; ඵරුසං, ඵරුභවවනය; සම්පවාමා හි, නිරතීකතෙපුල (යනමේ සතරඅපුණ්‍යක්‍රියාවෝ වනාහි); වාපිකා, වාක්චාරයෙන් (වෙතියි); මනා, දන්තාලදහ.

- 56 අභිජායා වෙව ව්‍යාපාදො මිච්ඡාදිවසීච මානසා,
එතෙ කම්මපථප්පත්තා අසම්පත්තා ච වෙදියා.
- 57 භිංසාදිභාවාසම්පත්තා පාපවේතනසම්භවා,
කම්මපථං අසම්පත්තා වෙදියා රොධනාදිකා.
- 58 සත්තෙ සත්තොති සඤ්ඤා ච චධකම්මනම්මපක්කමො,
තෙන ජිවිතනාසො ච සහජා චතුරසිත්තො.
- 59 යථාධිප්පායආණ්ඩත්ති තථා තං සම්පට්ඨිත්තං,
පටිඤ්ඤං අවිනාසෙත්වා තථාච කරණමපීච.

56 අභිජායා වෙව, පරාඅයත්වසාවෙති ලොභයද; ව්‍යාපාදො, මෙෂයද; මිච්ඡාදිවසී ච, මිථ්‍යාදෘෂ්ටියද; (යනමේතුන් අපුණ්‍යත්‍රියං වෝ); මානසා, මනෝමාරයෙන්(වෙන්); එතෙ, *මේදශඅපුණ්‍යත්‍රියං ධර්මයෝ; කම්මපථප්පත්තා, කම්මපථබවට පැමිණියාහුය; අසම්පත්තා ච, කම්මපථබවට නොපැමිණියාහුද; වෙදියා, දනසුන්තෝයි.

57 පාපවේතනසම්භවා, පාපවේතනාවෙන් සම්භව්‍යාවා; භිංසාදි භාව, ප්‍රාණාතිපාතාදි දශඅකුශලකම්මපථබවට; අසම්පත්තා, නො පැමිණි; රොධනාදිකා, රොධනාදිහු (අසුඛත්‍යාගසිරගෙතිලිංගෙන් කරන වැලකුම්භාදිහු); කම්මපථං, කම්මපථබවට; අසම්පත්තා, නො පැමිණියහයි; වෙදියා, දනසුන්තෝයි; (“රොධනාදිකා,, යත්තෙති ආදිශබ්දයෙන් ගෙහිදීමෙන්නොදීම පෙලිබැඳුම් ආදි ගත්තේ”).

58 සත්තෙ, සතෙකුකෙරෙහි; සත්තොග්ගි සඤ්ඤාව, සතෙක යන සංඥාවද; චධකම්මනං, මරම් යන සිතිවිල්ලද; උපක්කමො, උපක්‍රමයද හෙවත් ආශ්‍රිතධර්මආදියෙන් ගැසීමආදියද; තෙන, ඒඋප ක්‍රමයෙන්; ජිවිතනාසොච, දිවිනැසීමදයි; සහජා, ස්වභාවයෙන් හෙවත් තමාගේඅතින් සිඛවන භිංසානොමෝ; චතුරසිත්තො, සතරඅයක් ඇත්තේයි.

59 යථාධිප්පාය, අභිප්‍රාසවූපරිද්දෙන්; ආණ්ඩත්ති, නිශාගකිරීම ය; තථා, එසෙයින්ම; තං සම්පට්ඨිත්තං, ඒනිශාගකරණලද්ද හු විසින් නිවිසීමය; පටිඤ්ඤං, ප්‍රතිඥාව, අවිනාසෙත්වා, නොනසා; කථා ඵල, එසෙයින්ම; කරණමපීච, කිරීමය යන මේතුන්අගයා+

- 60 ප්‍රයෝගං හෙට්ඨාච්ඡන්තොසු ඡලෙඛප්පිං සහ හොති ඩි,
ඡලිඛගාණන්ති යා හොති පාණතිංසාහි දිපසෙ.
- 61 පරපරිගහගහණෙඤ්ච ච පරපරිගහගසඤ්ඤානා,
ථෙය්‍යාදිසෙවකච්ඡන්තාඤ්ච ධානා චාටනමෙවච.
පයොගො චෙති පඤ්චකිගිදිනනං සාහන්තිකච්ඡිතං.
- 62 යථාධිප්පායමාණන්තන් නථා තං සමප්පිච්ඡන්තා,
පටිඤ්ඤං අවිනාසෙත්වා තථාච කරණමිව.
- 63 ධානාචාටනමයොගච අපනෙත්වාන පමසු,
ඡලිඛගා ආණන්ති යා හොති අදිගන්තන් පදිපසෙ.

60 හෙට්ඨාච්ඡන්තොසු, යට (සමාහසනිකප්‍රයෝගසෙති) කිසනලද සතරඅගසෙති; ප්‍රයෝගං, තමාඅතින් කරණප්‍රයෝගය; ඡලෙඛත්වා, හැර; හොතිව සහ, යට කී ඒතුන්අගසන්හා එක්ව; ආණන්ති යා, ආණන්තියෙන්සිඬවන; පාණතිංසා, ප්‍රාණතිංසාවේතනානොමේ; ඡලිඛගා හොති, සඅගක්ඇත්තියයි; දිපසෙ, කියන්නේය.

61 පරපරිගහගහණෙඤ්ච ච, පරාපිළිබඳ භාණතිසක්ඛවය; පරපරිගහගසඤ්ඤානා, පරාපිළිබඳය යන සංඤ්ඤාතිඛවය; ථෙය්‍යාදිසු, ථෙය්‍යාදීන්අතුරෙහි; එකච්ඡන්තාඤ්ච, එක්සිතක්ඇතිවය; ධානා චාටනමෙවච, කුච්ඡිතැතින්පහකිරීමය; පයොගොචෙති, තමාඅතින්කරණප්‍රයෝගයෙහි කියා; සාහන්තිකං, සමහසනසෙන් සිඬවන; අදිනනං, අදනනාදනය; පඤ්චකිගි, පස්අගක්ඇත්තේයයි; මනං, දන්නාලදි. (මෙහි ථෙය්‍යාදිසු යන්නෙහි ආදිගාදසෙන් පසසොච භාරපරිකප්පාචහාරාදි සියලු අවහාර ගන්නේ).

62 යථාධිප්පාය, අතිප්‍රායවූපරිද්දෙන්; ආණන්ති, නියෝගකිරීමය; නථා, එසෙයින්ම; තංසමප්පිච්ඡන්තා, ඒනියෝගකරණලද්ද හුට්ඨන් ගිවිසීමය; පටිඤ්ඤං, ප්‍රතිඤ්ඤාව; අවිනාසෙත්වා, නොනසා; තථාච, එසෙයින්ම; කරණමිව, කිරීමය යන මේතුන්අගහා:—

63 පඤ්චසු, (යට කී සමාහසනිකප්‍රයෝගසෙති) පස්අගසන් හෙරෙහි; ධානාචාටනං, කුච්ඡිතැතින්පහකිරීමද; පයොගොඤ්ච, (තමාඅතින් කරණ) ප්‍රයෝගයද (යනමේදෙක); අපනෙත්වාන, හැරපියා; (එකී තුන්අගහා එක්ව) ආණන්ති යා, ආණන්තියෙන් සිඬවන; අදිනනං, අදනනාදනය; ඡලිඛගා, සඅගක්ඇත්තේ; හොති පදිපසෙ, මෙයින් කියන්නේය.

- 64 පරපරිභහනිකං ව පරපරිභහනං සංඝේන,
අභික්කමනනිත්තං ඤාති වාචානික්කමොපිති.
එවමිපරස්සදරෙසු චතුරඛෙහා අභික්කමො.
- 65 ලද්ධිගුහණනිත්තං ඤාති වාචානදනුලොමිකා,
වචනඤ්චට්ඨෙවො ච මුසාවාදො නිවර්තකො.
- 66 පඤ්ඤානං පියතනම්පි හෙදධිපපායකස්සච,
හෙදනුලොමිකා වාචා පෙසුඤ්ඤානානි පකාසිතා.
- 67 පරං ඛොභෙතුකාමස්ස දුට්ඨනිත්තං ජනනො,
අභිසංසාවනං වුත්තං ඵරුයනානි පජානතා.

64 පරපරිභහනික, පරපරිභහනිකවූ; ඉතිම, සක්‍රියත්වය; පරපරිභහනං සංඝේන, පරාපිළිබදය සන සංඥාභාවය; අභික්කමනනිත්තං ඤාති, ඉක්මියටි සිතය; තථෙව, එසෙසින්ම; අභික්කමොපිති, ඉක්මිමද්ධි; එවං, මෙසේ; පරස්සදරෙසු, පරදරාවන්තෙරෙහි; අභික්කමො, ඉක්මිම; චතුරඛෙහා, සතරඅතක්ඇත්තේයි.

65 ලද්ධිගුහණ, ලද්ධිගුහණයෙහි (දිට්ඨසුතාදිහෙයින්ද අදිට්ඨසුතාදිහෙයින්ද වස්තුපිටවූ ලබ්ධියගේ හෙවත් පරිඥායාගේ සැහ විමෙහි); නිත්තං ඤාති, සිතය; නදනුලොමිකා, ඵලබ්ධිගුහණයට අනුලොමිව සිටිනා; වාචා, තෙපුලය; වචනඤ්චට්ඨෙවො, වචනාභියාගේ (ප්‍රතිවේදය සනමොහු කිතෙපුලෙහි ඇසුරාහු විසින් අභිදැන්ම)යයි මෙසේ; මුසාවාදො, මුසාවාදය; නිවර්තකො, අඛණ්ඩයක්ඇත්තේයි.

66 පියතනං, තමා අනුත්ව ප්‍රියබව; පඤ්ඤානං අපි, පතන්ත හුගේද; හෙදධිපපායකස්සච, හුදක්අනුත්තේ හෙදයෙහි අනිප්‍රාය ඇත්තහුගේද; හෙදනුලොමිකා, හැනිසිටියවුත්තේ හෙදයට අනුකූලවසිටිනා; වාචා, වාක්තොමෝ; පෙසුඤ්ඤානානි, පෙසුඤ්ඤාන යයි; පකාසිතා, කියනලදි.

67 පරං ඛොභෙතුකාමස්ස, අමිමයෙන් ඇලලියටිවූ; දුට්ඨනිත්තං සං, වෙෂයෙන්දුට්ඨවූ සිත්ඇති; ජනනා, නෙසනියාගේ; අනිට්ඨයා වනං, පරහට අප්‍රිය තෙපුල්බිඤ්චිම; පජානතා, දන්නා සම්ඥානවිසින්; ඵරුයනානි, ඵරුයයයි; වුත්තං, කියනලදි.

- 68 නිරන්තරකථා යා හි රාගදෙසාහිවඩ්ඪි,
තං රත්තංසු අකාලෙන භාසනා සමපසංසුද්ධිනා.
- 69 අඤ්ඤාසපථනා යා හි පරොපකරණාදිසු,
ලොභාදිමත්තනො යා හි අභිජ්ඣාති පකාසිනා.
- 70 යා සමපදුට්ඨවිත්තංසු අනන්තරාභිතකාමනා,
බ්‍යාපාදෙති සමකමානො අබ්‍යාපනෙනාහි සබ්බවා.
- 71 අතත්තාහිනිවෙසො යො නත්තිදින්නානති ආදිනා,
මිඤ්ඤාදිට්ඨිති අකමානො සමමාදිට්ඨි විපකඛිතො.

68 රාගදෙසාහිවඩ්ඪි, රාගවේශදෙකවඩ්ඪිනා; යාහි නිරන්තරකථා, යම් නිරන්තර කථාසෙක්ඇද්ද ඒ (නිරන්තරකථාව); තං රත්තංසු, එහිඇළුනාහට; අකාලෙන, නොකලෙන්; භාසනා, කීම; සමප සංසුද්ධිනා, සමපසයි කියනලදී. (මෙහි නොකල්නම් පරදගීනාහි රූප හඟවම් යන සිතින් හෝ කාව්‍යවිනාසක්‍රම හඟවම් යන සිතින් හෝ පරාතිසිත් අභිමත මෙවෙති ආනුභාවාත්තෙන්ද පවා අනිත්‍ය තාවට යියහ ඒබව හඟවම් යන සිතින් හෝ නොකියා අසමිත් හුන් නන් එවිගස මලහොත් අපාසෙති උපදවන්නට නිසිවු අසමිත්තිය කියනලද කාව්‍යතාවකාදී එම පරමානුකෘත ප්‍රතිපත්තියකට කී යනු යටකි සතරපරිද්දෙන් සිටි කලින්පිටත්හෙයින් නොකල් නම්).

69 පරොපකරණාදිසු, පරොපකරණාදියෙහි; (පරවස්තු පරසත්‍රි ආදියෙහි); යා හි අඤ්ඤාසපථනා, යම්අන්‍යයප්‍රාණීනාවක්ඇද්ද: සාහි, ඒඅන්‍යයප්‍රාණීනානොමෝ; ලොභාදිමත්තනො, හෙසුසම්ප්‍ර සුක්කධම්මයන්ට වඩා ලොභය බලවත්බවින්; අභිජ්ඣාති, අභිධ්‍යා යයි; පකාසිනා, වදාරණලද.

70 සමපදුට්ඨවිත්තංසු, දැඩිවකිපිසිත්ඇත්තාහුගේ; යා අනන්තරා භිතකාමනා, යම්අනන්තරාභිතකාමනාවෙක්ද හෙවත් අභිතකාමනාවෙක් ක් ඇද්ද; සබ්බවා, භාවපරිද්දෙන්; අබ්‍යාපනෙනාහි, නොපෙරැළි සිත්ඇත්තවුන්විසින්, බ්‍යාපාදෙති, බ්‍යාපාදයයි; සමකමානො, වදාර ණලදී(මෙහි-අනන්තරා නොවැඩිය, අභිතනම් නොවැඩිකාරණයයි).

71 නත්තිදින්නානති, දුන්දෙය පල නැතයන; ආදිනා, මේආදීන්; යො, යම්; අතත්තාහිනිවෙසො, අතත්තයෙහිඅභිනිවෙසයෙක් ඇද් ද (වරදවාගැන්මක්ඇද්ද); සමමාදිට්ඨිවිපකඛිතො, සමක්දූෂිතව විපකූල; සො, හෙතෙම; මිඤ්ඤාදිට්ඨිති, මිථ්‍යාදූෂිතයයි; අකමා නො, කියනලදී.

(මෙහි“නත්තිදින්නානති ආදිනා,,යනමෙහි ආදිභ්‍යාසයෙන් “නත්ති ට්ඨං නත්තිත්‍රං නත්තිසුකට්ඨකකවානං කම්මානං ඵලං විපාකො නත්ති අයං ලොකො නත්ති පරො ලොකො නත්ති මාතා නත්ති පිතා නත්ති ස ත්තාමපපාතිකා නත්ති ලොකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සමගගතා සමමාප විපතනා “යන දශවස්තුක මිථ්‍යාදූෂි ගත්තේ)

- 72 ඉවෙසු බල වැඩුසු නිබ්බතා කම්මි සංඝඤ්ඤා,
වෙනනානිඨඵලදා නං කථං ඉති වෙ වදෙ.
- 73 කම්මවිපාකඤ්ඤා හි බුබ්බුඤ්ඤානි භාසිතං,
න සුබුබ්බානු අඤ්ඤාසං තදඤ්ඤා කොති ඤ්ඤාති.
- 74 වචනං අනුගන්ත්වාන තස්සොවාදිවිච්ඡායානො,
ගුරුපදෙසං ලබෙන අනුමානෙන වෙදිසං.
- 75 දසවාපුඤ්ඤාවාදිනි යථාඵලවසෙන හි,
පබ්බාති අපායෙසු ඵලදානිතරානි තු.
- 76 මහුස්සෙසු හි ජාතස්ස යථාබල වසෙනව,
යථාපච්චයතොවාපි ඵලදානි කථනානි වෙ.

72 ඉවෙසු වැඩුසු බල, මේදශඅපුණ්ණත්‍රියා වස්තුචෙති වනාහි; නී
බ්බතා, උපන්; කම්මසංඝඤ්ඤා, කම්මාමඥා; වෙනනා, වෙන
නානොපේ; අනිඨඵලදා, අනිඨඵලදෙන්නිය; නං, ඒ; කථං
ඉති, කෙසේදැයි, වෙ, ඉදින්; වදෙ, කියානම්:-

(කි දශඅකුසල්හි ආදිනවනම්)

73 කම්මවිපාකඤ්ඤා, කම්මවිපාකඤ්ඤා; බුබ්බුඤ්ඤානි, බුබ්
භුතයයිම (බුදුන්ගේදශබලඤ්ඤානුකූලව ඵලකාමි); භාසිතං, ව
දාරණලද; (ඵබ්බිත්)-අඤ්ඤාසනතු, අනුන්විසිත්වනාහි; නසුබු
බ්බං, ඒකම්මවිපාක ඉතා නොදනගැක්ක; (ඵබ්බිත්) තදඤ්ඤා, ඒබුදු
න්කෙරෙන්නිවන්; කොති, කවරෙක්නම්; ඤ්ඤාති, දන්නේද?

74 (ඵසේබ්බිත්) තස්සොව, එම; ආදිවච්ඡායානො, ආදිවච්ඡා
හුගේ; වචනං අනුගන්ත්වාන, නෙපුල්අනුචිතොස් දන; ගුරුපදෙසං,
ගුරුන්විසිත් කරනලදඋපදෙසය; ලබෙන, ලද; අනුමානෙන,
අනුමාන ඥානයෙන්, වෙදියා, කම්මවිපාකදනසුතුයි.

75 දසව අපුඤ්ඤාවාදිනි, අපුණ්ණත්‍රියාවස්තුහු දසදෙනද; යථාඵල
වසෙන හි, තමතමන්ගේ විපාක නොඉක්මෙන හෙයින්ම තම
තමන්ගේ විපාකයෙන්ම; පබ්බාති, පුබ්බදාකම්පාවච්චම පැමිණි
අපුණ්ණත්‍රියාවස්තුහු; අපායෙසු, යතරාපායෙහි; ඵලදානි, ඵලදෙන්
නාහ; ඉතරානිතු, කම්පඵලවටනොපැමිණි අපුණ්ණත්‍රියාවස්තුහු
වනාහි:-

76 මහුස්සෙසු, මහුණ්ණලොකයෙහි; ජාතස්ස හි, උපන්නහුට
වනාහි; යථාබලවසෙනව, තම තමන්ගේ විපාකයෙන් යකනවු
පරිද්දෙන්ද; යථාපච්චයතොවාපි, තම තමන්ට සුදුසුවුගති කාල
ප්‍රයෝග ශරීරවිපතනය යන ප්‍රයතනයවන පරිද්දෙන්ද; ඵලදානි,
ඵලදෙති; කථනානිවෙ, හේකෙසේදයන්.

- 77 හිංසා අප්‍රායුක්තතාව බලහොබාධතනනමුත්,
විශෝගදුක්ඛබාහුලං ජනෙනාදුරිග්ගවාසනං.
- 78 දළිඳ්දියඤ්ඤා දිනතතං ආසාහඛගඤ්ඤා දුරුණං,
අඤ්ඤායතනප්‍රවන්තිඤ්ඤාදිනතාදාසි ලභෙ නරො.
- 79 සපතනබහුලො හොති සදා වාපභිතිජඤ්ඤො,
ඉත්ථි වා පණ්ඩකො වාපි පරදරරතො නරො.
- 80 වාචනාදුක්ඛබිනෙතාව අභුතකබාණතාලිතො,
අසුඤ්ඤායො සුදුගගනිමුඛො හොති මුසාරතො.
- 81 සුසම්මබාපි තස්සිධි මිත්තා භිජ්ජනතාකාරණා,
පියසුඤ්ඤකරං යොති පෙසුඤ්ඤමකරී පුරා.

77 හිංසා, ප්‍රාණාතිපාතවේතනානාමෝ; අප්‍රායුක්තතාඤ්ඤා, අප්‍රායුක්තබවද; බලහොබාධතනනමුත්, බොහෝ රෝග ඇතිබවද; විශෝගදුක්ඛ, ප්‍රියවිප්‍රයෝග දුක්ඛයානේ; බාහුලං, බොහෝබවද; උරිග්ගවාසනං, උචිතවාසආභාවිතබවද; හෙවත් භයපත්ව විසීමද; ජනෙනි, කෙරේ.

78 අදිනතාදාසි, අදිනතාදානකම්; නරො, සතුතෙම; දළිඳ්දියඤ්ඤා, දළිඳුබවද; දිනතතං, බැගැබවද; දුරුණං, දරුණුවූ; ආසාහඛගඤ්ඤා, කැමති වස්තුනොලාබ්ධිමද; අඤ්ඤායතනප්‍රවන්තිඤ්ඤා, අනුත්ථිලිබදවූ ජීවිතවාතති ඇතිබවද; ලභෙ, ලබයි.

79 පරදරරතො, පරදරාවන්කෙරේඇලුනු; නරො, පුරුෂ තෙම; සපතනබහුලො හොති, සතුරන්බහුල වෙයි; සදා, හැමකල්හි; අපභිත, අප්‍රාභිවිතවූ නොකමැති; ඉත්ථිකො ව, සත්‍රිහුදඇති වෙයි; ඉත්ථිවා' තෙමේ සත්‍රිහෝ වෙයි; පණ්ඩකොවාපි, පණ්ඩකහෝ වෙයි.

80 මුසාරතො, මාෂායෙහි ඇලුනු; (නරො, පුරුෂතෙම;) වාචනාදුක්ඛ, වචනදුක්ඛයෙන්; බිනෙතාව, බිනනවූයේද; අභුතකබාණ, අභුතඅභ්‍යාබ්‍යානයෙන්; තාලිතො, තාමිතවූයේද; අසුඤ්ඤායො, අසුඤ්ඤායො වූ නොහැදින්ගැනිතෙපුල්ඇතිවූයේද; සුදුගගනිමුඛො හොති, අතිදුර්ගතමුඛඇත්තේදවේ.

81 පුරා, සුමිජන්මයෙහි; යොති, යමෙන්; පියසුඤ්ඤකරං, පියසන්තුන්‍යකරණයෙහිත් හෙවත් පියසන් ඔවුනොවුන්කෙරෙහි ප්‍රේමනැතිකරණ; පෙසුඤ්ඤා, පියශුන්‍යය; හෙවත් කේලාමි; අකරී, කෙළේද; ඉධ, මේජාතියෙහි; තස්ස, ඔහුගේ; සුසම්මබාපි, ඉතාබැඳිසිටියාවූද; මිත්තා, මිත්‍රයෝ; අකාරණා, නිස්කාරණයෙන්; භිජ්ජනති, බිඳෙත්.

- 82 දිඨ්ථිද්දෙසනියොවාසසට්ඨිකරසාරො,
හොතිහාකතදෙසොපි ඵරුසාභිරතො පුරා.
- 83 අසම්බන්ධභවවච්ඡේදාදි අනාදෙය්‍යවච්චොපිව,
සම්ප්පාදාපං යො පුබ්බො අවදි අප්පයොජනං.
- 84 යං යම්ඤ්ඤිති සාධෙත්තුං නතං නසෙසහ ඉජ්ඣති,
අඤ්ඤායෙනඤ්ඤා අනේසු යොතිඤ්ඤාමකරි පුරා.
- 85 විරූපො හොති අවචනතං විසමාබාධපිළිනො,
අප්පයොව මනුස්සානං යො බ්‍යාපාදරතො පුරා.
- 86 නිතිණාසුචිහොගෙසු රතො මය්‍යෙ ජලොපිව,
දුඨරොති කුදිතිව මිච්ඡාදිති සියා නරො.

82 පුරා, පුළුඡන්මයෙති; ඵරුසාභිරතො, ඵරුෂවචනායෙති
ඇලුනේ; ඉහ, මේජන්මයෙති; අකතදෙසොපි, අකාතදෙෂවුයේද;
කළවරදක් නැතිවුයේම; දිඨ්ථි, දුටුදුටුවන්; විද්දෙසනියොව, විවේ
ෂණීයවුයේද නොරුස්වනලද්දේද; අසසවනිය, අශ්‍රවණීයවු අසන්
නටනොරිසිවු; බරසාරො හොති, කඩීගවුසවරඇත්තේදවේ.

83 යො, යමෙක්; පුබ්බො, පුළුඡන්මයෙති; අප්පයොජනං, නිෂ්
ප්‍රයොජනවු; සම්ප්පාදාපං, සම්ප්පාදාය; අවදි, කීද; සො, හෙ
තෙම; අසම්බන්ධ, නොයෙදුනු; අසභවවච්ඡේදා, අසභවප්‍රත්‍යක්‍ෂ
ඇත්තේද; අනාදෙය්‍යවච්චොපිව, අනුන්විසින් නොතිවිසසුයුතුනෙ
පුළුඡන්මයේදවේ.

84 පුරා, පුළුඡන්මයෙති; යො, යමෙක්; අඤ්ඤායෙන, අනායෙන්
හෙවත් නායායඉක්ම; අඤ්ඤාඅනේසු, අනුන්විලිබදවසනුවෙති;
අඤ්ඤා, අභිධ්‍යාන වෙවත් අධිකලොභය; අකරි, කෙළේද; සො,
හෙතෙමේ; ඉහ, මේලෝකයෙති; යං යං, යම් යම්කාරයක්; සා
ධෙත්තුං, සාදන්නට; ඉජ්ඣති, කැමතිවේද; නං නසෙස, ඒ ඔහුට;
ඉජ්ඣති, සිඬිනොවේ.

85 සො, යමෙක්; පුරා, පුළුඡන්මයෙති; බ්‍යාපාදරතො, ව්‍යා
පාදයෙති ඇලුනේද; සො, හේතෙමේ; අවචනතං, අතිසෙයින්;
විරූපො, විරූපවුයේද; විසමාබාධ, විසමවුරෝගයෙන්; පිළි
නො, පිළිනවුයේද; මනුස්සානං, මනුෂ්‍යයන්ට; අප්පයොව හොති,
අප්පවුයේදවේ.

86 මිච්ඡාදිති, මිච්ඡාදානිකවු; නරො, නරතෙම (උපත්උපත්
තො) නිකිණි, අධමවු; අසුචි, නොසකස්වු; හොගෙසු, හොග
යෙති; රතො, ඇලුනේද; මය්‍යෙ, නුවණමදවුයේද; ජලොපිව,
(එහෙයින්ව) ජබ්බවුයේද; දුඨරොති, දුෂ්ටවු අධ්‍යායවු රොගඇත්
තේද; කුදිතිව, කුන්සිතවු දැඩිඇත්තේද; සියා, වන්නේයි.

- 87 කෙළීට මල්පානෙන සහ එකාදසෙතිව,
වදනැති නං අනන්තසෙවනං ලොහමොහජං.
- 88 උමමතො බිතතවිතො ව නිවවුතති මහාජලො,
අවසුකුතො ව හොතිධි මල්පාසි පුරා නරො.
- 89 දළිඳො මිළිඳි හොති බමාබාසි විහෙඳකො,
අපෙසසකො සං හොති යො ඉසාමානකො පුරා.
- 90 එබොවසුකුතකුලජො ජලො අපරිපුච්ඡකො,
කුකුරාදිවතාපිණ්ණා කුකුරාදි සහවතං.

87 ඉධ, මේකමුප්පකියනනන්ති; කෙළී, සමහරකෙනෙක්; මල්පානෙන සහ, මද්‍යපානයනාථක්කොට; එකාදසෙතිව, එකොළොස්කමුප්පයෙකැයි; වදනැති, කියති; නං, ඒමද්‍යපානය; අනන්තසෙවනං, අනන්තසෙවනය අනිතලභිතසෙවනයයි කාමමිථ්‍යා චාරයසහිතවූයේම; ලොහමොහජං, ලොහමොහමූලකයි (ලොහ මොහ දෙකින්වන්නේයි)

88 පුරා, පුමිජාතියෙහි; මල්පාසි, රාජු; නරො, පුරුෂතෙම; ඉධ, මේලොකයෙහි; උමමතොව, විසරාහුනුවූයේද; බිතතවිතොව, නොඑකගයින්අත්තේද; නිවවුතතිව, නිවවන්නාත්තේද (සටන්වුවාමහුමාත්තේද) මහාජලොව, මහාජබ්වූයේද; අවසුකුතොව, (හාමදෙනාපිසින්) අවසුකරණලද්දේද; හොති, වේ.

89 පුරා, පුමිජන්මයෙහි; යො, යමෙක්; ඉසාමානකො, (පරාමපන්නියෙහි) ඊෂ්ඨාකෙළේද; සො, හෙතෙමේ; දළිඳො, දිළිඳු වූයේද; මිළිඳිහොති, මසුරුවූයේදවෙයි; බමාබාසි, බොහෝ රෝගඇත්තේද; විහෙඳකො, (එසෙයින්මඅනුන්)පෙළන්නේද; සරා, හාමකල්හි; අපෙසසකො හොති, අප්‍රෙසකාකාවූයේද හෙවත් ආනුහාරතිවූයේදවේ.

90 එබො, මනින්නාතිහත්තේ එහෙයින්ම වැදපිදියසුන්නන්ට වැළුම්පිදුම්ආදි නොකරන්නන් (අනිත්ජාතියෙහි); අවසුකුතකුලජො, නිසිතවූකුලයෙහිඋප්දි; අපරිපුච්ඡකො, දනුමැත්තන්කෙරෙන්නටසුනුනොකටසුනු විචාරානොදන්නේ; ජලො, (මතුජාතියෙහි)ජබ්වෙයි; කුකුරාදිවත, කුකුරාදිව්‍යායන්; ආපිණ්ණා, පුරුදුකෙළේ; කුකුරාදි, බළආදීන්හා; සහවතං, සහභාවයට (ජාතින්එක්බවට):-

- 91 උපපජ්ජති ඉදෙව්ව මනන්තං පාපජං ඵලං,
විමංසිත්වාන විඤ්ඤයං සුත්තමග්ගානුසාරතො.
- 92 මයුරවඤ්ඤාසාපි විචිත්තා චිත්තකම්මජා,
තන්තං තථෙව විඤ්ඤානා සොච ලොකගගපුග්ගලො.
- 93 පාපා ආසෙවිතා යෙති තෙ අපායෙසු ජායතෙ,
න අඛබ්බාතෙන පත්තඛිං තත්ථ දුක්ඛං අනොපමං.
- 94 යෙන යෙන පකාරෙන යං යං පාපං කතම්පුරා,
තස්ස තස්සානුරූපං ඵලං හොති අසානියං.
- 95 දුස්සහො දුඛිකම්මො සොරො දුරන්තො දුරතික්කමො,
අඛබ්බමො අතිදුක්ඛාති අපායො භාසිතඛිකො.

91 උපපජ්ජති ඉති, පැමිණෙයි කියා; ඵලං, මෙසේ; අනන්තං, කෙළවර නැති; පාපජං ඵලං, පාපයෙන් උපන් ඵල සුත්තමග්ගානුසාරතො, සුත්‍රමාග්ගානුසාරයෙන් (වදාලපෙලව අනුව විමංසිත්වාන, විචාරා; විඤ්ඤයං, දතයුතුයි. (මෙහි කුකුළුරාදිවන යන නැත ආදිය බඳයෙන් ගොවුන අපවුතහසනි අයවවුනාදි ගත්තේ)

92 මයුර, මොනර හුණේ; වඤ්ඤාසාපි, ඇස්පිල්සබ්බයෙහි; විචිත්තා, විචිත්‍රතානොමෝ (විසිතුරු බව නොමෝ) චිත්තකම්මජා, චිත්‍රකම්මයෙන් විය; තං තං, ඒ ඒ; තථෙව, එසෙමින්ම; විඤ්ඤානා, දන්නෙක්; සොච ලොකගගපුග්ගලො, ඒ ලොකාග්‍රපුද්ගල වැඩි.

93 යෙති, යම්කෙනෙකුත් විසින්; පාපා ආසෙවිතා, පාපයෝ පුරා දුකරණ ලද හුද; තෙ, ඔහු; අපායෙසු ජායතෙ, සතර අපායෙහි උප දිනි; තත්ථ, එහි; අනොපමං, නිරූපම වූ; දුක්ඛං, දුක්. අඛබ්බාතො, ආඛබ්බාතයෙන් හෙවත් කීමෙන්; පත්තඛිං, කෙළවර දැක්ක හැකි නොවේ.

94 පුරා, සුළු ජන්මයෙහි; යෙන යෙන පකාරෙන, යම් යම් ප්‍රකාරය කින්, යං යං පාපං කතං, යම් යම් පවෙක්කරණ ලද; තස්ස තස්සානුරූපං ඵලං, ඒ ඒ කම්මයට සුදුසු වූ; අසානියං, අසාහස වූ (නොහැමිනිය හැකි වූ) ඵලං හොති, පල වේ.

95 දුස්සහො, දුස්සහයයි (ඉවසන්නට නොපිළිවනැයි) කියා; දුඛිකම්මො, නොකිය හැක්කැයි කියා; සොරො, භයංකරයයි කියා; දුරන්තො, කෙළවර නැත්තේ යයි කියා; දුරතික්කමො, දුරතික්කමය (නොසිත්මය හැක්කැයි) කියා; අඛබ්බමො, නොඉසිලිය හෙයිනැයි; අතිදුක්ඛාති, එහෙයින්ම අතිදුක්ඛයයි කියා; අපායො, අපාය නොවේ; භාසිතඛිකො, හසකට සුත්තේයි.

- 96 ලොභාධිකෙන පාපෙන පෙතලොකෙසු ජායරෙ,
මොභාධිකෙන නිරියෙ නිරියෙ දෙසාධිකෙන හි.
- 97 අසංවිභාගසීලා යෙ යථාසත්ති යථාබලං,
ඉස්සාලුකා මච්ඡරිනො තෙ පෙතෙසුපජායරෙ.
- 98 අජ්ජනාදිති දුක්ඛානි අනුභොකාපි අජ්ජනා,
අනෙත ලොභාධිගගතිතා යදි පෙතභවාචහා.
- 99 අභා අභාති ලොකො හි කිමභ්වතිජප්පති,
ආදිමජ්ඣන්තභාවෙසු යෙ අනභාවහා ඉමෙ.
- 100 සකමමචාරිතනනාපා අභාරභ්වතඤ්ඤා;
ඉතොචිතො ච පයනා ඉති පෙතාති සඤ්ඤා.

96 ලොභාධිකෙන, ලොභඅධිකකොටඇති; පාපෙන, පවිත්; පෙතලොකෙසු, ප්‍රෙතලොකයෙහි; ජායරෙ, උපදිත්; මොභාධිකෙන, මොහඅධිකකොටඇතිපාපකම්යෙන්; නිරියෙ, නිරියන්යොනඋපදිති; දෙසාධිකෙන, වෙෂඅධිකඅකුසලයෙන්; නිරියෙ හි, නරකයෙහිම උපදිත්.

97 යෙ, යම්කෙනෙක්; යථාසත්ති, තමතමන් යකතිවූපරිද්දෙන් යථාබලං, හොනබලවූපරිද්දෙන්; අසංවිභාගසීලා, අනුත්ථබ්බදෙනසුඵගොවුවාහුද; ඉස්සාලුකා, ඊෂ්ඨාබහුලයෝද; මච්ඡරිනො, තමාගේ සම්පත්සභවන සුල්ලෝද; තෙ, ඔහු; පෙතෙසු, ප්‍රෙතලොකයෙහි; උපජායරෙ, උපදිත්.

98 අජ්ජනාදිති, අජ්ජනාදිවූ සෙවුම් ආදිකොටඇති; දුක්ඛානි, දුක්ඛයන්; අනුභොකාපි, අනුභවකොටද; අජ්ජනා, සොයනලද අභිසෝ; ලොභාධිගගතිතා, ලොභයාවිසින් අධිග්‍රහිතවූවාහු (ලොභයෙන් ගන්නාලද්දහු); අනෙත, කෙළවර; යදි, ඉදින්; පෙතභවාචහා, ප්‍රෙතබව්චලවන්නම්:-

99 යෙ ඉමෙ, යම් මේ අභිකෙණෙක්; ආදිමජ්ඣන්තභාවෙසු, ආදිමධ්‍යඅන්තභාවයෙහි; අනභාවහා, අනභව්‍යාවූනම්; තෙ, ඒ අභිසෝ; ලොකො, ලොවැසිතෙමේ; අභා අභාති, අභිය අභියහයි; කිමභ්වං, කුමක්වැණිස; අභිජප්පති, පතාදෙහෝ.

100 සකමම, තම තමන්ගේ කම්යෙන්; චාරිත, චලකතලද; අනාප, බන්ධන් ඇත්තාහු; අනඤ්ඤා, අනලසා සැතපුන් නැතිව ආනාභ්වං, ආභාවිණිස; ඉතොචිතොච, ඔබමොබද; පයනාභ්වං, යෙත්හුයි; පෙතාති, ප්‍රෙතයහයි; සඤ්ඤා, යබ්දිතයෝයි (නියතලදකුයි)

- 101 බුප්පිපාස, පරිසසනා කිසා, ධුලසිරා තථා,
දිසාමානට්ඨිසණ්ඩානා විරලනතරථාසුලා.
- 102 පිට්ඨිකණ්ටකමලලින පරිච්ඡානොදරත්තවා,
අපකක සුකකලාපුව වලලිතාකුඤ්ඤා සතා.
- 103 තච්චිනභාරුසෙසඛතා පරිනිනනකඛිගණ්ඩකා,
දිසව්‍යාකුලකෙසෙති අකිකාරිකතානනා.
- 104 පරුලකකච්ඡනබලොචා ලුබකණ්ඨවලිත්තවා
විරුපතෙව එකන්ථ පිණ්ඩිතා සබ්බලොකිකා.
- 105 පච්ඡානුතාපදුකෙබ්බත අච්චනතපරිසොසිතා,
පච්චකඛතො අලකඛියා ඉති දිට්ඨෙති ලකඛියා.

101 බුප්පිපාස, සුඤ්ඤාපිපාසයෙන්; පරිසසනා, පරිශ්‍රාන්තවූවාහු (මිරිකුණාහු) කිසා, කාෂ්ටවූවාහු; ධුලසිරා, මහත්සිරස්ඇත්තාහු, තථා, එසෙයින්ම; දිසාමාන, පෙනෙන; අට්ඨිසණ්ඩානා, ඇටසටහන් ඇත්තාවූ; විරලා, තුනුවූ; අනතර, අතුරුඇති; ථාසුලා, මහපල ඇටඇත්තාහු.

102 පිට්ඨිකණ්ටකං අලලින, * පිටකටුයෙහි ඇලිපියාතිබෙන; පරිච්ඡාන, ඉතාසාහෙයින් විසලිතය; උදරත්තවා, බඩසම්භත්තාහු; අපකක, නොවිලික්සුනු, සුකක, විසලුනු; ලාපුඉව, ලබුපකක්සෙයින්; වලලින, රැලිනුනු; ආකුච්ඡත, ඇකිලිතය; ආසතා, සදුන් ඇත්තාහු.

103 තච්චිනභාරු, ඇටසම්භතරම; සෙස, ඉතිරිකොටඇති; අඛතා, ශරීරඇත්තාවූ; පරිනිනන, ඉතාවැලිනුනු; අකඛිගණ්ඩකා, ඇස්හා කොපුපැත්තාවූ; දිස, දික්වූ; ව්‍යාකුල, අවුලවූ; කෙසෙති, හිසකෙයින්; අකිකාරිකතා, අදුරුකරණලද (මුඛකරණලද) ආනතා, මුහුනුඇත්තාවූ.

104 පරුලක, දික්වූ; කච්ඡ, කක්‍ෂයෙහිලොම්භා; නබ, නියභා; ලොමා, ශරීරයෙහි ලොම්ඇත්තාවූ; ලුබ, රුක්‍ෂවූ; කණ්ඨ, කාණ්ඨවූ; වලිත්තවා, රැලිනුනුත්විඇත්තාවූ; එකන්ථපිණ්ඩිතා, එකතෙනක රුස්කරණලද; සබ්බලොකිකා, සියලුලොකයෙහිඇති; විරුපතාඉව, වෙරුපසබ්බවූවාහු.

105 පච්ඡානුතාප දුකෙබ්බත, පශ්චාත්තාප දුකයෙන්; අච්චනත, අතිශයෙන්ම; පරිසොසිතා, විසලනලද්දහු; දිට්ඨෙති, දුටුදටුවන් විසින්; පච්චකඛතො, ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් පැහැන; අලකඛියාඉති, අලක්‍ෂ්මිහයි (අශ්‍රිතයි) ලකඛියා, ලක්‍ෂ්‍යවූවාහු (දක්නාලබන්නාහු සැලකිය යුත්තාහු)

* “වසටකටුයෙහි” යිතිබුනා

- 106 අනුච්ඡාදිතකොපිතා, අලඛිනනලවොදකො,
ඡිඝ්ච්ඡාපරිදුතෙන පරිසුන්නා සසනති තෙ.
107 නෙකවසසහසෙසසු නෙසං ආසා විවඛිනො,
එති භුජ ඡිඛාතිති සද්දො සුයති රිත්තකො.
108 අසමන්තාපි තෙ සබ්බෙ අථොදන ජලාසයා,
මහාදුකෙබ්බන චුට්ඨනති අසෙසසුසුසුච්චලමිසි.
109 උට්ඨානතුරිතා පෙනා බ්‍යථනනා පනමානකා,
පරිමොචෙනති ආලගෙන අසමන්තයා තයා.
110 පචෙධමානං අබලං පබලො නිං පලමිසි,
අහො නිසකාරුණොසි නිං ඉති සාමානි යොජිය.

106 අනුච්ඡාදිතකොපිතා, නොවසනලද ලජ්ජා නොවසන රහස්සියෙස්සආත්තාහු; අලඛි, නොලද; අනනලවොදකා, බත් පිකත්පැතිත්තත් ඇති; තෙ, ඔහු ඡිඝ්ච්ඡාපරිදුතෙන, සාගිත්තෙන්; පරිසුන්නා, පරිසුන්නාවූවාහු; සසනති, හොපිති.

107 නෙසං, එසේ හෝනන්ට; නෙකවසසහසෙසසු, නොසෙක්වා දහස්සි; ආසා - වඛිනො, ආසාවඛින; එති, මුඛිඑව; භුජ, බත්කා; ඡිඛාතිති, පැන්බොසිතිසන; රිත්තකො, තුවෂ්ඨි; සද්දො, ශබ්දයෙක්; සුයති, ඇසේ.

108 අථ, එහිඅසුඝ්ච්ඡිත්තෙන්; තෙසබ්බෙ, ඒ හැමදෙන; අසමන්තාපි, නැගිසිටින්ට අසමන්තවූවාහු; ඔදනජලාසයා, බත්පැන් ආසායෙන්; අසෙසසුසුසුච්චලමිසි, උණුන්ඇගඑලබගෙණ; මහා දුකෙබ්බන, මහදුකන්; චුට්ඨනති, නැගිසිටින්.

109 උට්ඨාන, නැගිසිටීමෙහි; තුරිතා, සුහුචු; පෙනා, පෙනයෝ; බ්‍යථනනා, දුප්පත්වන්නාහු; පනමානකා, ඇතමිහු දැවෙන්නාහු; තයා, ඒ අසමන්තයා, අසමන්තවෙන් ගතවනැතිවෙන්; ආලගෙන; තවත්තවන්ඇග එලිත්තත්තවූන්; පරිමොචෙනති, අත්ගලවා හරිත්.

110 අබලං, දුමිලවූ; පචෙධමානං, වෙවුලනඇග; පබලො නිං, අබලවූ තෝ; පලමිසි, එලෙහි; (එබැවින්) අහො, විසාදයහ; නිං, හෝ, නිසකාරුණොආසි, නිසකාරුණියෙහි; (කරුණානැත්තේ යනුයි) ඉති, මෙසේ; සාමානි, නැලවිලි; යොජිය, පව්වා යොද.

- 111 උට්ඨිතිකා පනනෙන තෙ ජලවෘත්තාච චක්ඛලෙ,
අලඛපුඤ්ඤාභාසා උට්ඨාපෙති පුනපපුනං.
- 112 අට්ඨිසංඝාවමනනානං උට්ඨානබ්‍යසනං කථං,
අනුස්සරනෙතා ධාරෙය්‍ය ජීවිතං කරුණාපරො.
- 113 අජ්ජ අමෙහති සද්දෙයං යතො භුතෙහි සුයති,
ඔදනං උදකං වෙති අස්සසිඛෙයාච අබ්බුතො.
- 114 ඉති තෙ පචදනනාච පටිච්ඡනනාච අඤ්ජලිං,
අපස්සනනාච දුතාරං ධාවනති දිසතො දිසං.

111 උට්ඨිතිකා, නැගී; පනනෙන, හෙන; ජලවෘත්තාච ඉව, දියෙහි සෙවනැල්ල සෙසින්; චක්ඛලෙ, සසලවූ; තෙ, ඔවුන්; අලඛපුඤ්ඤා, පුළුස්සෙති නොලද්දවූ; ලාභාසා, ලාභයෙහි තෘෂ්ණානොමෝ; පුනපපුනං, නැවතනැවත; උට්ඨාපෙති, නගාසිටුවා.

112 අට්ඨිසංඝාවමනනානං, අට්ඨිසංඝාතමානවූ ඒ ප්‍රෙතයන්ගේ; උට්ඨානබ්‍යසනං, (ලාභාසායෙන්) නැගීසිටිකල විදිනාදුක්; අනුස්සරනෙතා, සිතිකරණ; කරුණාපරො, කරුණාපරයෙක්; ජීවිතං කථං ධාරෙය්‍ය, දිවි කෙසේ උසුලන්නේද.

113 ඔදනං, බතැයි කියාද; උදකං වෙති, පැතැයි කියාද; අයං සද්දෙය, මේ ශබ්දය; අබ්බුතො, අද්භූතවූ; අස්සසිඛෙයාච, අශ්වශාභයක් සෙසින්; යතො භුතෙහි, උපත්තැන් පවත්; අජ්ජ අමෙහති, අද අපවිසින්; සුයති, අසනුලැබෙයි.

114 ඉති, මෙසේ; තෙ, ඔහු; පචදනනාච, බණන්නානුම; අඤ්ජලිං පටිච්ඡනනාච, දෙතොත්කරන්නානුම; දුතාරං අපස්සනනාච, (තමන්සිතුවක්) දෙන්නක්නු නොදක්නානුම; දිසතො දිසං, ඒ ඒ දිගින්දිග; ධාවනති, දිවෙත්.

- 115 නතො මුහුතනමනෙන න තෙසං ආයාසකාරකො,
කණ්ණෙ දඬුසලාකාව නච්ඡද්දෙපි විජ්ඣති.
- 116 කිං නසොස්සනති තෙ පෙතා නච්ඡද්දං සුදරුණං,
යෙහි සනෙනසු දෙයෙසසු බිතතා නච්ඡති යාවකා.
- 117 තෙ විසාදපරිස්සනතා සභාවෙනාපි දුබ්බලා,
පතනති තාලා ජිනනාච විචජ්ජනාසා විසංඤ්ඤා.
- 118 යං ජිකච්ඡාදුබ්බං ලොකෙ එකාභවජ්ජනනතනතො,
දුස්සභං තඤ්ඤා පෙතානං කො දුක්ඛං විතතයිස්සති.

115 නතො මුහුතනමනෙන න, පසුට මදඇසිල්ලකින්; තෙසං ආයාසකාරකො, ඒ ප්‍රෙතයන්ට පීඩාකරණ; නච්ඡද්දෙපි, නැති යන හමෙකුදු; දඬුසලාකාඉව, ගිනිගන් සලාවක්සෙසින්; කණ්ණෙ විජ්ඣති, කණියන්විද්දී. (හේඑසේමැයි)

116 දෙයෙසසු සනෙනසු, දෙය්‍යවයකු ඇතිව; යෙහි, යම්කෙනෙකුත්විසින්; නච්ඡති, නැතැයි; යාවකා, යාවකයෝ; බිතතා, තෙරණලදනුද; තෙ පෙතා, ඒ ප්‍රෙතයෝ; සුදරුණං, ඉතාදරුණුවූ; නච්ඡද්දං, නැතැයි යන ශබ්දය; කිං නසොස්සනති, කුමකැයි නො අසද්ද.

117 තෙ, ඔහු; සභාවෙනාපි දුබ්බලා, සභාවයෙන්ම දුර්වලවූවාහු; විසාද, විසාදයෙන් (රැණියෙන්); පරිස්සනතා, පරිශ්‍රාන්තවූවාහු; විචජ්ජන, සිද්ධිය; ආසා, තෘෂ්ණාඇත්තාහු; විසංඤ්ඤා, විසංඤ්ඤාවූවාහු; ජිනනා, මුලින්කපතලද; තාලාඉව, තල්සෙසින්; පතනති, හෙත්.

118 ලොකෙ, ලෙව්හි; එකාභවජ්ජනනතනතො, එක්දවසෙක්හි සුන්බවින්වන; යං ජිකච්ඡාදුබ්බං, යම් සාදකෙක් ඇද්ද; තඤ්ඤා, හෙද; දුස්සභං, දුස්සභය (හැමිනිය නොහැක්ක); පෙතානං, ප්‍රෙතයන්ගේ; දුක්ඛං, සාපිපාසාදුක්; කො, කවරෙක්; විතතයිස්සති, සිතන් තේද.

- 116 කෙසෙකුපි රොමකුපෙති ජාලාමාලා සමුට්ඨිතා,
දහනති සකලං දෙහං අග්ගිජාලාට සායයං.
- 120 කුච්ඡිජිකච්ඡාදගෙන බාහිරං දෙහජ්ඣනිතා,
චිත්තං පච්ඡානුතාපෙන පෙතානං දයහනෙ සදා.
- 121 විච්ඡද්ධං නුට්ඨිතිතං විජානානකුච්ඡායමමලං,
යදකුච්ඡායං වාපි අසුචි ලොකෙනාතිජිගුච්ඡයං.
- 122 තදනුකුච්ඡායං තෙ පෙතා ධාවනතා තෙකයොජනං,
අච්ඡිද්ධාන අකුච්ඡායං ලහනති නලහනති ච.
- 123 ජායා ආතපනං යනති රික්තකුච්ඡායං මහාසරා,
උණ්ඨාච ගොනති පෙතානං වාතා පකතිසිතලා.

116 කෙසෙකුපි, අතැම ප්‍රෙතකෙනකුත්තේ; රොමකුපෙති; රෝමකුපයෙන්; සමුට්ඨිතා, නැගි; ජාලාමාලා, පාලාපනනිහු; සායයං, සායාශ්‍රයවූ (තමහට ආශ්‍රයවූ දරුවන), අග්ගිජාලා ඉටු, වහති පාලාවන් සෙසින්; සකලං දෙහං, සියලුමරැස්; දහනති, දවත්.

120 පෙතානං කුච්ඡි, ප්‍රෙතයන්ගේ බඩ; ජිකච්ඡාදගෙන, සාහිත්තෙන්ද; බාහිරං දෙහජ්ඣනිතා, පිටතමරිදයෙන් නැගි ගින්නෙන්ද, චිත්තං, සිත; පච්ඡානුතාපෙන, පච්ඡානනාපද්ධතින්ද; සදා, හැමවේ ලෙසිම; දයහනෙ, දයි.

121 විච්ඡද්ධං, නගාපියතලදද; නුට්ඨිතිතං; මුසෙන්දමනලද සෙමද; විජානානකුච්ඡායං මලං, දැඩුවත්ගේ යම්ගම්මලයෙන්ද; ලොකෙන, ලෝවැස්සාවසින්; අතිජිගුච්ඡයං, අතිජිගුපකතියවූ (ඉතා පිළිකුල්කටයුතු); යදකුච්ඡායං, මෙකීදෙසින් පිටත්යම්අසුචි යෙන්ද.

122 තදනුකුච්ඡායං, එකීකුණුවකිසිද; තෙ පෙතා, ඒප්‍රෙතයෝ; තෙකයොජනං, නොයෙක්යොදුන්; ධාවනතා, දිවන්නාහු; අකුච්ඡායං, ඔවුනොවුන්; අච්ඡිද්ධාන, උදුරා ද; ලහනති, ලබන් හෝය; නලහනති ච, නොලබන් හෝයි.

123 පෙතානං, ප්‍රෙතයන්ට; ජායා ආතපනං යනති, ජායාවෝ අවුබවට පැමිණෙති; මහාසරාව, මහත්වූ විල්පොකුණු ආදිහුද; රික්තං, සිස්බවටයෙහි; පකතිසිතලා වාතා, ස්වභාවයෙන් සිහිල්වන යෝ; උණ්ඨාච ගොනති, හුණුමගේ.

- 124 ප්‍රසන්නී අග්නිජාලාව සිසිරා වන්දරංසියො,
සඤ්ඤා විපරිසයං භොති යං ලොකෙ සාධුසම්මතං.
- 125 පෙතලොකභවං දුක්ඛං අනන්තං සන්තප්ඵිකා,
කථනනු වණ්ණණං නතීභ නික්ඛමන්තං වණ්ණණිකං.
- 126 එවං බුධාපරෙතානං පෙතානං දුක්ඛජීවිනං,
ඉච්ඡාචික්ඛානං දුක්ඛං කිං තරකං තාතිරිච්චති.
- 127 විදිනා පෙතතිවිසයෙ දුක්ඛං ලොභොපපාදිතං,
ලොභසන්තනුචිනාසාය කතුසාරාභො භි පඤ්ඤවා.
- 128 දුතං සන්ධං සභායා මෙ පටිග්ගාභාති විනතීය,
සමංසමපි දීනානං දදෙය්‍ය අවිසංකිතො.

124 සිසිරා වන්දරංසියො, සිසිල්සදරැස්නු; අග්නිජාලාඉව, වහනි
ජාලාසෙයින්; ප්‍රසන්නී, සප්තීකෙරෙහි; (මෙසේ)- ලොකෙ, ලෙවි
හි; යං සාධුසම්මතං, යමෙක් සාධුසයි(මැනවැයි)සම්මතද; (තං)සඤ්ඤා,
ඵසියලල; විපරිසයං භොති, විපරිසයව පැමිණේ.

125 පෙතලොකභවං, ප්‍රෙතලොකයෙහිවූ; අනන්තං, කෙළවර
නැති; දුක්ඛං, දුක්; සන්තප්ඵිකා, සාන්තවූ හෙවත් කෙළවර සහි
ත දිවිඇත්තානු; කථනනු, කෙසේනම්; වණ්ණණං නතී, වණිනාකෙ
රෙද්ද; (එහෙයින්) ඉහ, මෙප්‍රෙතදුක්කියතතත්ති; නික්ඛමන්තං එව,
නික්ඛමානුයක් (අංසමානුයක්)ම; වණ්ණණිකං, වණිනාකරණලදි.

126 එවං, මෙසේ; බුධාපරෙතානං, සාදුකින්වලදතාලද; දුක්ඛ
ජීවිනං, දුකින් ජීවත්වන; පෙතානං, ප්‍රෙතයන්ගේ; ඉච්ඡාචික්ඛානං,
කැමතිදෙයක් නොලැබීමෙන්වන; දුක්ඛං, දුක්; කිං, කිම; තරකං
තාතිරිච්චති, තරකය ඉක්ම නොසිටින්නේද.

127 පෙතතිවිසයෙ, ප්‍රෙතවිසයෙහි; ලොභොපපාදිතං, ලොභ
යෙන්උපදවනලද; දුක්ඛං, දුක්; විදිනා, දුත; ලොභසන්තනුචිනා
සාය, ලොභනැමතිසතුරාගේ නැසීමට; කතු, කරණලද; උසාරාභො,
උත්සාරඇති; පඤ්ඤවා හි; නුචණ්ඩත්තේවනාති:-

128 දුතං, දත්තෙමේ; සන්ධං, (ඒලෝභය නසන්නට) යක්ඛයයි
කියාද, පටිග්ගාභා, දත්පිළිගන්නානු; මෙ සභායා ඉති, මව සභායයි
කියාද; විනතීය, සිතා; අවිසංකිතො, නිසැකව; සමංසමපි, තමා
ඇඟමසුදු; දීනානං, යාවකයන්ට; දදෙය්‍ය, දෙන්නේයි.

(ප්‍රෙතදුට වණිනායි.)

- 129 දුනතිගහමෙ මහාදුකෙකු තිබ්බරාගෙ මහාභයෙ,
විධමමසඤ්ඤා ජායනති තිරව්ජානෙපි පාපතො.
130 තිරියතො ඵව විනොතනති ගච්ඡන්තිව සයන්තිව,
තිරොගතිච්ජා ධම්මෙසු තිරව්ජානා තතොමනා.
131 තිරව්ජජාතිසංඛා භි කතජෙහිපි දුක්ඛරා,
තාසු දුක්ඛං මහත්තං කො සකලං වණ්ණසිසංගි.
132 පුඤ්චමචේෂ වණේවාපි තථා වඤ්ඤාකාය වා,
කුචිතාසුචිදුග්ගකුපේනිලෙ සමලෙ භි වා.
133 කෙච්ඡ සත්තා විජායන්ති ජායන්ති විචරන්ති ව,
බාදන්ති කාමං සෙවන්ති සයන්ති ව මියන්ති ව.

129 දුනතිගහමෙ, දුර්නිගිමවු; (ගාලවීයන්තව නොපිලිවන්වු;)
මහාදුකෙකු, මහත්වුදක්ඛැති; තිබ්බරාගෙ, තිවුටු (බලවත්වු) රා
ගැති; මහාභයෙ, මහත්භයැති; විධමමසඤ්ඤා, විගතවුධම්මසඤ
ආති; තිරව්ජානෙපි, තිරිසත්යොතියෙයිද; පාපතො, පාපකම්යෙන්;
ජායන්ති, උපදිත්.

130 (යතො, යම්හෙයකින්; තිරියතො ඵව, (කටසුක්කව) සරස
ම; විනොතනති, සිතූද්ද; තිරියතො, සරසම; ගච්ඡන්තිව, යෙද්ද;
තිරියතො, සරසම, සයන්ති ව, ගොවිද්ද; ධම්මෙසු, ධර්මයෙහි; ති
රොගත, මුවහවු; ඉච්ජා, ඉච්ජාආත්තෙද්ද; තතො, එහෙයින්; ති
රව්ජානා, තිරව්ජාකයහයි; මනා, දත්තාලදහ.

131 තිරව්ජ, තිරිසනුත්තේ; ජාතිසංඛා භි, ජාතිගණනපා; ක
තජෙහිපි, කාතාභිවුමුදන්විසිනුද; දුක්ඛරා, දුක්ඛරය; තාසු, ඒ
තියන්ජාතියෙහි; දුක්ඛමහත්තං, දුක්මහත්තව; සකලං, මුළුකො
ට; කො, කවරෙක්; වණ්ණසිසංගි, වණිතාකරන්නේද.

132 පුඤ්චමචේෂ, කුණ්ටමසද; වණේවාපි, වුණයෙද; තථා, එසෙ
යින්ම; කුචිත, කුඩියන; අසුචි, නොසකස්; දුග්ගකු, දුගිකවු; ථෙ
නිලෙ, පෙනනැතිනැගිසිටි; වා, නොනොත්; සමලෙහි, අසුචිභාමි
ශ්‍රවු; වඤ්ඤාකායවා, මෝලංකණද (දියයනතානද.)

133 කෙච්ඡ සත්තා, සමහරසත්තෙණක්; විජායන්ති, දරුවන්ල
බැති; කෙච්ඡ, සමහරසත්තෙණක්; ජායන්ති, උපදිත්; (කෙච්ඡසත්තා,
සමහරසත්තෙණක්; විචරන්ති ව, ඇවිදිත්; කෙච්ඡ, සමහරසත්
තෙණක්; කාමං සෙවන්ති, කාමයෙවිති; කෙච්ඡ, සමහරසත්තෙ
ණක්; මියන්ති ව, මියෙත්.

- 134 අනො ඉංසම්. දෙහෙපි සකලාසුච්ඡාකරෙ,
අසීතිකුලමත්තාති කිම්නං නිසත්තාති හි.
135 තෙසං සපුත්තනත්තානං යතො සුතිස්සරො පසං,
පවුභිකලහට්ඨානං චඛ්ඛමො සයනීස්සරො.
136 බාදනීයවෙලට්ඨානං රොගභොගාදි භූමි ව,
දෙහවිච්ඡංසිති ධර්මානං සුසානස්සාදි ඉදං යතො,
තතො දෙහෙ විරජ්ජනති නරජ්ජනති විපසයිනො.
137 අච්චත්තාසුච්ඡාකාරානං අමෙජ්ඣාභාරභොජනං,
චිත්තාසුච්ඡංසිතිකරි කිම් නරජාතිදසානං.
138 ජාතා බඵ තිරච්ඡානෙ ඵලජ්ජලජාපිචා,
අස්සෙස්සෙස්සෙ මපි භිතාච සයනති විවරනතිව.

134 අනො, නැවත; සකලාසුචි, සියලු අසුචිය; ආකර, ආකරවු; ඉංසම්. දෙහෙපි, මේගරියෙහිද; කිම්නං, කාමිත්සමකිම්බු; අසීතිකුලමත්තාති, අසුචිත්සමකිම්බුයෝ; නිසත්තාති, නිසත්තයෝමයි.

135 යතො, යම්හෙයකින්; අසං, මේදේහය; සපුත්තනත්තානං, දරැමුහුමුරන් සතිනවු; තෙසං, ඔවුන්ව; සුතිස්සරොපි, හිබිරියෙයද; පවුභි, වැඩිමටද; කලහ, ඩබරටද, ධානං, ස්ථානයද; චඛ්ඛමො, සක්මනද; සයනීස්සරො, හෝනාගෙයද:-

136 යතො, යම්හෙයකින්; ඉදං, මේගරිය; බාදනීයං, ඔවුන්වගොදරාද; මලට්ඨානං, වැසිකිළිද; රොගභොගාදිභූමිව, රොගභොගාදිය ච භූමිද; දෙහවිච්ඡංසිති, මලගරිය දමන්ව; ධානං, ස්ථානවු; සුසානස්සාදි, සොභොනද; තතො, එහෙයින්; විපසයිනො, දක්නාහු (හු චක්ඛන්තාහු); දෙහෙ, මේගරියෙහි; විරජ්ජනති, විරක්තවෙති; නරජ්ජනති, නොඇලෙත්.

(මෙහි රොගභොගාදි යන තැන ආදියබදයෙන් ඵෙයව්සී ආති පත්තාදිය ගන්ත්වේ)

137 අච්චත්ත, අධ්‍යාත්මයෙන්ම; අසුචිජ්ජාකාරානං, අසුචියෙන්ලපත්; අමෙජ්ඣ, අමෙධ්‍යවු; ආභාරභොජනං, අභර කන ඵසතුන්ගේ; චිත්තාපි, සිතිවිලිද; උච්ඡංසිති ධකරි, ඡ්ඤාලපදවන්ති; නරජාති, ඵජාතින්ගේ; දසානං, දක්ම; කිම්, කියසුතු කිම.

138 තිරච්ඡානෙ, තිරිසන්ගෙන්හි; ජාතා, ලපත්; ඵලජ්ජලජාපිචා, පොඩලපත් සත්හුද දියලපත් සත්හුද; අස්සෙස්සෙස්සෙ මපි, ඔවුනොවුන්කෙරෙහිද; බල, ඵකාත්තයෙන්; භිතාච, හයපත්වු වාහුම; සයනති, ගොවිති; විවරනතිව, ඇදිත්.

- 139 වාලලොමනඛනභාරුමංසසිඛගට්ඨිකාදිනං,
කාරණා කෙවි නිද්දොසා මරියනති අනෙකධා.
140 චම්මප්පාටනදුක්ඛෙන ඵ්ඤ්ඤානා ගාවි ආදයො,
යං දුක්ඛමධිගමන්ති කානු තස්සොපමා සියා.
141 විජ්ඣාතා අකඛ්ඤාතලං විලම්භිතා අවංසිරා,
නිගනතා මාරණන්තොස දුක්ඛං පපොසානති අණ්ඩජා.
142 සජ්ජාට ජලෙ උණො ඛිපිතා පච්චමානකා,
යං දුක්ඛමධිගමන්ති තං කො ඛලු මිනිස්සා.
143 අදිට්ඨපුඤ්ඤානා අවිච්ඡින්නාදකෙ රතා,
නිද්දොසෙති මනුස්සෙති සජ්ජාට සමුඛවා.

139 (ඵඤ්ඤාත්තකෙරත්) නිද්දොසා, නිද්දොසා; කෙවි, ඇතැම්සත් කෙණෙක්; වාල, වාලකිය; ලොම, රොමය; නඛ, නියය; නභාරු; නභාරු; මංස, මස; සිඛග, හගය (දලය); ගට්ඨිකාදිනං, ඇට්ඨිකාදිත් යේ; කාරණා, කාරණාපිණ්ණ; අනෙකධා, නොයෙක්පරිද්දෙන්; මරියනති, මරණලැබෙත්.

140 චම්මප්පාටනදුක්ඛෙන, සම්මොච්ඡකින්; ඵ්ඤ්ඤානා, චෙටුලන; ගාවි ආදයො, දෙනුත්ආදිනු; යං දුක්ඛං අධිගමන්ති, සම්මුක්ඛක චරාමිණෙද්ද; තස්ස, ඵ්ඤ්ඤාත; කානු උපමා සියා, කවරඋපමායෙක් වන්නිද.

141 අණ්ඩජා, පණ්ඩු; අකඛ්ඤාතලං, ඇස්සගල; විජ්ඣාතා, විද; අවංසිරා, ගිස්සිම්බලා; විලම්භිතා, එල්වාගෙන; මාරණන්තොස, මරණපිණ්ණ; නිගනතා, ගෙනසනුලබන්නානු; දුක්ඛං පපොසානති, දුක්ඛ චරාමිණෙත්.

142 සජ්ජාට, දිවිඇඟිවම; උණො ජලෙ, හුණුදියෙහි; ඛිපිතා, බහාලා; පච්චමානකා, පිහනුලබන්නානු; යං දුක්ඛං අධිගමන්ති, සම්මුක්ඛක චරාමිණෙද්ද; තං ඛලු, ඵ්ඤ්ඤාතවනාහි; කො, කවරෙක්; මිනිස්සාහි, පමණකෙරේද.

143 අදිට්ඨපුඤ්ඤානා, නොදිවුපිරිවු; ඵලකා, ගොඩඇඟි; අවිච්ඡින්නා, නොසිදුනු; උදකෙ, දියෙහි; රතා, ඇලනු; නිද්දොසෙති මනුස්සෙහි, නිස්සාරුණිකවු මිනිසුන්විසින්; සජ්ජා ඵච, දිවිඇඟිවම; සමුඛවා, ගොඩවනකනලද්ව.

- 141 නිතිතා පුබ්බංසුමති පාසානෙන සමුත්ථා,
සමුද්දිතාපාතුරිතා බුප්පිපාසාබලාගතා.
- 145 කරුණං පරිකුප්පනා සමාතාපිකුබ්බකා,
අලභපරිවත්තනනා අනන්තරිතවෙදනා.
- 146 සං දුක්ඛමධිගව්ඡන්ති නිද්දොසා සංඛසිප්පිකා,
තෙසං දුක්ඛලවංසමපි නාහං සකෙකාමි දිපිතුං.
- 147 වහන්ති අවසා කෙවි දණ්ඩංකුසකසාගතා,
පතොදපණ්ණිපාණීති බහුසො පරිතප්පිතා.
- 148 බබා නෙකෙති රජ්ජුති අලභිජ්ජුචාරිනො,
පබලා දුඛලෙ සනෙත සකමමපරිනාමිතා.

144 පුබ්බංසුමති, රුක්ඛවුට්ඨප්පිති; නිතිතා, ලතලද; පාසා
නෙන සමුත්ථා, ගලින්මත්තෙහි වතුරුවනලද; සමුද්දිතාපා, ආත
පයෙහිමිරිකීමෙන් උපන්දුකින් (තොහොත්) මිරිකීමෙන්හා තාප
සත්තාපදුකින්; ආතුරිතා, පීඩිතවූ; බුප්පිපාසාබල, බලවත්සාපිපා
ගයෙන්; ආගතා, පෙළෙනලද:-

145 කරුණං, බැහැව; පරිකුප්පනා, කොදුරණ; සමාතාපිකුබ්බකා
වා, මවුපියන්ගෙන්හා එක්වූ; අලභපරිවත්තනනා; තොලදපරිවතී
තඟ්ගිබැවින්(පෙරඑමඟ්ගිබැවින්); අනන්තරිතවෙදනා, මදඟ්ගිල්
ලකද මුවහතොවූ (තොරතොවූ) දුඛවෙදනාදැන:-

146 සංඛසිප්පිකා, සත්වෙත්ප්ලග්ගන සත්තු; නිද්දොසා, නිද්දො
සව; සං දුක්ඛං අධිගව්ඡන්ති, යම්දුක්ඛක්ලබ්දද; තෙසං, ඔවුන්ගේ;
දුක්ඛ, දුක්ඛයෙහි; ලවංසමපි, අංශයෙන්අංශයකුදු; දිපිතුං, හඟ
වත්තව; අහං, මම; නසකෙකාමි, නොහැක්කෙමි.

147 148 කෙවි, ඇතැම්සත්කෙනෙක්; දණ්ඩ, දණ්ඩයෙන්ද; අං
කුස, අංකුසයෙන්ද, කසා, සැමටියෙන්ද; ආගතා, පහරණලද්දහු;
පතොද, කැහැටින්ද; පණ්ණි, විඵලෙන්ද; පාණීති, අතින්ද; බහු
සො, බොහෝසේ; පරිතප්පිතා, පරිතප්පිතවූවාහු (බවනලද්දහු);
නෙකෙති රජ්ජුති, තොයෙක්රහැණින්; බඬා, බඬනාලද්දහු; අ
ලඬ, තොලද; ඡ්ජුචාරිනො, ඡ්ජුචාරඇත්තාහු (තමන්සිත්සේඟ්
විදුම්ඟ්ගිත්තාහු); සකමම, සකමයෙහි; පරිනාමිතා, එලවනලද්දහු;
පබලා, ප්‍රබලවූවාහු; දුඛලෙ සනෙත, දුච්චලාභයන්; අවසා, සිය
විසි නොව; වහන්ති, උසුලති.

149 යෙසං සබ්බං පරායතතං ඡන්දවාරො නවිජ්ජති,
තෙසං දුක්ඛස්ස පරියන්තං තදඤ්ඤා කොති ඤායාති.

15) කෙවි සුත්තා රථධුරෙ නඬහලෙ සකථෙ හි වා,
වහන්ති වණ්ණකකා කජ්ජතා අභිභාරියං.

151 නාහං සකෙකාමි වහිතුං උණ්ණො ඡාතො පිපාසිතො,
භාරියනති ව චතතුමපි යෙසං සත්ති න විජ්ජති.

152 තෙසං ආරොපයිත්වා ආවිසයනං මහාහරං
අසමජේ සිතෙ දිනෙ තාමියනති පුතප්පුතං.

153 කඨඬනති නාසාරජ්ජමහි වාලං නිබ්බේයයනති ව,
නිබ්බජ්ඣනති පතොදෙහි පණ්ණිති පහරනති ව.

149 යෙසං සබ්බං, යම්කෙණෙකුන්ගේ සියලු පැවතුම්; පරායතතං, පරායතතද (අනුන්අයිතිද); ඡන්දවාරො, සිත්සේ පැවැත්මෙක්; නවිජ්ජති, නැද්ද; තෙසං, ඔවුන් සමබකිවූ; දුක්ඛස්ස, දුක්ඛයාගේ; පරියන්තං, කෙළවර; තදඤ්ඤා, ඔවුන් කෙරෙත් පිටත්; කොති, කවරෙක් නම්; ඤායාති, දන්නේද.

150 කෙවි, ඇතම් සතකෙණෙක්; රථධුරෙ, රියවියෙහිද; න ඬහලෙ, නගුලෙහිද; සකථෙ හි වා, ගැලද; සුත්තා, යොදනලද්දහු; වණ්ණකකා, වුණුවත්කද ඇත්තාහුද; කජ්ජතා, දන්ඩෙන්කැ ගැටින්බවනලද්දහු; අභිභාරියං, ඉතාබරද; වහන්ති, උසුලති.

151 අහං, මම; වහිතුං, උසුලන්නට; න සකෙකාමි, නොහැක්කෙ මැයි කියාද; උණ්ණො, ගිමැයි කියාද; ඡාතො, සාම් කියාද; පිපාසිතො, පිපාසිතයෙමි කියාද; භාරියනති ව, බරයයිකියාද; චතතුමපි, කියන්නටත්; (ඉහ), මේ තිරිසන් යොතිගෙහි; යෙසං, යම්සත් කෙණෙක්හට; සත්ති න විජ්ජති, ශක්තිගෙක් නැද්ද.

152 තෙසං, ඔවුන්ට; අවිසයනං, අවිසයහවු (නොඉසිලියහැකිවූ); මහාහරං, මහාබර; ආරොපයිත්වා, නගාලා; අසමජේ, උසුලත් නට අසමජීව; සිතෙ දිනෙ, සිටිබැගැපතුන්, පුතප්පුතං, නැවත නැවත; තාමියනති, තමයි.

153 නාසාරජ්ජමහි, නැගැරැණෙහි ගෙණ; කඨඬනති, අදහි; වාලඤ්ඤා, වාලධියද; නිබ්බේයයනති, හකුළුවාමිරිකති; පතොදෙහි, කැගැටින්; නිබ්බජ්ඣනති, විදිති; පණ්ණිති ව, විච්ඡිත්; පහරනති; පහරති.

- 154 දහනති වාලමුලංස පිට්ඨිපසොදරාදිසු,
කණේණ ජිඤ්ඤානි නජ්ජනති විලික්ඛනතිව සබ්බසො.
155 තෙ භිතා උට්ඨිගනනා ව පතනනා අසමන්තො,
යං දුක්ඛමධිගච්ඡති නොනු තං දීපසිසාති.
156 තිරම්ඡානෙසු ලොකෙන දෙවතා සාති සමමතා,
රසගහසොපදානෙන මාතාව පරිපොසිතා.
157 මනුඤ්ඤා මඛලා පුඤ්ඤා සුද්ධිදාතිව සඤ්ඤිතා,
තාසමපි දුක්ඛමතුලං තත් අඤ්ඤාසු කා කථා.
158 පාදෙ බාණුසු බක්ඛිතා කතා අග්ගං සමන්තතො,
තසිතෙ පුත පායෙතා දුපෙපයං ලවණොදකං.

154 වාලමුලංස, වාලපිටුලය පතුහොටය; පිට්ඨිපසොදරාදිසු, පිටස ඇලය බබය යනආදී තන්හිදු; දහනති, පලහති; කණේණ ජිඤ්ඤානි, කන්කපති; නජ්ජනති, (දුබුමුතුරු දාදිත්) බවති; සබ්බසො, හැමපරිද්දෙන්ම; විලික්ඛනතිව, (පලකැහැටින්) හිරිදඳැවියත්.

155 තෙ, ඔහු; භිතා, හයපති; උට්ඨිගනනාව, නැගිසිටිනාහුද; අසමන්තො, අසමානිතෙයින්; පතනනා, හෙත්තාහුද; යං දුක්ඛං අධිගච්ඡති, යම් දුක්ඛව පැමිණෙද්ද; කං, ඒ දුක්; නො, කවරෙක්; දීපසිසාතිහු, පහම්කරන්නේද.

156 තිරම්ඡානෙසු, තිරිසත්ථොත්ති; දෙවතාසාති, දෙවතාය හසි; ලොකෙන, ලෝවැස්සා විසින්; සමමතා, සමමතවු; රසගහසු, රසයෙහි අග්‍රවු ඝාතයාගේ; උපදානෙන, එලවාදීමෙන්; මාතාඉව, මවකසේ; පරිපොසිතා, පරිපොසිතවු (සතුටින් රක්ෂාකරණ):—

157 මනුඤ්ඤා, මනොඥයහසි කියාද; මඛලා, මඛගලයහසි කියාද; පුඤ්ඤා, පුණ්ණයහ (පවිත්‍රයහ) සි කියාද; සුද්ධිදාතිව, ශුද්ධිදාති (මොවුන් දුන් හඬ ඇසුව වෙර අත්දුටු සුඛවෙස්) කියාද; යා, යම් දෙත්කෙණෙක්; සඤ්ඤිතා, ලෝවැස්සා විසින් සලකණලදහුද; තාසමපි, ඔවුන්ගේද; දුක්ඛං, දුක්; අතුලං, අතුලය (පමණ නොකොට හැක්ක); තත්, ඒ තිරිසත්ථොත්ති; අඤ්ඤාසු, සෙසු සතුන්කෙරෙහි දුක්; කා කථා, කියයුතුකිම. (හේථසේමැනු):—

158 පාදෙ බාණුසු බක්ඛිතා, කණුයෙහි පයවැද; සමන්තතො, ස්වසාරා; අග්ගං කතා, ගිනිකොට; තසිතෙ, පිපාසිතවුකල; පුත, නැවත; දුපෙපයං, නොපියහැකිවු; ලවණොදකං, එණුදිය; පායෙතා, පොවා:—

- 159 විරිතෙන පුත පායෙතො සුදුකකං කවුකොදකං,
මහාදණ්ඩෙති තෙකෙති ආකොට්ටනික නිදදයං
160 ජිවදුහං විදයහනතා යවනෙ ගාවිආදයො,
මහාදහපරිසසනෙතො පසසනෙතො පාපජංඵලං.
161 විසාරං විරවනතාව නිසසනතාව ආයතං,
මිලාතදීතවදනා උදිකකිනතා ඉතො තතො.
162 යං දුකකිලෙනුහොනනිහ යවණෙපි අසාහියං,
තං දුකකිං විනතයනතසස හදයංඵලනීව මෙ.
163 යා හි බාලතනනෙ නාම සබ්බලොකානුකමපියෙ,
අනුකමපා විපනතාව සා තිරවජානජාහියං,
තං කථං ඉති මෙ විඤ්ඤා වදෙ විසදමන්තො.

159 විරිතෙන, විරෙවනවහියකල; පුත, නැවත; සුදුකකං, අති දුකකයවතෙකුළු නොහොත් ඉතා දුකසේ බිඳවි; කවුකොදකං, කුළුදිය; පායෙතො, පොවා; තෙකෙති මහාදණ්ඩෙති, නොයෙක් මහත්දන්ඩෙන්; නිදදයං; නිදියාව (කරුණානැතිව); ආකොට්ට නික, තලා:—

160 ජිවදුහං, ජිවත්දුහයෙන්; විදයහනතා, දවනුලබන; යවනෙ, යොතුව; ගාවිආදයො, දෙත්ආදීනු; මහාදහ, මහත්දහ යෙන්; පරිසසනෙතො, පරිශ්‍රානනවූවානු (මිරිකුණානු); පාපජංඵලං, පාපයෙන්වූඵල; පසසනතා, දක්නානු:—

161 විසාරං, විසමයතරව (මරණහසින් හයපත් හඬඇතිව); විර වනතාව, හඬන්නාවූම; ආයතං, දික්කොට; නිසසනතාව, මියවුනුරුලන්නානුම; මිලාත, මලානිකවූ; දීත, බැහැවූ; වදනා, මුහුණඇති; ඉතොතතො, ඔබමොබ; උදිකකිනතා, බලන්නානු:—

162 ඉහ, මේ තිරිසන්යොන්තිලා; යවණෙපි, ශ්‍රවණයෙහිදු (ඇසි මෙහිදු); අසාහියං, අසායනවූ (නොහැමිනියහැකිවූ); යං දුකකිං, යම් දුකෙක්; අනුහෙ නති, අනුභවකෙරෙද්ද; තං දුකකිං, ඒදක්; විනත යනතසස, සිතන; මෙ, මාගේ; හදයං, ලය; ඵලතිඉව, පැලියන් නාක්මෙනි.

163 සබ්බලොක, සියලුලෝවැසියා විසින්, අනුකමපියෙ, අනු කමපාකවසුකුළු; බාලහතනෙ නාම, බාලබාවිති නම්; යා හි අනුක මපා, යම්කරුණායෙක් ඇද්ද; සා, ඒ කරුණානොමෝ; තිරවජාන ජාහියං, තිරිසන් ජාහියෙහි; විපනතාව, නටමැසි; තං, එය; අන්තො, අභියෙත්; කථං, කෙසේ, විසදමිති, ව්‍යාකෘතවේදයි; මෙ, ඉදින්; විඤ්ඤා, නුවණැත්තෙක්; වදෙ, කියානම් (ගේ මෙසේ දනගු)

- 164 අසහනතා විශොගනතු මුහුතතමපි ච මාතුයා,
පිලලකා අතිමඤ්ඤතා අනාථා සයිතා තහිං.
- 165 කථං නදිස්සතෙ අමබා තද පාතොච නිගහතා,
කිනත්තු මෙ පිලලකා අත්ථි ඉති විනතාපි නත්ථිවා.
- 166 ඉති විනතාපරා හුතා කුජනතා දිනලොචනා,
උදික්ඛනතා ගතදිසං උසසිඛ්ඝනතා දිසොදිසං.
- 167 දිස්වාච මාතරං සායං ගොවරානො සමාගතං,
පහට්ඨා පට්ඨාචනති පාමුජ්ජබ්බිලලභාවතො.
- 168 විස්සානේ මාතුපෙමෙන විලඛ්ඝනෙන සමනනතො,
ලාලනෙන කණ්ණපුච්ඡපි සලිලොපගතෙව තෙ,

164 මාතුයා, මවගේ; විශොගනතු, විශොගය වනාහි; මුහුතත මපිච, මදඇසිල්ලකුදු; අසහනතා, නොසහන; තහිං, ඒ තිරිසන් යොත්ති; පිලලකා, පැරවු; අනාථා, අසරණව; අතිමඤ්ඤතා, ඉතා මදගෙයින් (දුෂ්ලගෙයින්); සයිතා, උන්තැනම ගොත්තාහු:—

165 පාතො ඵච, උදසනම; තද, ඒ වේලෙහිම; නිගහතාඅමබා නික්මුනු මැනියෝ; කථං නදිස්සතෙ, කුමකට නොපෙනේදෝ; මෙ, මාගේ; පිලලකාඅත්ථිඉති, පැවු ඇතයන; විනතාපි, සිතිවිල්ල කුදු; නත්ථිවා කිනත්තු, ඇටනැද්ද කිමිදෑයි:—

166 ඉති, මෙසේ; විනතාපරා හුතා, විනතාපරව (සිතිවිලිපිටිව); කුජනතා, කොදුරන්තාහු; දිනලොචනා, බැගෑවූ ඇස් ඇත්තාහු; ගතදිසං, මව ගිය දිසාව; උදික්ඛනතා, බලන්තාහු; දිසොදිසං, ඒ ඒ දික්; උසසිඛ්ඝනතා, (එනමට වෙරගඳ අසන පිණිස) හිඹිනාහු (ඉට කරන්තාහු):—

167 සායං, සවස් වේලෙහි; ගොවරානො සමාගතං, ගොදුරුබි මින්ආ; මාතරං දිස්වා ඵච, මව දකිමින්ම; පාමුජ්ජ, ප්‍රීතියෙන්; උබ්බි ලලභාවතො, ඉපිළිබැවින්; පහට්ඨා, සතුටුව; පට්ඨාචනති, මවට අභිමුඛව දිවෙත්.

168 මාතුපෙමෙන, මාතෘප්‍රේමයෙන්; විස්සානේ, නිසකවූවන්; සමනනතො, මවසිසාරා; විලඛ්ඝනෙන, පහන; කණ්ණපුච්ඡ පිලා ලනෙන, කන් හා වාලකිය සලනා, සලිලි, ලිලාශක්තව; උපගතෙව තෙ, එලඹුනාද වූ ඔවුන්:—

- 169 ජාතෙ සාතෙ එතං පාතුං මාතා නොති සිතෙහතො,
තරුණේ තරුණකිති වක්ඛලෙහි උදිකිතිතා.
170 ඡඤ්චිතා පුත්තපෙමක්ඛ අබ්බිකාය ව රුද්දතං,
තං ඛණෙනෙව අක්ඛ්‍යව ජාතා මාතාපි පුත්තකෙ.
171 විරවනෙතව කරුණං එඤ්ජෙනෙත යදි බාදති,
ඉතො පරං කිං වත්තාඛං භයං තිරිසසමනවං.
172 යජ්ඣතච්ඡති පුත්තාතං මාතුතොපි මහාභයං,
යජ්ඣ නච්ඡති විසුමො ලජ්ජාධම්මසනීපි වා,
අකත්තඛිනනි වා තමහා කථං නිගමනං සිං.
173 අයමපි දුනතිගමනො නිච්චුක්ඛෙගො මහාදුබ්බො,
අක්ඛ්‍යව අසිවො මොහජාලාවගුණිකො.

169 ජාතෙ, සා වුතවුන් විසින්; මාතා නොති, අපගේ මවයි;
එතං පාතුං, කිරිබොත්තට; සාතෙ, ලගවූ; තරුණේ, බාලයන්;
වක්ඛලෙහි, සසලවූ; තරුණකිති, ලා ඇසින්; සිතෙහතො
සෙත්තයෙන්; උදිකිතිතා, බලතලද්දී.

170 පුත්තපෙමක්ඛ, පුත්‍රප්‍රේමය පවා; ඡඤ්චිතා, හැරපියා; රුද්ද
තං, රුද්ධව (දුඛිබව); අබ්බිකායව, ඉවා නොහොත් දරුණුවෙහි
සිට; තං ඛණෙනෙව, එකෙණෙහිම; අක්ඛ්‍යව ජාතා, අනික්ක්
මෙන්වූ; මාතාපි, මව්නොමේම; පුත්තකෙ, දරුවලිවුන්:—

171 කරුණං, බැගුණොට; විරවනෙතව, හඬන්නවුන්ම; එඤ්ජෙන,
සැලෙන්නවුන්; යදි, ඉදින්; බාදති, කසි නම්; තිරිසසමනවං,
තිරිසක්ජාතියෙහිවූ; භයං, භය; ඉතොපරං, මෙයින් මන්හෙහි;
වත්තාඛං කිං, කියයුතුකිම.

172 යජ්ඣ, යම් තිරිසන්යොනියෙක්හි; පුත්තාතං, දරුවන්ට;
මාතුතොපි, මවකෙරෙණුද; මහාභයං ආගච්ඡති, මහත්භයඒද;
යජ්ඣ, යම් තිරිසන්යොනියෙක්හි; විසුමො, විශ්‍රමයෙක් (සෙනහ
යෙක්); නච්ඡති, නැත්මද; ලජ්ජා, ලජ්ජායෙක් හෝ; ධම්මසනීපිවා,
ධම්ම යන සිහිපමණෙක්හෝ; අකත්තඛිනනිවා, නොකටයුක්තෙක
යන්නෙක්හෝ; (නච්ඡ, නැද්ද;) තමහා, ඒ තිරිසන්යොනින්;
නිගමනං, නිගමනයෙක් (ගැලවීගැන්මක්); කථං සිං, කෙසේ
වන්නේද.

173 දුනතිගමනො, දුර්නිගමවූ (ගැලවීගැන්මට නොපිළිවන්
වූ;) නිච්චුක්ඛෙගො, නිත්‍යවූ උචෙතඇති; මහාදුබ්බො, මහත්දුක්ඇති;
අක්ඛ්‍යව අසිවො, අනෙකානුභවයක්වූ; අසිවො, අශාන්තවූ;
මොහජාල, මොහ නැමති දෑලින් (නුනුවතින්); අවගුණිකො, වල
දනාලද:—

174 සක්කානන්දසම්මායො භිරව්ජානොති සඤ්ඤිතො,
සංසාරෙ සංසරන්තානං සක්කිලෙසානන් ව්ජයා.

175 සියා අද්ධිසම්මානං ඉති සංවිග්ගමානසො,
සම්මාභිසම්මයජාය පරක්කමති පණ්ඩිතො.

176 අබ්බිකතානි පාපානි අවිසංකා වරනති සෙ,
නිරසෙ තෙ මහාසොරෙ උපපජ්ජන්ති අසංසයං.

177 සුඛං අයොති සංඛාතං යතිං සො නොපලබ්භති.
නිග්ගතායොති නිරයො ඉති වුතෙනා තදඤ්ඤති.

178 චතුක්කණේණා චතුමාරො විභතෙනා භාගසො මිතො.
අයොපාකාරපරියතෙනා අයසා පටිකුජ්ජිතො.

174, 175 සක්ක, සියලු; අනන්දසම්මායො, අනන්දසම්මාසම්ම (නො වැඩිදියක්බලවු); භිරව්ජානොති සඤ්ඤිතො, භිරව්ජානය යන නම් ඇති; (අඥාපි, මේභවයද;) සංසාරෙ සංසරන්තානං, සසරඇවිදින; අද්ධිසම්මානං, අද්ධිසත්තයනට (යටත්පිරිසෙසින් සොවාන්මගද නොලද); සක්කිලෙසානං, කෙලෙස්සහිතයන්; අනිව්ජයා, අනිඛව යෙන් (නිරිසන් යෝනට යාම නැතයන නිඛවයක් නැතිහෙයින්) නොහොත් අනිව්ජයා, නොකලැතිසේද; සියාඉති, වන්නේයයි; සංවිග්ග, භයපත්; මානසො, සිත්ඇති; පණ්ඩිතො, නුවණැත්තේ; සම්මාභිසම්මයජාය, සත්‍යාධිගමය පිණිස (මාභිපලඋපදවන පිණිස); පරක්කමති, පරාක්‍රමකෙරේ (උත්සහ කෙරේ).

භිරව්ජාන දුක්ඛදිණ්ණනා නිට්ඨිතා.

176 සෙ, යම්කෙණෙක්; අවිසංකා, නිසංකිතාව (සැකනැතිව); අබ්බිකතානි පාපානි, බලවත්වූ පව්; වරනති, කෙරෙද්ද; තෙ, ඔහු; මහාසොරෙ, මහාසොරවූ (භයානකවූ); නිරයෙ, නරකයෙහි; උපපජ්ජන්ති, උපදිති; අසංසයං, නිසැකයි.

177 සුඛං, සුවතෙමේ; අයොති, අයයි කියා; සංඛාතං, කියනලද; සො, ඒ අයතෙමේ (සුවතෙමේ); යතිං, යම්තෙතෙක්හි; නොපලබ්භති, නොලැබේද (එබැවින්); නිග්ගත, නැතිවූ; අයොඉති, අයඇත්තේනුයි (සුවඇත්තේනුයි); තදඤ්ඤති, එහි අනුදන්තවුන් විසින්; නිරයොඉති, නරකයයි; වුතෙනා, කියනලදි.

178 (ඒ නිරයතෙමේ) චතුක්කණේණා, සතරකොණක් ඇත්තේය; චතුමාරො, සතරදොරක්ඇත්තේය; විභතෙනා, (මහානරක ඔසුපතැයි කියා) බෙදනලද්දේය; භාගසො, කොටසින්; මිතො, (දත්තවුන් විසින් ආයුෂයෙන් ස්වාභාවයෙන්) පමණදන්නා ලද්දේය; අයොපාකාරපරියතෙනා, යපවුරුම කෙළවරකොට ඇත්තේය; අයසාපටිකුජ්ජිතො, යකබලින්ම වසනලද්දේය.

- 179 තසු අයෝමය භූමි ජලිතා තෙජසා යුතා,
සමන්තා යෝජන සතං පුටා තිට්ඨති සඤ්ඤා.
180 කතපාපොපි සංදුක්ඛං ඝනජාලාතිරන්තරො,
ජලමානඛගපච්චබ්බො අනුභොති අවිචිතං.
181 විසාරං විරවනේතාව ධාවනේතාව ඉතො තතො,
තසෙසකදෙසමන්තමපි කො සමජො විභාවිතුං.
182 සසායෝමය මොනඛං කපාලමඛගලමපිච,
අනේතා අග්ගි ජවාදිතං අනන්තං අණ්ණවොදකං.
183 චතුර්දිසාතො පක්ඛන්තං ඛණේන සදි සුසාති,
තසුනේතා වත්තමානසු සුකුමාලි සරිරිතො.

179 තසු, ඒ තිරයාගේ; භූමි, බිම; අයෝමයා, යමුවාය; (හෙද) ජලිතා, දිලිසෙන්නිය; තෙජසායුතා, තෙජසින්යුතාය; (හෙද) මදතැනක් පැතිරෙන්නේනොවෙයි) සමන්තා, භාත්පසින්; යෝජන සතං, යොදුන් සියයක්තැන්; පුටා, පැතිර; තිට්ඨති, සිටී; (ඒද එක් කලෙක සිටිනේ නොවෙයි) සඤ්ඤා, හැමකල්හිමැයි.

180, 181 කතපාපොපි, කරණලද පව්ඇත්තේද; ඝනජාල තිරන්තරො, ඝනවූවහන්ථාලායෙන් නිරන්තරවූ (හැවසීනත්); අවි චිතං, අවිචිතෙහි; ජලමාන, ගින්නෙහිදිලිසෙන; අඛගපච්චබ්බො, අහපසගඇත්තේ; විසාරං, බැහැපත්හඬඇතිව; විරවනේතාව, හඬන්නේම; ඉතො තතො, උඹින් මොච මොඹින් ඔබ බලා; ධාවනේතාව, දිවන්නේ; සංදුක්ඛං, යම්දුක්ඛයක්; අනුභොති, අනුභව කෙරේද; තසු, ඒ දුඃඛයාගේ; එකදෙස මන්තමපි, එකදෙසමාත්‍ර යකුදු; විභාවිතුං, ප්‍රකාශකරන්නට; කො, කවරෙක්; සමජො, සමාජීය

182 සසා, යම්තිරයක්සමකවූ; අයෝමයං, යමුවාවූ; ඔනඛං, වැලදසිටිනාලද; බහලමපිච, නව යොදනක් පමණ බොල්වූ; කපාලං, යකබල; අනේතා, ඇතුළෙහිසිටි; අග්ගිජව, වහන්ජවයෙන් (වහන්වෙගයෙන්); ආදිතං, දිලිසුනේ; අනන්තං, පමණතැහි; අණ්ණවොදකං, මුහුදැයි:—

183 චතුර්දිසාතො, සතරදිගින්) පක්ඛන්තං, (වඩබාමුඛයෙන්) වැහුනු වතුර; ඛණේන, ඝණයකින්; සදි, ඉදින්; සුසාති, විශ්ලා නම්; තසු, ඒ තිරයාගේ; අනේතා, ඇතුළෙහි; වත්තමානසු, පවත්නාවූ; සුකුමාල, මොමොක්වූ; සරිරිතො, ශරීරඇති:—

- 184 විලියමාන ගන්තස්ස ආතුරස්ස විච්ඡාදනො,
 බලන්තස්ස පතන්තස්ස මුව්ඡන්තස්ස මුත්තං මුත්තං,
 ආසාහබ්බාහි කුන්තස්ස ආසාසෙන විකම්පනො.
- 185 විලපන්තස්ස කරුණං අනාථස්ස විවින්නනො,
 අසයන මතුලං තිබ්බං කො දුක්ඛං වණ්ණයිස්සති.
- 186 සිමබ්බිං ආයසඤ්ඤං සොලසඤ්ඤාලකණ්ටකං,
 ජාලමාලා පරිකබ්බතං උද්ධං යොජනමුගගතං.
- 187 වණ්ණෙකි යමදුතෙති දණ්ඩියනො පුතපපුතං
 විද්ධො පතොදයට්ඨිති සත්තියාදීති වාහනො.
- 188 විචාලිතබ්බ පච්චබ්බො විරවනොච විස්සරං,
 භිතො රුදමමුබ්බො දීතො ආරුහනො පුතපපුතං.

184 විලියමාන, (වෙඩරුපිඩක්සේ) විරෙණ; ගන්තස්ස, ගරීරඇති; ආතුරස්ස, පීඩිතවූ; විච්ඡාදනො, සැලෙන; බලන්තස්ස, (තැන තැන) පැකිලෙන; පතන්තස්ස, (තැනතැන) හෙන; මුත්තං මුත්තං, කෙණෙහි කෙණෙහි; මුව්ඡන්තස්ස, මුර්ජිතවන; ආසාහබ්බ, ආසාහබ්බයෙන්; අහිකුන්තස්ස, පීඩිතවූ; ආසාසෙන, බලවත්විධායෙන්; විකම්පනො, කම්පිතවන:—

185 කරුණං, බැගෑකො; විලපන්තස්ස, ඒ ඒ දුබ්බෙන; අනාථස්ස, අසරණවූ; විවින්නනො, (නොයෙක්ද) සිතන; අසයනං, අසයනවූ (අසන්නනුදු විසින් නොහැමිනියහැකි); අතුලං, පමණ නැති, තිබ්බං, බලවත්වූ; දුක්ඛං, දුක්; කො, කවරෙක්; වණ්ණයිස්සති, වණ්ණනාකරේද (විහාරයෙන් කියන්නේද.)

186 ආයස, අයොවයවූ; ඵලං, මහත්වූ; සොලසඤ්ඤාලකණ්ටකං, සොලොස්අඟල් පමණකටුඇති; ජාලමාලා, ජාලමාලායෙන් (ගිනි සිළුපෙළින්); පරිකබ්බතං, වලදනාලද; උද්ධං, උඩින්; යොජනං, යොදනක්පමණ; උගගතං, උස්වූ; සිමබ්බිං, ගිම්බ්බලයට:—

187 වණ්ණෙකි යමදුතෙති, වඩවූ යමදුතයන් විසින්; පුතපපුතං, නැවත නැවත; දණ්ඩියනො, දණ්ඩනකරණුලබන්නේ, (දුඩුව ආඥකරණු ලබන්නේ); පතොදයට්ඨිති, කැහැටුයටින්; විද්ධො, විදිනාලද්දේ; සත්තියාදීතිව, තෙප්පනුආදීන්ද; ආහනො, පහරණ ලද්දේය:—

188 විචාලිත, (යකටුයෙන්) පලනලද; අබ්බපච්චබ්බො, අභ පහඟඇත්තේ; විස්සරං, විවසව (බැගෑහකින්); විරවනොච, ගබක්කේම; භිතො, භයපත්වූයේ; රුදමමුබ්බො, කදුළුමුසු මුහුනු ඇත්තේ; දීතො, බැගෑවූයේ; පුතපපුතං, නැවත නැවත; ආරුහනො, නැගෙන්නේ (නැගෙමින්සිට.)

- 189 උඤ්ඤානන්තරානුමුඛං උදික්ඛනේනාච රක්ඛසෙ,
 භාසෙන විනිමිලෙනෙතා අඛගමඛෙගච ගුහසං.
 190 අලඛා ලියනට්ඨානං වෙධමානො විවෙනනො,
 අනුභොති හි යං දුක්ඛං තස්ස කා උපමා සියා.
 191 එකනකදුක්ඛා නිරයා යනො එවං සුදුරුණො,
 න අක්ඛානෙන පත්තඤ්ඤානං ඉති තස්මා ජිනො බුට්ඨි.
 192 යථා හි අන්තරං දුරං අග්ගතො වන්දනස්ස ච,
 තථෙව අන්තරං දුරං නිරයග්ගං ඉධග්ගතං.
 193 නිසන්තිසන විභිසස්ස යං දුක්ඛමච්චිනනිදං,
 තනෙතරසිකදුක්ඛස්ස නිමවා සාසපන්තරං.

189 මුඛං, මුහුත; උඤ්ඤානන්තරානු, අඹරාගෙණ; රක්ඛසෙ එව, රාක්ඛසයන්ම; භාසෙන් යමපලෙන්ම; උදික්ඛනෙතා, බලමින්; (වැලිදු)- භාසෙන විනිමිලෙනෙතා, භාසෙන් හැස්පියාගෙණ; අඛගා, (තමාගේ) ශරීරය; අඛගමච්ච, (තමාගේ) ශරීරයෙහිම; ගුහසං, සඟවන්නේ.

190 ලියනට්ඨානං, සැඟවෙනතෙතක්; අලඛා, නොලදින්; වෙධ මානො; වෙවුලන්නේ; විවෙනනො, විවෙනනවන්නේ (විසංඤ චන්නේ; යං දුක්ඛං, යම්දුකෙක්; අනුභොති, අනුභවකෙරේද; තස්ස, ඒදුකට; උපමාහි, උපමානම්; කා සියා, කවරක් වන්නිද.

191 යනො, යම්හෙයකින්; නිරයා, නිරයේ; එවං, මෙසේ; සුදු රුණො, ඉතාදුරුණයෝද; එකනකදුක්ඛා, එකනකදුක්ඛයෝද; තස්මා, එකෙයින්; ජිනො, තර්ජනතෙම; (එහිදුක්)-න අක්ඛානෙන පත්තඤ්ඤානං, ආබ්‍යානයෙන් (පශ්චිමානප්‍රාප්තතොවෙයි කී මෙන්) කෙලවර පැමිණියහැකි නොවෙයි; අබුට්ඨි, වදාළේ.

192 යථා, යම්සේ; අග්ගතො, වහනිනුගේහා; වන්දනස්ස ච, වන්දනාගේහා (දෙදෙනාගේ); අන්තරං, අතුරු; දුරං හි, දුරුමද; තථෙව, එකෙයින්ම; නිරයග්ගං, නරකාගතිනුගේහා; ඉධග්ගතං, මෙහි වහනිනුගේහා; අන්තරං, අතුරු; දුරං, දුරි.

193 නිසන්තිසන, තුන්සීයක් තෙබින්; විභිසස්ස, විදිනාලද්දනු පිළිබඳවූ; අච්චිනනිදං, නොසිතියහැකිවූ (සිතන්නටද බරවූ); යං දුක්ඛං, යම්දුකෙක්ඇද්ද; තං, ඒදුක්; තෙරසිකදුක්ඛස්ස, නරකයෙහි දුකට; නිමවා සාසපන්තරං, නිමවන් සම්පාතතරසි (නිමවන් පථිතය හා සිද්ධ අවස්ථා දෙක තොරතුරවැනි.)

- 194 අවිච්ඡි ගුරුනිරයො ඛුක්ඛුලං ඛුට්ඨිමිනලේ,
අසිපත්තවනඤ්ඤාපි තථා බාරොදිකා නදි.
195 අඛාර පඤ්ඤා චාපි සඤ්ඤාතං රොරුචමපිච,
කාලහස්මි මහායනෙතො ලොහකුමාදිකාපිච.
196 අමිතා දුස්සතා හිමා ඝොරා හදසදුරුණා,
මහාදුක්ඛානුභොතඤ්ඤා නිරයෙ පාපකමමිතා.
197 එතෙසු එකමෙකස්ස විපාකොපි අනප්පකො,
දුඤ්ඤා අථ නිස්සෙසං නෙකවස්සසතෙසුපි.
198 තං හි තොරසිකං දුක්ඛං ජුස්මිනා වෙදිතඤ්ඤා,
වදනොපිච නිස්සෙසං කථං තං දීපසිස්සති.

194 අවිච්ඡි, අවිච්ඡි මහානරකය; ගුරුනිරයො, අග්‍රනිරකය; ඛුක්ඛුලං, හඵ නරකය; ඛුට්ඨිමිනලේ, ඛුඵභිමුල් නරකය; අසිපත්තවන ඤ්ඤාපි, අසිපත්වන නරකය; තථා, එසෙයින්ම; බාරොදිකානදි, ඝාරොදිකානදි නරකය: -

195 අඛාරපඤ්ඤාව, අභුරුපඵ නරකය; අපි, නැවත; සඤ්ඤාතං, සඤ්ඤාත නරකය; රොරුචං, රොරුච නරකය; අපිච, නැවතද; කාලහස්මි, කලුඇත්තිරය; මහායනෙතො, මහායනානු නරකය; ලොහකුමාදිකාපිච; ලොහොකුමු නරකය ආදි සෙසු නරකයෝද: -

196 අමිතා, දුක්ඛත්පමණනැත්තාහ; දුස්සතා, එහෙයින්ම නොහැමිනිසහැක්කාහ; හිමා, භයානකයහ; ඝොරා, ඝොරයහ; හදසදුරුණා, අසත්තපුදු ලයපැලෙන්නවුන් වැන්නහ; (එබැවින්)-පාපකමමිතා, පඵකමිකලිහුවිසින්; නිරයෙ, නරකයෙහි; මහාදුක්ඛා, හෙත්දුක්ඛයෝ; අනුභොතඤ්ඤා, අනුභවකටයුත්තෝය.

197 එතෙසු, මේපාපකමිමයෙහි; එකමෙකස්ස, එකෙකි කමිසක් හුණේ; විපාකොපි අනප්පකො, විපාකද බෙහෙව; දුඤ්ඤා, කියත්තට නොපිළිවන; අථ, නැවත; නිස්සෙසං, නිස්සෙසයෙන්; නෙකවස්සසතෙසුපි, අනේවා සියයෙහිද: -

198 තං, ඒ යටතිප්‍රකාරඇති; තොරසිකං දුක්ඛං, නරකයෙහිවූ දුක්; ජුස්මිනා, සපඨකොට (අනුභවකොට); වෙදිතඤ්ඤා, දතයුතුය; වදනොපිච, කියන්නෙකුද; තං, ඒ නරක දුක්; නිස්සෙසං, නිස්සෙසකොට, කථං දීපසිස්සති, කෙසේ හඟවාද.

199 එන්ගයිති වුනෙනව කිනනු පාදෙ දහියුති,
අසදදහනෙනා අකකනෙනා දුකං පපෙපාති දුරුණං.

200 තසමා ඉසීනං වචනං සදදහනෙනා විවකිණො,
පාපකමමානි වජේජනා න නං පපෙපාති ආලයං.

201 කණ්ටකෙනපි විදාසුසු සතබ්බුච්චියනං,
යාවතා අග්ගදුහො හි පනිකාරො පි දුකමො.

202 නෙකවසුසසහසෙසු නිරයෙ තිබ්බහගිනා,
එකජාලිකතානං කො දුකසුසු බමනං වදෙ.

203 එකග්ගකිකිභුතාපි කමෙන පරිරුකිතා,
නිරයෙ යදි ජීවනනි අහො කමමං සුදුරුණං.

204 අතිමනුසුබසුසුසු සමමුහුනෙන න කිබ්බසං,
කතං තසාසාසුලං කාලං එලං යදි තුර්දසං.

199 එන්, මෙනන; අග්ගයිති වුනෙන, වහනිය කියා කියත්ම; පා
දෙ දහියුති නු, පසදත්තේඥයි; කිං, කීමෙක්ද; අසදදහනෙනා,
ඒබස නොඅදහා; අකකනෙනා, ඇත්මුණේ; දුරුණං, දරුණුවු;
දුකං පපෙපාති, දුකට පැමිණේ.

200 තසමා, එහෙයින්; ඉසීනං වචනං, බුදු පසේබුදු ආදී සාමිත්
ගේ තෙසුල්; සදදහනෙනා, හදහන; විවකිණො, විවක්ෂණතෙමේ;
පාපකමමානි වජේජනා, පවිකම්දරුකොට; නං ආලයං, ඒ තරකා
වාසයට; න පපෙපාති, නොපැමිණේ.

201 කණ්ටකෙන අපි, කවුයෙකිනිදු; විදාසුසු, විදිනාලද්දහට;
සතබ්බු, සාතබ්බුහුගේ; ච්චියනං, විරිවා එලීමය යන; පනිකා
රොපි, ප්‍රතිකාරපිණිසද කරණ; අග්ගදුහො, වහනිදුහය (ගින්නෙන්
දූවිම); යාවතා, යම්තාක්; දුකමොති, දුක්ෂම මය (ඉවසිය
නොහැකිමැයි.)

202 නෙකවසුසසහසෙසු, නොයෙක් දහස්වස්ති; නිරයෙ,
තරකයෙහි; තිබ්බහගිනා, තිබ්බහවු ගින්නෙන්; එකජාලිකතානං,
එකජාලාකරණලද්දවුත්තේ; දුකසුසු, දුකයාගේ; බමනං, ඉව
සීම; කො, කවරෙක්තෙම; වදෙ, කියන්නේද.

203 එකග්ගකිකිභුතාපි, එක් ගිහිකදක් වැනිවුවාහු; කමෙන
න, කමියෙන්; පරිරුකිතා, වලකනලද්දහු; නිරයෙ, තරකයෙහි;
යදි ජීවනනි, ඉදින් ජීවත්වෙන්නම්; අහො, විසාදයහ; කමමං, කමී
යතෙම; සුදුරුණං, අතිසයින්දරුණුයි.

204 අතිමනුසුබසුසුසු, ඉතාමදවුසුචයක්පිණිස; මුහුනෙනන,
මොහොතකින්; යං කිබ්බසං, යම්පාපයක්; කතං, කරණලද්දේද;

- 205 කොහි මානුසදුකෙනින මහනෙතනාපි අට්ටිනො,
මුහුනතමපි අනුමමනෙතා කරෙ පාපාදරං නරො.
- 206 අහො මොහානුභාවොයං යෙනායං පරිමොතිනො,
එවං දුක්ඛාවහං කමමං කරොති ච සුඛභිකො.
- 207 භාසිතඛං හි පාපානො එවං දුක්ඛඵලං යනො,
කුසලෙ ආදරො නිච්චං කත්තඛො දුක්ඛභිරුනා.
- 208 පදිත්තඛගාරකාසුච පපානං භයානකං,
පසානෙතා දුගගතිමගං පාපං සමපරිචජ්ජයෙ.
- 209 අමතෙ ච විසෙවාපි යථා හථගතෙ නරො,
අනාදිසිතා අමතං විසං භුඤ්ජය්‍ය දරුණං.

ත සස, ඒකමීයාගේ; ඵලං, ඵලය (විපාකය); අතුලංකාලං, පමණ නැතිකල්; යදිතු, ඉදිත්වනාති, ඊදිසං, මෙබදුවෙනමි: -

205 අනුමමනො, උමතුනොවු; කොහිනරො, කවරමනුෂ්‍යයෙක්; මහනෙතනපි, මහන්වුද; මානුසදුකෙනින, මනුෂ්‍යලොකයෙහිවු දුකින්; අට්ටිනො, පිඩිතවුයේ; මුහුනතමපි, මදඇසිල්ලකුද; පාපාදරං, පාපයෙහි ඇල්ම; කරෙ, කරන්නේද.

206 යෙන, යම්බදුමොහයකින්; පරිමොතිනො, හාත්පසින් මුලා කරණලද; අයං, මේබාලතෙම; සුඛභිකොච, සැපකැමතිවුයේද; එවං, මෙසේ; දුක්ඛාවහං, දුක් ඵලවන; කමමං, පාපකමීය; කරොති, කරන්නේය; අයං, මේ; මොහානුභාවො, මොහයාගේ ආනුභාවය; අහො, විස්මය.

207 යනො, යම්හෙයකින්; එවං, මෙසේ; දුක්ඛඵලං, (පාපනම් දෙය) දුක්ඵලකොටඇත්තේද; (එහෙයින්)-දුක්ඛභිරුනා, දුක්ඛය ඇත්තහු විසින්; පාපානො, පවින්; භාසිතඛංහි, හයකටයුතුමය; නිච්චං, සත්තයෙන්, කුසලෙ, කුසලයෙහි; ආදරො, ආදරය; කත්තඛො, කටයුතුයි.

208 පදිත්ත, දිලියෙන; අඛගාරකාසුච, අතුරුවලින්මෙන්ද; භයානකං, හයගෙණදෙන; පපානං ඉච, ප්‍රපාතයක් මෙන්ද; පසානෙතා, දකිමින්; දුගගතිමගං, දුගගියට මාහීවු; පාපං, පව; සමපරිචජ්ජයෙ, දුරුකරන්නේයි.

209 නරො, පුරුෂතෙම; අමතෙච, අමාතයද; විසෙචඅපි, විෂයද; හථගතෙ, හස්තගතකල්හි; යථා, යම්සේ; අමතං, අමාතය; අනාදිසිතා, නොගෙණ; දරුණං, දරුණුවු; විසං, විෂය; භුඤ්ජය්‍ය, අනුභවකරන්නේද.

- 210 එවං ති සම්පදම්දං ලභිතා මානුසංභවං,
පුඤ්ඤකම්මං විචජ්ජේතා පාපකම්මාභිසෙවනං.
- 211 පුඤ්ඤානම් රාගාදීනනතු පටිපක්ඛා ති චේතනා,
පඤ්ඤාදි ගුණසංයුතතා විඤ්ඤායා සුඛදායිකා.
- 212 සා දානාදිසු එකෙකෙ යද මාදසවජ්ඣසු,
චතතන තෙන තෙනෙව නාමෙන වොහරීයති.
- 213 දානං සීලඤ්ච භාවනා පනති පත්තානුමොදනා,
දෙසනා සචණං පූජා වෙය්‍යාවච්චං පසංසනා,
සරණං අනුස්සති චෙව පුඤ්ඤවජ්ඣති ඛාරස.
- 214 අනාගාදිදානවජ්ඣනං වාගො සුබ්බදබ්බසුඛකො,
යොතං දානනම් දිපෙනති බුද්ධා දානගාදායිකො.

210 මානුසං භවං, මිනිස්ඛව; ලභිතා, ලදන්; පුඤ්ඤකම්මං, පින්කම්; විචජ්ජේතා, දුරුකොට; පාපකම්මාභිසෙවනං, පවිකම් කෙවීමය යන; ඉදං, මෙය; එවං සම්පදං ති, එවැනිමැයි.

පාපාදීනව ගාථා නිවසිතා.

211 පුඤ්ඤානම්, පින්නම්, රාගාදීනනතු, රාගාදීන්ව; පටිපක්ඛා, ප්‍රතිපක්ෂවූ; පඤ්ඤාදිගුණසංයුතතා, ප්‍රඥදිගුණයෙන් යුක්තවූ; සුඛදායිකා, (උපනුපන්නන්ති) සුවදෙන; චේතනා, සිත්තොමෝමයයි; විඤ්ඤායා, දතයුතිය.

(මෙහි “රාගාදීනං” යනතැන ආදිශබ්දයෙන් වෙෂ මොහ මද මාන මානසසිදි කෙලෙසුන් දන්තේ; “පඤ්ඤාදි ගුණසංයුතතා” යන තන්ති ‘ආදිශබ්දයෙන් ඥාන සම්ප්‍රසුක්ත බවතා සෞමනසය උපෙක්ෂා වෙදනාහා සසංසාරකබැව ගන්තේ)

212 සා (චේතනා,) ඒ (චේතනානොමෝ; දානාදිසු, දන්ආදිවූ; මාදසවජ්ඣසු, දෙළොස්වසතුයෙහි; එකෙකෙ, එකෙක් එකෙක්ති; යද, යම්කලෙක්ති; චතතන, පවතිද; තෙන තෙනෙව නාමෙන, ඒ ඒ නමින්ම; වොහරීයති; ව්‍යවහාරකරණුලැබේ.

213 දානං, දානය; සීලං, සීලය; භාවනා, භාවනාය; පනති, අනුත්ව පින්දීමය; පත්තානුමොදනා, අනු - ගත් පින් අනුමොදන් වීමය; දෙසනා, බණකීමය; සචණං, බණඇසීමය; පූජා, පිදියයුත්තන් පිදීමය; වෙය්‍යාවච්චං, (අත්පා මෙහෙකළ මැනවුන්ව) අත්පා මෙහෙකිරීමය; සරණං, තුනුරුවන් සරණයාමය; අනුස්සති චෙව, බුද්ධානුසාරී ආදිය සිහිකිරීමය යන; පුඤ්ඤවජ්ඣති, පුණ්‍යවසතුහු; ඛාරස, දෙළොස්දෙනයි.

- 215 කායකමමා චචිකමමා සාවජ්ජා විරතී කි සා,
මිච්ඡාජීවා ච තං සීලං ඉතිවුත්තං මහෙසිනා.
216 විත්තසෙසාපකතිලෙසානං සා විත්තා පටිපක්ඛිකා,
තසසා සා භාවනා සාති භාවනාති පකිත්තිනා.
217 පරමුද්දස්ස සං දුතං අනනවජ්ඣාදි දියතෙ,
පතතිදුතනනි තං ආහු සුත්තසද්ධමම දෙසකා.
218 උද්දව පුත්තදුතමති දිනනස්ස ඛනුමොදනා,
පතනානුමොදනාතීහ වුත්තා උත්තමවාදිනා.

114 අනාදි දුතවජ්ඣනං, ආහාරආදිවු දුතවස්තුන්ගේ; සුබ්බි පුබ්බකො, සුබ්බිපුජීකවු (මනානුවණ පෙරදැරිකොට ඇති;) යො වායො, යම්තසාගයෙක් ඇද්ද; තං, ඒ; දුතගදුසිතො, දුතයෙහි අග්‍රවුදේ(වරධන සුත භාසනා අබග ජිවිත යන මේ) දෙනසු එවු; බුඩා, බුදුහු; දුතනනි, දුතසයි කියා; දිපෙනනි, කියන්. (“අනාදිදුතං” යන තන්හි ආදිය බදයෙන් පාන ගෘහවත්තු මාලාගක විලෙපන සෙසය ගිනෙල් ආදි පහන් උපකරණ යාන වාහන ගන්වේ)

215 සාවජ්ජා, වරද සහිතවු; කායකමමා, ත්‍රිවිධකායකමයෙන්ද චචිකමමා, චතුර්විධ වාක්කමයෙන්ද; මිච්ඡාජීවාච, මිත්තාජීවයෙන්ද, යා විරතී, යම් විරතියෙක් ඇද්ද; තංති, ඒවනාහි; සීලංඉති, සීලයයි; මහෙසිනා, බුදුන් විසින්; වුත්තං, වදාරණලදි. (මෙහි මිත්තාජීවනම් ජිවිකාපිණ්ඩ යටති නිත්දිතතාවය වාක්කමී කිරීමහා එක්ව එක්විසි අනෙස්තෙන් දවස් යැටීමහා ගෘහස්ථයාට පස්වෙලෙදමින් දිවිපෙවෙන් වැටිමි)

216 විත්තසස, සිතට; උපකතිලෙසානං, උපකෙලගවු (කිඑවුවු)රා ගාදිකෙලගයන්ට; පටිපක්ඛිකා, ප්‍රතිපක්ෂවු; සා විත්තා, යම්විත්තා වක් ඇද්ද; තසසා, ඒ විත්තාවගේ; සා හ වනා, යම්භාවනාවක් වැඩමක්වෙද; සාති, හෝව නාහි; භාවනාති, භාවනායයි; පකිත්තිනා, කියනලදි.

217 පරං උද්දස්ස, අනුන්පිණ්ඩ; අනනවජ්ඣාදි, බන්ධිලි ආදිවු; සං දුතං, යම්දුතයෙක්; දියතෙ, දෙනුලැබේද; තං, ඒ; සුත්ත සම්මදෙසකා, සුත්තවු සම්මදෙසකයෝ(බණ්ඩියන්තෝ); පතති දුතනනි, ප්‍රාපතිදුතයයි; ආහු, කියන්.

218 පුත්තදුතමති, ස්වාමිහුදුන් ප්‍රභුදානයෙහි; මද්දව, මදිය සෙසින්; දිනනස්ස, අනුන්දුන් පුණ්ණයාගේ; අඛනුමොදනා, අනුමොදනා නොමෝ; ඉහ, මෙපුණ්ණක්‍රියා වස්තු නිදේශයෙහි;

- 219 නිතර්කාසයතො යාති පරසං නිතදෙසනා,
දෙසනාමය පුඤ්ඤන්ති දෙසසී නං සුදෙසකො
- 220 විහාය විකේඨමලං අට්ඨිකන්තාන සාධුකං,
සඤ්චමසවණං එඤ්ච සවණන්ති පකාසිතං.
- 221 ගුණසුත්තෙන සු සකකාරකිරියා වජ්ජනාදිකා,
පුජ්ජරහෙන මුනිනා පුජ්ජති පරිකිත්තා.
- 222 ගිලාන ගුණවන්තානං දුතාදිකිරියාසු වා,
ආසනොදකදුතාදි වෙය්‍යාවච්චන්ති සඤ්ඤිතං.
- 223 කුසලං හි කරොන්තානං පභාසුස්සාහකාරිකා,
ගුණතො වණ්ණනා යා සා පසංසාති පකිත්තා.

උත්තමවාදිනා, උත්තමවාදිවු නොහොත් ලොකොත්තර ධම්ම දෙසකවු බුදුන් විසින්; පත්තානුමොදනාති, ප්‍රාථනානුමොදනායයි (පින්ගුණිමයයි); වුත්තා, වදාරණලද.

219 පරසං, වෙරමාහට (අනුන්ට); නිතර්කාසයතො, නිතවු ආධ්‍යායයෙන්; යාති නිතදෙසනා, කරුණාධ්‍යායපෙරදුරි යම්දෙසී මෙක් ඇද්ද; තං, එය; සුදෙසකො, මනාදෙසුම්ඇති කථාගතතෙමේ; දෙසනාමයපුඤ්ඤන්ති, බණකිම්මයපිනැයි; දෙසසී, වදලේ.

220 විකේඨමලං, විකේෂමලය (නොඑකඟ බැව්තැමති කිඑවු); විහාය, හැර; අට්ඨිකන්තා, අභිව; නොහොත් ඒ අසනබණ තමහට අභිකොටගෙණ; සාධුකං, සකස්කොට; සඤ්චමසවණං, බණඇසීම; එඤ්ච, මේ පුණ්‍යක්‍රියා වස්තුකිසතතැන; සවණන්ති, ශ්‍රවණමයපුණ්‍යයයි; පකාසිතං, වදාරණලදි.

221 ගුණසුත්තෙන සු, සීලසමාධ්‍යාදී ගුණඇත්තවුන් කෙරෙහි; වජ්ජනාදිකා, වැළුම්ආදිකොටඇති; සකකාරකිරියා, සන්කාරකිරීම් නොමෝ, පුජ්ජරහෙන මුනිනා, පුජ්ජීවුමුනිහු විසින්; පුජ්ජති, පුජ්ජයයි; පරිකිත්තා, වදාරණලද. (“වජ්ජනාදිකා” යන්නැන ආදි ශබ්දයෙන් මල්දුම් පහන් ආදින් දූකනුතස්තෙන් නැගිසිවුම් මගදී පහවීම් ආදිගන්ත්)

222 ගිලාන, රෝගීන්ටද; ගුණවන්තානං, සෙසුගුණ ඇත්තන්ටද; වා, නොහොත්; දුතාදිකිරියාසු, දන්ආදික්‍රියායෙහිද; ආසනොදකදුතාදි, හිදිනා හෝනා අසුන්පණවාදීම් අත්පාමෙහෙ කිරීම් තහන බොහ මුවඳොනා පැන් දැහැවුදවු ආදි සපයාදීම්ද; වෙය්‍යාවච්චන්ති, වතාවතැයි (අත්පාමෙහෙයයි); සඤ්ඤිතං, දන් නාලදි.

224 ගුණසමාචාරා පුඤ්ඤානාණසංකෘතිය භාවනො,
වජ්ඣන්තයස්ස සරණංගමනං සරණං මතං.

225 ඡලානුස්සතිවජ්ඣසු අසුඤ්ඤසු කුසලෙසු වා,
උපකෙලප්පිතිමමුත්තා ගුණතොනුස්සති හි යා.

226 ඉමෙසු බල වජ්ඣසු නිබ්බතනා පුඤ්ඤසමමතා,
චෙතනා ඉට්ඨඵලදා තං කථං ඉති චෙ වදෙ.

227 චුත්තොචස්සපරිභාරො ඉමස්සෙතඵලනතිව,
ගුරුපදෙසාගමනො නිඤ්චිතනං භණ්ණි යති.

223 කුසලං කරොත්තාතංචි, පිත්තකරන්තවුන්ව; පහස, සහවු
හා, උස්සාහකාරිකා, උත්සාහකරන්තාවු, ගුණතො ඒකරණ පිත්ත
ගුණසෙන්; යා හි වණ්ණතා, යම්බලගුණ වණ්ණතාවක් වන්තිද; සා,
මිත්තාමෝ; පසංසාති, ප්‍රසංසායයි; පසිත්තිතා, කිතලද.

224 ගුණසමාචාරාපුඤ්ඤා, ගුණසමාචාරා පුඤ්ඤාප්පාති; තාණ
සංකෘතිය, තාතසංකෘතියෙන් (මට්ටණායයන සංකෘතියෙන්); භාවනො,
සිතින් අදහාගෙණ; වජ්ඣන්තයස්ස, වස්තුග්‍රහණයෙන්; සරණංගමනං,
සරණයකොට දැනගැන්මද; සරණං, සරණයයිකියා; මතං, දන්තා
ලදි.

225 ඡලානුස්සතිවජ්ඣසු, ඡලානුස්සාතිවස්තුයෙහිද; අසුඤ්ඤසු
කුසලෙසුවා, එයින් පිටත්කුසලයෙහිද පවත්නා; උපකෙලප්පිතිමමු
ත්තා, උපකෙලප්පි රාහාදීන් කෙරෙන් ලියනු; ගුණතො, යටතිඡල
අනුස්සාති ධර්මාදිකුසලයෙන් ගුණයෙන්; යානුස්සති, යම්සිති
කිරීමක්ඇද්ද; සා, හෝතොමෝ, විග්‍රහකර්මයෙහි, බැහැර
හිසරාහාදි උපකෙලප්පන්තවුන් විසින්; අනුස්සාති, අනුස්සාතියි;
දෙසිතා, වදාරණලද. (ඡලානුස්සාතිනම්, චුඨානුස්සාති ධර්මානු
ස්සාති සංකෘතියාති සිලානුස්සාති වාගානුස්සාති දෙවනානුස්සාති
යතමෙයි.)

226 ඉමෙසු වජ්ඣසුබල, මේවස්තුයෙහිවතාහි; නිබ්බතනා, උපත්;
පුඤ්ඤසමමතා, පුණ්ණසමමතවු (පිතෘයිදන්තාලද); චෙතනා, චෙත
නාතොමෝ; ඉට්ඨඵලදා, කැමති කැමතිසැපදෙන්තිය, තං, ඒ; කථං
ඉති, තේකෙසේදයි; චෙ, ඉදින්; වදෙ, කියානම්.:—

227 අස්ස, මේප්‍රභවය; පරිභාරොව; පරිභාරද; ඉමස්ස, මේ
පුණ්ණය; එතඵලනතිව, මේපලයයිකියාද; චුත්තොචව; චුත්ත
විසින් වදාරණලදමය; (එබැවින්) කිම්මත්තං, යටලා මාත්‍රයක්;
ගුරුපදෙසාගමනො, ගුරුන්විසින් කරණලද උපදෙසයෙන්හා ආග
මය යන පෙළිගෙහුකොටගෙණ; භණ්ණි යති, මාවිසින් කියනුලැබේ.

228 දුනං භොගාවහං සීලං කුලසග්ගාදිසාධකං,
රූපාරූපභවභාහිඤ්ඤා මොක්ඛා භාවනසමනවා.

229 පතතිදුනං දුනඵලං මොදනාභාසදුසිකා,
දෙසනා සවණා චාපි උභො පඤ්ඤාවහා මනා.

230 පුජා හි පුජනියෙසු කුලෙසු උදයාවහා,
වෙය්‍යාවච්චං පරිවාරසම්පදගෙතු සමමනං.

231 පාසංසියමපසංසාය සරණෙනරණත්තනං,
අනුසස්සති විශෙසස්ස සබ්බාසම්පන්නියො ඵලං.

232 සදිසනතු ඵලං ඵලං ඵලං විසදිසමපි ව,
පච්චයානං විසෙසෙන අනන්තමිති වෙදියං.

228 දුනං, දුනය; භොගාවහං, භොගඵලවන්තේය; සීලං, සීලය; කුලසග්ගාදිසාධකං, උතුම්කුල හා සවර්ගාදි භාවය සාදයි; රූපාරූපභව, රූප අරූපව්‍යුහමලෝකය; අහිඤ්ඤා, පඤ්ඤාහිඤ්ඤාය; මොක්ඛා, මොක්ඛය යන මොහු; භාවනසමනවා, භාවනායෙන් සමනවෙන්. (මෙහි සග්ගාදි යනතැන ආදියබදයෙන් උපන් උපන් තැන ආයුසයෙන් වණියෙන් බලයෙන් සුඛයෙන් ආබිපත්තයෙන් අනුන් මැඩ සිටිනා බැව් ගත්තේ)

229 පතතිදුනං, පාපතිදුනය (පින්දීම); දුනඵලං, දුනඵල කොට ඇත්තේය (මතු මතු ජාතියෙහි බොහෝසේ දන්දීමට හෙතුවෙයි); මොදනා, අනුන් කළ පින් අනුමොදන්වීම යන මොදනාතොමෝ; භාසදුසිකා, උප නුපත්තැන සතුටුදෙන්නිය; දෙසනා, බණකීම; සවණඤ්ඤාපි, බණඇසීමද යන; උභො, දෙදෙන, පඤ්ඤාවහා, ප්‍රඥාවහයි (නුවණ ඵලවන්නාහයි); මනා, දක්නාලද.

230 පුජනියෙසු, පුජනියයන් කෙරෙහි (පිදිසුන්නන් කෙරෙහි); පුජාහි, පුජා වනාහි; කුලෙසු, අභිසමමනවු රජ බවුණු වෙලද කුලෙහි; උදයාවහා, ඉපදුම් ඵලවයි; වෙය්‍යාවච්චං, මෙහෙකළමනා වුත්ව කරණ අත්පා මෙහෙ; පරිවාර සම්පදගෙතු, පරිවාරසම්පන්නියට හෙතුයයි; සමමනං, සමමතයි.

231 පසංසාය, ප්‍රසංසායෙන්; පාසංසියං, උපනුපත්තැන බොහෝ දෙනාවසින් කරණ ප්‍රසංසා ලැබීමවෙයි; සරණෙන, තෙසරණ පිහිටීමෙන්; අරණත්තනං, කෙලෙසුන්නැතිවෙයි; අනුසස්සති විශෙසස්ස, අනුසමාති විශෙසයහට; සබ්බා සම්පන්නියො ඵලං, සියලුසම්පන්නිත්‍රම පලමෙන්.

232 සදිසං ඵලනතු, කමිසදුගඵලවනාහි; ඵලං, මෙසේය; විස

- 233 මහං අපටිතචිත්තඤ්ඤා ධර්මො භාවනාමයෙ,
සබ්බං දුතාදිකං පුඤ්ඤං කාමලොක ඵලාවහං.
- 234 ආයුරාතරාග්ග වණ්ණඤ්ඤා යසො කිත්ති කුලං බලං,
රජ්ජං ඉන්ද්‍රතනනං නොගො බුද්ධරූපාදිකාපි ව.
- 235 යා හි අඤ්ඤාපි සම්පන්නා විපාකසුඛපච්චයා,
මහජ්ඣානප්පලෙ හිත්වා සකලා කාමපුඤ්ඤජා.
- 236 රූපාරූපිකපුඤ්ඤනතු රූපාරූප භවාචහං,
මහාඤ්ඤානුබ්බිධඤ්ඤාපි සථාසකඵලාවහං.
- 237 එතෙ ආත්මනා යෙහි තෙ සග්ගොක්ෂපජායරෙ,
න අකම්මානෙන පත්තබ්බං සුඛංතස්සි අනොපමං.

දිසම්චිව ඵලං, කම්මදායනොවුද ඵල; පච්ච සාතං විසෙසෙන, ප්‍රත්‍ය
යවිසෙසයෙන්; අනන්තමිති, අනන්තයි; වෙදිසංදනසු. (මෙහි
ප්‍රත්‍යයනම් ගති සම්පන්නා කාල සම්පන්නා ප්‍රයෝග සම්පන්නා ශරීර
සම්පන්නය යනමෙයි)

233 භාවනාමයෙ, භාවනාමය පුණ්ණයෙහි; මහාං, ලොකොත්තර
මාභීද; අපටිතචිත්තඤ්ඤා, රූපාරූප අභිණිවිත්තයද; ධර්මො, තබා;
සබ්බං, සෙසු සියලු පරිකම් උපමාර අනුලින් කොට ඇති; දුතාදිකං
පුඤ්ඤා, දත් ආදිවු පින්; කාමලොක ඵලාවහං, කාමලොකයෙහිම
ඵල ඵලවත්තේය.

234 ආයු, ආයුද; ආරොග්ග, නිරෝගිබවද; වණ්ණඤ්ඤා, යාපත්
රූද; යසො, යසස්ද (දකින්උපත් ගුණනා පරිවාරද); කිත්ති, සෙසු
බොහෝගුණද; කුලං, උතුම්කුලද; බලං, කායබල ඤාණබලද;
රජ්ජං, රජබවද; ඉන්ද්‍රතනනං, ප්‍රධානබවද නොහොත් ශක්‍රබවද;
නොගො, මහත්භොගද; බුද්ධරූපාදිකාපිව, බුදුරූපාදිද. (මෙතන
ආදියබදයෙන් පසේබුදුබැව් රහත්බැව්ගත්තේ)

235 යා හි, යම්; අඤ්ඤාපි, මෙකීදෙසින්පිටතද; විපාකසුඛපච්චයා,
විපාකයට ප්‍රත්‍යවු; සම්පන්නා, සම්පන්නයක් ඇද්ද; මහජ්ඣාන
ප්පලෙ හිත්වා, ලොකොත්තරමාභී හා රූපාරූපධර්ම හා ලො
කොත්තරඵලය යන මොවුන් හැර; (සා) සකලාසම්පන්නා, ඒ සියලු
සම්පන්නානොමෝ; කාමපුඤ්ඤජා, කාමාවචර පුණ්ණයෙන්උපත්තියි.

236 රූපාරූපික පුඤ්ඤනතු, රූපාරූපකුල්වනාහි; රූපාරූප
භවාචහං, රූපාරූපභව ඵලවස්; වුබ්බිධඤ්ඤාපි මහා, සතරවැදූ
රුම්බුදු ලොකොත්තර මාභීතනමේ; සථාසකඵලාවහං, තවාපිළිබද
වූ සතර ඵලය තවා ඉක්බිතිම දෙන්නේයි.

237 එතෙ, මේකුසලධර්මෝ; යෙහි ආත්මනා, යවිසෙසණ

- 238 සගෙහු හෙට්ඨමසුබං චක්කවත්තිසුබෙනති,
පාණීමත්තකපාසාන හිමවත්තනතරමතං.
- 239 යානි පඤ්ඤාසට්ඨාසානි මනුස්සානං දිනංතනිං,
තිංසරත්තිඤ්චො මාසො මාසා වාදස වච්ඡරං,
තෙන සංචච්ඡරෙතාසු දිඛං පඤ්ඤාසතමතං.
- 240 හෙට්ඨමානනතු දෙවානං ආයුතො හි චතුශගුණං,
උපරූපරි දෙවානං ඡන්තඤ්චාපි විජානියං.
- 241 රතනුත්තමචිත්තෙති විහබ්බපථචාරිති,
විමානෙති චරන්තානං කො සුබං විණ්ණෙයිසසති.
- 242 එකොව රුකෙඛා එලති සබ්බං ඉච්ඡානකුලකං,
යමති තත්ථ වසන්තානං කො සුබං විණ්ණෙයිසසති.

කුන් විසින් සෙවුනාලදහුද; තෙ, ඔහු; සගෙහු, සබ්භිසෙතිද; උප
ජායරෙ, උපදිති; තත්ථ, ඒ සබ්භිසෙති; අනොපමං, අනුපමවු (උපමා
කොටනොහැකිවු); සුබං, සුව; අකමානෙන, කිමෙන්; නපත්තබ්බං,
කෙළවර පැමිණියහැකිනොවේ.

238 සගෙහු, දෙවලොකයෙහි; හෙට්ඨමසුබං, හැමයෙන් අධම
පඤ්ඤෙහි සුවතෙමේ; චක්කවත්තිසුබෙනති, සක්විති රජසුව හා
එක්කරන් හොත්; පාණීමත්තකපාසාන, අත්ලක්ඛා පහනක්ඛා;
හිමවත්තනතරං, හිමාලයමය හා දෙදෙනාගේ තොරතුර වැන්
තැයි; මතං, දන්තාලදී.

239 මනුස්සානං, මිනිසුන්ට; යානි පඤ්ඤාසට්ඨාසානි යම්පණ්ණස්
හවුරුද්දක්ද; තනිං, ඒ හැමයෙන්ම දෙවිලොව; දිනං, එක්දව
සෙක; (ඒදවසින්) තිංසරත්තිඤ්චො, තිස්සරාවලක් ඇත්තේ;
මාසො, එහි මසෙක; (ඒමසින්) වාදසමාසා, දෙලොස්මසකෙණක්;
චච්ඡරං, හවුරුද්දකි; තෙන සංචච්ඡරෙන; ඒ වවුරුද්දෙන්; දිඛං
පඤ්ඤාසතං ආයු, දිව්‍යවු පන්සිය හවුරුදු ආයුසෙයි; තෙන, දන්තා
ලදී.

240 උපරූපරි, මතුමත්තෙහි; ඡන්තඤ්චා දෙවානං, සදෙවිලොව
දෙවියන්ගේ ආයුතෙමේ; හෙට්ඨමානදෙවාන නතු, සට්ඨමදෙවියන්
ගේ වනාහි; ආයුතොති, ආයුහුගේ; චතුශගුණනි, සතරැසතර
ගුණකයෙන් දිවුනුමුයෙයි; විජානියං, දන්නකුයි.

241 රතනුත්තමචිත්තෙති, උතුම් රුචිත් විසිතුරුව; විහබ්බ
පථචාරිති, අහස ඇවිදින; විමානෙති චරන්තානං, විමන් ඇවි
දිනවුන්ගේ; සුබං, සුව; කො විණ්ණෙයිසසති, කවරෙක් විණිනා
කෙරේද.

242 යමති, යමිනැතෙක්ති; ඉච්ඡානකුලකං, ඉච්ඡාවටඅනුකුල

243 සුගතිං සුබසම්පන්නා සොචණ්ණොපි පිලකිනා,
යෙසං පුඤ්ඤෙන කො තෙසං සුබග්ගං වණ්ණයිස්සති.

244 අවුත්ථාච්ඡුසඤ්චාරා අවේරුසනමණ්ඩනා,
මුත්තාලුකසංජනනා සුත්තා පුඤ්ඤඵලත්තනෙන.

245 සම්පුල්ලලතාලමමනුඤ්ඤාගිඤ්ඤකිනා,
විචිත්තපත්තපකිනං වගගුනිගෙසාසනාදිනා.

246 සුචණ්ණමණිසොපාන නිලාමලජලාසයා,
අවණ්ණරතිනා තෙන සුගතිකුසුමොත්ථා.

247 පුඤ්ඤකම්මමහාසිප්පිකප්පිනා පිතිවඬනා,
පාපකම්මරතාවාසා විපකඛා සුබදයිකා.

(සිතව රුස්සා); සඤ්ඤා, සියල්ල; එකො රුක්කොඵව, එකරුකෙක්ම; එලඬි, නිෂ්පන්නකෙරේද හෙවත් නිපදවාද; තත්, එසේවූතත් හි; වසන්තානං, වසන්තාවුත්ගේ; සුබං, සුව; කො වණ්ණයිස්සති, කවරෙක් වණිනාකෙරේද.

243 යෙසං පුඤ්ඤෙන, යම්කෙනෙකුත්ගේ පිණිත්; සොචණ්ණොපි පිලකිනා, සවණීමයවූද ආභරණයෝ; සුගතිං, සුවදහස; සුබ සම්පන්නා, සුවපහසු ඇත්තෝද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; සුබග්ගං, අග්‍රවූ සුව; කො වණ්ණයිස්සති, කවරෙක් වණිනාකෙරේද.

244 අවුත්ථාච්ඡුසඤ්චාරා, දෙවගණ නමැතිවිදුලිසඤ්චාරඇති; අවේරුසනමණ්ඩනා, ආශාසනීයතයෙන් හෙවත් අපූර්ව අපූර්ව පෙ තෙන නොයෙක් සිය විශේෂයෙන් හෙබි; මුත්තාවාලුකසංජනනා, මුතු වැල්ලෙන් ගැටීයත්; පුඤ්ඤඵලත්තනෙන, පුණ්ණ ඵල බැවිහි සෙදනු:-

245 සම්පුල්ල ලතාලමම, සුපිපිලියනව ආශ්‍රයවූ එයින්වලදනා ලද; මනුඤ්ඤාගිඤ්ඤකිනා, මනොඥවූ වාස රාජ්‍යත්වයින්ගෙහි; විචිත්තපත්තපකිනං, විචිත්තරූපත්ඇති පක්ෂීන්ගේ; වගගු, මනො ඥවූ; නිගෙසාසනාදිනා, හඬින් ගිගුම්ගත්:-

246 සුචණ්ණමණිසොපාන, රත්මයවූ මැණික්මයවූ පියගැටඇති; නිල, නිල්වූ; අමල, නිම්ලවූ; ජලාසයා, විල්පොකුණු ඇති; අවණ්ණ රතිනා, සියලු දෙවර්ජිතවූ; අතෙන, නොයෙක්; සුගතිකුසුම, සුව දමලින්; ඔත්ථා, ගැටීයත්:-

247 පුඤ්ඤකම්ම, පුණ්ණකම්ම නමැති; මහාසිප්පි, මහාසිල්පිහුවියින්; කප්පිනා, කරණලද; පිතිවඬනා, පිතිවඬන; පාපකම්මරතාවාසා, පාපකම්මයෙහි ඇඵතවූත් වසන්තානව; විපකඛා, ප්‍රතිපක්ෂවූ; සුබදයි කා, සුවදෙන:-

248 සබ්බොකුක සුඛාරම්මා උය්‍යානා නන්දනාදයො,
යෙ පමොදෙනති කො තෙසං සුඛගං වණ්ණයිස්සති.

249 සරාලංකාර වණ්ණොදි යාසං සෙව්ඡාවසානුගා,
තාති සද්ධිං රමනතානං කථං දුක්ඛාගමො සියා.

250 අරොගා අජරා යෙසං පදීපච්චි ව නිමලා,
කායා සයමපභා තෙසං කො සුඛං වණ්ණයිස්සති.

251 ආරමමණං පරිත්තමපි සත්‍රධාසුසාම නාපියං,
දුලලහං තමති සගගමති කො සුඛං වණ්ණයිස්සති.

252 අබහුතං කාමජං සුඛං දෙවලොකමති යාදිසං,
තං තථාව පදෙසෙසු කො සුඛං වණ්ණයිස්සති.

248 සබ්බොකුක, සියලුසාකුයෙහිමවූ; සුඛා, සුවභාව; රමා, රමාවූ; නන්දනාදයො, නදන්උයන් ආදිකොටභාව; උය්‍යානා, උය්‍යානයෝ; යෙ, යම්කෙනෙකුත්; පමොදෙනති, සතුටුකරවද්ද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; සුඛගං, අග්‍රවුසුව; කො වණ්ණයිස්සති, කවරෙක් වණිනාකෙරේද.

249 යාසං, යම් දෙවසරකෙනෙකුන්ගේ; සර, ශබ්දය; අලංකාර, පමිදනාද; වණ්ණොදි, ශරීරප්‍රභාආදිහුද; සෙව්ඡාවසානුගා, සෙව්ඡා අනුගතයෝද (ඔවුන්ගේ රිසිපිළිබඳවූ පාවතුම් ආත්තානුද); තාති සද්ධි, ඔවුන්ගේ එක්ව; රමනතානං, කෙලිනවුන්ව; දුක්ඛාගමො' දුක්ඛාගමයෙන් දුක් ලගවීමෙන්; කථං සියා, කෙසේවන්නේද.

250 යෙසං, යම්කෙනෙකුන්ගේ; කායා, ශරීරයෝ; අරොගා, රොගනාත්තානුද; අජරා, ප්‍රකට ජරානාත්තානුද; පදීපච්චි, පහන් සිළුසේ; නිමලා, නිමලයෝද; සයමපභා, තමන්ගේ ප්‍රභායෙන්ම දිලියෙන්නානුද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; සුඛං, සුව; කො වණ්ණයිස්සති, කවරෙක් වණිනාකෙරේද.

251 සත්‍රධාසුසා, යම්තෙතකසිටියාගව; අමනාපියං, අප්‍රියවූ; පරිත්තමපි, මදය; ආරමමණං, අරමුණක්; දුලලහං, දුලීහය; තමති, ඒ කවීමෙහි; සුඛං, සුව; කො වණ්ණයිස්සති, කවරෙක් වණිනාකෙරේද.

252 දෙවලොකමති, දෙවලෙවිති, කාමජං, කාමයෙන්උපත්; අබහුතං, අද්භූතවූ; යාදිසං සුඛං, යම්බඳු සුවයෙන්ද; තං තථාව එව, ඒ ආභිපරිද්දෙන්ම එක දෙයකත්; පදෙසෙසු, ප්‍රදෙශඥවූ (සම්ඥ නොවූ); කො, කවරෙක්; සුඛං, සුවසේ; වණ්ණයිස්සති, වණිනාකෙරේද.

- 253 පුඤ්ඤසු ලාමකස්සාපි කො දිස්වා ඵලමිදිසං,
සංභරෙය්‍ය මුහුත්තමපි පුඤ්ඤත්‍රිය පරහතමං.
- 254 භිතං ගමං අනරියං ඉති සමුද්ධානිඤ්ඤං,
සුඛං කාමාවචරිකං තස්සාපෙවං උථාරතා.
- 255 ස්වාසිනො අමිතාභා යෙ පිඨිභක්ඛා භේදිකා,
බ්‍රහ්මාණො කො සුඛං තෙසං න මුනි වණ්ණයිස්සාති.
- 256 තිභාගකප්පං ජීවන්ති බ්‍රහ්මලොකෙසු භෙට්ඨිතා,
චතුරාසීති සහස්සාති කප්පාති තෙසු උත්තමා.
- 257 පුරා සාසපියො කොට්ඨි සබ්බතො යොජ්ජායතෙ,
තතො වස්සසතෙ පුණ්ණෙ ජ්ඣෙඛානා ඵකමෙකකං.
යාවතා රිත්තකං හොති දිස්සො කප්පො තතොපිව.

253 පුඤ්ඤසු, කුශලයෙහි; ලාමකස්සාපි, අධමවුත් කාමාවචර කුසලයාගේපවා; රිදිසං ඵලං දිස්වා, මෙබඳු ඵලදක; කො, කවරෙක්; මුහුත්තමපි, මදභාසිල්ලකුදු; පුඤ්ඤත්‍රියපරහතමං, (වාදගවිධවූ) පුණ්ණත්‍රියායෙහි උත්සාහ; සංභරෙය්‍ය, හකුළුවත්තේද නොකරත්තේයි.

254 භිතං, අධමයයි කියාද; ගමං, ග්‍රාමයයි කියාද; (ගමවසන දතාවිසින් සෙවනාලද්ධිද) අනරියං, අනරියයිද (ගම්වසනුද වලවසනුද අධමජ්ජායත් විසින් දෙවනාලද්ධියයි) සමුද්ධානිඤ්ඤං, බුදුන්විසින් නිසුකරණලද; (යං) කාමාවචරිකං සුඛං, යම කාමාවචරයෙහිවූ සුවයෙක්ද; තස්සාපි, ඒ කාමාවචර සුඛයාගේද; උථාරතා, උදරබව නොහොත් උතුම්බව; ඵලං, මෙසේය. (ඒපවා ඵසේවත්.)

255 යෙ බ්‍රහ්මාණො, යම්බ්‍රහ්මකෙණෙක්; ස්වාසිනො, අනවරත යෙන් ධ්‍යානයෙන් දවස්වද්ද; අමිතාභා, පණ්ණාසිකාපරිප්පා ඇත්තාහුද; පිඨිභක්ඛා, පිඨිම භක්ඛකොටඇත්තාහුද; භේදිකා, භෙත්සාදබ්බිඇත්තාහුද; තෙසං සුඛං, ඔවුන්ගේසුඛ; න මුනි, බුදුහු වූ; කො, කවරෙක්; වණ්ණයිස්සාති, වණ්ණනාකෙරේද.

256 බ්‍රහ්මලොකෙසු, විසිබ්බලොවෙහි; භෙට්ඨිතො, භෑමයෙන්යට බ්බලොව වසන්නෝ; තිභාගකප්පං, ත්‍රිභාගකල්පයක් (කපිත්තුනින් භාගයෙක්හි); ජීවන්ති, ජීවත්වෙති; තෙසං, ඒබ්බලොවෙහි; උත්තමා, කෙලවර බ්බලොව වසන්නාහු; චතුරාසීති සහස්සාති කප්පාති, සුවාසුදහසෙක්කප්; ජීවන්ති, ජීවත්වෙත්.

257 සබ්බතො, හැමදිසායෙන්ම; යොජ්ජායතෙ, යොදන ක්පම ණවූ; කොට්ඨි, කොටුවෙක්හි; සාසපියො, සාසිපියෝ; පුරා, පරිපූර්ණවූය; තතො, ඉන්; ඵකමෙකං, එකෙකිඳැක්; වස්සසතො

- 258 ආයුතා එව විඤ්ඤායෙතා තෙසං සෙසො සුඛොදයො,
ඉමිනා සුඤ්ඤායෙන මඤ්ඤාලෙන සාධිතො.
- 259 තෙක කප්පතං ආයු සුඛං වාපි මනෝමයං,
සෙසං තෙසං සුඛගහස්ස කා එත් උපමා සිතා.
- 260 විසිට්ඨිත යං පුඤ්ඤං නිබ්බාණවහමෙව තං,
උථාරඵලදං එවං බ්‍රහ්මලොකෙසු මජ්ඣිමං.
- 261 පරිත්තං කාමලොකමති පඤ්ඤාමාමගුණොදයං,
අඤ්ඤං වංගං භික්‍ෂුසං සබ්බං දෙති අසෙසකං.
- 262 සුදුලලහං බ්‍රහ්මලොකං ඉමං
සරීරමෙවං පටිපුඤ්ඤාසාධකං,
අපුඤ්ඤාකමෙමසු පයෝජයං ජනො
සිනෙරුමුද්ධා පතිතොව සොචියො.

පුණේණ, හවුරුදු සියක්බැගින් පරිපුණ්ණිකල; ඡබ්බන්තා, දමා; සාවතා, සම්මානකලින්; රිත්තකංගොති, ඒකොවුට්ඨිච්ඡේද; කප්පො, කප; තතොපි ච, ඒකලටදවඩා, දීඝො, දිගි.

258 තෙසං, ඔවුන්ගේ; සෙසො සුඛොදයො, සෙසු සුඛොදයතෙමේ; ආයුතා එව, මෙකී ආයුසයෙන්ව; විඤ්ඤායෙතා, දතයුතුයි; (ඒවහන්සුවද) මඤ්ඤාලෙන, මදඇසිල්ලෙන්සිටින; ඉමිනා සුඤ්ඤායෙන, මෙකුණුගර්ථයෙන්; සාධිතො, සාධනයේ (සපයාගෙනැවැත්වේ.)

259 සෙසං, සම්මතෙණෙකුන්ගේ; ආයු, ආයුතෙමේ; තෙකකප්පතං, නොයෙක්කප්පයෙද; සුඛඤ්චාපි, සුවද; මනෝමයං, සිතුවු දේවේද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; සුඛගහස්ස, සුඛාග්‍රහයට; එත්, මේලෙවිනි, කා උපමා සිතා, කවර උපමාවක් වන්නිද.

260 ඉහ, මේ වාදගපුණ්ණත්‍රියායෙහි; යංපුඤ්ඤං, යම්පුණ්ණයෙක්; විසිට්ඨං, උතුම්ඳ; තං, ඒ; නිබ්බාණවහමෙව, නිවන්ම ඵලවයි; මජ්ඣිමං, මධ්‍යමවූපින්; බ්‍රහ්මලොකෙසු, බ්‍රහ්මලෙවිනි ලා; එවං මේයවකී හෙයින්; උථාරඵලදං, උදරවූපලදේ.

261 පරිත්තං, අධිමවුසාමාවචරපින්; කාමලොකමති, කාමලොකයෙහි; පඤ්ඤාමාමගුණොදයං, පඤ්ඤාමාමගුණම ඵලකොටඇත්තේය; අඤ්ඤංවංගං, ඉතිරිදෙන් යා; සබ්බං භික්‍ෂුසං, සියලු භික්‍ෂූප; අසෙසකං දෙති, තිස්සේයකොට දෙයි.

262 සුදුලලහං, අතිසයින්ම දුල්භවූ; බ්‍රහ්මලොකං, දිගුබ්‍රහ්මයේ, දුලිලවූ; එවංචිධ, මෙබඳුවූ; පුඤ්ඤාසාධකං, පත්සාධකවූ; ඉමංසරීරං, මේගර්ථය; අපුඤ්ඤාකමෙමසු, පාපකම්මයෙහි; පයෝජයං ජනො, යොදනජනතෙමේ; සිනෙරුමුද්ධා පතිතොඉව, මෙරගල් වුදුනෙන්

- 203 පුතාපි පුඤ්ඤවඤ්ඤානං ආතිසංඝ මහත්තමං,
කිඤ්චි මහතං භණ්ණිසාමී පුඤ්ඤානං බුද්ධිමොදකං.
204 විත්තවඤ්ඤා පටිග්ගාභවසා දුතච්ඡෙසසතා,
කීනමජ්ඣාපිසිට්ඨං තං භොගසංගාච්චමොක්ඛදං.
205 දුතං ඛලු සභාවෙන සංගමානුසංභොගදං,
පරිණාමවසෙතෙව හොති මොක්ඛාප්පත්තියං.
206 දෙය්‍යධම්මපටිග්ගාභකම්මකම්මථ උළුපු ති,
ලොභාදීනං අභාවෙන හොති විත්තස්ස සම්පදා.
207 ඉධ මජ්ඣ චතිජ්ජාදි පරොපද්දව මෙව ච,
අකමා ඤ්ඤානො ලභං හොති වඤ්ඤා සම්පදා.

බිම්ප්‍රකාශකයෙන්; සොවිශෝ, සොකකවසුතුයි.

පුඤ්ඤඵලදෙදෙසො නිව්විතො පඤ්ඤමො කණ්ඩො

268 ප්‍රතාරි, තැවතද; පුඤ්ඤවිඤ්ඤා, මාදශපුණ්ණත්‍රියා වස්තුත්
 ශේ; ආතිසංසග්ගතතතං, අනුසංස්මතත්ථව; සුඛානං, සුඛයත්තේ
 හෙවත් රිත්තලවුත්තේ; බුද්ධිමොදකං, සිතව සතුටුකාරණකොව;
 කිඤ්චිතතනංහණේසසාමි, කිඤ්චිත්මාත්‍රයත්තියත්තෙමි.

264 විනය, සිත්ත; චක්ඛු, දෙයවයනුය; පටිග්ගානවසා, ප්‍රතිග්‍රාහ
යන මේහෙයින්; දුතවිසෙසනා, දුතයාගේ හෙදවෙයි (හෙතෙමේ)
නිතරම ජීවිතය, නිතරම මධ්‍යමය විසිවයයි කුතෙක; තං, ඒකුත්
හෙදය යථාක්‍රමයෙන්; භොගසංගාතිමොක්ඛදං, භොගය සවර්ග
විමලාසනය යන තුන දෙන්නෙයි.

285 දැනට, දන්වනාති; සභාවෙන, සභාවගෙන්ම; සභා මානුසභාගද, සභාවනුෂ් ලොකගෙහි භාගදෙන්ගේය; පරිණාම වගෙනෙව, පරිණාමවගෙන්ම (සිතින් පරිණාම කලලෙසින්); මොකකපනිසායං, මොකෙය්ම උපනිශ්චයවේ (නිවනුද සිටුවෙයි.)

286 දෙයාබල, දෙයබිම; පටිගාහ, ප්‍රතිග්‍රාහය; කමකමළු
ලෙස; කම් කම්පලය යනුවෙන් යථාක්‍රමයෙන්, 'ලොභාදිනං, වසු
යෙති ලොභය වෙෂය මොහය පිළිගත්තවුන්කෙරෙහි ලොභය වෙ
ෂය මොහය කම් කම්පලදෙකි ලොභය වෙෂය මොහය යන
කෙලෙසින්ගේ; අභාවෙන, නොවීමෙන්; විනතස්ස, සිත්හුගේ;
සමපද හොඳි, සමපත්වේ.

287 දිග, මෙදුනකමයන් විෂයෙහි; මජ්ඣනිප්පාදි, රාවෙලෙඨී
මස්සෙලෙඨී ආදියද, පරොපද්ධමෙව, 'එහිත්ථිත්තඤ්ඤත්ව උපද
මකිරිවද; අකාමා, නොකොට; සුභතො, නායායෙන්යුක්තිත් (හො
විතැත්වෙලෙඨී ආදිවූ මනා ක්‍රියාසහත්)ලබං, වයුහුග්ගේ ලබිම;
වන්ධාසා, වයුහුග්ගේ; සමපදා හොති, සමහත්තමිවේ.

- 268 ලාභාලාභොපභොගෙසු ලොභාදීනං අභාවතො,
සන්නාමානසතා භොති පටිගහාහක සමපදා.
- 269 නීති විති අපේකෙන සුචිසුඛං තිබාපිව,
විසුඛාඤ්ච විසිට්ඨන්ති ඤෙය්‍යං දුතං යථාක්කමං.
- 270 යථා සාසපමන්නමනා ඛිජා නිග්‍රොධපාදපො,
ජායතෙ සතසාබ්බෙඪා මහානිලමුදෙපමො.
- 271 තපේව පුඤ්ඤකම්මමනා අනුමනා ඵපුලං ඵලං,
භොතීති අපපුඤ්ඤන්ති නාවලෙඤ්ඤය්‍ය පණ්ඩිතො.
- 272 පච්චයානං බලෙ ලභො දිට්ඨධම්මෙ පරක්ඛව,
පුඤ්ඤකම්මං අපුඤ්ඤාඤ්ච ඵලනීති විජානියං.

268 ලාභාලාභොපභොගෙසු, ලාභය අලාභය ලාභවසානුග්‍රහේ ලැබීම අලාභවසානුග්‍රහේ නොලැබීමය ලදවසානුග්‍රහේ අනුභවකිරීමය යන මෙහි; ලොභාදීනං, ලාභයෙහි ලොභය අලාභයෙහි දොමනස පිළිගැන්මෙහි මාත්‍රඥනොච්ච වැළඳීමෙහි නොපස්විකීම යන මෙහි වන කෙලෙසුන්ගේ; අභාවතො, නොවීමෙන්; සන්නාමාන සතා, සන්තූන් සිත් ඇතිබව; පටිගහාහකසමපදාභොති, ප්‍රතිග්‍රාහක සමපත්තමිවේ.

269 නීති, (යට කී වින්‍ය වසානු ප්‍රතිග්‍රාහක යන) තුන් අඩගයෙක් හෝ; විති, දෙඅඩගයකින් හෝ; අථ, නොහොත්; එකෙන, එක අඩගයකින් හෝ; සුචිසුඛං, ඉතා සුඛවූද; අපිව, නොහොත්; තිබාව, තුන්අඩගයෙන්ම; සුචිසුඛං, විසුඛවූහෝ; දුතං, දුතය; යථාක්කමං, යථාක්‍රමයෙන්; විසිට්ඨංඉති, විශ්ථයයි; ඤෙය්‍යං; දතයුතුයි.

270 යථා, යම්සේ; සාසපමන්නමනා, සමීපමාත්‍රවූ; ඛිජා, බිජුව වීන්; සතසාබ්බෙඪා, සියගණන් සාමායෙන් ආභාසවූ; මහානිලමුදෙපමො, මහත්වූ නිල්වලාකුලක්බවූ; නිග්‍රොධපාදපො, නුගගසෙක්; ජායතෙ, උපදීද.

271 තපේව, එසෙයින්ම; අනුමනා, මදවූද; පුඤ්ඤකම්මමනා, පින්කම්න්; ඵපුලං ඵලං භොතීති, මහත්වූ විපාකදේහුයි; පණ්ඩිතො, නුවනැත්තෝ; පුඤ්ඤං, පින්; අපපංඉති, මදදෙයකැයි; නාවල ඤෙඤය්‍ය, අවඥ නොකරන්නේයි.

272 පුඤ්ඤකම්මං, පුණ්‍යකමීද, අපුඤ්ඤාඤ්ච, පාපකමීද; දිට්ඨධම්මෙ, මෙම ජන්මයෙහිද; පරක්ඛව, පරජන්මයෙහිද; පච්චයානං, ප්‍රත්‍යයන්නේ; බලෙ ලභො, බලයක්ලද කල්කීම; ඵලනීති, විපාක දෙයි; විජානියං, දතයුතුයි.

- 273 සඤ්චයිකං ඵලං ඛිජා අංකුරං වා තිමඤ්ඤං,
පාරජිකං ඵලං යනතං ඵලංව අවිචිතතිසං.
- 274 සඤ්චයිකං පඤ්චවිධං දදතො විජුලං ඵලං,
සීහසං සෙනාපතිතො මුනිසීහෙන භාසිතං.
- 275 පියො දුනපතී භොති ගිහිකාලොව අමුදො,
භජනති තං බහුසත්තා ඵලරුක්ඛං ව අණ්ඩජා.
- 276 කිනතිසද්දඤ්ච පපොති තිලොකමතිතං සිතං,
දායකො සසරාජාව නරිඤ්ජරිඤ්ජමො විසං.
- 277 විසාරදොව පරිසං පසංකමති දායකො,
කතසංමොව සඤ්ජු පරිසං අකතසංමං.

273 සඤ්චයිකං-ඵලං, මෙම ජන්මයෙහිවූ ඵලය; ඛිජා. බජ්ජවට්ඨිකා නැති, අභිකුරං ඉව, දලුවයෙහිත්; අතිමඤ්ඤං, ඉතා මදය; පාරජිකං ඵලං, යම්පරජන්මයෙහි වනඵලයෙක්ද; තං, ඒ; ඵලංඉව, ඛිජයෙන් නැතිගතඵලයෙහිත්; අවිචිතතිසං, නොසිතිය හැකිවේ.

274 දදතො, දන්දෙන් නාහව; සඤ්චයිකං, මේ ජන්මයෙහිම දක්කප්පුමු; විජුලං, මහත්වූ; පඤ්චවිධං ඵලං, පඤ්චවිධවූ ඵලය; මුනිසීහෙන, මුනිසිංහයා විසින්; සීහසං සෙනාපතිතො, සීහනම් සෙනාපතිගව; භාසිතං, වදාරණලදී.

275 දුනපතී, දුනපතිතෙම (නොමිතිරක්වලද අනුන්ව මිතිරක් දෙන්නේ); ගිහිකාලො; ගිම්කල්හි; අමුදොඉව, මේසයක්සෙසින්; පියොභොති, හැමදෙනාගට ප්‍රියවෙයි; ඵලරුක්ඛං, පලගන්වන්නක්; අණ්ඩජාඉව, පඤ්චත්මෙන් (දුනපතිනු); බහුසත්තා, බොහෝ බුදු පසේබුදු ආදීනු; භජනති, සෙවිත්.

276 දායකො, දායකතෙමේ; සසරාජාඉව, සසදායෙහි සසරජනු සෙසින්ද; (පරිභ්‍රාතනම් නුවරදී සිටිනම් බුදුන්ව හසනිදානාදී මග දන්දන් අපමහබෝසත්වූ) අරිඤ්ජමො, අරිඤ්ජමනම්වූ; නරිඤ්ජරිඤ්ජමො, නරේන්ද්‍රයාසෙසින්ද; තිලොකමතිතං, තුන්ලෝවැස්සන්විසින් පුදනලද; සිතං, නොයෙක්තැන පැමිණ; කිනතිසද්දඤ්ච, කිනිති ගබ්දයවද; පපොති, පැමිණේ.

277 දායකො, දායකතෙමේ; සඤ්ජු, ශාස්ත්‍රයෙහි; අකතසංමං, අකතමුමු (ශාස්ත්‍රයෙහි අභ්‍යාසනොකම්); පරිසං, පිරිසකව; කතසංමොඉව, කරණලදශාස්ත්‍ර අභ්‍යාස අත්තක්කමෙන්; විසාරදො, විසාරදවම (නුවතින්සුන් සොමනසින් සුකතවම); පරිසං, පිරිසව; උපසංකමති, ඵලමේ.

278 සද, අනම්මසෙය්‍යායං ජරාරොගාභිපිළිනො,
පුබ්බකම්ම ජවෙ සනෙත සසිතො හොති දුක්ඛිනො.

279 දිට්ඨාරිට්ඨො ච චෙජ්ජෙති මහාතික්කාභිපිළිනො,
තුජ්ජමානොච සුලෙභි ජ්ජමානෙසු සක්ඛිසු.

280 තතොපරුජ්ඣමානෙසු ඉඤ්ඤෙසු අසෙසතො,
ඉඤ්ඤෙ උපරුජ්ඣනෙත අක්කාරෙ උපාගතො.

281 මහාසොකාභිතුනෙනසු රුදමානෙසු බඤ්ඤුසු,
බතෙ බාරෙන සිතෙතච බඤ්ඤාසොකෙන අඤ්ඤො.

282 අත්තාණෙ සබ්බතො ජාතෙ ආගතො ච මහබ්බසෙ.
මහාපපාතං පාතෙච භුසමමුය්‍යති ආනසං.

278 සද, සම්මලෙක්ඛි; ජරාරොගාභිපිළිනො, ජරායෙන් ගාරොගයෙන් පෙළෙනලද්දේ; දුක්ඛිනො, දුප්පත්වූයේ; පුබ්බකම්ම ජවෙ; පුළුකම්මජවය (ඒ ජාතියෙහි සිටින හේතුවූ පුළුපත්මයෙහි කරුණුලදකම්මයාගේ වේගය); සනෙත, සාන්තවතිසකල්හි; අනම්ම සෙය්‍යායං, අනම්ම සෙය්‍යායෙහි; සසිතො හොති, හොත්තේවිද (එවේලෙහි.)

279 චෙජ්ජෙතිච, චෙදවරුන් විසිනුද; දිට්ඨ, දක්ෂිණලද; අරිට්ඨොච, අරිට්ඨාත්තේ; මහාතික්කාභිපිළිනො, මහත්තික්කායෙන් පෙළෙනලද්දේ; සක්ඛිසු, සක්ඛිතාක්; ජ්ජමානෙසු, සිද්ධෙනකල්හි (ගැලවෙනකල්හි); සුලෙභිච, සුලයෙනෙදු (රුජායෙනෙදු); තුජ්ජමානොච, විදුනාලබත්තේ (පෙළෙනු ලබත්තේම).

280 තතො, පසුව; ඉඤ්ඤෙසු, ඉදුරන්; උපරුජ්ඣමානෙසු, නස්මිත්සිටිකල්හි; අසෙසතො, නස්මෙසව; ඉඤ්ඤෙ, ඉඤ්ඤයෙන්; උපරුජ්ඣනෙත, නස්සාකල්හි; අක්කාරෙ, අදුරු; උපාගතො, එලඹුනුකල්හි (අදුරු ඇතිවූකල්හි).

281 මහාසොක, මහත් සොකයෙන්; අභිතුනෙනසු, පිඩිතවූ; බඤ්ඤුසු, නෑයන්; රුදමානෙසු, වලප්පාකල්හි; බතෙ, ස්වයංසෙක්ඛි හෙවත් වුණයෙක; බාරෙණ, ස්වාරයෙන්; සිතෙතාඉච, සෙකකරුණලද්දක්නුමෙන්; (වුණයෙක්ඛි ස්වාරලද්දනුමෙන්) බඤ්ඤාසොකෙන, නෑයන්ගේ සොකයෙන්; අඤ්ඤො, පෙළෙනලද්දේ.

282 සබ්බතො, භාත්පසින්; අත්තාණෙ ජාතෙ, අත්තාණවූකල්හි (රක්ඛාවක්නැතිවූකල්හි); මහබ්බසෙච ආගතො, මහත්භයන් ආකල්හි; මහාපපාතං පාතොඉච, මහාපපාතයෙක හෙතකල්හිමෙන්; මුත්තායං, (හේමෙසේමත්තානුගේ) සිත; භුසං, බොහෝයේ; මුය්‍යති, මුදාවේ.

- 283 තද අකතපුඤ්ඤාසං කතපුඤ්ඤාසංවාපිව,
සකමං සමුපට්ඨාති අපකාරොපකාරතො.
- 284 යානිසං තමහි සමයෙ පාපකානි කතානිති,
තානිසං තමහි සමයෙ අජේකාලමිහනි මානසං.
- 285 තදනිට්ඨනිමිතතානි අනිසොරානි දිස්සරෙ,
නිරයපාලගතිආදීනි නිරයගාමිසං ජනතුතො.
- 286 තමකකිකෙ වංකදායෙ හරිදාසි සිරොරුතෙ,
ලුද්දෙ අඤ්ඤාන පුඤ්ඤාතෙ උග්ගදණ්ඩ පුදරුණේ.
- 287 කරුණං දුරතොකතා කාලදණ්ඩන ආගතෙ,
යමදුතෙ තද දිස්වා බ්‍යථතෙ තස්ස මානසං.
- 288 තද මුච්ඡා පිපාසා ච ජරො ච අභිවසිඨිති,
පච්ඡානුතාපදුක්ඛං තං අච්චනතං අභිමදදති.

283 තද, එකල්හි; අකතපුඤ්ඤාසංවා, කලපිත්තැත්තනුට
හෝ; කතපුඤ්ඤාසංවාපිව, කලපිත්තැත්තනුට හෝ; සකමං, තම
තමාගේ කමිතෙමේ; අපකාරොපකාරතො, අපකාර උපකාරව
(දුකට සුවයට හෙතුවම); සමුපට්ඨාති, සිතව්වැවහේ.

284 අසං, (ඒ දෙදෙනාකෙරෙන්) පච්චකලිතැත්තනුට; තමහි
සමයෙ, ඒ වේලෙහි; යානිපාපකානි, යම්පාපකෙණෙක්; කතානිති,
එලඹිසිටිනාසේ හෙවත් ආසෙවිතයෝව කරුණුලදනුද; තානිති,
ඒ, කමියෝ; තමහිසමයෙ, ඒවේලෙහි; අසං මානසං, ඔහු සිත;
අජේකාලමිහනි, අඛණ්ඩමිහනස කෙරෙන් (වැලඳගනිත්).

285 තද, එවේලෙහි; නිරයගාමිසං ජනතුතො, නිරයයටයන
සනියහට; නිරයපාලගති ආදීනි, නිරයපාලයෝ ගිනිආදීනු; අනි
සොරානි, ඉතා හයංකරනු; අනිට්ඨනිමිතතානි, අනිභනිමිතතයෝ
(අවිසනිමිතතයෝ); දිස්සරෙ, පෙනෙන්.

286 තමකකිකෙ, තමවත් ඇස්ඇති; වංකදායෙ, වක්වඇඹරු
ණුදලඇති; හරිදාසි, සිංහයන්ගේ කෙසුරුසේ රන්වන්වු; සිරො
රුතෙ, හිසකේ ඇති (නොහොත්); හරි, රන්වන්වු; දාසි, දළිභා;
සිරොරුතෙ, හිසකේ ඇති; ලුද්දෙ, දරුණුවු; අඤ්ඤානපුඤ්ඤාතෙ,
අදුන්දස් බඳුවු; උග්ගදණ්ඩ, උග්ගදණ්ඩ ඇති; පුදරුණේ, අති
දරුණුවු:-

287 කරුණං දුරතොකතා, කරුණා දුරුකොට හෙවත් දුරු
නැතිව; කාලදණ්ඩන, කාලදණ්ඩයෙන් (යමයාගේ ආඥයෙන්);
ආගතෙ යමදුතෙ, ආවාටු යමදුතයන්; දිස්වා, දැක; තස්ස මානසං,
ඔහුගේ සිත; තද, එකල්හි; බ්‍යථතෙ, පෙළේ.

289 සොකසලලන විදො සො පනො ඛ්‍යසනසාගරං,
සමජොචා කතන්තාණො විනොති භ්‍යමිදිසං.

290 අකතං වත කල්‍යාණං කතං කිඛ්ඛසකං මයා,
අවසොනුභවිස්සාමි නිරයෙ පාපජං ඵලං.

291 ඉච්චවං විරවනොච භීතො උඛ්ඛිග්ගමානසො,
සකෙන පාපකමෙත ඵඤ්ඤො විවසොච සො.

292 මණ්ඩුකො දෙඛ්වුභෙනෙව නිරයං නියති දුමති,
සමමුලුභ මරණං තස්ස නියතං පාපකමිතො.

293 ඵචං දුරන්තං මරණං සඤ්ඤානුභාවියං,
දුරතිකකමනං සොරං අවස්සං ආගමිස්සති.

288 තද, එකල්ලි; මුව්ඡා, මුර්ඡාද; පිපාසාව, පිපාසාවද; ජරොච
චරයද; අභිවසිති; වසී; තං, ඔහු; පච්ඡානුතාපදුක්ඛං, පච්ඡානුතා
පදුක්ඛයද; අවනතං, අතිශයෙන්; අභිමදදති, මසී (හේ කෙසේද
යත්)

289 සො, හේතමේ; සොකසලලන, සොකසලයෙන් (සොක
නමැතිහුලින්); විදො, විදුනාලද්දේ; ඛ්‍යසනසාගරං, ඛ්‍යසනනමැති
මහවුදුටු; පනො, පැමිණියේ; සමජොචව, සමජීවම (පෙර
ශක්තිඇතිකල්ම); අකතන්තාණො, නොකරණලද භයනුණවු පින්
ඇත්තේ; භ්‍යං, නැවත නැවත (බොහෝසේ); භ්‍යමිදිසං විනොති,
මෙබදුකොට සිතා.

290 මයා, මාවිසින්; වත, ඒකාන්තයෙන්; කල්‍යාණං, පින්;
අකතං, නොකරණලද; කිඛ්ඛසකං, නින්දිතවු පව්; කතං, කරණ
ලද; (දුන්වුකල්) නිරයෙ, නරකයෙහිලා; පාපජංඵලං, පාපයෙන්වු
ඵල; අවසො අනුභවිස්සාමි, සවසනොච (නොකමැතිසේ) අනුභව
කෙරෙමි.

291, 292 ඉච්චවං, මෙසේ; (පච්ඡානුතාප දුඛයෙන්) විරවනො
චව, හඬන්නේම; භීතො, මහත්භයින් භයපත්වූයේ; උඛ්ඛිග්ගමා
නසො, කලකිරුණු සිත්ඇති; සො, හෙතමේ; විවසොචව, තමා
විසිනොවම; ඵඤ්ඤො, හසින්සැලි සැලිවෙවුලත්තේ; දුමති,
ඵනුවණනැත්තේ; දෙඛ්වුභෙන, දිශබරණක්හු විසින්; (ශාගිත,
මණ්ඩුකොඉව, මඩුවක්හුමෙන්; සකෙන පාපකමෙත, තමාපිළි
බදවු පව්කමින්; නිරයං නියති, නරකයට යවනුලැබේ; පාප
කමිතො, පව්කමිකල; තස්ස, ඔහුගේ; සමමුලුභමරණං නියතං,
ඒකාන්තයෙන්ම සමමුච්චමරණ නියම මැසි.

293 ඵචං, මෙසේ; මරණං, මරණයහෙමේ; දුරන්තං, කෙලවර
නොකොට හැකිය; (ජාතිජාතියෙහිම අවුදුසුමකවන්නේය) සඤ්ඤා

- 294 තථ දරුණකමමස්ස දුක්ඛං භොති ති ඊදිසං,
අපකකමති තං දුක්ඛං දුරතො අකතාගසො.
- 295 කතපුඤ්ඤපන යද මච්චුවෙගෙන අඤ්ඤො.
තථෙව සසිතො භොති සයනෙ මාරණනතිකෙ.
- 296 යානිස්ස තමති සමසෙ කල්‍යාණානි කතානි හි,
තානිස්ස තමති සමසෙ අජේක්ඛාලමබනතී මානසං.
- 297 තද්ධිට්ඨනිමිත්තානි අනුකුලානි දිස්සරෙ,
අගගයාන විමානාදි සගගාමිස්ස ජනතුනො.
- 298 අවජ්ජරාගණසංසුට්ඨි අවජ්ජරාසතමණ්ඩනෙ,
විමානසානෙ දිස්වාන භොති තස්ස උදගගතා.

සතත, සියලු සතුන් විසින්; අනුභාවික, අනුභවකවශ්‍ය; දුර්ථ කකමනං, දුර්ථකුමණස (යමෙක් විසිනුදු නොගුණිත හැකිය); ඝොරං, හයංකරය; අවස්සං, අවශ්‍යයෙන්; ආගමිස්සති, යමක්නු දුක්ඛා එයි.

294 තථ, ඒ මරණ සමභවුකල්පි; දරුණකමමස්ස, දරුණුවූ පාපකම්ඥාත්තනුවම; ඊදිසං දුක්ඛං භොතිති, මේ යටකියනලද දුක් බඳුනු දුක්වෙයි; තං දුක්ඛං, ඒ දුක්; අකතාගසො, අකතාගස්නු කෙරෙත් (කලපව නැත්තනු කෙරෙත්); දුරතො, දුරින්ම; අපකකමති, පහවේ.

295 කතපුඤ්ඤපන, කලපින් ඥාත්තේවනානි; යද, යම්ක ලෙක්ති; මච්චුවෙගෙන, මරණවෙගයෙන්; අඤ්ඤො, පිඩිතවූයේ; තථෙව, ඒ යටකියෙසින්; මාරණනතිකෙ, මරණානතයෙහිවූ; සයනෙ, සහන්ති; සසිතොභොති, භොත්තේවේද.

296 අස්ස, ඔහුගේ; තමතිසමසෙ, එකල්පි; කතානි, කරණලද (එලඹසිටි); යානිකල්‍යාණානි, යම් පුණ්‍යකෙනෙක් ඇද්ද; අගගයානසං, ඔහුගේ සිත; තමතිසමසෙ, එවේලෙහි; තානි, ඒ එලඹ සිටි කල්‍යාණධර්මයෝ; අජේක්ඛාලමබනතී, ආලමබනකෙරෙත්.

297 තද, ඒ වේලෙහි; සගගාමිස්ස, සබ්බිසට්ඨයා; ජනතුනො, සතයහට; අනුකුලානි, දෙවිලොවට අනුකූලවූ; අගගයානවිමානාදි, අග්‍රවු රථය විමානස යන මේ ආදීවූ; ඉට්ඨනිමිත්තානි, ඉභි නිමිත්තයෝ; දිස්සරෙ, පෙනෙත්.

298 අවජ්ජරාගණ, දිව්‍යජ්ජරා සමූහයා විසින්; සංසුට්ඨි, ගිගුම් ගත්; අවජ්ජරාසතමණ්ඩනෙ, ආගමියනියනයෙන් හෙබි; විමානසානෙ දිස්වාන, විමන් හා රථදුක; තස්ස, ඔහට; උදගගතා, උදග්‍රබව (ඔදවැඩි බව); භොති, වේ.

299 තද සො පරමසාසං ලභතෙ දයකො නරො,
වජ්ජිනා ජණ්ණකං සාලං පාසාදරොහණෙ විය.

300 සුකතං වත කල්‍යාණං භීරුතතාණං කතමයා,
උමාරං අනුභොසාමි සග්ගෙ කුසලජ්ඣලං.

301 ඉති සො සමපහට්ඨාව අභිනො සමපමොදිනො.
සකෙන පුඤ්ඤකමෙතන අවචනනමුපලාලිනො.

302 පුඤ්ඤකමෙතනවාසං සග්ගං නිසති පණ්ඩිතො,
අමුලහමරණං තස්ස නිසතං පුඤ්ඤකමිතො.

303 තස්මාති දනපතීනො අමුලහමරණෙනව,
සන්ධිධිකඵලානිති පඤ්ඤා වුත්තානි තාදිනා.

299 තද, ඒවේලෙහි; දයකො, දයකවු; සොනරො, ඒතර තෙම; ජණ්ණකං සාලං, මහඵසාලාවක්; වජ්ජිනා, හැර; පාසාද රොහණෙවිය, පහසකව නැගෙන කලෙක්හිමෙන්; පරමසාසං, විශිෂ්ටවූ ආශවාසයක් (අස්වැසිලියක්); ලභතෙ, ලබා. (හේ කෙසේ දයත්)

300 මයා, මාවසින්; කල්‍යාණං, පින්; වත, ඵකානනයෙන්; සුකතං, මොනවටකරණලද; භීරුතතාණං කතං, හයට රක්ෂාවෙක් කරණලද; (ඵහෙයිත්) සග්ගෙ, සවර්ගෙහි; කුසලජං, කුසලයෙන්වු; උමාරං, උදරවු; ඵලං, විපාක; අනුභොසාමි ඉති, අනුභව කෙරේ මැයිකියා.

301, 302 ඉති, මෙසේ; සො, හෙතෙමේ; සමපහට්ඨාව, සතුටු වූයේම, අභිනො, හයනැත්තේ හෙවත් මරණය හයකොට නුදු වූයේ; සමපමොදිනො, ඉතා සතුටු වූයේ, අවචනනං, අත්‍යන්තර යෙන්; උපලාලිනො, පුණ්‍යකම් බලයෙන් උපලාලන විලාසයට නොගොත් නැලවිලිබවට පැමිනියේ; පණ්ඩිතො, පණ්ඩිතතෙමේ; පුඤ්ඤකමෙතන, පුණ්‍යකම්යෙහි ආඵනාවුත්ව; ආවාසං, වසන තැන්වු; සග්ගං, දෙවිලොවට; සකෙන පුඤ්ඤකමෙතන, තමාපිළි බදවූ පුණ්‍යකම්යෙන්; නිසති, පමුනුවනලදවෙයි; තස්ස, ඒ; පුඤ්ඤ කමිතො, පින්කම්කර්මයට; නිසතං, ඵකානනයෙන්ම; අමුලහ මරණං, අසමුද්ධමරණයි.

303 තස්මාති, ඵහෙයිත්ම; දනපතීනො, දනපතිහට; අමුලහ මරණෙනව, අසමුද්ධමරණහා ඵක්කොට; සන්ධිධිකඵලානිති, මේජන් මයෙහිම දුක්කපුහු ඵලයයි; පඤ්ඤා, පස් අනුසස් කෙණෙන්; තාදිනා, ලාභාලාභාදියෙහි ඵකාකාරයෙන් ඵක්පරිද්දෙන් සිරි නාවූ බුදුරජා වසින්; වුත්තානි, වදාරණලදහු.

- 304 මච්චුතො උග්ගදණ්ඩස්ස මුඛනකරගතමපිච,
යදි තොසෙති පුඤ්ඤං තං අකරොනොච වඤ්චිතො.
- 305 සඤ්චිකානිසංසා හි අනන්තා දුනසමභවා,
පඤ්ඤාති හි විනෙය්‍යානං වසෙන පරිදිපිතං.
- 306 පරස්ස විස්සාසනියො සජ්නස්ස සසාවතො,
කුලාලංකාරභූතොච සංසිකානං මුදවතො.
- 307 නාථභූතො අනාථානං සලෙසං පිතිවඤ්ඤානො,
සතඤ්ඤා පුබ්බසංවාසො සතතං ගොතිදායකො.
- 308 සෙට්ඨොති සමමතො ගොති දුට්ඨොති ච අධංසියො.
ඉට්ඨදොති මුදුලොකො පහට්ඨො තං උදික්ඛති.

304 උග්ගදණ්ඩස්ස, උග්ගදණ්ඩු (බලවත් ආඥාදායී); මච්චුතො, මරනුයේ; මුඛනකරගතමපිච, මුවෙහි ඇතුළත්වුවානුද; යදි, ඉදින්; පුඤ්ඤං, පින්; තොසෙති, සතුටුකෙරේනම්; තං, ඒපින්; අකරොනොතො, නොකරන්නේ; වඤ්චිතොථව, වඤ්චිතමැයි (වඤ්චා ලද්දේමැයි).

305 දුනසමභවා, දුනසෙන්වන; සඤ්චිකානිසංසාහි, මේ ජන් මයෙහි දැක්කයුතු වූ අනුසස්ත්‍ර; අනන්තාහි, අනන්තයෝමය; (එසේ දවුවත්) විනෙය්‍යානං වසෙන, වෛනෙයජ්නසන්ගේ අසවසයෙන්; පඤ්ඤාතිහි, පසෙක්මයයි; පරිදිපිතං, වදාරණලදි (දුනසෙහි අනු සස් අනන්තපරිදි කෙසේය යත්)

306 (දායකො, දායකතෙමේ) පරස්ස, සතුරක්කවදවුව; විස්සාස නියො, විශ්වාසකවයුතු වෙයි; සජ්නස්ස, සවජ්නසාහව; සසාවතො, සසස්ථලවන්නේය; කුල, තමාගේ කුලයව; අලංකාරභූතොථව, අලංකාරයක්වැනිවෙයි; සංසිකානං, ආශ්‍රයකළුවන්ව; මුදවතො, සතුටුථලවන්නේවෙයි.

307 දායකො, දායකතෙමේ; අනාථානං, අසරණයන්ව; නාථ භූතො, පිළිසරණවෙයි; සලෙසං, සියලුසතුයිත්; පිතිවඤ්ඤානො, පිතිවඩයි; සතතං, හැමවේලෙහිම; සතඤ්ඤා, බුදු පසේබුදු ආදි සජ්ජනයන්ව; පුබ්බසංවාසො ගොති, පුබ්බසේ එකවසිවිසඟැකිදවේ.

308 සෙට්ඨොති, ශ්‍රේෂ්ඨයයිකියා; සමමතොගොති, සමමතවෙයි; දුට්ඨොතිච, වෙෂ ඇත්තාවූත් විසිනුද (සතුරන් විසිනුද); අධංසියො, නොමැඩිය හැකිවෙයි; ලොකො, ලෝවැසි තෙමේ; ඉට්ඨදො ඉති, අපවකාමනිදා දෙන්නේයයි; පහට්ඨො, සතුටුවූයේ; මුදා, සතුටු සිතින්ම; තං උදික්ඛති, ඒ දායකයා බලයි.

- 309 යං යං දිසං දානපති රිත්තතභෂොච ගච්ඡති,
සාහිසංඛාරිකා තස්ස සුලභා භොනති පච්චයා.
- 310 ඛත්තසාධාරණා භොගා සඤ්චෙරහයාවහා,
මයා අචෙරසුඛදා අසාධාරණකා කතා.
- 311 මහානිධානං නිතිතං අක්කයං අනුගාමියං,
අවිලොපියමඤ්ඤෙති අනන්තසුඛදයකං.
- 312 ආපදසු සහායො මෙ අභෙජජා අපපදසසියො,
ගුණසෙඨ්ඨා අනුකුලොච ගතිතො සඤ්ඛා භිතො.
- 313 සගගුණොජො හරො චොරො හතො මචෙජ්රරක්කතො,
ඉස්සාපිසාවො විහතො අස්සායො පරමො කතො.

309 දානපති, දානපතිනෙමේ; රිත්තතභෂොච, සිස්අතින්ම; යං යං දිසං, යම්යම් දිසාවකට; ගච්ඡති, යේද; තස්ස, ඔහට; සාහිසංඛාරිකා, ඉතාසංස්කාරයෙන් යුක්තයු; පච්චයා, සතරපසයෝ; සුලභා භොනති, සුලභවෙත්.

310 (සො දයකො, ඒ දයකනෙමේ;) භොගා, භොගයෝ; ඛත්තසාධාරණා, (රජසොරගිනිඅප්‍රිය දයාද හිමියන) බොහෝදෙනාහට සාධාරණයහ; සඤ්චෙරහය, සියලුචෙර හා හය; ආවහා, එලවත් තාහ; (මනුදත්) මයා, මාවිසින්; අචර, චෙරනැතිකොට; සුඛදා, (අනවරතයෙන්) සුවදෙන්නාහු; අසාධාරණකා කතා, යටකි අනුත් හා අසාධාරණවුනාහු කරණලදයි කියාද:—

311 අක්කයං, ඤයනොචන; අනුගාමියං, යතයනජාතියට අනුව යන; අඤ්ඤෙති, අනුන්විසින්; අවිලොපියං, විලොප නොකොට හැකි; අනන්ත, පරිණතැති; සුඛදයකං, සුවදෙන; මහානිධානං, මහත්නිධානයෙක්; නිතිතං, මාවිසින් නිධානකරණලදයි කියාද:—

312 අභෙජජා, යමෙකුවිසින් බිදපියනොහැකිවූ; අපපදසසියො, (බිදුම්තබා) රැහැණිදු කටනොහැකිවූ; ගුණසෙඨ්ඨා, අනුසස් ගුණයෙන් ආභාසවූ; අනුකුලොච, හැමවේලෙහිම වසගවූ; සඤ්ඛා, හැම කල්හිම; භිතො, භිතවූ; ආපදසු, ආපදයෙහි; සහායොච, සබඳකුදු (මිත්‍රයෙකුදු); මෙ, මාවිසින්; ගතිතො, ගත්තාලදයි කියාද:—

313 සගගුණ, සත්ගුණතමැති; ඔජොහරො, ඔපස්හැරගත්තාවූ; චොරො, හොරවූ; මචෙජ්රරක්කතො, මසුරුතමැති රාක්ෂසයා; හතො, තසනලදයි කියාද; ඉස්සාපිසාවො, පරසමපත් අසහනලක්ෂණවූ ජ්‍යෙෂ්ඨතමා පිසාවනෙමේ; විහතො, තසනලදයිකියාද; පරමො, විශිෂ්ටවූ; අස්සායො, ආශ්වායයෙක් (උඩුහුරෙක්); කතො, කරණලදයිකියාද:—

314 ලොහපාසො සමුච්ඡිනො දෙසසතනු විනාසිතො,
තිතාවගුණධනං ථූලං මොහජාලං විසාරිතං.

315 අනාථානං කපණතා හතා සමපන්නියා මම,
පරිගහකතො දිපො හිමෙ සංසාරසාගරෙ.

316 වඩ්ඪිමූලං සුනිකතිතනං පරිගහාහමහාකුලෙ,
අභිසිතා හි අනන්තා මෙ පරලොකෙ භවිස්සති.

317 අසාරතරහොගෙහි සාරාද්‍යනං පරං කතං,
කතං සගහස්ස සොපානං සුඛාරොහං අවඤ්චිලං.

318 චිරසත්තා අනුගතා මාරසතනු විනිජ්ජතො,
සඤ්ඤාමපන්නිජ්ජමෙ රොපිතං නානුපොසියං.

314 ලොහපාසො, ලොහනාමහි මල; සමුච්ඡිනො, කඩනලදැයි කියාද; දෙසසතනු විනාසිතො, වෙෂනමැති සතුරුතෙමේ තසන ලදැයි කියාද; තිතාවගුණධනං, හිතතාක් කැමතිසේ නොපවැත්තදි වැලඳගන්නාවූ හෙවත් වලක්වන්නාවූ; ථූලං, මහත්වූ; මොහජාලං, මොහනාමහි දූල; විසාරිතං, උනතලද නොහොත් හිරණලදැයිද;—

315 මම සමපන්නියා, මාගේ සමපන්නියෙන්; අනාථානං, අනාථ යන්නේ; කපණතා, කපණතා නොමේ; හතා, තසනලද; හිමෙ, භයබ්බරවූ; සංසාරසාගරෙ, සංසාරනාමහි සාගරයෙහි; දිපො, නොනස්තා දිපයක් හෙවත් ප්‍රතිෂ්ඨාවෙන්; පරිගහකතො, පරිග්‍රහ කරණලද හෙවත් මාපිළිබඳ කරණලදැයිද;—

316 පරිගහ, ප්‍රතිග්‍රාහකනාමැති; මහාකුලෙ, මහාකුලයෙහි; වඩ්ඪිමූලං, වාඩිමූලය හෙවත් පොලියටදෙන දෑ; සුනිකතිතනං, මනාකොට තබනලද; (එවැනි) මෙ, මට; පරලොකෙ, පරලෙව්හි; අනන්තා, පමණනැති; අභිසිතා; ආභිසතානොමේ, භවිස්සති, වන්නියැයිද;—

317 අසාරතර, (නිත්‍ය සාරාදි සාර රහිතහෙයින්) අසාරතරවූ; හොගෙහි, භොගයක්කෙරෙත් නොහොත් භොගයක් කරණකොට ගෙණ; පරං, විශිෂ්ටකොට; සාරාද්‍යනං, සාරගැන්මෙන්; කතං, කරණලද; සගහස්ස; දෙවිලොවට; සුඛාරොහං, සුවසේ නැත්ගහැකි; අවඤ්චිලං, නොසෙලෙන; සොපානං, හිනෙක්; කතං, කරණලදැයිද;—

318 චිරසත්තා; (සම්පත්තිවූ මහබෝසත්හු යන) චිර සත්වයෝ; මෙ, මාවිසින්; අනුගතා, අනුචයන ලදහැයි කියාද; මාරසතනු, මාර හතුරු; විනිජ්ජතො, මාවිසින් පරදවනලදැයි කියාද; නානු

- 319 නිප්ථාදිතො භද්දඝට්ඨො පඤ්චනේථාපදයමකො,
චේතනා නාසමුලා මෙ සචේතනා ගුණසමපදා.
- 320 සාධුති සක්කතො ජාතො සාධුනං උපනිස්සයො,
සාධුනං යා ගතී සා මෙ ඉවජාමනෙනාපසාධියා.
- 321 දුග්ගතියො පිදගිතා අග්ගං පුඤ්ඤං විසොධිනං,
මග්ගනාචාය පට්ඨානං ධම්මං උජ්ජකං ථීරං.
- 322 සඤ්ඤානන්ධාචගෙ අනේ අඤ්ඤානං දදං අගං,
ආනිසංසොදධිපපනෙනා සඵලං ජීවිතං මම.
- 323 ඉච්චෙවං සරමානො සො අත්තනො වාගසමපදා,
අනිභට්ඨො උදග්ගොච සදා ජීවති දයකො.

පොසියං, අනවරතයෙන් අනුපොෂ්ඨාමු (රුක බලා වැඩිය යුතු නොවූ); සඤ්ඤාමපනති, සියලු සමපනතියව; බිජං, බිජුවව; මෙ, මාවිසින්, රොපිතං, රොපණයකරණලද්ධි (ඉද්වනලද්ධි කියාද):—

319 පඤ්චනේ, පැතු පැතු වැඩ; උපදයකො, ගෙණදෙන; භද්ද ඝට්ඨො, භද්දඝට්ඨයෙම; නිප්ථාදිතො, මා විසින් සිඬකරණ ලද්ධි කියාද; මෙ, මාවිසින්; නාසමුලා, විනාසමුලයෝ; චේතනා, චලනන ලද්ධි කියාද; ගුණසමපදා, ගුණසමපනතිහු; සචේතනා, රැස්කරණ ලද්ධි කියාද:—

320 සාධුති, සුජනයන් විසින්; සක්කතො ජාතො, සත්කාරවිමි (සත්කාරලද්ධි) කියාද; සාධුනං උපනිස්සයො, සතරපසය දීමෙන් සත්පුරුෂයන්ට උපනිශ්චයවීම කියාද; සාධුනං, සජ්ජනයන්ට; යා, යම්; ගතී, ප්‍රතිපාදවෙත් (නිවෘත්තියෙන්) ඇද්ද; සා, හෝතෙමෝ, මෙ, මම; ඉවජාමනා, ඉවජාමාත්‍රයකින්; උපසාධියා, උපසාධියයි (සිඬවෙයි) කියාද:—

321 දුග්ගතියො, දුගීතිහු; පිදගිතා, පියනලද්ධි කියාද; අග්ගං, අග්‍රම; පුඤ්ඤං, පින්; විසොධිනං, සෝදා සකස්කරණලද්ධිය; මග්ග නාචාය, ලොකොක්කර මාගීනාවට; උජ්ජකං, සාජ්ජම; ථීරං, ස්ථිරස්‍රී (කොන්සන්තා); පට්ඨානං, පටන (මුලදරුව) හෙවත් ථීරාව; ධම්මං, තබාලද (ඇති කරණලද්ධි) කියාද.

322 සඤ්ඤානන්ධාචගෙ, සියලු අනන්ධ ඵලවන; අනේ, අඤ්ඤාත් හෙවත් වසතුන්; අඤ්ඤානං, අඤ්ඤාත් හෙවත් යාවකයන්ට; දදං, දෙමින්; අගං, මම; ආනිසංස, අනුසස්තමැති; උදධිං, සාගරයට; පනෙනා, පැමිණියෙමි; මම, මාගේ; ජීවිතං, ජීවිතය; සඵලං ඉති, සඵලයයිද:—

323 ඉතිඵලං, මෙසේ; අත්තනො, තමාගේ; වාගසමපදං, තමාගේ

324 සංභි දුතපති දිනං යාවකං සමුපාගතං,
ලඛ්‍යං පසසති හට්ඨං තනො කිං විපුලං ඵලං

325 දිනස්ස දුතමාසජ්ඣාදිං ඉට්ඨන්තිසිඛිසා,
සුපුලලකමලොභාසං දස්සනීයතරමමුඛං.

326 දුතා දිස්වානුභවති ලඛා සාධාරණං සුඛං,
අලං දුතඵලං ඵතං නොවෙපි පරලොකියං.

327 සඤ්චිකං දුතඵලං අනන්තං ඵවමාදිකං,
පරලොකඵලනතස්ස කො සමන්තොචගාතිදුං.

328 අග්ගං සංගහවජ්ඣනං මග්ගං සග්ගස්ස අඤ්ජනං,
පාරමිතමඵග්ගඤ්ච දුතං භොගග්ගදයකං.

සමපත්තිය; සරමානො, සිහිකරන්නේ; සොදයකො, ඒ දයක
තෙමේ; අභිහවෙය්‍යා, ඉතාසතුටුයි; උදගොඵව, ඔදවැඩියේම;
සද, සෑමවේලෙහි; ජීවති, මේජන්මයෙහි ජීවත්වේ.

324 දුතපති, දුතපතීතෙමේ; සංභි, යම්; දිනං, බැගෑවූ; සමුපා
ගතං, තමාකරා ඵලඹ; යාවකං, යාවකයක්නු; ලඛ්‍යං, තමාක
රෙන් ලදවැනු ඇත්තානු; හට්ඨං, සතුටු වූවානු; පසසති, දකීද;
තනො, ඵයව වඩා; විපුලං ඵලං, විපුලවූ ඵලයෙක් නම්; කිං, කිලෙක්ද.

325 දුතං දාසජ්ඣ, තමාදන්දනව පැමිණ; තුට්ඨං, සතුටු වූ; ඉට්ඨ
න්තිසිඛිසා, තමාකැමති අභිසිඛි වූ බැවින්; සුපුලල, සුපිපි; කමලො
භාසං, පිසුමක් බදු වූ ගොභාආති; දිනස්ස, යාවකයාගේ; දස්සනීය
තරං, දැකීයතරවූ (ඉතාබැලියයුතු); මුඛං, මුහුනද: —

326 දිස්වා, දක; දුතා, දන්දන්තේ; අසාධාරණං, අසාධාරණවූ;
සුඛං, සුව; ලඛා, ලදින්; අනුභවති, අනුභවකෙරේද; පරලොකියං,
පරලොකයෙහි වන; දුතඵලං නොවෙපි, දුතඵලකැනද; ඵතං,
වෙම; අලං, පමණි.

327 සඤ්චිකං, මේජන්මයෙහි වන; අනන්තං, පමණනැති; දුත
ඵලං; දුතඵල; ඵවමාදිකං, මේආදිය; නස්ස, ඒදුතයාගේ; පරලො
කඵලං, පරලොකයෙහි වන ඵල; අවගාතිදුං, නිශ්ශෙෂකොච තමා
ඵයව වදනට; කො සමන්තො, කවරෙක් සමභීද.

328 දුතං; දුතනම්දෙය; සංගහවජ්ඣනං, සතරසංග්‍රහවසතුන්ට;
අග්ගං, අග්‍රය; සග්ගස්ස, සෙවිකට; අඤ්ජනං, සාප්‍රවූ, මග්ගං, මගය;
අඵ, නැවත; පාරමිතඤ්ච, දයපාරමි ධර්මයන්ටද; අග්ගං, අග්‍රය;
භොගග්ගදයකං, භොගාග්‍රදයකයි හෙවත් අග්‍රවූ භොග දෙන්නේයි.

829 ඉට්ඨිඤ්ඤාධිකතයා දුතං හදදස්සට්ඨං,
පරලොකඵලනතස්ස කථං චණ්ණස්ස මාදිසො.

830 මහාකාරුණිකෙනෙව මංසනෙනාදිදසිනා,
මහාඵලතං දුතස්ස සුතනනෙතසු විභාවිතං.

831 ඵචං මහාගුණං දුතං දෙය්‍යධම්මෙ සයාවකෙ,
චිත්තමානෙ අදෙනොති ධුටං භවති උචිතො.

832 දින්නං ඵලත්තියා දුතං චණ්ණස්ස ජ්‍යෙෂ්ඨං,
සක්කථා අපරාමට්ඨං විසිට්ඨනති පදිපිතං.

833 භවහොගවිසෙසභ් මාමට්ඨිදිට්ඨි ආදිති,
යං දුතං තං පරාමට්ඨං අනාමට්ඨං විපරියයෙ.

829 දුතං, දුතය; ඉට්ඨිඤ්ඤාධිකතයා, ඉට්ඨිඤ්ඤාධිකතයෙයින් (මේලෙවිතිම කාමති කාමති වස්තුදෙනෙයින්); හදදස්සට්ඨං, හදස්සට්ඨස්සට්ඨය; තස්ස, ඒදුතයාගේ; පරලොකඵලං, පරලෙවිති චතපල; මාදිසො, මාඛන්දෙන්; කථං චණ්ණස්ස, කෙසේ චණ්ණස්ස කරන්නේද.

830 මංසනෙනාදි, මංසනෙනාදි (මස් ඇස් ආදී); දසිනා, දෙන සුලු; මහාකාරුණිකෙන ඵච, මහත්කාරුණා ඇති බුදුරජනු විසින්ම; දුතස්ස, දුතයාගේ; මහාඵලතං, මහාඵලබව; සුතනනෙතසු, නොසෙත් සුත්‍රානතසෙති; විභාවිතං, විකාරකොට වදාරණලදී.

831 සයාවකෙ, සාවකයක් සතියවු; දෙය්‍යධම්මෙ, දෙය්‍යවස්තු; චිත්තමානෙ, ඇතිව (ගන්නා සාවකයන්හා දියයුතුවස්තු ඇතිව); ඵචං, මෙසේ; මහාගුණං, මහත්ගුණඇති; දුතං අදෙනො, දත් නොදෙන්නේ; ධුටං, එකානතසෙන්; චිතොති භවති, චිතවම්බේ.

832 ඵලත්තියා, ඵල පතන්නසු විසින්; දින්නං, දෙනලද; දුතං, දත්තෙමේ; චණ්ණස්ස ඉට්ඨං, චෙලිදුමක් සේ; ජ්‍යෙෂ්ඨං, නිශ්ඨ දුතය; අපරාමට්ඨං, තෘණාදූභිආදියෙන් නොගන්නාලදදුතය; සක්කථා, හැමපරිද්දෙන්ම; විසිට්ඨං ඉට්ඨං, විසිථයයි; පදිපිතං, දක්වනලදී.

833 යං දුතං, යම් දුතයෙක්; දිට්ඨිආදිති, දූෂිත තෘණය යන කෙලෙසුත් විසින්; ආමට්ඨං, ගන්නාලදද; භවහොගවිසෙසභ්, භවහොගවිසෙසම අභිකොට ඇත්තේ (ප්‍රයොජනකොට)යයි; තං, ඒදුතය; පරාමට්ඨං, පරාමාණුකම; විපරියයෙ, එකිනට විපරියය යෙහි ඒකිපරිද්දෙන් පිටත්විනම්; අනාමට්ඨං, අනාමාණුකම්බේ.

- 334 අභිකානං කරුණා භවතිථරණභිනා,
 බොධිසත්තෙන යං දුනං දීයතෙ තං විසිඨං.
 335 භවභොගභිකො භිණ්ණො මජ්ඣො අත්තසුඛභිකො,
 උත්තමො සඤ්ඤානානං දුක්ඛපසමනභිකො,
 336 යතො දදති දුනාති තස්මා ධීරා අනඤ්ඤා,
 උත්තමෙනෙව විධිනා දෙනති දුනාති සාධවො.

- 337 දුනාතිසංසා යෙ වුත්තා නිස්සංසා සීලනොපිච,
 භවන්ති අධිකාමාපි අනන්තා සීලසමභවා.
 338 සත්තානනාචපප්පෙය්‍යානං දුස්සීලා විරතො ජනො,
 අවෙරං අභයඤ්ඤාපි අඛ්‍යාපජ්ඣසුඛමපි ච.

334 භවතිථරණභිනා, සංසාරයෙන් නික්මීමට සක්කා (නිවන්ට ප්‍රයෝජනකොට ඇති); බොධිසත්තෙන, බොධිසත්තයා විසින්; කරුණා, කරුණාවෙන්ම; අභිකානං, යාවකයන්ට; යංදුනං, යම්දුන යෙක්; දීයතෙ, දෙනුලැබේද; තං, ඒදුනය; විසිඨං, ඉතා විශිෂ්ටයි (ඉතා උතුම්).

335, 336 යතො, යම්හෙයෙකින්; භිණ්ණො, භිණ්ණාධ්‍යායය ඇත්තේ; භවභොගභිකො, භවභොගපසස්තේද; මජ්ඣො, මධ්‍යම ආර්‍යාස ඇත්තේ; අත්තසුඛභිකො, තමහට සුවකැමතිවූයේද; උත්තමො, උත්තමතෙමේ; සඤ්ඤානානං, සියලු සතුන්ගේම; දුක්ඛපසමනභිකො, දුක් සන්සිඳුවීමෙහි අතිවිටුයේ හෙවත් ප්‍රයෝජනකොට ඇත්තේ; දදති, දේද; තස්මා, එහෙයින්; ධීරා, පණ්ඩිතවූ; සාධවො, සජ්ජනයෝ; අනඤ්ඤා, අනලසවූවාහු; උත්තමෙනෙව විධිනා, තුන්වනුව උත්තමවිධියෙන්ම; දුනාති දෙනති, දන්දෙන්නෝයි.

සවනුටු දුනාතිසංසා ගාථා නිමියාහ.

337 යෙ, යම්; දුනාතිසංසා, දුනයෙහි අනුසස්කෙණෙක්; වුත්තා, කියතලදහුද; තෙ, ඒඅනුසස්තු; නිස්සංසා, නිශ්ශෙෂවූ වාහු; සීලනොපිච, සීලයෙහුද; භවන්ති, සිඬවෙති; සීලසමභවා, සීලයෙන්වනඅනුසස්ත්‍රම; අධිකාමාපි, (දතින්වන අනුසසට වඩා) අධිකවූවාහුද; අනන්තා, පමණනැතිවද; භවන්ති, වෙත්.

338 දුස්සීලා, දුස්සීලබාවන්; විරතො, විරතවූ; ජනො, ජන තෙමේ; අපප්පෙය්‍යානං, පමණනැති; සත්තානනාහු, සත්තට ව නාති; අවෙරං, අවෙරද; අථ, නැවත; අභයඤ්ඤා, අභයද; අඛ්‍යාප ඤ්ඤාසුඛමපිච, අඛ්‍යාපාදවූ (නිදුක්වූ) සුවයද—

- 339 දදුති දැනා පවණ සො අවෙරං අභයමපිව,
අබ්‍යාපජ්ඣසුඛඤ්ඤාපි ලහනිති ජිනො බුට්ඨි.
340 චුක්ඛා දුනානිසංසා හි සීලසම්පන්නියාපිව,
භොනනි එවෙති විඤ්ඤායසා අනසා සුත්තිසුත්තියා.
341 සික්ඛාපදුතික්කමතො ඉඤ්ජියානං අගුන්නිනො,
මිච්ඡාජීවොපභොගාව විරතීති චතුඛ්ඛිධා.
342 සීලං චතුඛ්ඛිධං පාතිමොක්ඛො ඉඤ්ජියසංචරො,
ආජීවපාරිසුඛිව සීලං පච්චයනියසිතං.
343 සඬා සතිව විරියං පඤ්ඤාච අනුපුබ්බිනො,
චතුඛ්ඛිධධුරෙතොව තං සීලං පරිරක්ඛියං.
344 පඤ්ඤිධානමහි පඬාය සො පරෙසං භිතානිතං,
විවෙය්‍ය ඤානා අක්ඛාසි විනයාදි විනයසකො.

339 දදුති, දෙසි; දැනා, දි; සො, ඒ ජිනතෙමේ; පවණ, පසුව; (උ පනුපත් ජාතියෙහි); අවෙරං, (හැමසතුන් විසින්) අවෙරද; අභය මපිව, අභයද; අබ්‍යාපජ්ඣසුඛඤ්ඤාපි, නිදුක්සුවද; ලහනිඉති, ලබයිකියා; ජිනො, නථාගතතෙමේ; අබුට්ඨි, වදාළේ.

340 අනසාසුත්තිසුත්තියා, මේසීලානිසංසා කී සුත්‍රසුත්තීන්; චුක්ඛා, කියනලද; දුනානිසංසා හි, දුනානිසංසයෝ වනාහි; සීලසම්පන්නියා පිව, සීලසම්පන්නියෙහුද; භොනනිඑවඉති; වෙන්මයයි කියා; විඤ්ඤායසා, දතසුතුයි.

341 (ඒ සීලයතෙමේ කවරයත්) සික්ඛාපද, සික්ඛාපදයන්ගේ; අතික්කමතො, ඉක්මිමෙන්ද; ඉඤ්ජියානං, ඉදුරන්ගේ; අගුන්නිනො, අසංවරයෙන්ද; මිච්ඡාජීවා, මිථ්‍යාජීවයෙන්ද; උපභොගාව, නොපස්වික්කා වැලඳීමෙන්ද යන මේ; චතුඛ්ඛිධා, සතරවැදූරුම්වූ; විරතී හි, විරතිමැයි.

342 පාතිමොක්ඛො, ප්‍රාතිමොක්ඛසංවර සීලය; ඉඤ්ජියසංචරො, ඉඤ්ජියසංවර සීලය; ආජීවපාරිසුඛිව, ආජීවපරිසුඛි සීලය; පච්චය සනනියසිතං, ප්‍රත්‍යය සනනිත්‍රිත සීලයයි; සීලං, සීලයතෙම; චතුඛ්ඛිධං, සතරවැදූරුම්වේ.

343 තං සීලං, ඒ සීලය; අනුපුබ්බිනො, සථානුමයෙන්; සඬා, සැදහය; සතිව; සිතිය; විරියං, විය්‍යාසය; පඤ්ඤා, නුවණයයන, චතුඛ්ඛිධං, සතරවැදූරුම්වූ; ධුරෙතච්ච, ධුරයෙන්ම (මේසතර ධර්මයන් ප්‍රධාන කොටගෙනම); පරිරක්ඛියං, රක්ෂාකර්මසුතු වෙයි.

344 සො, යම්; විනයකො, විනයකයෙක් (යම්තථාගතයෙක්) පඤ්ඤිධානමහි පඬාය, ආදිප්‍රාභිතායෙහි පටන්ගෙන; පරෙසං,

- 345 සබ්බසංඝායාං භික්ඛවො සබ්බදා කරුණාපරො,
අවංකිවාදී අතුලො අබ්බතොරුගුණාකරො.
346 තෙන සුඛාං පටිකඛිතං යං අණුං ථුලමෙවං,
අනභිකතමනීයතං ජීවිතාභිකතමෙපිව.
347 ආණාහි මග්ගසාමිස්ස අනුමනනාපි විඤ්ඤනා,
මහාමෙරුදුරුකෙඛපා ඉතිදිස්සාපි රකඛියා.
348 අභිකතමිත්තා වචනං බුද්දදෙසිස්සරස්සව,
දුක්ඛං පපෙපාති චෙ කිනත්තං සබ්බලොකිස්සරස්සං.
349 මුනිඤ්ඤමනිකතමම කුසග්ගචෙත්ථමනනතො,
ඵරපතෙතනං යං ලඛං නදිදං දීපයිස්සති.

පරසත්තව; භිභානිතං, හිතඅභිත; විවේශ්‍ය සුඛා, විචාරාදාන; විත
යාදි, විතයාදි පිටකත්‍රය; අකඛාසි, වදාලේද.

345 සො භික්ඛවො, ඒ භක්ඛත්තෙමේ; සබ්බසංඝායා, සඵලය සියල්
ලදත්තේ; සබ්බදා, භාමකල්හිම; කරුණාපරො, කරුණාපරය (සුඛ
ණාකරුණා දෙකින් යුක්තබාවිත්); අවංකිවාදී, අවකාශවාදීය (නො
සිස්තෙපුල් ඇත්තේය එහෙයින්ම); අතුලො, අනුත්භා අසාධාරණ
ය; අබ්බත, නොවැඩිවැඩි; උරු, මහත්වූ; ගුණාකරො, ගුණයන්ට
ආකරයි.

346 තෙන, ඒ බුදුරජනු විසින්; සුඛා, දාන; යං, යම්; අණුංවා,
මදවූහෝ (කුඩාවූහෝ); ථුලමෙවං, බොහෝවූහෝ; (මහත්වූහෝ)
(මේනොකොට භාක්කයි); පටිකඛිතං, ප්‍රතික්ෂේපකරණලද දෙයක්
ඇද්ද; තං, ඒ; ජීවිතාභිකතමෙපිව, ජීවිතාභිකුමයෙහිද; අනභිකත
මනීයං, නොසික්මියයුතුයි.

347 විඤ්ඤනා, නවණැත්තනු විසින්; මග්ගසාමිස්ස, මාග්ගිකාමිවූ
තථාගතයාගේ; අණුමනනාපි, මදවූද; ආණා, ආඥානොමේ; මහාමෙ
රු, මහමෙරකෙසින්; දුරුකෙඛපාඉති, දුරුක්ෂේපයයි (නගාදුරු
කරත්තව නොපිළිවනැයි); දිස්සාපි, දැනද; රකඛියාහි, රක්ෂාකට
යුතුමැයි.

348 බුද්දදෙසිස්සරස්සව, සුදුදෙසෙයවරයක්නුගේද(මද නැතකට
ප්‍රධානවස්ථිතක්නුගේද). වචනං, කෙපුල; අභිකතමිත්තා, ඉක්ම; චෙ,
ඉදින්; දුක්ඛංපපෙපාති, දුකටපැමිණේනම්; සබ්බලොකිස්සරස්සං,
සබ්බලොකෙයවරවූ බුදුරජනුගේ; තං, ඒ කෙපුල් ඉක්මනෙක්;
කිනත්තං, කවර දුකකට නොපැමිණෙන්නේද.

349 කුසග්ගචෙත්ථමනනතො, කුසාග්‍රචෙත්ථමාග්‍රයෙන්; මුනිත්ථ
ණං අභිකතමම, මුනිඤ්ඤාගේ ආඥ ඉක්ම; ඵරපතෙතන, ඵරුපත්
තයින් විසින්; යංලඛං, යම් දුකෙක්ලබ්ධලදද; තං, ඒ; ඉදං,
මෙබුදු කෙපුල්ඉක්මමෙන් වනදක්; දීපයිස්සති, පහලකෙරේ.

- 350 සබ්බසං සත්තදෙසානං විනයොපායකොවිදෙ,
සොච සඤා පඡනාති නාහං ඡනාමි කිඤ්චනං.
- 351 වෙජ්ජා කොමාරභවෙචාච බාලකානං හිනාහිනං,
ඡනනාති නතු බාලා තෙ එවරුපා මයං ඉධ.
- 352 අග්ගිං පකබ්ඤ අථවා පබ්බතඤා පතෙති වා,
යදි වකබ්භි කත්තබ්බං ඤ්ඤකාරීහි සො ජිනො.
- 353 අනතිකකමති නති යං චුත්තං තෙන සඤ්ඤා,
ජීවකාමො * පපානංච ආරකා තං විවජ්ජයෙ.
- 354 ඉච්චෙචං සද්ධියා සාධු පටිච්ඡිකාන මුද්ධනා,
යථාණ්ණතිවසෙතෙව කත්තබ්බං සඤ්ඤා සාසනං.

350 සබ්බසං සත්තදෙසානං, සියලුසත්ත්වයන්ගේදෙස; විනය,
දුරුකිරීමෙහි; උපායකොවිදෙ, උපායෙහි දක්ෂය; සොසඤාචව,
ඒශාසාම; පඡනාති, (මේ චරදකළකල මෙවැනිදුක්වෙසියනු)
දනි; අහං, මම; කිඤ්චනං, කිසිවක්; නඡනාමි, නොදනිමි.

351 බාලකානං, බාලයන්ට; හිනාහිනං, හිනාහිතවූ; කොමා
රභවෙචා, කුමාරයා විසින් පොෂණය කරණලද බාලවිනිත්තා
යෙහි දක්ෂය; වෙජ්ජාචව, ජීවකඡවදම; (ඡනනාති, දනි;)
තෙ බාලා, පිළියම් ලබන ඒබාලයෝ; නතු ඡනනාති, නොම
දනිති; ඉධ, අපට හිනාහිතදුන්ම යනමෙහි බුදුන් හා අපහා දෙප
ක්ෂයෙන්; මයං, අපි, එවරුපා, දුන්දූමුත් තමහට හිනාහිත නො
දන්නාබාලයන් වැන්නාමෝ.

352 සො ජිනො, ඒ තථාගතතෙමේ; ඤ්ඤකාරී හි, ඤ්ඤකාරී
මය (යමක්දුනකරණසුලුමය) (එබැවින් තථාගතතෙමේ යමක්
හට;) අග්ගිං පකබ්ඤ, ගින්නට වදුනි කියා හෝ; අථවා, නො
හොත්; පබ්බතඤා පත ඉතිවා, පමනාග්‍රයෙන් හෙය් කියාහෝ; යදි
වකබ්භි, ඉදින් කියානම්; කත්තබ්බං, ඒ එසේම කටයුතුයි.

353, 354 (එබැවින්) තෙන සඤ්ඤා, ඒ ශාසනානුවිසින්; අනතිකක
මනියනාති, මේ නොසිත්ඡියසුතුයයි; යං චුත්තං, යමෙක් වදරණ
ලදද; තං, ඒ; ජීවිතුකාමො, ප්‍රාණකැමැත්තෙක්; පපානං ඉච,
ප්‍රපාතයක් මෙන්; ආරකා, දුරින්; විවජ්ජයෙඉති, දුරුකරන්නේ
යයි. එවං, මෙසේ; සද්ධියා, සද්ධායෙන්, සාධු, මනාකොට;
සඤ්ඤාසනං, බුදුන්ගේ ශාසනය (අවවාදය); මුද්ධනා, මුදුනෙන්;
පටිච්ඡිකාන, පිළිගෙන; යථාණ්ණතිවසෙන චව, ආඥාකොටවද
ලපරිද්දෙන්ම; කත්තබ්බං, කටයුතුයි.

* පොත්වල “ජීවිතුකාමො” මෙසේයි එකල අනුෂ්ටිප්තොයෙදේ.

- 355 එවං සද්ධාධුරෙතෙව පානිමොකංගං හි රක්ඛිතං,
අනන්තං ඵලදං හොති ජිනසමානමණ්ඩනං.
- 356 ඡස්ස වාරෙස්ස අස්සානං ආපාඨාගමනෙ සති,
සතිදෙවාරිකං තත්ථ උපට්ඨාපෙය්‍ය පණ්ඩිතො.
- 357 තෙ කිලෙසමහාවොරු ආලමඛණවනාසයා,
න ධංජෙසනාති මනොගෙහං සතාරකෙඛ උපට්ඨිතෙ.
- 358 අලංකිට්ඨමහි දිට්ඨංව තදුඛං න විකප්පියං,
අභුතසංකප්පබලා බාලා නට්ඨා හරිවිය.
- 359 දිස්වා අසුචිපිණ්ඩස්ස වණ්ණමන්තතංව බාලියා,
අලංකා සාදිසං කිංකුචි යොජෙනාති පද්මාදිති.

355 එවං, මෙසේ; පානිමොකංගං, ප්‍රානිමොක්‍ෂශීලය; සද්ධාධුරෙතෙව, ශ්‍රද්ධාධුරයෙන්ම (සද්ධාභාෂ්‍යයානුකූලව); ජිනසමාන, ජිනසූඡයෙන් (සමානවචනයට පූජ්‍යකිරීමෙන්); මණ්ඩනං, හොඳ කාලදුකොට; රක්ඛිතං, රක්‍ෂාකරණලද්දේ; අනන්තං, පමණ නැති; ඵලදං හොති හි, ඵලදෙනැනේදෙයි.

356 ඡස්ස වාරෙස්ස, වස්සු ශ්‍රොත සුභණ් ජිහවා කාය මනස් යන මේ සදෙරෙහි; අස්සානං, ආලමඛණයන්ගේ; ආපාඨ, හමුවට; ආගමනෙ සති, පැමිණීමක් ඇතිකළේ; තත්ථ, ඒ ආලමඛණවිෂයෙහි(ඒ සදෙර); පණ්ඩිතො, නුවනැත්තේ; සතිදෙවාරිකං, සිති නමැති දෙරටුගොව්වා; උපට්ඨාපෙය්‍ය, ඵලවාසිටුවන්නේයි.

357 සතාරකෙඛ, සිතිනමැති ආරක්‍ෂකයා; උපට්ඨිතෙ, ඵලම සිටිකළේ; ආලමඛණවනාසයා, අරමුණුනමැතිවල ආශ්‍රයකොට ගත්; තෙ කිලෙසමහාවොරු, ඒ කෙලෙස්මහසොරු; මනොගෙහං, සිත්නමැති ගෙය; නධංජෙසනාති, නොපහරිත්(නොනසත්).

358 දිට්ඨමහි, දක්නාලද්දෙයක; දිට්ඨං එව, දෘෂ්ටමාත්‍රයක්ම; අලං, පමණි; තදුඛං, එයින්මත්තෙහි; නවිකප්පියං, නිවිතනානු බන්ධන නොසිත් විකල්පනා කටයුතු නොවෙයි; අභුතසංකප්ප බලා, අභුතසංකල්පනා බලයෙන් (නැති යහපතක් ඇතිකොට සිතීමෙහි ශක්තිය); බාලා, අඥානයෝ; හරිවිය, (නමන බදනා ලදබවනොදුන අත්ලාබාදෙන) වදුරන්සෙසින්; නට්ඨා, නටනු.

359 (හේකෙසේදයත්) බාලියා, අඥානයෝ; අසුචිපිණ්ඩස්ස, අසුචිපිඩක්වූ කායයාගේ; වණ්ණමන්තතංඑව, වණිමාත්‍රයක්ම; දිස්වා, දැක; සාදිසංකිංකුචි, සදාශ්‍රව්‍ය කිසිවක්; අලංකා, නොලදින්; පද්මාදිහි, පියුම්ආදීන් හා; යොජෙනාති, එක්වැනියයි යොදන්.

- 360 එතං සොණණ්ණසමුග්ගාහං මුඛං පුලලේබ්බෙජ්ජමං,
නෙත්තා නිලමුජ්ජනිහා මුත්තා දුන්නෙති නිජ්ජිකා.
- 361 අඛං අනිඤ්ඤාඛාය අනඛායසංඛවස්සනං,
ඉච්චෙවමාදිවිනොත්තා විත්තං දුස්සෙනි අත්තනො.
- 362 තතො මොහවජ්ජනෙත්ථ සංඛපාසෙන චෙසිතා,
අත්තඛසංසනං සොරං පපොනනි පරිකප්පිතා
- 363 අමෙජ්ඣපොත්ථකාකාරං තනුච්ඡිවිම්මොතිතා,
දෙවා සභාවතො දට්ඨා නසකෙකානනි පුජ්ජිජානා.
- 364 ඉඤ්ඤාති කිලෙසෙනි දෙසෙ සංරක්ඛිතං පරෙ,
ඉඤ්ඤාත්ථෙසු සංඛනත්තා වාරෙනි ජිනසාවකා.

360 එතං සොණණ්ණසමුග්ගාහං, තත්ත රත්තමුග්ගක් වැන්නා සිද; මුඛං, මුත්තා; පුලලේබ්බෙජ්ජමං, පුල්ලපිප්පමක් වැන්නා සිද; නෙත්තා, නෙත්තයෝ; නිලමුජ්ජනිහා, නිල්මහනෙල් වැන්නා සිද; දුන්නෙති, දත්තයන් විසින්; මුත්තා, මුත්තපෙළ; නිජ්ජිකා, පරදවන ලද සිකියාද:-

361 අනිඤ්ඤාඛාය, අනිඤ්ඤා අඛනැතියයේ (උතුම් තුනු වහැන්නියයේ); අඛං, ශරීරය. අනඛ, අනඛයායේ (කාමයායේ); අසංඛවස්සනං, ඉති, ඉතා ඇළුම් වඩන්නේයයිද; එවමාදි විනොත්තා, මෙආදීන් සිතන්නාහු; අත්තනො, තමායේ; විත්තං, දුස්සෙනි, සිත කිලුටුකෙරෙත්.

362 තතො, එයින් ඉක්බිති; මොහවජ්ජන, මොහවසයෙන්; එත්ථ, මේ ශරීරයෙහි; සංඛපාසෙන, ඇළුම් නමැති මලින්; චෙසිතා, චෙළනලද්දහු; පරිකප්පිතා, තමන් වරදවා කළ පරිකල්ප නායෙන්; සොරං, භයංකරවූ; අත්තඛසංසනං, අතිතවූද්ධව; පපොනනි, පැමිණෙත්.

363 අමෙජ්ඣ, අග්ගවියෙන් කරණලද; පොත්ථකාකාරං, පොතු එ රැවක්බද; දෙවා, ශරීරය; සභාවතො, සවභාවයෙන්; දට්ඨං, දක්නට; තනුච්ඡි, තුනුච්ඡිවිමාත්තයෙන්; විමොතිතා, මුලාකරණ ලද; පුජ්ජිජානා, පුනුදුනෝ; නසකෙකානනි, නොහැක්කෝ.

364 පරෙ, තථාගඤ්ඤාවකයන් කෙරෙන් පිටත්අන්හු; දෙසෙ, සිත්ති වන කෙලශදෙමයන්; සංරක්ඛිතං, රක්ෂාකරන්නට; ඉඤ්ඤාති, තමතමන්ගේ ඉඤ්ඤයෙන්; කිලෙසෙනි, පසුවතාපාදිවස යෙන් පෙළති; ජිනසාවකාහු, බුඩ්ධ්‍යාවකයෝ වනාහි; ඉඤ්ඤාත්ථෙසු සංඛනත්තා, ඉඤ්ඤයන් හා ආලම්භයන් කෙරෙහි ඇළුම්; වාරෙනි, වලකත්.

- 365 සතාරකෙකා හි සමණො ඉන්ද්‍රියයගොවරො,
අනිවාදිං විපස්සනො සජ්ජනිං නපස්සති.
- 366 ඉන්ද්‍රියස්සෙති දුනතීනො දුරතො තිතමග්ගතො,
අපවිඤ්ඤා ජනො ලොකෙ සදෙවාසුරරක්කසො.
- 367 සනියන්තමති ඛක්ඛිතා තෙ දුට්ඨස්ස සුද්දග්ගෙ,
පඤ්ඤාපතොදා සාරෙනති සමණා සති ගොවරො.
- 368 සරීරවෙදනාවිත්තධමෙමසු අසුභාදිකා,
පසසිතබ්බා යථාතච්ඡං චුත්තාව සති ගොවරො.
- 369 යං යං ආලම්බණං ඤාතුං ඉච්ඡන්ති ජනසාවකා
සනියා නං විපසිති පච්ඡා පෙසෙනති තෙ මනො.

365 සතාරකෙකා හි, සිහිමආරක්ෂාඇති (සිහිමරැකවල්ඇති); සමණො, මහණනමේ; ඉන්ද්‍රියයගොවරො, ඉන්ද්‍රියයන් හා ඉන්ද්‍රියයන්ට විෂයවූ රූපාදියෙහි; අනිවාදිං, අනිස් දුක් අනත්තුන් ලකුණු; විපස්සනො, විශේෂයෙන් (නොයෙක් පරිද්දෙන්) දක්නේ; සජ්ජනිං, ඇලියයුතුවදෙයක්; නපස්සති, නොමැදකි.

366 ලොකෙ, ලෙව්හි; සදෙවාසුරරක්කසො, දෙවියන් අසුරයන් රාක්ෂසයන් සතිනවු; ජනො, ජනනෙමේ; ඉන්ද්‍රියස්සෙති, ඉන්ද්‍රියනමැති අශ්වයන් විසින්; දුනතීනො, දුනතිනවුයේ (නොමගගෙණයනලද්දේ); තිතමග්ගතො, තිතමාගීයෙන්; දුරතො, දුරුකොට; අපවිඤ්ඤා, දමනලදී.

367 සමණා, ශ්‍රමණයෝ වනාහි; සති ගොවරො, ගොවරයක් හෙවත් අරමුණක් ඇතිකල්හි; සුද්දග්ගෙ, අනිද්දීමවූ (ඉතා නොදූම්භැතිවූ); තෙදුට්ඨස්ස, ඒ ඉන්ද්‍රියනමැති දුෂ්ටඅශ්වයන්; සනියන්තමති, සිහිනමැති යනුයෙහි; ඛක්ඛිතා, බැද; පඤ්ඤාපතොදා, නුවනනමැතිකැහැටින්; සාරෙනති, පවත්වත් හෙවත් හික්මවත්.

368 සරීරවෙදනාවිත්තධමෙමසු, ශරීරය වෙදනාය විත්තාය ධර්මය යන සතරනන්හි; අසුභාදිකා, අසුභඅනිස් දුක් අනත් ලකුණුය යනමොහු; යථාතච්ඡං, යථාතථ්‍යයෙන් (ඇතිපරිද්දෙන්ම); පසසිතබ්බා, දුක්කයුත්තාහ; චුත්තාවච, මෙයියනලද සතරධර්මයෝම; සතිගොවරා, සමෘතිගොවරයෝසි (සිහියට ආලම්බනවූ සතරසිව්වන්හුහි).

369 ජනසාවකා, තථාගතශ්‍රාවකයෝ; යං යං ආලම්බණං, යම් යම් අරමුණක්; ඤාතුං, දක්නට; ඉච්ඡන්ති, කැමැතිවෙද්ද; නං, ඒ අරමුණ; සනියා විපසිති, සමෘතියෙන් පිරිසිදුදුන; තෙ, ඒ බ්‍රහ්මස්වෝ; මනො, සිත; පච්ඡාපෙසෙනති, පසුවමෙහෙයක්.

- 370 එවං සතිපරුනනතු දෙසාවිච්ඡිනනපච්චයා,
නවාගාගනති විහතගතිං නරකගතිංව තිරජ්.
- 371 තසමා සනිඬුරෙනෙව සමමාසලුඛසාවකා,
පරිපුරෙනති නිසසඛිතා සීලං ඉන්ද්‍රියසංවරං.
- 372 සිනෙතාබ්බතදයෙ බ්බවෙපිව සද්ධියා,
පභාය පබ්බජ්ඣාන දුලලභෙ ජිනසාසනෙ.
- 373 සමමාජ්චමනිකකමම සබ්බසාධු නිසෙවිතා,
මිච්ඡාජ්චෙන ජ්වෙය්‍ය යදි කුච්ඡ්ඤ්ඤ කාරණා.
- 374 කිඤ්ච ගෙනෙ පරිච්චතනං ආමිසං ආමිසඤ්ඤා,
කොවා තෙන ගුණො ලද්ධො ඉධවා මුණ්ඩයං විතා.
- 375 කුහනාදිති වජ්ජති ගහවෙඨ උපලාලිය,
ලද්ධලාභෙන ආජ්චො මිච්ඡාජ්චොති වෙදියො.

370 එවං, මෙසේ; සතිපරුනනතු, සමානිපරුයණයන්ගේ වනාති; විහතගතිං, විහතනමැතිවහනියව; විච්ඡිනනපච්චයා, සිදි නාලදඅවිද්‍යානමැති ප්‍රත්‍යයඇති; දෙසා, දෙලකදෙසයෝ; නර කගතිං, නරකානනියව; තිරජ් ඉව, මහනෙල්සෙයින්; නඤ්ඤා ගනති, නොවදින්.

371 තසමා, එහෙයින්; සමමාසලුඛසාවකා, සමස්ත්සලුඛ ශ්‍රාව කයෝ; සනිඬුරෙනෙව, සමානිඬුරය ප්‍රධානකොටගෙනම; නිසස ඛිතා, වක්‍රුරුදිඉන්ද්‍රියගෝචරයෙහි ඇළුම්නැතිව; ඉන්ද්‍රියසංවරං, ඉන්ද්‍රියසංවරනැමති; සීලං, ගීලය; පරිපුරෙනති, පුරත්.

372 සිනෙත, සෙනහයෙන්; ආබ්බතදයෙ, බදනාලදසිත්ඇති; බ්බවෙපිව, නැයනුදු; පභාය, හැරපියා; දුලලභෙ ජිනසාසනෙ, දුලිහවු තථාගතශාසනයෙහි; සද්ධියා, සැදුහැයෙන්; පබ්බජ් ජාන, මහණවනබා -

373 සබ්බසාධුනිසෙවිතං, සියලු පුරිජනයන් විසින් සෙවුනා ලද; සමමාජ්චං අනිකකමම, සමස්ත්ආජ්චය ඉක්ම; කුච්ඡ්ඤ්ඤ කාරණා, වනමුල්පලායෙනුදු (යැපෙනකුස මතුපිණිස); යදි, ඉදින්; මිච්ඡාජ්චෙන, මිච්ඡාආජ්චයෙන්; ජ්වෙය්‍ය, ජිවිකාකරන්නේ විනම්.

374 තෙන ආමිසඤ්ඤා, ඒ ආමිසකැමෙහි නැතැත්තනු විසින්; ගෙනෙ, ගෙහිලා; කිඤ්චපරිච්චතනං, කිසේක්හරණලදද; ආමි සං, ආමිසයෙක්; ඉධවා, මේ ශාසනයෙහිම; මුණ්ඩයං විතා, මුඩු බවමුත්; කොවා ගුණො ලද්ධො, කවරගුණයක්හෝ ලබනලදද.

375 කුහනාදිති, ත්‍රිවිධකොහොත්කම්ආදිවු; වජ්ජති, එක්විසි අනෙසුත්කාරණයෙන් නොහොත් නොපරිද්දෙන් වසනුසෙවු

- 376 සමමාජීයං පටික්ඛාදාය මිච්ඡාජ්චෙන ජීවති,
සො සො සමණධම්මාව ගිහිධම්මාව බාහිරො.
- 377 සමමාජීයවිසුද්ධස්ස ඉහලොකෙ පරස්ථව,
සුලභා පච්චයා භොනති ඉති තෙන කිමස්සනං.
- 378 වරුහොවාසුච්චිංකො ජ්ඣෙඛානිං සුඛභොජනං,
තිණාධිමුත්තනිතො තස්ස චිත්තං ධාවති වා සදා.
- 379 ගලග්ගප්පතනිමතෙන න යං සුවාවන්තසාදිසං,
භවිස්සති තද්දං කො ආජීවං දුස්සිස්සති.

මෙත්; ගහථෙඨි, ගාහස්ථයන්; උපලාසිය, නලවා; ලඬ්ඬාහෙන,
ලදලාහයෙන්; ආජීවො, ආජීවය දිවිපස්වැටීම; මිච්ඡාජ්චොති,
මිච්ඡාජීවයයි; චෙදියො, දතයුතුයි.

(මෙහි ත්‍රිවිධකොහොත්කම්නම් ලාභසත්කාර උපයනුනිසා අපිස්
සතොස්ථ මනාපස බොහෝපස පිළිකෙටිකොට නපුරුපස මද
පස වලදනබවෙකින් විස්මය කිරීම, පරියායෙන් තමාකෙරේ
නැති උතුරුමිනිස්දම් ඇතිබඳුකොට දැක්වීම, බුහුමන් කැමතිව
ගමනාදි ඉරියව් පැවැත්වීම යනාදිය. 'කුහතාදිති, යන නැත
ආදියබදයෙන්' ගත් ලපනදනත්පස උපයනුනිසා තමාහුවා
උපාසකයන්හුවා එව් නොහොත් තමාහුවා උපාසකයන් හුවා
එව් පොලඹන විසින් බිහිමි.)

376 යො, යමෙක්; සමමාජීයං, සමසක්ආජීවයට; පටික්ඛාදාය,
(මහඑමළයෙහි ඇදුරුවත් තෙරුන් මැදයෙහි)ප්‍රතිඥාකොටතබා;
මිච්ඡාජ්චෙන ජීවති, මිච්ඡාආජීවයෙන් ජීවත්වෙනම; සො, හෙ
තෙම; සමණධම්මාව, මහණුන්ගේ සවභාවයෙන්ද; ගිහිධම්මාව,
ගිහිත්ගේ සවභාවයෙන්ද; බාහිරො, පිටති.

377 තෙන, ඔහුගේ; සමමාජීයවිසුද්ධස්ස, සමසක්ආජීවයෙන්
පිරිසිදුවූවාහට; ඉහලොකෙ, මෙලෙවිහිද; පරස්ථව, පරලෙවිහිද;
පච්චයා, සතරපසයෝ; සුලභාභොනතිඉති, සුලභවෙතියි; අස්ස
නං නිං, නිමඅසනනොලද්දේ දෙහෝයි.

378 සුද්ධභොජනං, පරිශුඛභොජනය; ජ්ඣෙඛානිං, හැරපියා;
අසුච්චිංකො, නොසකස්තන්හි ඇලෙන; වරුහොඉව, ගම්හුරකු
සේ; තස්ස, ඔහුගේ; චිත්තං, සිත; සදා, හැමවේලෙහිම; තිණාධි
මුත්තනිතො, හිතස්ථානයෙහි නැමෙනබැවෙකින් නපුරුනැත
බලාම තතුටතබැවින්; ධාවතිවා, මිච්ඡාජීවයට දිවේදෙහෝ.

379 යං, යම්අහරෙක්; ගලග්ගප්පතනිමතෙන, ගලාග්‍රපාඨ
මාත්‍රයෙන්; සුවාවන්තසාදිසං, බල්ලෙකු නගාපියන ලදදෙයක්

- 380 අධොක්ඛිපනො අකඛිති සණ්ඨාපෙනො ගතාදිකං,
අදනො දන්තරූපාති කරොනො කින්නො න සො.
- 381 නිණ්ණන ගොවිකනොන වරං කුච්ඡිද්දරිනො,
අඤ්ඤය ලද්ධලාභෙන නතු කුච්ඡිද්දරිනො.
- 382 තස්ස නිලජ්ජරුජස්ස අසගගුණවිභාවිනො,
අථවා වොරජෙට්ඨස්ස ගරභෙ කො න ජීවිකං.
- 383 විසුඛං සොති සඤ්ඤගතිං කථංනාමාවකාහති,
සිත්ථොත්තකරුපොව කථං වා න විලියති.
- 384 සහත්ථාදො ඵවාහං සිරි උස්සාහලබ්භියා,
කිමත්ථං දුස්සියාමි ඉසිවෙසං දුරුසදං.

වැනි; භවිස්සති, වේද. තදත්ථං, එසේ නපුරුවූ ආහාරමාත්‍රයක් පිණිස; කො, කවරෙක්; අජීවං දුස්සියාමි, ආජීවය කිපුවකරත් නේද.

380 සො, ඒ අ භාරමාත්‍රයක් පිණිස කොහොත් කම් කරනට සිතන්නේ; අකඛිති, ඇස්; අධොක්ඛිපනො, යටිසිතිකරන්නේ; ගතාදිකං, යන එන පසුපෙරට බැලීම් හැඳුම් පෙරවුම් ආදිය; සණ්ඨාපෙනො, යහපත්කොට තබන්නේ; අදනො, තෙමේ ඉඤ්ඤයෙන් නැතිව; දන්තරූපාති කරොනො, දන්තයන්ගේ සව භාවකරන්නේ; කිං, කිම; නටොන, නාටකයෙක් නොවෙයි.

381 නිණ්ණන, නික්මයන; ගොවිකනොන, ගොවිකනායෙක් හෙවත් ගෙරි කපන කැත්තෙක්; කුච්ඡිද්දරිනො, කුසපල නලදනම්; වරං, යහපත; අඤ්ඤය ලද්ධ, අන්තයෙන් ලබවූ (බුද්ධත්වසිත්වලිකනලද වෙළඳනාදියායෙක් ලබනලද); ලාභෙන, ලාභයෙන්; කුච්ඡිද්දරිනො, කුසපුරවනලද්දේ; නතු වරං, නොම මැනවි.

382 අසගගුණවිභාවිනො, අසග්ගුණවිභාවින (නැතිගුණපහළ කරණසුලු); නිලජ්ජරුජස්ස, නිලීජ්ජන්ට රජවූ; අථවා, නොහොත්; වොරජෙට්ඨස්ස, සොරදෙවූ; තස්ස, ඔහුගේ; ජීවිකං, ජීවිකාව; කො නගරභෙ, කවරෙක් නම් නිකුණොකරන්නේද.

383 සොති, හේ පාපයා වනාහි; විසුඛං, පිරිසිදුවූ; සඤ්ඤගතිං, සඤ්ඤානමැතිවනගිය; කථංනාම, කෙසේ නම්; අවගාහති, වදි ඥෙහෝ වනද; සිත්ථොත්තකරුපොඉව, හිටියෙන් කළපොතට රුවක්සේ; කථං, කෙසේ; නිවිලියතිවා, ඒ ගින්නෙහි විරි නොයේදෙයි.

384 අහං, මම; සහත්ථාදොථව, අත්පාඇත්තෙම්මය; සිරි, බත්පිළිආදිවූ ශ්‍රීතොමෝද; උස්සාහලබ්භියා, උත්සාහකලාහට

- 385 යෙන යෙන උපායෙන යත්ත කත්ථි ජීවිතුං,
සක්කාති එකච්ඡන්තමපි කින්නු තස්ස නාන්යති.
- 386 මිච්ඡාජීවොපලදොධන පච්චයෙනොව ජීවතා,
සියා නිබ්බාණමග්ගගො පත්තබ්බො නතු අක්කදා.
- 387 තථාපිව සලජස්ස සබ්බසත්තාධමොච්ඡතො,
මිච්ඡාජීවො කථං සක්කා පරලාලනවක්ඛන්තො.
- 388 සියා ජීසච්ඡාචිගමො නිණ්භක්ඛස්ස පිති කිං,
බ්‍රහ්මෙසා බාදෙය්‍ය නු තිණං සංභතාමිසභොජනො.

ලැබෙන්නිය (එබැවින්); දුරුසදං, ලභනොවියහැකිවූ; ඉසිවෙසං, බුදු පසේබුදු ආදී මහතුන්ගේ සාමිවෙයය; කිමත්ථං දුසසියාමි, කුමකට කිප්ටුකෙරෙද්දී.

385 යෙන යෙන උපායෙන, යම් යම් උපායකින්; යත්තකත්ථි, යමකිසි ගාහැප්ඵව ආදිතැනෙක්කිදු; ජීවිතුං, ජීවත්වත්ව; සක්කාති, පිළිවනැයි; එකච්ඡන්තමපි, එකච්ඡන්තකුදු; තස්ස, ඕහට; කින්නු නාන්යති, කුමැයි නොඋපද්දෙහෝ.

386 මිච්ඡාජීව, මිථ්‍යාජීවයෙන්; උපලදොධන, ලද; පච්චයෙන එව, සතරපසයෙන්ම; ජීවතා, ජීවත්වන්නාහුම විසින්; නිබ්බාණමග්ගගො, නිවණට අනුමාගිය; පත්තබ්බො සියා, පැමිණිය යුතුනම්; අක්කදා, අනික් පරිද්දෙකින්; නතුසියා, පැමිණිය යුතුනොවිනම්.

387 තථාපිව, එසේදවුවහොත්; පරලාලන, අනුන්ට කරණ කැලවිල්ලෙන්; වක්ඛන්තො, වදනාණලද, සබ්බසත්තාධම, සියලු සතුන්කෙරෙහි අධමයන්විසින්; උච්ඡතො, පුරුදුකරණලද; මිච්ඡා, ජීවො, මිච්ඡාජීවය; සලජස්ස, ලජ්ජාභාවතාව; කථං සක්කා, කෙසේපිළිවන් වන්නේද (මිථ්‍යාජීවයෙන් ලද ප්‍රත්‍යයෙන්ම ජීවත් වන්නාහු විසින් උතුම්ව නිවාණමාගියට පැමිණිය යුතුවන්නම් අනික් පරිද්දෙකින් නොපැමිණිය හැකිවිනමුදු පරලාලනයෙන් වචනවූ සියලුසතුන්ට අධමයක්වූ විසින් පුරුදුකරණලද මිථ්‍යාජීවය ලජ්ජාසන්නයාවිසින් නොකටහැක්කේ යනු භාවයි, (හේ එසේ මැයි)

388 සංභත, නමාවිසින් මරණලද; ආමිසභොජනො, ආමිස ගොදුරුකොට ඇති; බ්‍රහ්මෙසා, ව්‍යාඝ්‍රතෙමේ; නිණ්භක්ඛස්ස අපි, තෘණභක්ෂණයටද; ජීසච්ඡාචිගමො, ජීසච්ඡාචිගමය සාදකින් විගමය; සියාඉති, වන්නේයයි; කිං, කිම; තිණං බාදෙය්‍යනු, තෘණ අනුභවකරන්නේයයි යෙයි.

- 389 රජ්‍යලාභසුපායොං ඉති ඤාපෙති මානිනො,
විඝාසං ඩිනනු බාදනති නිරාහාරාපි සුක්ඛිනා.
390 කසිං චණ්ණජ්‍යං ඉස්සන්ධං අඤ්ඤංවා පිච තාදිසං,
අකරොතෙනන සකකාච ජීවිතුං භික්ඛපිණ්ඩතො.
391 විඤ්ඤොණො ජලබ්බදිපොයං මග්ගානෙකෙ අනාච්ඡිතා,
සඤ්ඤා අකුපිතෙන සුඛං සකකාච ජීවිතුං.
392 ඉති විරියං ධුරං කන්තා සරතො කසාපාදිකෙ,
ආජීවසුද්ධිං රතෙකයා අකරොතො අනෙසනං.
393 විවරං පිණ්ඩපාතඤ්ඤා භොසජ්‍යං සයනාසනං,
පටිසංඛාස සෙවෙය්‍ය ලභං ලභං විචක්ඛණො.
394 පටිසංඛාණරහිතො පච්චයං අඤ්ඤාදනතිකං,
ගභිතො පරිච්ඡාදනො ගාමං බණ්ඩි අත්තතො.

389 මානිනො, අභිමානාත්තාහු; නිරාහාරා, නිරාහාරව; සුක්ඛිනාපි, විශ්ලිභිසාහුද; අසං, මේ; රජ්‍යලාභසු, රාජ්‍යලාභය; උපායො, ඉති, උපායයිතිසා; ඤාපෙති, දන්තප්‍රතිදි; විඝාසං, අනුත් ඉදුල්; කිං, කිම; නු බාදනති, කද්දෙ තොකන්නාහුය.

390 කසිං චණ්ණජ්‍යං, ගොවිතැන්වෙලෙමිද; ඉස්සන්ධං, දුනුවාකම්ද; තාදිසං, එබඳුවු (ජීවිකාවටහේතු වූ); අඤ්ඤං වාපිච, අනික්කිසිදෙ යක්ද; අකරොතෙනන, නොකරන්නහු විසින්; භික්ඛපිණ්ඩතො, භික්ඛාපිණ්ඩයෙන් (සිභාලද අගරින්); ජීවිතුං, ජීවත්වන්ව; සකකාචව, පිළිවන්මයයිද.

391 අයං ජලබ්බදිපො, මේදම්බදිව; විඤ්ඤොණො, විසතිණ්ඩු (මගන්වු), අනෙකෙ, නොසෙක්; මග්ගා, මාග්ගයද; අනාච්ඡිතා, යමක්විසින් අවුරණනොලද්දවු (එබැවින්); අකුපිතෙන, නොමැලියක්සුවිසින්; සඤ්ඤා, හැමතැන්හිම; සුඛං, සුවසේ; ජීවිතුං, ජීවත්වන්ව; සකකාචව, පිළිවන්මයයිකියද.

392 ඉති, මෙසේ; විරියං, වියතියම; ධුරං කන්තා, ප්‍රධානකොටගෙණ; කසාපාදිකෙ, මහසුප්මගතෙරුන් ආදීවු (අපිස්සනොස්මගතුන්); සරතො, සිහිකරන්නේ; අනෙසනං, එක්විසිඅනෙසුන්; අකරොතො, නොකරන්නේ; ආජීවසුද්ධිං, ආජීවපාරිසුද්ධි සිලය; රතෙකයා, රක්ෂාකරන්නේයි.

393 විචක්ඛණො, නුවණැත්තේ; ලභං ලභං, ලදලද; විවරං, සිවුරුද; පිණ්ඩපාතඤ්ඤා, අගරද; භොසජ්‍යං, බෙහෙත්ද; සයනාසනං, සෙනහුන්ද; (භීදිනානොනාද්ද) පටිසංඛාය, ප්‍රත්‍යවෙක්ෂාකොච (නුවණින්දන); සෙවෙය්‍ය, අනුභවකරන්නේයි.

- 395 වණලෙපංච වණිතො සාධු ඤාතො පයොජනං,
ආහාරං පරිභුක්ඤ්ඤායා රසනණ්ඨාවිච්ඡිකො.
- 396 වාතාතපපරිත්තානං මකඝිකාදි නිවාරණං,
වණවණ්ණාදනවොලංච මිවරං පටිසෙවයෙ.
- 397 තස්ස තස්සාමයස්සෙව පටිසෙධනමත්තකං,
අභ්‍යාපජ්ඣාභිකං සෙවෙ භෙසජ්ජං සෙනනව්ඡිකො.
- 398 සරිරං මංසපිණ්ඩංච අනනෙකාපදදවං ඉදං,
දුරක්ඛං ගොපිතඤ්ඤානි නිස්සබ්බො වසතිමහජේ.
- 399 දෙහො ධාතුන්‍යාසකොකානි පච්චයෙති විච්ඡිකො,
තිදණ්ණො ඵකදණ්ණොච දණ්ඩවයවිච්ඡිකො.

394 අඤ්ඤාදනනිකං, අනුත්තිසිත් දෙනලද; පච්චයං, සිව්පසය; පටිසංඛාණරහිතො, නුවණින්යෙදී කරණ පස්විකුම්භැතිව; ගපිතො, අභිධ්‍යානායග්‍රන්ථයෙන් ග්‍රහිතව (ලොභයෙන් බැඳී); පරිභුක්ඤ්ඤානො, වලිඳන්නේ; අත්තනො, තමහට; භාධං, පිහිටෙක්; ඛණ්ඨි, කණී; (උපුටාපියන්නේයි).

395 (ඵබ්චිත්) රසනණ්ඨාවිච්ඡිකො, රසනාණ්ඨාව විවර්ජිත වූයේ (රසනාණ්ඨාවිසිත් හරණලද්); වණිතො, වුණිතයෙක් (වුණයෙක් ඇත්තෙක්); වණ්ණලපංඉච, වුණලෙපයක්මෙන් (වුණයෙහි ගල්වන බෙහෙදක්මෙන්); පයොජනං, අහරගැන්මෙහි ප්‍රයොජන; සාධුඤාතො, මනාකොට ප්‍රත්‍යවක්‍ෂාඥනයෙන්දන; ආහාරං පරිභුක්ඤ්ඤායා, අහරවලිඳන්නේයි.

396 වාතාතපපරිත්තානං, වාතාතප්‍රච පරිත්‍රාණකොට; මකඝිකාදි, මැසිමදුරුආදීන්; නිවාරණං, වැලකුම්කොට; මිවරං, සිවුරු; වණවණ්ණාදනවොලංඉච, මැසිමදුරුවන්වලක්කට වුණයෙහි බඳනා කඩක්සෙයිත්; පටිසෙවයෙ, වැලිඳගන්නේය.

397 භෙසජ්ජං, බෙහෙත්; තස්ස තස්සාමයස්ස, ඒ ඒ රොගයට; පටිසෙධනමත්තකංච, ප්‍රතිසෙධනමාත්‍රකොට (වැලකුම් පමණ කොටම); අභ්‍යාපජ්ඣාභිකං, ඒ ඒ රොගදුර්ලිම් අනුකොට (ප්‍රයොජනකොට); සෙනනව්ඡිකො, එහි නාණ්ණයෙන් ඇලුම්නැත්තේ; සෙවෙ, සෙවුනේයි.

398 මංසපිණ්ඩංඉච, මස්පිඩක්බදුව; අනනෙකාපදදවං, අනන්‍ය වූඋපද්‍රවආභි; දුරක්ඛං, රක්තටනොපිළිවන්වූ; ඉදං සරිරං, මේ ශරීරය; ගොපිතඤ්ඤානි, රක්‍ෂාකටසුක්කේයි කියා ඒ රක්තාපිණ්ඩ; නිස්සබ්බො, ඇලුම්නැතිව; වසති, සෙනසුන් හිඳිනාගොනාද; හජේ, හෙවුනේයි.

400 සමමා පසුජ්ජමානො සො මහතොඤ්ඤාය චතතති,
ඉති සමමාපයොගථං දෙහං රක්ඛතති පණ්ඩිතො.

401 සරීරජලකමෙපන විතතනාවා තදස්සිතා,
වාතාහතලතගොච නසකෙකාති සමාතිතුං.

402 අසමාතිතවිතතස්ස න සථාභුතදස්සනං,
අසථාභුතදස්සිති නමුච්චති කුදචනං.

403 තස්මා විතතසමාධිනි සරීරපරිරක්ඛණං,
කරෙය්‍ය පටිසෙචනෙතා පටිසංඛාය පච්චයෙ.

404 අගතිනා කරණීයාති කරොනෙතා සුචිරමපිච,
අගතිදෙසනනපපොනති උපායොපගතා නරා.

399 දණ්ඩවසවිචජ්ජනො, දණ්ඩවසකින් විචර්ජනවු; එක
දණ්ඩා, එකදණ්ඩක්වතුලු; ජ්ජනො, භිද්දණ්ඩාව, භිද්දණ්ඩක්මෙන්; පච්ච
යෙති, සතරපසයෙන්; විචජ්ජනො, විචර්ජනවු; දෙහො, ශරීරය;
යාතුං, සිටිනව; නසකෙකාති, නොහැක්කැයියිසා.

400 සො, එශරීරය; සමමා පසුජ්ජමානො, මොනවට කටිසුකෙනසි
යොදනලදවන්නේ; මහතො අඤ්ඤාය චතතති, මහත්වු වැඩට
වැටෙයි; ඉති, මෙසේ; සමමාපයොගථං, සමස්තප්‍රයොගය පිණිස;
පණ්ඩිතා, නුවණැත්තාහු; දෙහං රක්ඛතති, ශරීරයරකින්.

401 සරීරජලකමෙපන, ශරීරනමැති ජලයාගේ කම්පාවෙන්;
තදස්සිතා, ඒ ශරීරජලය ඇසිරුනොට පවත්නා; විතතනාවා, සිත්
තමැති නැව; වාතාහත, සුලභිත්පහරණලද; ලතගොභව, ලීය
අගක්සෙයින්; සමාතිතුං, සමාතිතවන්නව; නසකෙකාති, නො
හැකිවේ.

402 අසමාතිතවිතතස්ස, නොඑකඟවුසිත්ඇත්තාහට; නසථාභුත
දස්සනං, සප්‍රත්‍යයනාමරූපධර්මයන්ගේ සථාන දර්ශනය ඇති පරිද්
දෙන් තොවෙයි; අසථාභුතදස්සිති, එසේඅසථානදර්ශයට; කුද
චනං, කිසිකලෙක්කින්; නමුච්චති, නොසසරදුකින්මිදේ.

403 තස්මා, එහෙයින්; පටිසංඛාය, පස්විකා; පච්චයෙ, සතරපස
යෙන්; පටිසෙචනෙතා, සෙවුනේ; විතතසමාධිනි, සිත්හුගේ සමාධි
කැමැත්තෙක් (එකඟවකැමැත්තෙක්); සරීරපරිරක්ඛණං, ශරීර
යාගේ පරිරක්ඛණය (රැකීම); කරෙය්‍ය, කරන්නේය.

404 උපායඋපගතානරා, උපායෙන් උපගතවු උපායැතිනරයෝ;
අගතිනා කරණීයාති, ගින්නෙන් කටයුතුකාරිය; සුචිරමපිච,
බොහෝ කලකුදු; කරොනෙතා, කරන්නාහු; අගතිදෙසනන
පපොනති, වැදගියෙන්වන දහදෙසයකට නොපැමිනෙත්.

- 405 අනුපායෙනුපගතා අග්නිදෙසෙන අවටිතා,
සදන්ධි අසාධෙනතා දුක්ඛං පපෙන්නති දරුණං.
- 406 අග්නිව පච්චයා ඥෙය්‍යා අඤ්ඤායොපගමො ටිය,
සෙනහපුඤ්ඤාසංඛාය ආහාරාදිනිසෙවනං.
- 407 නබාහුචිරියායානං නව ඤාතිකුලාගතං,
පරපසසාදලඤාං කිං යුත්තං ගම්මනොපනෙ.
- 408 ගම්මනො මුච්ඡිතො සනෙතා භුඤ්ජනෙතා පරිභොජනං.
සුචාවතතංව භුඤ්ජනෙතා සමණොති ජිගුච්ඡියො.
- 409 රසකණ්ඨා පරිචිතා අනාදිනවදසසිතො,
ස චිත්තං පරිදුසෙන්නති අතිලුබ්භි පච්චයෙ.

405 අනුපායෙන, අනුපායෙන්; උපගතා; ගින්නවලගවුවාහු; අග්නිදෙසෙන අවටිතා, වහරිදෙසෙයින් පිහිනවුවාහු; සදන්ධි අසාධෙනතා, සවාහිද සාධානතනොහෙන්නාහු; දරුණං, දරුණුව; දුක්ඛං පපෙන්නති, දුක්ඛපෑම්ණෙන්.

406 පච්චයා, සතරපසයෝ; අග්නිඉව, ගිනිසෙයින්; ඥෙය්‍යා, දතයුත්තාහ; අඤ්ඤායොපගමොටිය, ඒ ගින්නව නුහුවණින් ලග වීමෙයින්; සෙනහපුඤ්ඤා, ඇලුම්පෙරදැරිකොට; අසංඛාය, නො පස්විකා; ආහාරාදි, ආහරණාදිව සතරපසයන්ගේ; නිසෙවනං, සෙවුම; ඥෙය්‍යං, දතයුතුයි.

407 (මේසතරපසයතෙමේ) නබාහුචිරියායානං, බාහුවියෙයින් පැමිනෙනලද්දේ නොවෙයි; න ඤාතිකුලාගතං, නෑයන්ගෙන් ගෙනායේද නොවෙයි; පරපසසාදලඤාං, අනුන්ගේවිත්ත ප්‍රසාදයෙන් ලබනලද්දේය (නෙතෙමේ;) ගම්මනොපනෙ, කෘෂණාවෙන් ඇලිවැලිදගැන්මෙහි; යුත්තං කිං, කිමෙක්දයුත්තවන්නේද (නොවෙයි).

408 ගම්මනො, මොහයෙන්බැඳි; මුච්ඡිතො සනෙතා, අනාදිනව දැකිහිතෙයින් මොහයෙන්මුර්ච්ඡිතවු; පරිභොජනං, අනුන්ගෙන් දන්ආහාර; භුඤ්ජනෙතා, වලිඳන; සමණො, ශ්‍රමණතෙමේ; සුචාවතතං, බල්ලන්තැගුදෙයක්; භුඤ්ජනෙතාඉව, කන්නහු මත්; ජිගුච්ඡියොති, ජිගුපසනියමැයි (නිසැකදියුතුමැයි).

409 රසකණ්ඨාපරිචිතා, රසකෘෂණයෙන් පුරුදුකරණලද; අනාදිනවදසසිතො, අනාදිනව දැකිවුවාහු; සම්මතං, සියසිත; අතිලුබ්භි, අතිරුසුදවු; පච්චයෙ, සතරපසයෙහිලා; පරිදුසෙන්නති, හාත්පසින් කිලවුකෙරෙන්.

- 410 රසතණ්ඩාවිරහිතා සද්දිනවදසසිනො,
 විතතදෙසනනපපොනනි උලාරපිව පච්චයෙ
 411 ආදිනවානුපයසි හි තිදසියොපහොජ්ඣෙ,
 පච්චයෙපිව තිසසුබ්බො හොති නිබ්බාණ්ඩාගියො.
 412 චන්තං චන්තානිසංසංඤ්ච පභාතබ්බංඤ්ච තත්තතො,
 බහුසො පච්චදෙකතිනා හරෙ අග්ගිව පච්චයෙ.
 413 තසො පඤ්ඤාධුරං කතා ආදිනවමපෙකති,
 පච්චවෙකතිණ්ණං සීලං පරිරක්ඛනනි සංඤ්ඤාතා.
 414 එවං චතුබ්බං සීලං ඤායතො පරිසොධිතං,
 සුසොධිතසුචිණ්ණංව හොති ඉච්ඡා පසාධිකං.
 415 ඉදං හි සීලරතනං ඉධලොකෙ පරත්ථ,
 ආනිසංසවරෙ දතා පච්ඡා පාපෙති නිබ්බුතං.

410 සද්ද, භෑමවේලෙහිම; ආදිනවදසසිනො; ආදිනවදක්තා සුලු; රසතණ්ඩාවිරහිතො, රසතාණ්ඩායෙත්විරහිතවුවානු (විශේෂ වුවානු); උලාරපිව පච්චයෙ, උදරතරවූ සතරපසෙතිලා; විතතදෙසං, විතතදෙසයට (සිත්තයේ කිලුටුකිරීමට); නපපොනනි, නොපැමිණෙත්.

411 ආදිනවානුපයසිති, ආදිනවදක්තා සුලුතැනැත්තේ; තිදසියොපහොජ්ඣෙ, සක්රජහුදුවිසින් වැලඳගතයුතු; පච්චයෙපිව, සතරපසෙතිල; තිසසුබ්බො, ඇළුම්තැත්තේ; නිබ්බාණ්ඩාගියො, නිවාණ්ඩාවූයේ (නිවන්සෙවූයේ); හොතිහි, වේමැයි.

412 චන්තං, සෙවීමෙහි පිළිගැත්මෙහි වැලඳීමෙහි පමණද; චන්තානිසංසංඤ්ච, පමණදත්මෙහි අනුසස්ද; පභාතබ්බංඤ්ච, දුරුකවයුතු වූ නොවචන නොසරුප්කඳුයුතු නොවචනනොසරුප්දද; තත්තතො, ඇතිපරිද්දෙන්ම; බහුසො, බොහෝසේ; පච්චදෙකතිනා, පස්විකා; පච්චයෙ, සතරපසයන්; අග්ගිඉව, වහ්නියෙසින්; හරෙ, සෙවීමෙයි.

413 තසො, එහෙයින්; පඤ්ඤාධුරංකතා, ප්‍රඥප්තානකොච; ආදිනවං, නොපස්විකා වැලඳගැත්මෙහි ආදිනව; අපෙකති, බලා; පඤ්ඤාතා, නවණැත්තානු; පච්චවෙකතිණ්ණං, ප්‍රත්‍යවෙකතිණ්ණප්ඵ (පස්විකිමත්වන); සීලං, සීලය; පරිරක්ඛනනි, රක්ෂාකෙරෙත්.

414 එවං, මෙසේ; ඤායතො, න්‍යායයෙන්; පරිසොධිතං, සුඛිකරණලද; චතුබ්බං සීලං, සතර වැදුරුම්වූ සීලය; සුසොධිත සුචිණ්ණංඉව, සහපත්කොට සෝදගන්නාලද රණක්සෙසින්; ඉච්ඡාපසාධිකං හොති, ඉච්ඡාපසාධිකවූ සිතුවුනාක්ද සිඬිකරන්නේමේ.

- 416 පව්වකඩං නිනප්ව්වා හි අව්වනෙතාලාරවංසජා,
නරිඤ්ඤ සීලසම්පන්නං නමස්සන්තිහ භාවතො.
- 417 මානිකො බ්‍රාහ්මණොවාපි ගුරුසුපි අසන්නා,
තෙපි සීලෙන සම්පන්නං නමස්සන්තිහ භාවතො.
- 418 ඨාන නනරෙන සෙ වුධා ධනිස්සරියතො පිවා,
තෙපි සීලෙන සම්පන්නං නමස්සන්තිහ භාවතො.
- 419 කුලෙජේඨා ච පුරිසා සෙව මාතාපිතාදයො.
තෙපි සීලෙන සම්පන්නං නමස්සන්තිහ භාවතො.
- 420 සං නමස්සන්ති තෙවිජ්ජා සඤ්ඤාමොච ධනතියා,
චත්තාරොච මහාරාජා තිදසාව සසසිතො.

415 ඉදං, මේසතරවැදුරුමිවු; සීලතනං, සීලනාමතිරතනය;
ඉධිලොකෙ, මේලෙවිහිද; පරජ්ච, පරලෙවිහිද; ආනිසංසවරෙද
නා, උතුම් අනුසස්දි; පව්ජා, පසුව; නිබ්බුතිං පාපෙතිහි, නිවණට ප
මුණුවාමැයි.

416 පව්වකඩං, ප්‍රත්‍යක්ෂවු (මේජන්මයෙහිම දැක්කසුතු වු සීලයෙ
හි අනුසස් කියනු ලැබේ හේතියේයයත්); හිණ්ජව්වාහි, හිණ්ජාතිද
වු; සීලසම්පන්නං, සීලසම්පන්නයා, අව්වනෙතාලාරවංසජා, අත්‍ය
න්තයෙන්ම උදරවු වංසයෙහි උපත්; නරිඤ්ඤ, නරෙඤ්ඤෝ; ඉහ,
මේලොකයෙහිලා; භාවතො, සිතීන්ම; නමස්සන්ති, වදිති.

417 (සෙ, යම්;) ගුරුසුපි, ගුරුත්කෙරෙහිද; අසන්නා, හඬති
යෙන් යොමුනු වු; මානිකො, අභිමානපරවු; බ්‍රාහ්මණොවාපි, බමුණු
කෙනෙක් ඇද්ද; තෙපි, ඔහුද; සීලෙන සම්පන්නං, සීලයෙන් සම්ප
න්න වූවාහු; නමස්සන්තිහ භාවතො; මේලෙවිහි සිතීන් වදිත්.

418 සෙ, යම්කෙනෙක්; ඨාන නනරෙන; තනතුරෙන් හෝ; ධනි
ස්සරියතො පිවා, ධනයෙන් ඵෙභවය්‍යියෙන් හෝ; වුධා, වැඩි සිටියා
හුද; තෙපි, ඔහුද; සීලෙන, සීලයෙන්, සම්පන්නං, සම්පන්න වූවහු;
නමස්සන්තිහ භාවතො, මේලෙවිහි සිතීන් වදිත්.

419 (සෙ, යම්;) කුලෙජේඨා, කුලයෙහි දෙවු වු මසීලහ සිලිසහ
යනාදි වු; පුරිසා, පුරුෂ කෙනෙක් ඇද්ද; සෙ, යම්; මාතාපිතාදයො
ච, මව්පිය ආදිහුද; තෙපි, ඔහුද; සීලෙන සම්පන්නං, සීලයෙන් සම්ප
න්න වූවහු; නමස්සන්තිහ භාවතො, මේලෙවිහි සිතීන් වදිත්.

420 තෙවිජ්ජා, ත්‍රිවේද දන්නා බ්‍රාහ්මණයෝද; සඤ්ඤාමොච, සියලු
මුළු පොළවට; ධනතියාව, රජු රුවෝද; චත්තාරොච මහාරාජා, ස
තරවරම් මහ රජුහුද; සසසිතො, සසස්විඵෙභවය්‍යියා ඇති; තිදසාව,
තිදස්පුරෙහි ඇත්තොද; සං නමස්සන්ති, සමක් වූවදිත්ද.

- 421 දෙවානම්ඥෙ පචරො සබ්බකාම සම්බිකො,
සොපි සීලෙන සම්පන්නං නමස්සති සද්ද සතො
422 ක්කානිසසිරියතමපනෙතා යො හි බ්‍රහ්මාසහම්පති,
සොපි සීලෙන සම්පන්නං නමස්සති සද්ද සතො.
4.3 ඉහාපි යදි සක්කාරං සීලමඵලති ඊදිසං,
කිනත්‍ර සක්කාරවිජාරං පරලොකෙ ඵලිස්සති.
424 පථරිකාන සකලං සාගරන්තං මහාමනිං,
සද්දෙසි ලවනං යාති බ්‍රහ්මලොකමපි තං ඛණං,
4.5 පටිවාතානුචාතෙසු සබ්බජාචිතිතක්කමො,
ඉති සීලමයො ගතො සබ්බගතොසු උත්තමො.
426 ලාමකා පච්චයාවාපි සචන්තො අත්තදඤ්ඤිකං,
යො නිපථාදෙත්‍රමසමජො ගිහිභුතො සකෙ සරෙ.

421 පචරො, ප්‍රචරවු; සබ්බකාමසම්බිකො, සියලුකාමසමාභිඥාති; සොපි දෙවානම්ඥෙ, ඒදෙවෙඤ්ද; සීලෙන සම්පන්නං, සීලයෙන් සම්පන්නාවූ (පරිපූර්ණිවූවු); සද්ද, සැමවේලෙහිම; සතො, සිහිඇත්තේ; නමස්සති, වදි.

422 ක්කානිසසිරියතං, ධ්‍යානසමපේශවසිකොට ඇතිබව; පනෙතා, පැමිණි; යොති, යම්; සහම්පති බ්‍රහ්මා, සහම්පති නම් බ්‍රහ්මයෙක් ඇද්ද; සොපි, හෙද; සීලෙන සම්පන්නං, සීලයෙන් පරිපූර්ණිවූවු; සතො, සිහිඇතිව; සද්ද, සැමවේලෙහිම; නමස්සති, වදි.

423 සීලං, සීලයතෙම; ඉහාපි, මේලොකයෙහිදු; ඊදිසං සක්කාරං, මෙබදුවූ සත්කාරයක්; යදි, ඉදින්; ඵලති, නිෂ්පන්නකෙරේ නම් පරලොකෙ, පරලෙවිහි; කිනත්‍ර සක්කාරවිජාරං, කවරසත්කාර විකාරයක්; ඵලිස්සති, නිපයාදෙන්නේ.

424 සීලවතං, සිල්වතුන්ගේ; සද්දෙසි, ගුණශබ්දය; සාගරන්තං, මුහුදු කෙළවරකොට ඇති; සකලං, සියලු; මහාමනිං, මහපොලව; පථරිකාන, පැහිර; තංඛණං, එකෙණෙහි (සෂණයෙක්හිම); බ්‍රහ්මලොකමපි, බ්‍රහ්මලොවටද, යාති, යෙයි.

425 පටිවාතානුචාතෙසු, උඩුසුලභ යටිසුලභයන; සබ්බජා, හැම තැන්හිම; අචිතන, නොනට (නොපැකිලෙන); කමොඉති, ක්‍රමඇත්තේ නුසි; සීලමයො ගතො, සීලමයවූ සුවදතෙමේ; සබ්බගතොසු උත්තමො, සියලු ගදඅතුරෙහි උතුම්.

426 යො, යමෙක්; ගිහිභුතො, ගිහිවූයේ; සකෙ සරෙ, සියගෙහි ලා; සචන්තොපි, උත්සාහකරන්නේද; අත්තදඤ්ඤිකං, තමාමතුවීණිය; ලාමකා, ලාමකවූ (අධමවූ); පච්චයාවාපි, අහරක් කඩක් අදීවූ; නිපථාදෙත්‍රං, සපයාගන්නට; අසමජො, අසමජිද.

- 427 කොපි සීලෙන සම්පන්නො අකරොන්නො අනෙසනං,
ලාභී අවචන්තසෙට්ඨානං පච්චසානං පදිස්සති.
- 428 පදිපෙනතිව තං එතෙ විහාරා චාරුදස්සනා,
ගගණුලලිබ්බානග්ගාවෙනියඤ්ජමණ්ඩනා.
- 429 මහාමෙඝස්ස රොදුරහෙරිවිඤ්ඤානකාලිකා,
තෙකහිකඛු සහස්සානං සුලභොමාරපච්චයා.
- 430 අතිතුච්ඡෙපි දිස්සනති දෙසෙ උච්චාවලුපා,
භාරතංසතිමාමෙතාදපණ්ඩරා චෙනියාදයො.
- 431 තුච්ඡස්සාපි විහාරස්ස උමාරා යාදිසි සිරි,
සබ්බදෙසිස්සරස්සාපි න ගෙහෙ තාදිසි සිරි.
- 432 යදි සිලදුමඤ්ඤා පුඤ්චතතමසි ඊදිසං,
ලාභග්ගදයකං නස්ස පරලොකඵලනානුකිං.

427 කොපි; හෙද; සීලෙන සම්පන්නො, සීලයෙන් සම්පන්න වූයේ; අනෙසනං, එක්විසි අනේසනය; අකරොන්නො, නොකරන්නේ; අවචන්තසෙට්ඨානං, අත්තන්නශ්‍රෙණි වූ (ඉතා උතුම් වූ); පච්චසානං, ප්‍රත්‍යයන් සම්මත වූ; ලාභී, ලාභී වූයේ; පදිස්සති, පෙනෙයි.

428 429 තං, ඒ (සීලසම්පන්නයානව අග්‍රලාභලාභෙන බව); ගගණුලලිබ්බාන, අභ්‍යාසාශ්‍රැතේන්, අග්‍රා, අග්‍රභූතී; චෙනියඤ්ජමණ්ඩනා, මහාදායෙහි බද්ද පෙළින් ගෙබි; චාරුදස්සනා, මනොඤ්ජයීති යනු; මහාමෙඝස්සර, මහමේඟිගුම්බදු වූ සිරඇති; උදුර, මහත් වූ; හෙරි, හෙරින්; විඤ්ඤාන, දන්නාලද; කාලිකා, කල් ඇති; තෙකහිකඛු සහස්සානං, තොයෙක් මහණ දහස් නව; සුලභ, සුලභ වූ; උමාර, මධුර වූ (උතුම් වූ); පච්චයා, සතරපසයන් ඇති; එතෙ විහාරා, මේ විහාරයේ; පදිපෙනති ඉව, පාන වූත් වැන්නෝයි.

430 අතිතුච්ඡෙපි, ඉතා තුච්ඡ වූ; දෙසෙ, ප්‍රදේශයෙහි; උච්චාවලුපා, උස් ගල් කුච්ච වූ; භාර, මුත්තරයේද; හංස, හසුන්යේද; හිම, හිමයේද; අමොද, කිරිවලායේද; පණ්ඩරා, සුදු වූ; චෙනියාදයො, දායාභිකාසුලුපා ආදි; දිස්සනති, දක්නාලාබෙන්.

431 තුච්ඡස්සාපි, තුච්ඡ දුටු මිනිස්හසරහා ගාමොපකරණ නැති වූ; විහාරස්ස, විහාරයක් වූයේ; උමාර, උදුර වූ; යාදිසි සිරි, යම්බඳු මූලිකයක් ඇද්ද; සබ්බදෙසිස්සරස්සාපි, සියලු දෙයට ඊකවර වූරුක් වූයේද; ගෙහෙ, ගෙහි; සිරි, ශ්‍රීතොමෝ; තාදිසි, එබඳු නොමේ.

- 433 මහණ්ණවානං සබ්බසං සහෙව බලු භුමියා,
බලා දාවජ්ජතානං ඵලොක්ඛො ආගමිස්සති.
434 දුට්ඨාපි තනනංසෙනති සෙට්ඨස්ස ච ගණිතති,
තුට්ඨාච සතතං හොති ඉඨි ලාභො න සිද්ධි.
435 පියො සබ්බහමාරිතං හජනියොච සීලවා,
අසංකිතො හි සමෙහාගසංවාසාදි රහොපිච.
436 අවිබණ්ඨතසීලස්ස අනවජ්ජසුඛං හි සං,
තං බ්‍රහ්මාසුරදෙවිඤ්ඤානිඤ්ඤානමපි දුලලහං.
437 සඤ්චිකමසංබෙසංඵලං ඉවෙවමාදිකං,
සීලපපනනිජනිතං කො නිස්සංසමාණිස්සති.

432 සීලදුම්ඤ්ඤා, ගීලදුමෙඤ්ඤාගේ (වික්ෂරාජයාගේ); පුළු මනනමපි, පුළුපමානුයකුදු (පුළුපමානුයක්බදුපුළුපලයකුදු); සදි, ඉදින් ඊදිසං, මෙබදුවෙනම; තස්ස, ඒ ගීලදුමෙඤ්ඤාගේ; ලාභගදයකං, ලාභාගදයකපු (අග්‍රලාභදෙන); පරලොකඵලං, පරලෙවිහි වන ඵල; කිනත්‍ර, කිමෙක්දෙන්න.

433 භුමියා, මහපොළොව හා; සහච්ච, එක්කොටම; බලා, බලාත් කාරයෙන්; දාවජ්ජතානං, නමැරු ලද; සබ්බසං, සියලු; මහණ්ණවා නංඉච, සාගරයන්ගේ මහාසංසයිත් (වතුරසෙයින්); ඵලොක්ඛො බලු, (මේසීලයෙහි) ඵලවතුර වනාහි; ආගමිස්සති, පරලෙවිහිලා එයි.

434 තං, ඒ සිල්වත්තැනැත්තන්; දුට්ඨාපි, සතුරෝද; තනංසෙන නති, තසාපියෙනාහෙති; සෙට්ඨස්ස ච, ශ්‍රේෂ්ඨවූ බුදු පසේබුදු ආදි උතුමන්කෙරෙහිද; ගණිතති, ගණනුලැබේ; සතතං, හැමවේලෙ හිම; තුට්ඨා ච හොති, සතුටුදවෙයි; ඉඨි ලාභො, ඉහියක් (කැමති දෙයක්) ලද කල්හිද; නසිද්ධි, ඒ වස්තුටෙහි ලොභයෙන් නොඇලෙයි.

435 සබ්බහමාරිතං, සමානබ්‍රහ්මාරීන්ට; පියො, ප්‍රියවෙයි; සීල වා, සිල්වත්තෙමේ; හජනියොච, සියලුම චුත්ථිසිත් සෙවුනාලැබේ යි; අසංකිතොති, සැකනැතිවූ මහණුන්වසින්; සමෙහාග, කැටිව සතරපසවැලදීමටහා; සංවාසාදි, එක්වවිසීමආදියට; අරහොපි ච, අභිදවෙයි.

436 අවිබණ්ඨත, අබණ්ඨකොට රක්ෂාකරණලද; සීලස්ස, සිල් ඇත්තන්ගේ; සං අනවජ්ජසුඛංහි, යම්නිරවද්‍යසුඛයෙක්ඇද්ද; තං, ඒ; බ්‍රහ්මාසුරදෙවිඤ්ඤානිඤ්ඤානමපි, මහාබ්‍රහ්ම අසුරරාජ දෙවරාජ නාගරාජ යන මොවුන්වද; දුලලහං, දුලිහයි.

- 438 ඉහාපි යදි ඉවෙව්ව මනනනං සීලජච්චලං,
පරලොකඵලස්සනනං කොති තසයිධි සැස්සති.
439 එකානුපොසථොනාපි පරනිමිතවනනිසු,*
ධානසො උපපජ්ජෙය්‍ය ඉති චුතතං මහෙසිනා.
440 කාලපරියන්තිකස්සාපි සීලස්ස සො ඵලොදයො,
අපරියන්තස්ස හි ඵලං නිං වක්ඛාම ඉතොපරං.
441 පරස්සවිස්සාසකියො සජ්නස්ස යසාවතො,
කුලාලඕකාරභූතො ව ආචාරමති පමාණකො.
442 අනවජ්ජුඛං සීලං කුලඤ්ච උදිතොදිනං,
ධනඤ්ච සාමිබ්බකරං ධානං චුඨානුරූපකං.

437 ඉවෙව්වමාදිකං, මේආදිවු; සීලසමුපනාජනිතං, සීලසමුපනා
යෙන් උපන්; සංදිට්ඨිං, මේජනමයෙහි දැක්කයුතු වූ; අසංකෙය්‍ය,
පමණනැති; ඵලං, ඵල; නිස්සෙය්‍යං, නිශෙය්‍යකොට; කො, කවරෙක්;
හස්සෙති, කියාද.

438 සීලජච්චලං, සීලයෙන් වූපල; යදි, ඉදින්; ඉහාපි, මේලෙව්
නිදු; ඉවෙව්වං, මෙහෙයින්; අනනනං, පමණනැතිවීම; තස්ස, ඒ
සීලයා සමුපනි වූ; පරලොකඵලස්ස, පරලෙව්වි විඤ්ඤා ඵලයාගේ;
අනනං, කෙළවර; ඉධ, මේලෙව්වි; කො හි සැස්සති, කවරෙක් නම්
දන්නේද.

439 එකානුපොසථොනාපි, එකදවසක් කළ පෙනවසිනිදු, ධාන
සො, ඒ ධාරණයෙන්ම; පරනිමිතවනනිසු, පරනිමිතවශවනිතී
දෙවලො ගනෙති; උපපජ්ජෙය්‍ය ඉති, උපදන්නෙයි; මහෙසිනා, ම
හාර්ථිවූ උරුමයින්; චුතතං, වදානලදි.

440 කාලපරියන්තිකස්සාපි, කාලපරියන්තආභිද (එක්කලයින්
පරිවර්තන වූද); සීලස්ස, සීලයාගේ; ඵලොදයො, ඵලොදයනෙමේ
(ඵලවාසි නෙමේ; එනො, මේ යවකියේය; අපරියන්තස්සාපි, මහලො
විද්දන්විසින් රක්තා අපරියන්ත සීලයාගේ; ඵලං, පලය; ඉතොපරං,
මෙයින් වැඩියක්; නිං වක්ඛාම, කුමක් කියමෝද.

441 (සිල්වත්තෙමේ) පරස්සවිස්සාසකියො, පරයතව විශ්වාසයව
යොග්‍යවෙයි; සජ්නස්ස යසාවතො, සජ්නසාසව යසස්ඵලවන්නේ
වෙයි; කුලාලඕකාරභූතො ව, තමාගේ කුලයට පලදනාවක් වැනිදු
වෙයි; ආචාරමති, ආචාරයෙහිදු; පමාණකො, (උත්කලිදෙයෙක්
කිදෙයෙක් පමණමය යන පරිද්දෙන්) පමණවේ.

442 සීලං, සීලය; අනවජ්ජුඛං, නිරවද්‍යසුවයෙක; උදිතො

* පරණපොත්තවල-“පරනිමිතවශවනනිසු” අනුමුච්ඡිතොයදේ.

- 443 සිනානං නොදකඤ්චාපි ගඤ්චාපි දිසසිගමො,
අනුගාමිකතා ඡායා ඡන්තං රකතිතරකකිණං.
- 444 අරියානමථො වංසො සික්ඛාපිච අනුත්තරා,
සුගතීනමමනාමගො පභිට්ඨා අච්චාලියා.
- 445 ඉති දිඨ්ථොධමමෙපි ආනිසංසෙ අසෙසකෙ,
කොහුගචෙජ්ජස් පරියන්තං චදනෙතා ඵචමෙදිකෙ.
- 446 චෙලාමදුනෙ පඨාය සඬේස දුනග්ගමමතං,
චන්දා තතොපි සෙඨානති පඤ්චසීලං පකාසිතං.
- 447 මග්ගඤ්ඤාපකාරාය අථො සීලච්ඡුඬියා,
දුතස්සාප්පන්තරමො රු සාපපන්තරතොධිකං.

දිනං, දවසින්දවස හැමසිරිත්වඩනා; කුලඤ්ච, කුලයෙක; සාමිති කරන, අනවරතයෙන් සමාධි ඵලවන; ධනඤ්ච, ධනයෙක; වුද්ධා නුරුපකං, වැඩිසිටියෙන්ට සුදුසු වූ; ධානං, ස්ථානසෙකි(තනතුරුපස.)

443 අනොදකං, දික් නැති වූ; සිනානං අපි, නැහැමෙක; දිසසිගමො, නොසෙක්දිසාවටයන; ගඤ්චාපි, සුවදෙක; අනුගාමිකතා, යනනැතට අනුව යනුකරණලද; ඡායා, ඡායාවෙක; ඡන්තං, හප දක්නමැතිවැසිඅච්ච දුරුකරණ සතෙක; රකති තරකකිණං, රක්ෂක රක්ෂණයෙක.

444 අථො, නැවත; අරියානං, උතුමන්ගේ; වංසො, වංශ; අනුත්තරා, තමහට ඉතිරියකනැති; සික්ඛාපිච, සික්ඛාසොසා (නික්මීමෙක); සුගතීනං, සුගතියට; මනාමගො, මහවතෙක; අච්චාලියා, සමක්හුවිසින් සොලවාලියතොහැකි; පභිස, පිහිටෙක.

445 ඉති, මෙසේ; දිඨ්ථොධමමෙපි, මෙම ජනවයෙහිද; ඵචමා දිකෙ, මේ ආදි වූ; අසෙසකෙ, නිශ්ශේෂ වූ; ආනිසංසෙ, අනුසං; චදනෙතා, කියන්නාවූ; කොහු, කචරෙක්නම්; පරියන්තං, කෙළවරට, ගැටුණය, යන්නේද.

446 චෙලාමදුනෙපඨාය, චෙලාමත්තාහමණයාගේ දුතයෙහි පටන්; අග්ගමමතං, අග්ගය සමමත වූ; සඬේස, සඬේසයානෙරෙහි දෙනලද; දුතං, දුතය; චන්දා, චදුරා; තතොපි, එයටදවඩා; පඤ්ච සීලං, පන්සීල්, සෙඨංඉඪ්, ශ්‍රේෂ්ඨයයි (උතුමැකි); පකාසිතං, වදාරණලදි.

447 මග්ගඤ්ඤා, මාග්ගිකයෙක; උපකාරාය, උපකාර වූ; සීල ච්ඡුඬියා, සීලච්ඡුඬියගේද; අථො, නැවත; දුතස්සාපි, දුතයා

448 එවං මහානිසංසන්නි විදිනා සීලසම්පදං,
නසනං එකනෙතොච රකෙහි සීලං චතුඤ්ඤං.

449 පාඨමොක්ඛසංචරො ඉඤ්ඤානුරක්ඛණං,
පච්චසානචෙක්ඛණං ජීවසුඤ්ඤි එවච,
තං චතුඤ්ඤං බුධා සීලසුඤ්ඤිභියා,
පුරසිති පණ්ඩිතා මාරමදදනං කතා.

450 ඉති සීලගුණං විචින්නසනොතා,
කුසලො ජීවිත ගෙතුනොපි සීලං,
අවිබණ්ඩස සාධු සොධසනොතා,
අභිනිබ්බාති අනඤ්ඤො ඝට්ඨනොතා.

451 දුතෙ සීලෙව යෙ චුත්තා ආනිසංසා අසසකා,
තෙ මඤ්ඤාචනායාපි සංසිඤ්ඤානි අසංසයං.

යේද; අනාරං, අතුරුහෙදය; මෙරු, මේරුපඵ්ඵයායේ; සාසප,
සම්පයක්ඛණයේ හා; අනතරනො, අතුරටවඩා; අබිකං, අබිකම්
(බෙහෙව්).

448 එවං, මෙසේ; සීලසම්පදං, සීලසම්පන්නය; මහානිසංසංගුති,
මහත්අනුසස් ඇත්තේයයි; විදිනා, දැන; එකනෙතො, එක
ඇසක්ඇත්තෙන්; නසනං ඉච, එකඇසසෙයින්; චතුඤ්ඤං සීලං,
(යටකි) චතුර්විධව සීලය; රකෙහි, රක්ෂාකරන්නේයි.

449 පාඨමොක්ඛසංචරො, ප්‍රාග්මොක්ෂ සංචරය; ඉඤ්ඤානුරක්ඛ
ණං, ඉඤ්ඤාසංචරය; පච්චසානචෙක්ඛණං, ප්‍රත්‍යාවෙක්ෂණය; ජීවසුඤ්ඤි
එවච, ජීවිකාසුඤ්ඤි (ආජීවපාරිසුඤ්ඤිභියො); තං, ඒ; චතුඤ්ඤං,
සතරවැදුරුමිච්ඡා; සීලවිසුඤ්ඤි, සීලවිසුඤ්ඤි; පුරසිති; පුරා; ඉඤ්ඤා,
එහි ආනුභාවයෙන්; පණ්ඩිතා, සද්ධර්මවෙකවූ කුසලබුද්ධි ඇති; බුධා,
පණ්ඩිතවරු, මාරමදදනං කතා, පඤ්ඤාමාරයන්ගේ මැඩීම කළේ.

450 ඉති, මෙසේ; සීලගුණං, සීලයෙහි ගුණ; විචින්නසනොතා,
සිතන; කුසලො, පණ්ඩිතතෙමේ; ජීවිත ගෙතුනොපි, ජීවිතගේතුට
කටදවඩා; සීලං, සීලය; අවිබණ්ඩස, නොකඩ කොට; සාධු, මනා
කොට; සොධසනොතා, පිරිසිදුකරන්නේ; අනඤ්ඤො, නොකුසි
තව; ඝට්ඨනොතා, (සමඵලිද්ධිනාලමඤ්ඤයෙහිද සිත්හු ගම්පා)උපකාශ
කරන්නේ; අභිනිබ්බාති, පිරිනිවේ.

සීලානිසංසගථා නිවේශන.

451 දුතෙ, දුතයෙහිද; සීලෙව, සීලයෙහිද; යෙ, යම්; ආනිසංසා,
අනුසස්සෙනෙන්; චුත්තා, කියනුලදනුද; තෙ, ඒ අනුසස්ථ;

- 452 කිලෙසපට්ඨකංච සඤ්ඤාං සමාසතො,
කිලෙසුමුලකාරණා භාවනා බලවත්තරී.
453 සුකරං බුජ්ජරාජෙන යං සියාසතාදුසනං,
චක්කවත්තනරිඤ්ඤා කථනනං දුක්ඛාරං සියා.
454 භාවනාබලයොගෙන බුච්ඡාවොපි සාධියො.
තදඤ්ඤා, කා හි සමපතති භාවනාය අසාධියා.
455 තදඛගච්ඡක්ඛණෙනො සමුච්ඡේදවසෙනව,
කිලෙසානං පභාණං හි චණ්ණෙනා වරවාදිනො.
456 කිලෙසෙ දුතසීලාදි තදඛගන හතනනිහි,
වික්ඛමෙනහි හි තෙ ඤානං මගො හිඤ්ඤා සඤ්ඤා.

අසෙසකා, නියෙය්‍යවුටාහු; මඤ්ඤාචාරායාපි, මඤ්ඤාචාරායෙ ඤ; අසංසයා, නිසැකයෙන්; සංසිජ්ඣනාති, සිද්ධවෙන්.

452 සඤ්ඤාං, සියලුපින්තෙමේ; සමාසතො, සංක්ෂේපයෙන්; කිලෙසපට්ඨකංච, කෙලෙසයන්ට ප්‍රතිපක්ෂමය (එරිදු); භාවනා, භානාතොමෝ; කිලෙස, කෙලෙසයන්; උමුලකාරණා, උතමුලකාරණහෙයින් (මුලින්සිදුනාහෙයින්); බලවත්තරී, බලවත්තරසි (කෙලෙසයන්ට තාක් බලවත්වම ප්‍රතිපක්ෂමයි). (තේථසේමයි)

453 යං සතාදුසනං, යම්ගතාදුෂණයෙන් (සතුරන්මිරිකීමෙන්); බුජ්ජරාජෙන, කුජ්ජරජක්ත්‍රවිසින් (ප්‍රදේශරජක්ත්‍රවිසින්); සුකරං සියා, සුවස්සෙකවහැකිවේද; තං, ඒ; චක්කවත්තනරිඤ්ඤා, චක්‍රවතීනිතරෙඤ්ඤායත්තව; කථං දුක්ඛාරං සියා, කෙසේදුක්ඛාරවත්තේද.

454 බුච්ඡාවොපි, බුද්ධවේද; භාවනාබලයොගෙන, භාවනාවගේ බලයොගයෙන් (භාවනාශක්තියෙන්); සාධියො, සාධ්‍යවේද; තදඤ්ඤා, එයින්අනන්ත; කා හි සමපතති, කවරකම සමපතතියෙන්; භාවනාය අසාධියා, භාවනාසමපතතියෙන් අසාධ්‍යවත්තේද.

455 වරවාදිනො, වරවාදිහු (උතුම්භිවත්තියන බුද්ධවේදෝ); කිලෙසානං, කෙලෙසයන්ගේ; පභාණං, ප්‍රභාණිය; තදඛගච්ඡක්ඛණෙනො, තදඛගහෙයින් වික්ඛණනහෙයින්ද; සමුච්ඡේදවසෙනව, සමුච්ඡේදවසයෙන්ද (යන තුන්පරිද්දෙකින්); චණ්ණෙනා, චණ්ණාකෙරෙන්.

456 දුතසීලාදි, දුතසීලාදිහු; කිලෙසෙ, ඒ එයටප්‍රතිපක්ෂකෙලෙසයන්; තදඛගයෙන්, තදඛගයෙන්; හතනනි, නසති; තෙ, ඒකෙලෙසයන්; ඤානං, ධ්‍යානයතෙමේ; වික්ඛමෙනහි, වික්ඛමණ්ණප්‍රභාණයෙන් සන්තිද්‍රවසි (මවුන්ම); මගො, මාර්ගය; සඤ්ඤා, හැමපරිද්දෙන් ම හෙවත් සමුච්ඡේදවසයෙන්; හිඤ්ඤා, බිඳී.

- 457 භවතා ඵව ඤානඤ්ච මගොති ච විපස්සනා,
සමපොති ච නිද්ද්ඪා අවජ්ඣනරහෙදතො.
- 458 විනිවරණමෙකගමෙකාලමිණසණ්ඨිතං,
ඤානනති සමක්ඛාතං සෙසජ්ඣානධගමණ්ඨිතං.
- 459 කාමච්ඡන්දො ච බ්‍යාපාදො විනම්ඨං සකුකාචං,
උඬ්ච්චං විචිකිච්ඡාච පඤ්ච නිවරණානිමෙ.
- 460 එකගතාති විතනස්ස එකාලමිණසණ්ඨිති,
සමපො ච සමාධි ච අවික්ඛපොති තං විදු.
- 461 විතසෙකාච විචාරො ච පිතිචාපි සුබමපි ච,
උපෙක්ඛාලෙති පඤ්චතෙ සෙසජ්ඣානධගසඤ්ඤිතා
- 462 චතුරධගං තිවධගඤ්ච දුච්ඤෙතකක අධගකං,
ඉලෙච්චං පඤ්චධා භින්නං එකගං ඤානසඤ්ඤිතං.

457 භවතා ඵව, භවතාතොමෝම; අවජ්ඣනරහෙදතො, අවස්ථානරහෙදයෙන් (අනික් අනික් අවස්ථාතෙදයෙන්); ඤානඤ්ච, ධ්‍යානයයි කියාද; මගොති ච, මාගියයි කියාද; විපස්සනා, විදුහි යායයි කියාද; සමපොතිච, සමථයයි කියාද (මෙසේ අවස්ථාවිගෙම හෙදයෙන්;) නිද්ද්ඪා, දක්වනලද. (එයින් ධ්‍යානනමි):—

458 විනිවරණං, විගතවූ පඤ්චනිවරණයන් ඇතිව; එකාලමිණසණ්ඨිතං, එක් අරමුණක් සිටි; එකගං, එකාග්‍රතාය යන සමාධි නෙම; සෙසජ්ඣානධග, සෙස ධ්‍යානාධගයන් විසින්; මණ්ඨිතං, හොබනේ; ඤානනති, ධ්‍යානයයි කියා; සමක්ඛාතං හි, කියනලද මැනෝ. (එහි)

459 කාමච්ඡන්දො, කාමච්ඡන්දය; බ්‍යාපාදො, වෛෂය; විනම්ඨං, විනම්ඨය; සකුකාචං, කුකුස්සනිනවූ; උඬ්ච්චං, උඬ්ච්චය; විචිකිච්ඡාච, විචිකිතසායයන; ඉලෙපඤ්ච, මේපස්දෙන, නිවරණානි, නිවරණයෝ නමිහ.

460 එකගතා ඉති, ඒකාග්‍රතා නමින්; විතනස්ස, විතනයෙන්, එකාලමිණ, එක අරමුණක් සිටින, සිටීමය; තං, ඒ ඒකාග්‍රතා ච; සමපො ච, සමථයයි කියාද; සමාධි ච, සමාධියයි කියාද; අවික්ඛපොති ච, අවික්ෂෙපයයි කියාද; විදු, දනිත්.

461 විතසෙකාච, විතසීද; විචාරොච, විචාරද; පිතිච අපි, ප්‍රීතිද; සුබමපිච, සුචද; උපෙක්ඛාච ඉති, උපෙක්ෂාවද යන; එතෙපඤ්ච, මේපස්දෙන; සෙසජ්ඣානධග, සෙස ධ්‍යානාධගයහයි; සඤ්ඤිතා, සංඤ්ඤයෝයි (දනනාලදහයි).

- 463 යදෙව බුදු එකගං පඤ්චමජ්ඣානසමමනං,
තදෙවලමබ්භෙදෙන අරුපජ්ඣානසමමනං.
464 ආකාසො චෙව විඤ්ඤාණං තදභාවොච තගගතං,
චිත්තමරුපජ්ඣානස්ස ආලමබා චතුරො මනා.
465 අයං වුත්තො නවවිධො සමථොති පවුච්චති,
සමාපන්නති තං එව චදනති චදනංවරා.
466 අතිච්චාදිපපකාරෙන යථාභුතභිදස්සනං,
විපස්සනා ච පඤ්ඤා ච විචයොති පවුච්චති.
467 චතුසච්චාභිසමයං ඤාණං නිබ්බාණගොචරං,
මහඤ්ඤාණනති අකබ්බාතං අගං නිබ්බාණපාපකං.

462 ක්කානසඤ්ඤිතං, ධ්වනසංඥිතවු(ධ්වනනනම්ඥාති;) එකගං,
ඒකාග්‍රතානොමේ; චතුරධංගං, සතරඅගක්ඥාත්තේයයි කියාද; ති
චඩගඤ්ඤා, තුන්අගක්ඥාත්තේයයිකියාද; ද්වධංගං, අඩගවෑක්ඥාත්
තේයයි කියාද; එකෙකඅඩගතං, එකෙකිඅගක්ඥාත්තේයයි කියාද;
ඉතිඑවං, මෙසේ; පඤ්ඤාධානිනනං, පස්පරිද්දකින්තිනනයි.

463 පඤ්චමජ්ඣානසමමනං, පඤ්චමධ්වනනසයි සමමනවු; යදෙව
බුදු එකගං. යම් ඒකාග්‍රතායෙක්ඥාද්ද; තදෙව, හෙම; ආලමබ්භෙ
දෙන, ආලමබ් නහෙදයෙන්; අරුපජ්ඣානසමමනං, අරුපධ්වනනසයි
සමමනයි.

464 ආකාසොච එව, කසිනුගසට්ඨිකාකාසය; විඤ්ඤාණං, එහිපැවති
විඤ්ඤාණය, තදභාවොච, ඒවිඤ්ඤාණයාගේඅභාවය; තගගතං, ඒ
භාවයෙහි පැවති; චිත්තං, සිතද යන; චතුරො, සතරදෙන; අරු
පජ්ඣානස්ස, අරුපධ්වනනසව; ආලමබා, ආලමබ්භෙයහයි; මනා,
දන්තාලදනු.

465 වුත්තො, කියනලද; නවවිධො, නවපරිද්දෙකින්සිව්; අයං,
මේ ධ්වනනනෙමේ; සමථොති පවුච්චති, සමථයයිකියා කියනු
ලැබෙයි; තංඑව, එම; චදනංවරා, චදනංවරයෝ (බුදුනු;) සමාපන්න
ති, සමාපන්නයයිදු; චදනති, චදරන්.

466 අතිච්චාදිපපකාරෙන, අතිත්ත දුඛ අනාහම ප්‍රකාරයෙන්;
යථාභුතභිදස්සනං, පඤ්ඤාසකකියන්ගේ යථාතනාභිදහිතය; වි
පස්සනාව, විදහිනායි කියාද; පඤ්ඤාව, ප්‍රඥයයිකියාද; විචයොති,
විචයයිකියාද; පවුච්චති, කියනුලැබේ.

467 නිබ්බාණගොචරං, නිවන් අරමුණුකොටඥාති; චතුසච්චා
භිසමයං, චතුස්සත්තාධිගමකරණ; නිබ්බාණපාපකං, නිවණ්ටපමු

- 468 සමථො විපස්සනාචාරිය යොගිනොති මනොරථා,
පාපෙනති නික්කාණපුරං රථඤ්චි පුතං විය.
- 469 උභයෙසං සමායොගා නසා සිඛි අසාධියා,
තස්සාතිසංසෙ විඤ්ඤාතා නචි අඤ්ඤා අනායකො.
- 470 දිඨ්ඨමමසුඛථං වා එසථංවා විපස්සිතුං,
භවසමපනති පඤ්ඤානා අභිඤ්ඤාභාය වා පුත,
චත්තාරථවසෙ ඤ්ඤා නික්කන්තනනි සමාධියො.
- 471 කිලෙසසංඝොභාභාවා සුඛං විතනවිචෙකජං,
දිඨ්ඨමේමපි චෙදෙති පවරමුභාවනාරතො.
- 472 දස්සනියොව සො තොති කස්සපො ච මහිතලො,
පඤ්ඤා සාරිපුත්තොව මොගාලානොව ඉභිමා.

නුවත; අගං, අග්‍රමි; ඤ්ණං, ඤ්ණය; මග්ගඤ්ණනති අක්කාතං,
මාගීඤ්ණයෙහි කියනලදි.

468 සමථො, සමථයද; විපස්සනාචාරිය, විදගීනාවද යන මේදෙ
දෙන; රථං, රථයක්; ධුරි, ධුරයෙහි යොදනලද; සුතංවිය, අස්
සභලක්සෙයින්; යොගිනො, යොගිත්‍රයෝ; මනොරථං, සිත්තමැති
රථය; නික්කාණපුරං පාපෙනති, නිවන්පුරයට පමුනුවන්මැයි.

469 උභයෙසං, සමථවිපස්සනාදෙදෙනාහේ; සමායොගා, එක්වී
මෙන්; සාසිඛි, එ සිඛිතොමෝ; නඅසාධියා, අසාධයතොවෙ; තස්ස,
එසමථවිපස්සනාසුගයාහේ; අනිසංසෙ, අනුසස්; අනායකො, බුදු
නොවූ; අඤ්ඤා, අතික්; විඤ්ඤාතා නචි, දන්තෙක්නැති.

470 දිඨ්ඨමමසුඛථංවා, රහතන්හේ දුටුදම්සුව විහාරපිණීස
හෝ; විපස්සිතුං, විදගීනාකරන්තව; එසථංවා, එසසකරණපිණීස
(යොගාවචරයන්හේ); භවසමපනති පඤ්ඤානා, භවසමපනති පතන්
නාහු හෝ; වා, නොහොත්; පුත, නැවත; අභිඤ්ඤාභාය, අභිඤ්ඤා
පිණීස හෝ යන චත්තාරථවසෙ ඤ්ඤා, සතරඅභිවයසක් දෑන(මේ
සතර අභිවයන් පිණීස); සමාධියො, සමාධිත්; නික්කන්තනනි,
උපදවන්.

471 භාවනාරතො, භාවනායෙහි ඇලුනේ; දිඨ්ඨමේමපි, මේජා
තියෙහිද; කිලෙසසංඝොභාභාවා, කෙලසසංඝොභනැතිහෙයින්
(කෙලෙස්වසින් සිත්හුගේ ඇමලුම්නැතිහෙයින්); විතනවිචෙකජං.
විතනවිචෙකයෙන්වූ (කෙලෙසුන් කෙරෙන් සිත්හුතොරවූහෙයින්
වූ); පවරං සුඛං, උතුම්මි ප්‍රවරසුව; චෙදෙති, අනුභවකෙරේ.

- 473 නිසංඛිතා රට්ඨපාලොච නයොවිඤ්ඤාසංවුතො,
පුණ්ණො සුතාපරතොච ඛනනියා අභිවිසුතො.
474 විවරාදිසු සනතුට්ඨා 'රියවංසානුපාලකො,
සමාචාරොච විඤ්ඤාති සද සමුහමචාරිති.
475 පුණ්ණො මනනාතිපුතොච සොණ්ණෙරොච විරියවා,
තිරාමිසසයො භාති අනුරාධාදිකා විය.
476 අරතීරතීසයො හොති නාලාහෙ පරිතසසති,
පච්චෙකභවා පිති ඵරතෙ තසං මානසං.

472 සො, හේතෙම; චිතිතලෙ, පොලෝකෙලෙති; කසංපොඉච,
මහසුල්මහතෙරුන්සේද; පඤ්ඤවා, නුවණැති; සාරිපුතොඉච,
සැරිසුත්මහතෙරුන්සේද; ඉඨිමා, සාඨිඇති; මොග්ගලානොඉච,
මුගලත්මහතෙරුන්සේද; දසිනියොච හොති, දැනියදවේ.

473 නිසංඛිතා,(කුලෙති ගෙනෙති) ඇළුම්නැති;රට්ඨපාලොඉච,
රටපල්මහතෙරුන්සේද; ඉඤ්ඤාසංවුතො, ඉඤ්ඤාසෙන් සංවාතවු
(ඉඤ්ඤාසංවරඇති); නයොඉච, නඤ්ඤාමහතෙරුන්සේද; ඛනනියා
අභිවිසුතො, සමාචාරෙන් ඉතාප්‍රසිද්ධවු; සුතාපරතො, සුතා
පරතතරතපදයෙති(යොත්රට)විසු;පුණ්ණොඉච,පුණ්ණමහතෙරුන්
සෙසින්ද (දසිනියොචහොති, දැනියදවේ.)

474 විවරාදිසු. සිවුරුආදිසතරපසයෙති; සනතුට්ඨා, (දෙලොස්
පරිද්දෙන්සිටි සතොසයෙන්) සනතුභවෙයි; (ඵහෙසින්). අරිය
වංසානුපාලකො, සතරඅරියංසරත්තේදවෙයි; සමුහමචාරිති, සමා
නමුහමචාරීවු; විඤ්ඤාති, දනුමැත්තන්විසින්; සද, හැමවේලෙතිච;
සමාචාරොච, (හොති) සමාචාරාකරණ ලද්දේදවෙයි.

475 මනනාතිපුතො, මනත්‍රාණිපුත්‍රවු; පුණ්ණොඉච, පුණ්ණමහ
තෙරුන්සෙසින්ද; විරියවා, විසිවත්වු; සොණ්ණෙරොඉච, සොණ
මහතෙරුන්මහත්දුසේද; අනුරාධාදිකාවිය, අනුරාධාදින්සෙසින්
ද; තිරාමිසසයොභාති, ලොකාමිසරතිතවු සසස්භාතීවේ.

476 අරතී, කටසුත්තෙති උකට්ඨිතා; රතී, නොකටසුත්තෙති
ඇළුමිනා; සහොහොති, සහනේවෙයි (හම්නම්නොවෙයි); ආලාහෙ,
අලාභයෙක්ති; නපරිතසසති, නොකලකිරෙයි; පච්චෙකභවා, පච්
චෙකයෙන් උපත්; පිති, ප්‍රිතිනොමෝ; තසං, ඒ භාවාදිකායානේ;
මානසං ඵරතෙ, සිතපැතිරෙයි.

- 477 නිරාමිසං සුඛං එව මනන්තං භාවනාභවං,
මානසං අපරායත්තං මහාපුරුෂසෙවිතං.
- 478 භාවිතකෙතොත්තභොතිහ තිදසිඤ්ඤාසිකං,
දිට්ඨධම්මෙහ සුඛං ඤානං ඉති තස්මා විහාමිතං.
- 479 අනාවිලම්භි විත්තමිති එංසු තොති විපස්සිකුං,
අනාවිලම්භි උදකෙ මුඛස්සාලොකනං විය.
- 480 අපරිභිණ්ණිකා නස්ස අභාවිකවසෙන ති,
රූපාරූපහවෙ තොති භවොත්තනගුණොදයො.
- 481 භාවනාබලසුත්තස්ස අභිඤ්ඤාපි සම්මකුරෙ,
සාධු සංඛිතවිජ්ජස්ස විශෙසාඉව මනන්තා.
- 482 ඉදං පරවිත්තඤ්ඤාසංඝො පුද්ගලොති අනුස්සති,
දිඤ්චකමුඤ්ඤා ඉතොති පඤ්චාභිඤ්ඤා ඉමා මනා.

477, 478 එවං, මෙසේ; භාවනාභවං, භාවනාසයක්වූ; මානසං, සිත; අපරායත්තං, අනුන්තිප්පිබ්බද නොවන; මහාපුරුෂසෙවිතං, (බුදු පසේබුදු ආදී) මහපුරුෂයන් විසින් සෙවුනාලද; අනන්තං, පෞණ්ඩ්‍රික; තිදසිඤ්ඤා, ත්‍රිදශෙඤ්ඤායෝ; සුඛාසිකං, සුවයට අසිකවූ; නිරාමිසං සුඛං, නිරාමිසවූ සුව; ඉහ, මේ ශාසනයෙහි; භාවිතකෙතො, භාවනාසයක් වඩනාලද සිත් ඇත්තේ; අනුභොති, සම්මෙයසින් අනුභවකෙරේද; තස්මා, එහෙයින්; ඤානං, ධ්‍යානය; දිට්ඨධම්මෙහ සුඛං ඉති, දැනටමිසුඛවිහාරවටිසිකයා; විහාමිතං, වදාරණලදි.

479 විත්තමිති, සිත; අනාවිලම්භි නොඇලවනුකල්පිති (අපිණ්ණ සාමාධියෙන් සන්ත්‍රන්කල්පිති); විපස්සිකුං, විදර්ශනාකරන්ට; එංසු තොති, සුවවේ; අනාවිලම්භිඋදකෙ, නොකැලැහිදියෙහි; මුඛස්ස, මුඛයාගේ; ඔළොකනංවිය, සුවසේ බැලීමවනසෙසිති.

480 අපරිභිණ්ණිකා නස්ස, නොපිරිනුණු රූපාරූපධ්‍යාන ඇත්ත හුවද; අභාවිකවසෙනති, අධිකාධිකකොට භවනලදධ්‍යාන ගෙසින්ම; රූපාරූපහවෙ, රූපාරූපභවයෙහිලා; අනන්ත, පමණ නැති; ගුණොදයො, වැඩගුණඇති; භවො, බවය උත්පත්තිය නොහොත් වැඩ; හොති, වේ.

481 සාධු, සහපත්කොට; සංඛිත, සිඬකරණලද; විජ්ජස්ස, මනත්‍ර විද්‍යාඇත්තහට; මනන්තා, මනත්‍රයෙන්වන; විශෙසාඉව, විශෙෂ යන්මෙන් (අධිකලාභයන්සෙසින්); භාවනාබලසුත්තස්ස, සාමාධිභාවනාබලයෙන් සුත්තයාහට (සාමාධිභාවනාබලඇත්තාහට); අභිඤ්ඤාපි, පඤ්චාභිඤ්ඤාමග්ගවේද; සම්මකුරෙ, සිඬවෙන්.

- 483 ඉමාපි භාවිතතනසං සචිතතවසවනතිකා,
තපොවිසෙසා භොනනීති භාවෙනබ්බාති භාවනා.
- 484 සුතෙනෙතො සතතවසානි භාවෙනා මෙතනමුත්තමං,
සතතංචට්ටකපෙසසු තෙමං ලොකං පුතාගමි.
- 485 සංචට්ටෙ ච විචට්ටෙ ච බුහමලොකෙච සංසරී,
ඡන්තංසකතිතං දෙවියො ආසි තෙනෙච කමමුතා.
- 486 අනෙකසතකතිතං සො චකකට්ඨති මහාසකො,
ආසිති සුචා නිං අඤ්ඤං භාවනාචණ්ණනං චදෙ.
- 487 අතිච්චාතතතසඤ්ඤායො මෙතනානොපි මහපථලා,
තාසං ඵලමහතනං කොපදෙසඤ්ඤාපචණ්ණතො.

482 ඉදං, අතං පොලොච මැවීම පොලොච දියකිරීම යනාදි සාධිත; පරචිතතඤ්ඤාකල්ප, පරසිත්තත්තා නුවණස; පුරිමජාති අනුසංගි, පුච්ඡිතිවාසානුසංගියෙනවු කදපිළිවෙලි දත්තා නුවණස; දිබ්බවකවුඤ්ඤා, දිවආයනුවණස; සොතකල්ප, දිවකන්තුවණස යන; ඉමා, මොහු; පඤ්ඤාදහිඤ්ඤාදිතා, පස්දහිඤ්ඤාසි දත්තා ලදහු.

483 භාවිතතනසං, භාවනායෙන් වඩනාලද සිත්ඇත්තහුට; ඉමාපි, මේපඤ්ඤාදහිඤ්ඤාදි; සචිතතවසවනතිකා, ඔහුගේ සියසිත ඔහුවසගතකාට පවත්වන, තපොවිසෙසා භොනනීඉති, තපොවිසෙස කෙණෙක් මේජනමයෙහිමවෙන්නුයි; භාවනා, සමාධිභාවනා නොමෝ; භාවෙනබ්බාති, වැඩියෙකුතුමැයි.

484 සුතෙනෙතො, සුතෙනුනම් තාපසශාසනානෙමේ; උත්තමං මෙතනං, උතුම්වූමේත්‍රිභාවනාව; සතතවසානිභාවෙනා, සත් හවුරුද්දක්වඩා (භාවනානොට); සතතංචට්ට කපෙසසු, සත්සංචරී කල්පයෙක්හි (සත්කපෙක්හි); ඉමංලොකං, මේලොවට; පුත, තැවත නදාගමි, නොආස.

485 සංචට්ටෙච, සංචරීතල්පයෙහි (කපතස්සනාකලද); විචට්ටෙච, විචරීයෙහිද (කපතටගෙණිවිනාකල්පිද); බුහමලොකෙචසංසරී, බහුලොවමආවිද්ද; කෙනඵචකමුතා, එම මේත්‍රිභාවනායෙහි ඵලයෙන්; ඡන්තංසකතිතං, සතිස්පරෙක; දෙවියොආසි, ශක්‍රවීය.

486 සො, ඒසුතෙනුශාසනානෙමේ; අනෙකසතකතිතං, නොයෙක් සියවර; මහාසකො, මහපරිවාරවු; චකකට්ඨතිආසිඉතිසුචා, සක්චිතිරජවිසයනුප්පාද; අඤ්ඤං, එසිත්පිටත්; භාවනාචණ්ණනං, භාවනාචණ්ණාවක්; කිංචදෙ, කුමක්කියත්තේද.

- 488 බහනතාව උදෙහිහ භවතණං සතොති තා,
අතිමයොපි අගතිව චතතාතො සකාසයං.
- 489 තතො තා සත්තසංඛාරෙ අසිලධස්ස භාවතො,
මෙත්තාතොපි විසිට්ඨාති වුත්තා නිබ්බාණමගගද.
- 490 වෙලාමදුතෙ පට්ඨාය යාව මෙත්තාදිකම් ඵලං,
චතා අතිච්චසඤ්ඤනතු අච්ඡරාසාන කාලිකං.
- 491 තතො මහථලතරං ඉදහති පරිදිපසි,
දිපභුතො තිලොකස්ස නායකො සිද්ධිදයනකා.
- 492 තසො ආතිච්චසඤ්ඤව භාවෙය්ස සතතං බුධො,
සංසාරසොරනරකා මුත්තිකාමො මහාගුණං.

487 අතිච්චානතතසඤ්ඤයො, අනිස් (දුක්) අතත් තුන්සඤ්ඤා වෝ; මෙත්තාතොපිමහථලා, මෙත්තිභාවනාවටද වඩා මහත්ඵල ඇත්තා; තාසං, ඔවුන්ගේ; ඵලමගතතං, ඵලමගත්ව; පදෙ සඤ්ඤා, එකදෙයක්වතුදන්නාවු (බුදුනොවු); කො, කවරෙක්; උපටිඤ්ඤය, වණිනාකරන්නේද.

488 අතිමයොපි, ඉතාමදවුද; සකාසයං, තමාගේ ආශ්‍රය දවමන්; චතතාතො, පවත්නා; අගතිඉව, ගිහිගෙයින්; සතො, යම්ගෙය කින්; තාති, ඒතුන්අනුබ්‍යාසයෝ (අතිත්තාදිසංඤ්ඤාවෝ); ඉහ, මේ ලොකයෙහි; භවතණං, භවතෘණාව; බහනතාව, දවත්තාහුම; උදෙහි, උපදිද්ද.

489 තතො, ඒ; සත්තසංඛාරෙ, සත්තසංඝාරයනදෙතන්හි; අසිලධස්ස භාවතො, අසිලිභවුසවභාඥාති ගෙයින් (නොඇළුනුපියවි ඇතිබැවින්); නිබ්බාණමගගද, නිච්චාණමානිවු (නිවත්මගදෙන); තා ඒ අනුපස්ස නාවෝ; මෙත්තාතොපි, මෙත්තිසවදවඩා; විසිට්ඨාති, විශිෂ්ටයහයි; වුත්තා, වදාරණලදහු.

490 වෙලාමදුතෙ පට්ඨාය, වෙලාමකාලයෙහි දුන්දනපවත්; යාව, යම්තාක්; මෙත්තාදිකම්ඵලං, මෙත්තිභාවනායෙන්වුඵලඵසින්ඵ යවවඩා සිටිඵලයක්ඇද්ද; චතා, ඒවදරා; අච්ඡරාසානකාලිකං, අසුරාගහනප්‍රමාණකලෙක්හිදු; අතිච්චසඤ්ඤනතු, අතිත්තසංඤ ව වතාහි.-:

491 තිලොකස්ස, තුන්ලොවට; දිපභුතො, ප්‍රදීපවු තොහොත්වි හිටවු; සිද්ධිදයකො, සිද්ධිදයකවු (නිවන්දෙන); නායකො, නායක තෙමේ (මුත්තිරජතෙමේ); තතො, ඒමෙත්තිභාවනාවටද වඩා; ඉදං, මේඅතිත්තසංඤව; මහථලතරංඉති, ඉතාමහත්ඵල ඇත්තේයයි කියා; පරිදිපසි, වදලේ.

- 493 * කමමධානධාන පඨවිපෙත්තාන විතතමරිභුතෙ,
නිවරණෙ භඤ්ජනා කාමරණජයං කරිත්තාන.
- 494 රූපතරුභාරමුජ්ඣික අරූපලොකෙපි සඛත මපහාය,
චලමිතිභවගතමබ්බං ඤාත්වා කත්තාන විරියවරං.
- 495 බොධිපක්ඛිදමමෙ භාවෙත්වා භාවනා බලපපත්තා,
ගතමරණමරණමජරං විගත රණං චිරපුරිසගතං.
- 496 අසුලභමබ්බතමතුලං නිච්චංතිරුජං අසොකමභිසන්නං,
බණ්ඩරමචිරොධෙන්නා නිබ්බාණපුරං භජථ බිප්පං.
- 497 අත්තනිමනපෙක්ඛිත්වා පරජං දියතෙ යතො,
කරුණාකතඤ්ඤාතායොනා පත්තිදුතං විසෙසිතං.

492 තසා, එහෙයින්; බුධො, නුවණැත්තේ; සංසාරභොරන
රකා, සංසාරනමැති භයංකරවූ කරකයෙන්; මුතනිකාමො, මිදිය
විටුයේ; මහාගුණො, මහත්ගුණඇති; අනිච්චසඤ්ඤාඵව, අත්තනසං
ඤ්චම; සත්තං, හැලවෙලේ; භාවෙය්‍ය, වඩන්නේය.

493 කමමධාන, කමිසානනාමති; ධානෙ, ජයසානනයෙති; වි
තතං, සිත; පඨවිපෙත්තාන, පිහිටුවා; අරිභුතෙ, සතුරුවූ; නිවර
ණෙ, පඤ්චනිවරණයන්; භඤ්ජනා, බිද; කාමරණ, කාමසුඛයෙහි
(කෙලකාමසංග්‍රාමයෙහි); ජයංකරිත්තාන, තමගට ජයකොට.

494 රූප, රූපතමැති; ගරුභාරං, ගරුවූභාරය; උජ්ඣික, හැර;
අරූපලොකෙපි, අරූපබ්‍රහ්මලොකයෙහිද; සඛතං, ඇළුම්; අපහාය,
හැරපියා; අබ්බං, නියොගය; භවගතං, භවත්‍රය; චලමිති, චලයයි
(සිවිසේ නොසිටින්නේය); ඤාත්වා, දැන; විරියවරං, උත්තමවියම්;
කත්තාන, කොට.

495 බොධිපක්ඛිදමමෙ, සත්තිස්බොධිපක්ඛිකධම්මයන්; භාවෙ
ත්වා, වඩා; භාවනාබලපපත්තා, බොධිපාක්ඛිකධම්මයන්ගේ භාවනා,
බලයට පැමිණියාහු; විතතමරණ, විතතවූමරණඇති; අරණං, රණ
යයන කෙලයෙන්නැති; අජරං, ජරානැති; විගත, නවුවා; රණං,
කෙලයසංග්‍රාම ඇති; චිරපුරිසගතං, චිරවූබුදුපසේබුදු ආදීන් කියන
ලද.-;

496 අසුලභං, සුලභනොවූ; අබ්බතං, අද්භූතවූ (නොවිරුවන්නා
වූ); අතුලං, අදෘශ්‍යවූ; නිච්චං, නිත්‍යවූ; නිරුජං, රොගරහිතවූ; අ
සොකං සොකරහිතවූ; අභිසන්නං, එහෙයින්ම ඉතාශාන්තවූ; නි
බ්බාණපුරං, නිවන්පුරය; බණ්ඩරං, උතුම්මික්‍ෂණසමපත්තිය; අවි
රොධෙන්නා, නොවරදවන්නාහු; බිප්පං, වහා; භජථ, සෙව් (නිවන්
පුරවද).....භාවනානිසංසගාථා නිධිත්තා

* මේසතර පථ්‍යායනීයි.

- 498 පඨිකාරපරෙ ලොකෙ ආසාදසබ්බතං ගතො,
උපකාරසමභිස්ස සතො කො න කරෙය්‍ය කිං.
- 499 මතස්ස කම්මදෙසෙන පෙතභුතස්ස ජනතුතො,
ඉහවා බ්‍රහ්මනට්ඨස්ස උපකතො සුදුලලහො.
- 500 යෙ ආනිසංසා නිද්දොධො දුතෙ මානප්පභාසිනා,
සවිසෙසාව තෙ සතෙහි පනතිදුතෙපි චේදියා.
- 501 යදි තෙ අනුමොදනති පරදතභුපථිවිකා,
පෙතා දුතං පරිග්ගයහ තෙසං තං උපකප්පති.
- 502 යං යං තං උද්දිසිතිනා දුතවත්ථු පදියතෙ,
තං තං තස්ස බණ්ණෙනව උපපජ්ජති අසංසයං.

497 යතො, යම්තෙභුයෙකින්; කරුණාකතකුසුතායොනා, කරුණාව හා කාරුණිකාව හා දෙදෙනාගේ යෝගයෙන්; අතතථං, තම හටවතවැඩ; අනපෙකඛිනා, අපෙක්ෂානොකොට; පරථං, පරාජි පිණිස; දීයතෙ, දෙනුලැබේද; (තතො, එහෙයින්;) පනතිදුතං, ප්‍රාප්තිදුතය හෙවත් පින්දීම; විසෙසිනං, විසෙසිතයයි කියනලදී.

498 පඨිකාරපරෙ, ප්‍රතිකාරපරවු (ප්‍රත්‍යුපකාරයෙහි නිමගනවු); ආසාදසබ්බතංගතෙ, කෘෂ්ණා දසබ්වටපැමිණි; ලොකෙ, ලෙවිහි; උපකාරසමභිස්සතො, තමාකළදෙයකට ප්‍රත්‍යුපකාරකරන්ට සමාජිවුවහ; කො, කවරෙක්නම්; කිං නකරෙය්‍ය, කුමක්නම් තො කරන්තේද.

499 කම්මදෙසෙන, තමාකළකම්දෙසයෙන්; මතස්ස, මම; පෙතභුතස්ස, ප්‍රේතවු; ජනතුතො, සතුයාහට; ඉහ, මෙලෙවිහිද; බ්‍රහ්මනට්ඨස්සවා, බ්‍රහ්මනගෙහිසිටියහටද; උපකතො, උපකාරකරන් තෙක්; සුදුලලහො, අහිදුලිහයි.

500 මානප්පභාසිනා, නවවිධ මානදුරුකළ භාවගතයන්විසින්; දුතෙ, දන්හි; යෙ ආනිසංසා, යම් අනුසස්තෙණෙක්; නිද්දොධො, විහාරකොටටදුරුණලදහුද; තෙසතෙහි, ඒ හැමඅනුසස්තු; සවිසෙසාව, විශේෂඇත්තාහුම; පනතිදුතෙපි, ප්‍රාප්තිදුතයෙහිදවෙතිසි; චේදියා, දතහුත්තාහුයි.

501 පරදතභුපථිවිකා, අනුත්විසින් දුක්දෙයක්ම ජීවිකාකොට ඇති; තෙ පෙතා, ඒ ප්‍රෙතයෝ; යදි, ඉදින්; දුතං, ඒ ප්‍රාප්තිදුතය; පරිග්ගයහ, පරික්ෂාකොට ගෙන; අනුමොදනති, අනුමෝදන්වෙත්නම්; තෙසං, ඔවුන්ට; තං, ඒ දුතහා දුතඵලය; උපකප්පති, වැටේ (ඵලබ්ධිමි).

503 ඉතීදං සාරිපුත්තස්ස මාතුපෙතාය දානතො,
සාධිතඛිනතු සංඥෙහවිගමන්ථං විජානතා.

504 තස්සාභාෂෙට්ඨි අඤ්ඤස්ස සජ්නෙස්සාපකප්පති,
තස්මිං සනෙහ අසනෙහපි දයකාතු අනිථලා.

505 සංසාරෙ අනමනනගෙහ සො ලොකො තස්සඤ්ඤිති,
සුඤ්ඤා අස්සාති අට්ඨානං ඉති ඥෙය්‍යංති සුත්ති ථතා.

506 යස්ස තස්ස මනුස්සස්ස උක්කට්ඨා ලාමකාපිටා,
පච්චයා සුලභාථව විරියෙන පරියෙසතො.

507 පෙතාහි නෙකචස්සාති බුප්පිපාසාතුරාපිට,
පච්චයා නලභනෙකව පරියෙසනතාපි සඛිතො.

502 තංඋද්දිසිත්වාන, ඒ (ප්‍රෙතයා) උදෙසා; යංයංදනවත්ථි, යම් යම්දනවත්තයක්; උපදියන, දෙනුලැබේද; තංතං, ඒඒදනවත්තව; තස්ස, ඒ ප්‍රෙතයාගේ; ඛණ්ණථව, ඛණ්ණයකින්ම; අසංයං, නිසකයෙන්; උපපජ්ජති, උපදි යන්න.

503 ඉදං, මේ; විජානතා, දන්නහුවිසින්; සංඥෙහවිගමන්ථං, සැකදුරුකරණවිණිස; සාරිපුත්තස්ස, සාරිපුත්තගෙරුන්ගේ; මාතුපෙතාය, මවුප්පෙනුවෙණිස; දයකාතු, දන්දන්තාහුවනාහි; අනිථලා, නිෂ්ඵලතාවෙන් (ඒ දානයක් ඵල දයකයෝලබ්ධිමැයි).

504 තස්සාභාෂෙට්ඨි, ඒ ආසන්නතෘතෘයෙකුගෙන් ප්‍රෙතයන් කෙරෙහි උපන්නෙකු නැත; අඤ්ඤස්ස, එසේත්පත්; සජ්නෙස්ස, සාජ්න හව (තමාගේ යයි සිතිය යුතු වස්තුව); උපකප්පති, වැටෙයි; තස්මිං, එසේ වූ ප්‍රෙතජනයක්හු; සනෙහ අසනෙහපි, අතර නැත; දයකාතු, දන්දන්තාහුවනාහි; අනිථලා, නිෂ්ඵලතාවෙන් (ඒ දානයක් ඵල දයකයෝලබ්ධිමැයි).

505 අනමනනගෙහ, අනමනානුමනතුනුදු විසින් නොදන හැකි ආදිකෙළවරනැති; සංසාරෙ, සංසාරයෙහි; සො ලොකො, ඒ ප්‍රෙත ලොකය; තස්ස, ඒ දයකයාගේ; ඤ්ඤිති, තෘප්තවිසින්; සුඤ්ඤා අස්සාති, ගුණවත්තේ සනමේ; අට්ඨානං ඉති, කාරණ නැත්තේ යයි සිතා; සුත්තිතො, සුත්තීන්; ඥෙය්‍යංති, දනුයුතුමැයි.

506 විරියෙන පරියෙසතො, විරියෙන් සොයන; මනුස්සස්ස, මිනිස්වු; යස්ස තස්ස, යම්තම් එකක්හට; උක්කට්ඨා, උග්‍රතාමවූ හෝ; ලාමකාපිටා, අධමවූ හෝ; පච්චයා, සතංපසයෝ; සුලභාථව, සුලභයෝමැයි.

507 පෙතාහි, ප්‍රෙතයන්වනාහි; නෙකචස්සාති, නොයෙක්වසිය; බුප්පිපාසාතුරාපිට, සිසිත්පිපාසයෙන් පිඩිනවූවානුදු; සඛිතො, හැමපරිද්දෙන්; පරියෙසනතාපි, සොයනවානුදු; පච්චයා, සතරපය; නලභනතිථව, නොලබන්නේමැයි.

- 508 මහසං සකමමදෙසෙන සනනානං බ්‍රහ්මණ්ණවෙ,
බ්‍රහ්මණ්ණවෙසමාපාය මජ්ඣිම සුචිතිච්ඡිතං.
අකමරානෙතා චරෙ යොගි තමහා නිකකරුණෙත්තමො.
509 තසමා සනෙතා සපපුරිසා කතඤ්ඤා කතවෙදිනො,
තෙදානාදිකං පනති දෙනති කාරුඤ්ඤාවොදිතා.
510 ඉසාංචාපාදමචෙත්රං විහිංසාවාපි නාසිග,
ගුණරාධිතවිතෙතා යං අනුමොදති මොදකො.
511 යතො තතො මහෙසකෙකා පුරුපො භොගවාපි ච,
දීඝායකො සදා හට්ඨො භොති පුඤ්ඤානුමොදකො.
512 විසංජේන්තාන නිසංඛිතං චතුපඤ්ඤාසකොට්ඨො,
කතො ජෙතවතො රමෙම විහාරං වාරුදස්සනං.

508 සකමමදෙසෙන, තමන්ගේකමීදෙසයෙන්; බ්‍රහ්මණ්ණවෙ, බ්‍රහ්මණ්ණවෙසමාපාය; සනනානං, ගැලුනු; තෙසං, ඔවුන්ගේ; බ්‍රහ්මණ්ණවෙසමාපායං, දුක්ඛරුකිරීමට පාය; මජ්ඣිම, අතැයිකියා; සුචිතිච්ඡිතං, සුචිතවිතවුට බුදුන්විසින් නිකක කොට වදාරණ ලද; තං, අකමරානෙතා, ඒ නො කරන්නාවූ; යො, යමෙක්; චරෙ, ඇවිදිනේ; තමහා, ඔහුට වඩා; නිකකරුණෙති, කරුණානැත්තෙක් වනාහි; කොත්තු, කවරෙක්දෙහෝ.

509 තසමා, එහෙයින්; කතඤ්ඤා, කෙළෙහිගුණදන්නා; කතවෙදිනො, අනුත්තමගුණ පහකරණසුලු; සනෙතා සපපුරිසා, මනාව සන්පුරුෂයෝ; පතනාදිකං, ප්‍රෙතයන් පිණිස දෙන දන්දා දීමකොට ඇති; පනති, පින්පෙන්; කාරුඤ්ඤාවොදිතා, කරුණායෙන් මෙහෙයන ලද්දහු; දෙනති, දෙත්.

පනතිදානානිසංසයගාමා නිට්ඨිතා

510 ඉසාංචාපාදමචෙත්රං, ඊෂානවෙසමාත්සයෙහි සනකෙලෙසුන් ද; විහිංසාවාපි, විහිංසාවිතර්කයද; නාසිග, නසා; ගුණරාධිත, ගුණයන්විසින් ආරාධනාකරණ ලද (නලවන ලද); විතෙතා, සිත්ඇති; මොදකො, පින්අනුමොදන්වන තැනැත්තෝ; යං, යම්පිනක්; යතො, යම්හෙයකින්; අනුමොදති, අනුමෝදනා කෙරේද.

511 තතො, එහෙයින්; පුඤ්ඤානුමොදකො, අනුත්තමපින්අනුමෝදන්වූයේ; මහෙසකෙකා, මහෙසාකෘත (ප්‍රධානව); පුරුපො, යහපත්ව; භොගවා, වස්තු ඇතිව; සදාපිච, හැමකල්හිද; හට්ඨො, සතුටු වූයේ; දීඝායකො භොති, බොහෝ ආයු ඇතිවේ.

512 නිසංඛිතං, ඇළුම් නැතිව; චතුපඤ්ඤාසකොට්ඨො, සුපණස් කෙලක්ඛන; විසංජේන්තාන, විසදුම්කොට; රමෙම, රමණීයවූ; ජෙතවතො, ජෙතවනයෙහි; වාරුදස්සනං, මනොඥ දැකීයවූ; විහාරංකතා, විහාරයකොට.

- 513 සොණණහිංකාරහන්සු සුදන්තාසු සිරිමනෝ,
දිසවා සබ්බසුද්ධිමසු සබ්බසු දදනෝ සිරිං.
- 514 අහෝ දනනති බහුසො උදනං අබ්බදිරසං,
මානවො අනුමොදනො අදෙනො කාකනමපිව,
දයකතොපි අධිකං අලන්ඛකුසලොදයං.
- 515 අකවා කායවාමාහි අදන්තා කිඤ්චි හන්තො,
විත්තප්පසාදමනොපි යදි ඵලං ඵලාවහො.
- 516 අනුමොදනජං පුඤ්ඤං විත්තායතනමහාඵලං,
අකරොනොති වරනොති සොචනියො අයං ජනො.
- 517 දුරදුරකතෙකතාදි දනං දන්තා අනෙකසො,
විරවිරසෙන යො ලඛං ධම්මං දෙසෙති සඛයා.
- 518 අපචේතනො යසොලාභසකාරාදීනි අත්තනො,
තිතජ්ඣාසයනො ඵල සන්තුකිව්වකරොව යො.

513 සබ්බසුද්ධිමසු, සචන්දන් බුදුන් ප්‍රමුඛකොටඇති; සබ්බසු, සබ්බසාහට; දදනෝ, දෙන; සොණණහිංකාරහන්සු, (දක්ෂිණොදක දෙන්නට) රත්කෙණ්ඩගත් අත්ඇති; සිරිමනෝ, ශ්‍රීමත්වූ; සුදන්තාසු, සුදන්තමහසිවුහුගේ; සිරිං දිසවා, ශ්‍රී දෑක.

514 අහෝ දනංඉති, ආශවාසීගේ මේදනගසි කියා; බහුසො, බොහෝගේ; උදනං, ශ්‍රී ජිවාකාසය; අබ්බදිරසං, කියමින්; අනුමොදනො, අනුමොදන්කළ; කාකනමපිව, කණ්ටකුදු; අදෙනො, නුදුන්; මානවො, මානවකයෙක්ද; දයකතොපි, දයකගහටද වඩා; අධිකං, බලවත්වූ; කුසලොදයං, කුසලොදගක් (පින්ඵල); අලන්ඛ, ලද (මෙහිකණ්ටකැසි දෙවිසටසමාරක්කියත්)

515 කායවාමාහි, කසින් තොළෙන්; කිඤ්චි, කිසිවක්; අකවා, නොකොට; හන්තො, නමාඅතින්; (කිඤ්චි) අදන්තා, කිසිවක්නොදී; විත්තප්පසාදමනොපි, විත්තප්පසාදමානුයක්වවා; යදි, ඉදින්; ඵලං, මෙසේ; ඵලාවහො, ඉහළට දෙන්නේවිනමි:—

516 විත්තායතනං, පිළිබදවූ සිතින්දැනෙහි; මහාඵලං, මහත්ඵලවූ; අනුමොදනජං, අනුමොදනායෙන්වූ; පුඤ්ඤං, පින්; අකරොනොති, නොකොට, වරනොති, ඇවිදිනා; අයං ජනො, මේ මුළු ජනතෙමේ; සොචනියො හි, යොකකටසුතුමැයි.

(අනුමොදනානිසංසගාථා නිවේනා)

517, 518 අනෙකසො, නොයෙක්පරිද්දෙන්; දුර, අමුචහ; දුරක, දුරාවහ; තෙකතාදි, ඇස්පාදිය යන; දනං දන්තා, දන්දි; විරවිරසෙන, සිරිවූ විසූ ඇති බුදුන්විසින් නොහොත් සෙසු තමාගේ විරගන්ගේ විසූ අති මුහුර්ජනවිසින්; ලඛං, අධිගමකරණලද;

- 519 දෙසකසස අභාවෙන යතො අපරජකකිකා,
බහු සංවිජ්ජමානාපි න ජ්‍යෙතෙතව තිබ්බුතිං.
- 520 තසමා සකකච්ච සඛමමං උගගහෙනා යථාතථං,
සඛමමගරුකො හුතා අවිඤ්ඤාතං අවේදයං.
- 521 සඤ්ඤා පටිපනතිච චරතො පරහෙතුකං,
අනාමිසගරු හුතා ධමමං දෙසෙය්‍ය පණ්ඩිතො
- 522 සඤ්ඤානං ධමමදානං ජිනාතිති ජිනොබ්බුච්චි,
දෙසසී දෙසකවරො දෙසනා දුලලභාතිච.

ධමමං, ප්‍රතිපනතිධම්මය දිපිතවූ පසංඝාපතිධම්මය; සඛයා, සාදුහැසෙත්; අනතතො, තමගට; යසොලාභසකකාරාදීනි, යසස් ලාභසත්කාර යනාදීන්; අපරජෙතො, නොමරන්නේ; නිදජ්ඣාසයගොථව; නිතාඛ්‍යාසයෙන්ම; යො, යමෙක්; දෙසෙනි, දෙසාද; සො, තේනම; සඤ්ඤිච්චකරොථව, ශාඤ්ඤාකාරකරන්නේමැයි.

519 සංවිජ්ජමානාපි, විද්‍යමානවූද; බහු, බොහෝවූ; අපරජකකිකාපි, අප්‍රපරජකයෝද (මදවූරාගාදී කෙලෙස් රජස්සාදී සමාදී පමෙද්දියෙන් ඇත්තාහුද); දෙසකසස අභාවෙන, තමන්ගැදින බණ්ඩියන්හක්හුගේ නොවීමෙන්; තිබ්බුතිං, නිවන්; යතො, යම් හෙයකින්; ජ ජ්‍යෙතෙතථව, මානීඤ්ඤාතෙත් සප්ඨිනොකෙරෙද්ද.

520 තසමා, එහෙයින්; සකකච්ච, සබදලක්ෂණාදී පරිඤ්ඤායෙන් හා ගෞරවයෙන් සකස්කොට; සඛමමං, සඛම්මය; යථාතථං, තත්වූ පරිද්දෙන්; උගගහෙනා, ඉගෙන; සඛමමගරුකොහුතා, (සඛම්මය මෙසේ මාවිසින් කියනලද්දේ අනුත්සන්‍යානායෙහි පිහිටා බොහෝකලක් පවතිවයි) සඛම්මයම ගරුකොට; අවිඤ්ඤාතං, තමා නොදන්නේදෙයක්; අවේදයං, නොහඟවන්නේ.

521 සඤ්ඤා පටිපනතිච, ශාඤ්ඤාහුගේ ප්‍රතිපනතින්මෙන්; චරතො, පවත්නේ; අනාමිසගරුහුතා, ආමිසගරුතොව (සතර පසය ගරුකොටනොගෙණ); පණ්ඩිතො; නුවණැත්තෝ; පරහෙතුකං, පරවැඩපිණිය; ධමමං දෙසෙය්‍ය; දහමදෙසන්නේය.

522 ජිනො, තථාගතතෙමේ; ධමමදානං, ධම්මදානයෙමේ; සඤ්ඤානං, සියලුදන්; ජිනාතිච්ච, දිනන්නේයයි කියා; අබ්බුච්චි, වදාළේ; දෙසකවරො, දෙසකවරතෙම (දෙසන්නවූත්කෙරෙහි උතුම්වූ මුනි රජතෙමේ); දෙසනාච, සට්ඨාන්තාදියෙන් යුක්තව බණ්ඩිවූ; දුලලභාච්ච, දුලභයයි; දෙසසී, වදාළේ.

527 එවමෙහාතිසංසම්ප්පි යො සබ්බමං සුදුලලං,
සමනෝපි න දෙසෙති විච්ඡන්තසං ජීවිතං.

527 යො, යමෙක්; සමෑන්තං, බණ්ණෙයන්ට සමනුවින්; එවං, මෙසේ; මහානිසංසමිපි, භගන් අනුසස් ඇතිවූද; සුදුලලතං, අති දුලීභවූ; සඛමමං, සදහම්; න දෙසෙති, අනුන්ට නොදෙසා නම්; තස්ස, ඔහුගේ; ජීවිතං, දිව්; විඵලං, නිෂ්ඵලයි.

(දෙසනාතිසංස ගාථා නිවේනා.)

528 සම්මමං සුඤ්ඛානස්ස යොති අභ්‍යානුසාරිනො
පමොදෙ නිබ්ලඛස්ස දළිද්දස්සාපි න ජාති සො

529 කිලෙසඤ්ඤානා විතතං සත්තතතං සචණ්ඨනා
නාලලිසන්ති සත්තතතං අයොපිණ්ණිව ඤ්ඤානා

530 පඤ්ඤාතා සුඤ්ඛානොති සම්මමං බුඬදෙසිනං
සුගභිරමවිතථං මධුරං අමතං විස

531 ලහනෙ පරමං පීඨං දෙවිඤ්ඤානාපි දුලලහං
තදෙවාලමඵලනතස්ස මා හොතු පරලොකිකං

532 සම්මමස්සිධ ගහණං න හොති සචණං විතා
ගහණෙන විතා අභ්‍යානුසාරිනා නොපජායති

533 අභ්‍යානු අපරික්ඛන්තො අත්තනො වා පරස්සවා
අසමජොව සො හොති භික්ඛාභිප්පනතිසා

528 සම්මමං, සදහම්; සුඤ්ඛානස්ස, අසන; අභ්‍යානුසාරිනො, ඒ
ධම්මෙති අභ්‍යානුච්ඡිත් අනුච යත්නනුච; සො, සම; පමොදෙ,
සතුටෙක් ඇද්ද; සො, හේතෙමේ; නිබ්ලඛස්ස, නිබ්ලද; දළිද්දස්සා
පි, දිළිඳුත් හටද; නජා, නැත්මැයි.

529 සත්තතතං, ගිතිගෙණ දිලිසෙන; අයොපිණ්ණං, යවටකට
ලහනොවන; මඤ්ඤානා, මැස්සත් සෙසින්; සචණ්ඨනා, ධම්
මුච්ඡන් නමැති වග්ගන්; සත්තතතං, දිලිසෙන; විතතං, සිත;
කිලෙසඤ්ඤානා, කෙලෙස් නමැති මැස්සෙන්; නාලලිසන්ති, ලහ
නොවෙත් (වැදනොගනීන්).

530 බුඬදෙසිනං, බුදුන් විසින් වදාරණලද; සුඤ්ඤාතං, අභිශාසී
රවු; අවිතථං, ඒකානගයෙන්ම සත්තවු; අමතං විස, අමාසේ;
මධුරං, මිසුරුවු; සම්මමං, සදහම්; සුඤ්ඛානො, අසන; පඤ්ඤාතාති,
නුච්ඡන්තේ වනාහි:—

531 දෙවිඤ්ඤානාපි, දෙවෙඤ්ඤා විසිනුදු; දුලලහං, දුලිහවු;
පරමං පීඨං, විශිෂ්ට ප්‍රිතිසක්; ලහනෙ, ලබාද; තස්ස, ඔහට; පර
ලොකිකං, පරලොවිති වන: ඵලං, විපාක; මාහොතු, නොවෙයි;
නොඵව (ඵලං), ඒ ලද ප්‍රිති ඵලම; අලං, පමණි.

532 ඉධ, මේ යාසනසෙති; සචණං විතා, සම්මුච්ඡන් නැතිව;
සම්මමස්ස, ඒ සම්මයාගේ; ගහණං, ගැත්ම; න හොති, නොවෙයි;
ගහණෙන විතා, ඒ සදහම් ගැත්ම නැතිව; අභ්‍යානුසාරිනා, අභ්‍යා
යන්ගේ උප පරික්ඛන්තොමේ; නොපජායති, නොවෙයි.

533 අභ්‍යං, අභ්‍යස; අපරික්ඛන්තො, පරික්ඛන්තාකරන; සො තු,
හේ වනාහි; අත්තනොවා, තමහට හෝ; පරස්සවා, මෙරමාහට හෝ;

- 534 පරිසතනිං විතා ධම්මො න තිට්ඨති කුදුවතං
සවණං විතා පරිසතනි තසාපි සවණං වරං
535 නෙකකපපතකුසාහ සමානිතොපි සජ්ජතා
සඤ්චො න පතිට්ඨාති සවණෙන විතා යතො
536 තතො තසාපි උසාහවිසෙසං සමපෙකඛිස
සොතඤ්ඤා එව සඬම්මො අපි නිබ්බාණදසසිතා
537 යං පඤ්ඤාචුද්ධිකරණං සඬම්මට්ඨිතිකාරණං
එලං තසා පමාතුං කො සමචෝ සුගතං විතා
538 දෙවරජ්ජමපි සාධෙත්තුං සමචෝනාපි තං බණ්ණ
අනාදිසිත්වා තං ධම්මො සොතඤ්ඤා සුගතාගතො

තිතස්ථපටිපත්තියා, හිතානි ප්‍රතිපත්තියෙති; අසමචෝ එවගොති,
අසමච්ඡිම වේ.

534 ධම්මො, පිටකත්‍රය ධර්මය; පරිසතනිං විතා, පසඤ්ඤා නැතිව
(ගැඳුරුම් නැතිව); කුදුවතං, කිසිකලෙක්කිදු; න තිට්ඨති, නොසිටී;
පරිසතනි, පසඤ්ඤා නොමැති; සවණං විතා, අනුත්තරෙත් ධර්ම
ශ්‍රවණයක් නැතිව නොවෙයි; තසාපි, එසිනුදු; සවණං, අනුත්
තරෙත් බණ ඇසීම; වරං, උතුම්.

535 සජ්ජතා, ශාස්තෘහු විසින්; නෙකකපපතකුසාහ, නොගෙක්
කප්පියෙති කරණලද උත්සාහයෙන්; සමානිතොපි, ගෙනඑත
ලදද (මුළුකොට දක්නාලදද); සඬම්මො, සඬර්මය; යතො, යම්ගෙය
කින්; සවණෙන විතා, අනුත්තරෙත් ඇසීමක් නැතිව; ත
පතිට්ඨාති, නොපිහිටාද.

536 තතො, එබැවින්; තසාපි, ඒ බුදුරජත්‍රයේද; උසාහ
විසෙසං, උපසාහ විශේෂය, සමපෙකඛිස, බලා; නිබ්බාණදසසිතා
අපි, නිවන්දුටුවහු විසින්ද; සඬම්මො, සදහම්; සොතඤ්ඤාඑව,
ඇසියයුතුමයි.

537 යං පඤ්ඤාචුද්ධිකරණං, යම් බණ ඇසීමක් නුවණවඩන්නේද;
සඬම්මට්ඨිතිකාරණං, සදහම් බොහෝකලක් සිටීමට කාරණාද;
තසා, ඒ ධර්මශ්‍රවණයෙන්; එලං, එල; පමාතුං, පමණ කරන්නට;
සුගතං විතා, බුදුන්මුත්; කො සමචෝ, කවරෙක් සමච්ඡිද.

538 තං බණ්ණ, එකණෙහි; දෙවරජ්ජමපි, දෙවරාජ්ජකුදු;
සාධෙත්තුං, සාධාගන්නට; සමචෝනාපි, සමච්ඡියක්නුදු විසින් වුව;
තං, ඒ දෙවරාජ්ජය; අනාදිසිත්වා, නොගෙණ; සුගතාගතො, බුදුන්
ගෙන් පැමිනෙනලද නොගොත් බුදුන් කෙරෙත් ආ බුදුන් ප්‍රභව
කොට ඇති; ධම්මො, ධර්මය; සොතඤ්ඤා, ඇසියයුතුයි.

(සවතානිසංස ගාථා නිට්ඨිතා.)

- 539 මානං පරිච්චජ්ඣානං උපපාදෙත්ථානං භාරවං
ගුණං උපපරික්ඛන්තිං උපකාරංව තාදිසං
- 540 බ්‍රහ්මදිසු ගුණසේඛිසු උපකාරිසු වාපිව
සමාකන්ඤ්ඤාතාපඤ්ඤාභාරවාදිති මණ්ඩිතො
යතො කරොති පූජං යො භාවතො වන්දනාදිති
- 541 තතො සො ජයති අසේඛි කුලමති උදිතොදිතො
අසංකිතෙති සතෙතති භාවතො වන්දනාරහො
- 542 පරස්ස පූජකො සනෙතො යස්ස යජ්ඣපපජ්ජති
තස්ස තස්ස විසිට්ඨං සො ධානං ලභති පූජිසං
- 543 පසාදනියවජ්ඣමති පසාදස්ස ජලෙන හි
අනිඤ්ඤාතභවවච්චෙතො හොති පාසාදිකො නරො

539 මානං පරිච්චජ්ඣානං, මත්භාර; භාරවං, ගෞරව; උපපාදෙත්ථානං, උපදවා; ගුණං, ගුණ හෝ; තාදිසං, එබඳුව; උපකාරංවා, උපකාරයෙන් හෝ; උපපරික්ඛන්තිං, පරික්ෂාකොට.

540 බ්‍රහ්මදිසු, බුදු පසේබුදු ආදිව; ගුණසේඛිසු, ගුණයෙන් ආරාධනා සත් කෙරෙහිද; උපකාරිසු වාපිව, උපකාර කළුවත් කෙරෙහිද; යො, යමෙක්; සමා, සාදහය; කන්ඤ්ඤාතා, කෙලෙහිගුණ දන්නා බවය; පඤ්ඤා, නුවණය; භාරවාදිති, ගෞරවය යන මේ ආදිව ගුණයෙන්; මණ්ඩිතො, හෙබියේ; භාවතො, සිතීන්ම; වන්දනාදිති, වැදුම් පිදුම් ආදීන්; යතො, යම්හෙයකින්; පූජං කරොති, පූජා කෙරේද.

541 තතො, ඒ හෙතෙයෙන්; සො, හේතෙම; උදිතොදිතො, උදිතොදිතවූ (දම්සින් දවසට වඩනා ශ්‍රීභාව ඇති); අසේඛි, නිධාන කොට තිබෙන බොහෝ ධනඇති; අසංකිතෙති සතෙතති, නිසකවූ සතුන් විසින්; භාවතො, සිතීන්ම; වන්දනාරහො, වදනට සුදුසුව; කුලමති ජයති, කුලයෙහි උපදී.

542 පූජකොසනෙතො, පිදියසුතනන් පුදන්නේ; පරස්ස, පර ලෙවිති; යස්ස යස්ස, යම් යම් තැනෙක; උපපජ්ජති, උපදිද; සො, හෙතෙමේ; තස්ස තස්ස, ඒ ඒ තත්ති; පූජිසං, පූජාවූ (පිදියසුතවූ); විසිට්ඨං, උතුම්ව; ධානං ලභති, තනතුරු ලබයි.

543 පසාදනියවජ්ඣමති, ප්‍රසාද කටයුතුවූ වස්තූයෙහි කරණලද; පසාදස්ස, ප්‍රසාදයාගේ; ජලෙන හි, ජලයෙන් වනාහි; නරො, පුරුෂයෙමේ; අනිඤ්ඤාතභවවච්චෙතො, අනිඤ්ඤාවූ අභ්‍යුත්තරයක ඇත්තේ; පාසාදිකො හොති, බොහෝදෙනා හට ප්‍රසාද එල්වන්නේ වේ.

- 544 කතඤ්ඤානා ගුණවතා කතපුඤ්ඤඵලෙන හි,
අකතඤ්ඤාජනස්සාපි කතමථානිඛගමිස්සති.
- 545 කතඤ්ඤානොපිච කතං පුරාති අකතඤ්ඤානා,
මහාපඤ්ඤානෙතමපි අච්චනනානුංච දිස්සති.
- 546 තස්මා පුඤ්ඤාපකාරිස්ස උපකාරානි පණ්ඩිතො,
කරෙය්‍ය හි යථාසත්ති කතාති අවිනාසයං.
- 547 පඤ්ඤාපුබ්බගමං කතා පුඤ්ඤකමොති පණ්ඩිතො,
මල්ලොපභොගකාලෙපි භොති අච්චනනපඤ්ඤවා.
- 548 සයං ගුණධෙඪා නුත්තරා ගුණධෙඪා බුඞ්දසාවකෙ
පූජ්‍යත්‍යස්සති ඵලං ගුණධෙඪගොච ඤස්සති.
- 549 “අභිවාදනපිලිස්ස තුච්චං වඩාපවාසිනො,
වතනාරො ධම්මා වසිතිනති ආයු වණ්ණණා සුඛං ඛලං.”

544 කතඤ්ඤානා, කතඤ්ඤානාය යන; ගුණවතා, ගුණඇත්තහු වසින්; අකතඤ්ඤාජනස්සාපි, අකතඤ්ඤාජනස්සාභවද; කතං, කරණලද දෙයක්; කතපුඤ්ඤඵලෙන හි, ඔහු පුළුල්ත්මයෙහි කරණලද පුණ්‍යඵලයෙන්; ථානං, වාදයට (ඉතාවැඩියකට;) ගමිස්සති, පැමිණේමැයි.

545 පුරා, පුළුල්ත්මයෙහි; අකතඤ්ඤානා, අකතඤ්ඤානාවසින්; කතඤ්ඤානොපිච, කතඤ්ඤානායත්ම; කතං, කරණලද; මහාපඤ්ඤානෙතමපි, මහත්පළිතයක්පමණවූ උපකාරයක්; අච්චනනානුංච, පරමානුචක්ඛේ; දිස්සති, දක්නාලැබේ.

546 තස්මා, එහෙයින්; පණ්ඩිතො, නුවණැත්තේ; පුඤ්ඤාපකාරිස්ස, පුළුල්පකාරයක්හට; කතාති, ඔහු විසින් කරණලද උපකාරයක්; අවිනාසයන්, නොනසන්නේ; යථාසත්ති, යථාසත්තිවූ පරිද්දෙන්; උපකාරානි කරෙය්‍ය හි, උපකාරකරන්නේමැයි.

547 පණ්ඩිතො, නුවණැත්තෙක්; පුඤ්ඤකමොති, පුණ්‍යකම්යක්; පඤ්ඤාපුබ්බගමං, පුඤ්ඤාපුළුල්පුළුල්ගමනකොට; කතා, කම්භුමියෙහිලා කොට; මල්ලොපභොගකාලෙපි, ඵලඅනුභවකරනකල්හිද; අච්චනන පඤ්ඤවා භොති, අනුනතයෙන්පුඤ්ඤාවත්වේ.

548 සයං ගුණධෙඪා නුත්තරා, තෙමේ ගුණයෙන්ආසිඳ්‍යාව; ගුණධෙඪා, ගුණයෙන්ආසිඳ්‍යාවූ; බුඞ්දසාවකෙ, බුදුන්හා බුදුසව්වන්; පූජ්‍යති, පුදනමි; අස්ස, පුදන්නහුගේ; ඵලංහි, පුණ්‍යඵලවතාහි; ගුණධෙඪගොච, මේගුණධෙඪයන්ටඅනුමුඛිතරජේක්ම; ඤස්සති, දනී.

- 550 “එකපුඨං චජ්ඣාන අසීතිං කප්පකොථියො,
දුග්ගතින්තාහිජානාමි එකපුඨස්සිදම්ඵලං.
551 පුජා ච පුජනියානං එතමබගලමුත්තමං,
ඉවෙච්චමාදිගාථාති පුජාසම්පන්නි දීපිතා.
552 බුඬෙ ධම්මෙ ච සඤ්ඤා වා කතො එකොපි අඤ්ඤාලී,
පභොති භවදුක්ඛග්ගං නිබ්බාපෙත්තුං අසෙසකං.
553 ඉමිනා පුජිකායෙන දුඤ්ඤෙන පභසුතා,
අවස්සව්ශ්ඨිනිකායෙන යදි සකකා මහාථලං.
554 පුඤ්ඤං කාතුං අසාරෙන සාරං වරපුබාවහං,
චරෙය්‍ය නං අකභාන කො හි නාම සචෙතනො.

549 නිව්චං, හැමවෙලෙහිම; වඩාපවාසිනො, වැඩිසිටියක් පුදන පුලුවු; අභිවාදනසීලියු, වැන්දසුනකන් වදනාපුල්ලභව; ආසු, ආසුය; වණ්ණො, වණිය; සුබං, සුවය; බලං, කායබල; ඤානබලය යන; චිත්තාරො ධම්මා, සතරධර්මකෙණෙක්; වසිතින්ති, වඩනියයි කියාද.

550 එකපුඨං, එකමලක්; චජ්ඣාන, න්‍යායකොටපුද; අසීතිං කප්පකොථියො, අසුකෙලික් කප්; දුග්ගතින්තාහිජානාමි, දුග්ගතියො හදුනනමි; ඉදං, මේ; එකපුඨස්ස, එක්පුජාසක්කුගේ; ථලං, ථල යයිකියාද.

551 පුජනියානං, පිදියසුත්තනව; පුජාව, කරනපුජාවයයන; එතං, මේ; උත්තමං මධගලං, උතුම්මගුල (උතුම්මවැඩියයනුද); ඉවෙච්ච මාදිගාථාති, මෙ ආදිවූ ගාථායෙන්; පුජාසම්පන්නි, පිදියසුත්තන් ව කරණලදපුජායෙහි සම්පන්නි නොමො; දීපිතා, (නොයෙක්තැන නොයෙක්පරිද්දෙන්) දක්වනලදී.

552 බුඬෙ, බුදුන්කෙරෙහි හෝ; ධම්මෙච, ධර්මයෙහිහෝ; සඤ්ඤා, සඤ්ඤායාකෙරෙහි හෝ; කතො, කරණලද; එකොපි අඤ්ඤාලී, එක අඤ්ඤාලිකම්යෙක්ද; භවදුක්ඛග්ගං, භවදුක්ඛතමැතිහිනි; අසෙසකං, නිශෙෂනොව; නිබ්බාපෙත්තුං, නිවන්නව; පභොති, පොතොසති.

553-554 දුඤ්ඤෙන, දුම්ඵලවූ; පභසුතා, බිඳෙනපුලුවූ; අවස්සව්ශ්ඨිනිකායෙන, අවශ්‍යයෙන්දුම්ඵයසුතු වූ; අසාරෙන, නිශ්සාරවූ; ඉමිනා පුජිකායෙන, මේකුණ්ණගර්ථයෙන්; සාරං, සාරවූ; මහාථලං, මහත්ථලවූ, වරපුබාවහං, උතුම්මනිවන්සුවථලවන, පුඤ්ඤංකාතුං, පින්කරන්නව; යදිසකකා, ඉදින්පිළිවන්වනමි; සචෙතනො, සිත් ඇති; කොහිනාම, කවරෙක්නමි; නං, ඒගර්ථයෙන් කරණවැදුම් පිදුම් ආදීපින්; අකභාන, නොකොව; චරෙය්‍ය, ඇවිදිනේද.

(පුජානිසංඝගාථා නිවසිතා.)

- 555 ආපදසු සහායානං ලාභො ඉට්ඨන්සිද්ධි ඵ්
පරිවාරසම්පදාවෙති වෙය්‍යාවච්චප්පලමනා
- 556 ගිලානගුණවන්තානං දුනාදිකිරියාසු වා
වෙය්‍යාවච්චාභිසම්මුතං කො ඵලං වණ්ණසිසාහි
- 557 යො ගිලානං උපට්ඨාති සො උපට්ඨාති මං ඉති
මහාකාරුණිකෙනාපි සො භුං පරිවණ්ණිතො
- 558 සබ්බඤ්ඤං සබ්බදස්සාවිං සයම්මං අගාපුගාලං
උපට්ඨාති කථං වා සො කිම්දං අබ්බතබ්බතං
- 559 පරන්තමං අත්තන්තමිති පස්සති සො මුති
තෙ නානච්ඡරියන්තස්ස උපකාරීව සො තරො

555 ආපදසු, විපතනියක් සම්මුඛ කල්හි; සහායනං ලාභො, සහාය යන්ගේ ලාභය; ඉට්ඨන්සිද්ධිව, කැමති අභිසංකල්පයක් සිඛවීමද; පරිවාරසම්පදාව ඉති, පරිවාර සම්පතනියද යන මොහු; වෙය්‍යාවච්ච ඵලං, රොගීන්ට හා මනාවූන්ට කරණලද අත්පා මෙහෙයෙහි ඵල යයි; මනා, දන්තාලදහු.

556 ගිලාන, රොගීන්ටද; ගුණවන්තානං, ගුණඇත්තන්ටද; වා, නොහොත්; දුනාදි කිරියාසු, දුනාදි ක්‍රියායෙහිද; වෙය්‍යාවච්චාභි සම්මුතං, කරණලද මෙහෙයෙන් හටගත්; ඵලං, ඵල; කො, කවරෙක්; වණ්ණසිසාහි, වණිතා කෙරේද; (දුනාදි යන තන්හි ආදි ශබ්දයෙන් පූජාසත්කාරාදී ගන්නේ).

557 යො, යමෙක්; ගිලානං, රොගී හට; උපට්ඨාති, උපස්ථාන කෙරේද; සො, හෙතෙමේ; මං උපට්ඨාති ඉති, මට උපස්ථාන කෙරෙයි කියා; මහාකාරුණිකෙනාපි, මහා කරුණාඇති බුදුරජානු විසිනුදු; සො, ඒ රොගීන්ට අත්පා මෙහෙකරන්නේ; භුං, බොහෝසේ (නැවත නැවත); පරිවණ්ණිතො, හැමපරිද්දෙන් වණිතාකරණ ලදී.

558 සො, ඒ රොගීන්ට අත්පා මෙහෙකරන්නේ; සබ්බඤ්ඤං, සවිතේ දන්තා; සබ්බදස්සාවිං, සියලු දහසුතුදු අත්ලෙහි තුබු වාසේ දන්තා; සයම්මං, සයම්මු (අනාවරියකවූ); අගාපුගාලං, අග පුද්ගලය හට; කථං උපට්ඨාති වා, කෙසේ උපස්ථාන කෙරේද; අබ්බත අබ්බතං, ඉතා නොවූ විරිවූ; ඉදං කිං වා, මේ කීමෙන් නම්දයත්.

559 සො මුති, ඒ තථාගතතෙම; පරන්තමං, පරාන්තම; අත්තන්තමිති, ආත්මාන්තමිති; පස්සති, දකින්නේ; තෙන, එහෙයින්; අනච්ඡරියං, (ඒ රොගීන්ට මෙහෙකරන්නහු බුදුරජා හට මෙහෙකලා නම්

- 560 කසා, ගීලානුපට්ඨානෙ සමාසමුද්ධිවණ්ණිනෙ
මහාගුණේ සථාසනති කරෙය්‍ය පරමාදරං
- 561 බුධාදීනං ගුණධිජානං වෙය්‍යාවච්චස්ස කො ගුණං
වණ්ණිකුං චිත්තිකුං වාපි සමන්තො අවිතායකො
- 562 පහඩගුරෙන කායෙන සුකරං පුඤ්ඤමුත්තමං
න කරෙය්‍ය කථං විඤ්ඤ අනුමමනෙනා සවෙනතො
- 563 පමොදබහුලො හොති සද්ද සබ්බි පසංසිඤ්ඤා
පසන්නමුද්ධිවණ්ණිකං ච පසංසාහිරතො නරො
- 564 පුඤ්ඤකමමං කරොන්නාතං ගුණං තස්ස විභාවං
භාසං සඤ්ඤනයිත්තාත සතො චෛතිති ආදරං

වෙති යනු) ආශ්වාසී නොවෙයි; කො නරො, ඒ රොගීන්ට අත්පා
මෙහෙකරණ පුරුෂෙනමේ; තස්ස, ඒ මුනිරජ හට; උපකාරී එව,
උපකාරකමැයි (බුදුන්ට මෙහෙකලාමැයි).

560 කසා, එහෙයින්; මහාගුණේ, මහත්ගුණඇති; සමාසමුද්ධි
වණ්ණිනෙ, සමස්ත සමුද්ධියත් විසින් වණිනාකරණලද; ගීලානු
පට්ඨානෙ, රොගීන්ට අත්පා මෙහෙකිරීමෙයි; සථාසනති, ශක්ති
පරිණීත්; පරමාදරං කරෙය්‍ය, උතුම් ආදර කරන්නේයි.

561 බුධාදීනං, බුදුන් ආදිකොට ඇති; ගුණධිජානං ගුණයෙන්
ආර්යයන්ට කරණලද; වෙය්‍යාවච්චස්ස, අත්පා මෙහෙ පිළිබඳව;
ගුණං, ගුණ; වණ්ණිකුං, වණිනාකරන්නට හෝ; චිත්තිකුං වාපි,
වණිනා තබා සිතන්නේ; අවිතායකො, බුදුහුටු; කො සමන්තො,
කවරෙක් සමභීද.

562 පහඩගුරෙන, බිඳෙන සුදු වූ; කායෙන, මේ කුණුයරිරයෙන්;
සුකරං, සුවසේ කටහැකි; උත්තමං, උතුම් වූ; පුඤ්ඤං, අත්පා මෙහෙ
ආදි වූ පින්; අනුමමනෙනා, විශරා නුහුණු; සවෙනතො, සිත්ඇති;
විඤ්ඤා, දන්නෙක්; කථං, කෙසේනම්; න කරෙය්‍ය, නොකරන්
නේද.

(වෙය්‍යාවච්චානිසංස නාථා තිට්ඨිතා.)

563 පසංසා, පුණ්‍යකම් ප්‍රසංසායෙහි; අහිරතො නරො, ඇළුනු
පුරුෂෙනමේ; පමොදබහුලො හොති, උපහුපත් තැන සතුටු
මොහෝවෙයි; සද්ද, හැමවේලෙහිම; සබ්බි, සාමුත් විසින්; පසං
සිඤ්ඤා, ප්‍රසංසාහී වෙයි; පසන්නමුද්ධිවණ්ණිකං ච, (හැමවේලෙහිම)
පහන් මුහුණු පැහද ඇතිවේ.

565 තතො සො ජිණ්ණගෙහස්ස උපථිභකකරො විය
ලහතෙ විපුලං පුඤ්ඤං පුඤ්ඤකම්මප්පසංසකො

566 පුඤ්ඤං අසද්දහන්තස්ස අඤ්ඤාතොච සුඛඤ්ඤානො
අභිභූතස්ස ලොකස්ස අනන්තාභිසංසිතො

567 ආලසෙසනාභිභූතස්ස අවිඤ්ඤාජනසෙවිනො
පුඤ්ඤකම්මාදරකරො සත්ථිකිච්චං ච සො කතෙ

568 සෙ වානුමොදනෙ වුත්තා ගුණා සෙවාපි දෙසනෙ
තෙව යොජ්ජා සථායොගමසෙසා සම්පහංසනෙ

569 තථාගතං චිතරණං චතුමාරරණඤ්ජයං
සරණං කො න ගවෙජ්ජයා කරුණාභාවිතාසයං

564 පුඤ්ඤකම්මං කරොන්තානං, පිත්තම් කරත්තත්ථ; තස්ස,
ඒ පුණ්ණකම්මයාගේ; ගුණ, ගුණ; විභාවයං, පහළිමරත්තේ; ගාසං
සජ්ජනසිත්තාන, ඒ පිත්තකරත්තානුච සතුටු උපදවා; යතො, යම්
ගෙයකින්; ආදරං, ඔහු සිත ඒ පිතට ආදර; වසේති, වඩාද.

565 තතො, එහෙයින්; සො, හෙතෙමේ; ජිණ්ණගෙහස්ස, මහථි
ගේකට; උපථිභකකරො විය, මුට්ඨදෙන්තකු මෙන්; පුඤ්ඤකම්මප්ප
සංසකො, පිත්තමට ප්‍රසංසාකරත්තේ; විපුලං පුඤ්ඤං, බොහෝ
පින්; ලහතෙ, ලබා.

566, 567 පුඤ්ඤං අසද්දහන්තස්ස, පිත්තොහදහන; අඤ්ඤාතො
ඵච සුඛඤ්ඤානො, අතිකෙකින්ම සුචපසස්සා; අනන්තා, තොවැඩවු
ආලමභණයෙහි නිවැඩය යන මෙයින්; අභිසංසිතො, ඇළවුටු;
ආලසෙසනා භිභූතස්ස, මැලිකමින් මඩතාලද; අවිඤ්ඤාජනසෙවි
නො, අඥනවු නිළිකාදි ජනයන් සෙවිනා පුලුවු; අභිභූතස්ස,
නුවණැස් තැනිගෙයින් කණවු; ලොකස්ස, ලොවට, පුඤ්ඤකම්මා
දරකරො, පිත්තීරීමෙහි ආදරකරවන; සො, ඒ පිත්තීරීමෙහි ප්‍රසංසා
කරත්තේ; සත්ථිකිච්චං කරෙ ඵච, ගාසාකාන්ත කරත්තේමැයි.

568 අනුමොදනෙ, පිත්තම් අනුමෝදන්වීමෙහි; සෙව ගුණා
වුත්තා, යම් අනුසස් කෙණෙක් කියනලදහුද (දෙසනලදහුද);
දෙසනෙ, බණකීමෙහි; සෙවාපි, යම් ගුණකෙණෙක් කියනලදහුද;
අසෙසා, නිශෙසවු; තෙව, ඒ ගුණයෝද, සම්පහංසනෙ, සම්ප්‍රහණ
ණයෙහි (මෙරමා කරණ පිත්තමට ප්‍රසංසාකිරීමෙහි අනුසස් කියන
ලද තැන); සථායොගං, යෙදෙන පරිද්දෙන්; යොජ්ජා, ගෙදියගුත්
තෝයි.

(සම්පහංසනාතිසංස ගාථා නිට්ඨිතා)

- 570 ස්වාක්කානං තෙන සඛම්මං සංසාරභයභඤ්ජකං
කරුණාගුණජන්තස්ස සරණං කො න ගච්ඡති
- 571 පරිපිනාමතරසං සඛම්මොසධභාජනං
සඬ්ඝං පුඤ්ඤකරං කොභි සරණං නාගමිස්සති
- 572 එකාදසග්ගිසත්තාපරිතිතං රතනත්තං
කරුණාගුණයොගෙන අනොතත්තාභිසිතලං
- 573 සරණන්ති ගතනුක්කං න සකෙකාභි පතාපිතුං
යථා තිණ්ණකා නිමුග්ගා අනොතත්තමාසරෙ

569 විතරණං, විගතවු රාගාදි කෙලෙස්ඇති; චතුමාර, (අභි සංසකාරමාර කෙලශමාර දෙවපුත්තමාර මානසමාර යන) සතර මාරුන්ගේ; රණජය, සටන් දිනු; කරුණාභාවිත ආරාමය, කුළුණින් පුරුදුකරණලද සිත්ඇති; තථාගතං, තථාගතයා; සරණං, සරණයයි; කො, කවරෙක්; න ගච්ඡන්, නොයන්නේද (නොදක්නේද නොසෙවුනේද).

570 තෙන, ඒ බුදුරජාණ විසින්; ස්වාක්කානං, (ආදි මධ්‍ය පඤ්චසාන කල්‍යාණ කොට) මොනවට වදාරණලද; සංසාරභයභඤ්ජකං, සංසාර භය නසන්නාවූ; තස්ස, ඒ බුදුරජාණගේ; කරුණාගුණජං, කුළුණු ගුණෙන් උපන්; සඛම්මං, පඤ්ඤාපතික සම්මාන හා එහි අනුචිතිතා ප්‍රතිපත්ති සම්මාන; කො, කවරෙක්; සරණං, සරණකොට; න ගච්ඡති, නොයේද (නොගණේද නොදනිද නොසිටීද).

571 පරිපිනං, ගැමපරිද්දෙන්ම බොනලද; අමතරසං, ත්‍රිවිධ සම්මානාන රසඇති; සඛම්මොසධභාජනං, ත්‍රිවිධ සම්මාන නැති ඔහුසධසට පාත්‍රවූ; පුඤ්ඤකරං, පුණ්ණකරවූ; (තස්ස, ඒ බුදුරජාණගේ;) සඬ්ඝං, සඬ්ඝරත්නාං; කොභි, කවරෙක්නම්; සරණං, සරණ කොට; නගමිස්සති, නොයේද නොසිටීද.

572 එකාදසග්ගි, (රාග වෙෂ මොහ ජරා ව්‍යාධි මරණ යොක පරි දෙව දුක්ඛ දොෂමිත්‍ය උපායාස යන මේ) එකොළොස් ගින්නෙන් වන; සත්තාපරිතිතං, සත්තාපරිතිතවූ (නැවිලිනැති); කරුණාගුණ යොගෙන, කරුණාගුණයාගේ යොගයෙන් (එක්වීමෙන්); අනොතත්ත, අනවතනවිලව වඩා නොහොත් කිසිකලෙක්හිදි භාවය කව නොපැමිණම; අභිසිතලං, ඉතා සිහිපිළි; රතනත්තයං, රතනත්තය;—

573 සරණංඉති, සරණයයි කියා සරණකොට; ගතං, ගත්තහු (සරණගියහු); අනොතත්තං භාසරෙ, අනවතන මතවිල; නිමුග්ගා; ගැලුන, තිණ්ණකා යථා, තාණොලකාවක් මෙන් (තණයෙන් කළ පුලු කොලක් මෙන්); දුක්ඛං, දුක්; පතාපිතුං, තවත්; තසකෙකාභි, නොහැක්ක.

- 574 හීතා හි සරණං යනති නදිපඤ්ඤාකානතො
කා හි තෙසං සරණතා මරණං යෙසු විජජති
- 575 යොව බුඩ්ධඤ්ඤා ධම්මඤ්ඤා සඛ්ඤ්ඤා සරණං ගතො
මරණස්සාපි නාසජ්ජ කරණනතමහි විජජති
- 576 අහො අඤ්ඤාණරාජස්ස ආණා බලවතී භුසං
සදෙසො සරණං යාති යාය අනිකතො ජනො
- 577 දෙසවසෙ කරුණාබලනිණේ *
යො සරණනති නරො උපතවෙජ්
සො කරුණමරණගහකිණේණ
සංසරතෙව භවොදධිමජ්ඣෙකා
- 578 යො අතුලො අසලො දිපදගො
කාලබලපරිමදදනසුරො
තං සරණනති ගතස්ස හි ලොකෙ
සබ්බරණේසු භගනනති අභි

574. හීතාහි, භගපත්වු සත්හු; නදි, ගහගොය; පඤ්ඤා, පච්ඡිකය; කානතො, වලයන මේ වසනුත්; සරණං යනති, සරණකොට යෙහි; තෙසු, යම් මෙකී වසනු කෙණකුත් කෙරෙහි; මරණං විජජති, මරණ ඇද්ද (චිතාස ඇද්ද); තෙසං, ඔවුන්ගේ; සරණතා, අත්තට සරණ බවෙන්; කාහි, කවරෙක් නම් ඇද්ද.

575 යො ව, යමෙක් වනාහි; බුඩ්ධඤ්ඤා, බුදුත්වය; ධම්මඤ්ඤා, දහම්මය; සඛ්ඤ්ඤා, සඛ්ඤායාද; සරණං ගතො, සරණකොට ගියේ; තමහි, ඔහු කෙරෙහි; ආසජ්ජ කරණං, අසාද්‍යකරණයට (යායුතු ගැටියුතු පෙළියුතු පිටාකිරීම); මරණස්සාපි, මරණ මරහටද; න විජජති, නැති. (ආසාදියති ස්වියතීති ආසජ්ජො.)

576 යාය, යම් බලවත් ආඥායෙකින්; අනිකතො, අකිකාර කරණලද; ජනො, ජනතෙමේ; සදෙසො, දෙස ඇත්තවුන්ම; භුසං, නැවත නැවත; සරණං යාති, සරණකොටයේද (එබැවින්); අහො, විශ්මයහ; අඤ්ඤාණරාජස්ස, මොහරාජයාගේ; ආණා, ආඥා තොමෝ; බලවතී, බලවතු.

577 යො නරො, යම් නරයෙක්; දෙසවසෙ, වෙෂවසගවු; කරුණාබලනිණේ, කරුණාගතිනැත්තවුන්; සරණං ඉති, සරණ යයි කියා; උපතවෙජ්, ඵලබ්ධිද; සො, හෙතෙමේ; මරණ, මරණ නමැති; ගහකිණේණ, වණබිතසයන් විසින් ගැවසිගත්තාවු; භවොදධිමජ්ඣෙකා, භවනමැති සාගර මධ්‍යයෙහි; කරුණං, බැගෑව; සංසරති එව, ඇවිදිනේමැයි.

* මේ තුන දෙබක නමි.

579 තෙන තථාගතපඤ්චරාජං
 යෙ සරණන්ති ගතා කරදෙවා
 තෙ මරණාදි භයෙන විනිශ්චං
 නිස්සරණං චිරණං උපයන්ති

580 යසම් ඛලු මහානාම සමයෙ අරියසාවකො
 තථාගතං නුස්සරති සම්මමං සබ්බමෙව වා

581 තෙවස්ස තසම් සමයෙ රාගාදිපරිසුට්ඨිනං
 විතතං ගොතීති සුතෙනසු අනුස්සති විසෙසිතා

592 යං යං දුතාදි කුසලං අනුස්සරති භාවනො
 තස්ස තස්සානුරූපං හි යසඤ්චානුස්සතිඵලං

573 යො, යම්; දිපදගො, විපදග්‍රයෙක් (බුදුරජෙක්); අනුලො, භූණයෙන් පමණතොකොටහැකිද; අසමො, මුළුලෙව්වි තමා හා සමයක්නු නැත්තේද; කාලබල, මාරබලයාගේ; පරිවදදන, වැඩි මෙහි; සුරො, සමනීද; නං, ඒ බුදුරජනු; සරණං ඉති, සරණයයි කියා; ගතස්ස හි, ගියා හට වනාහි (දත්තනුව වනාහි); ලොකෙ, ලෙව්හි; සබ්බරණෙසු, සියලු සුඛයෙහි නොගොත් රණධම්මු කෙලයයන් කෙරෙහි; භයං, භයක්; නතිඅපි, නොමැති.

579 තෙන, එහෙයින්; තථාගතපඤ්චරාජං, බුදුරජ නමැති පච්චරාජයා; යෙ කරදෙවා, යම් කරදෙව්කෙණක්; සරණං ඉති, සරණයයි කියා; ගතා, ගියේද; තෙ, ඔහු; මරණාදිභයෙන, මරණ ආදිවූ භයින්; විනිශ්චං, මුක්තාවූ; චිරණං, රාගාදි රණධම්මයන් නැති; නිස්සරණං, නිවාණයට; උපයන්ති, පැමිණෙත්.

(සරණානිශංස ගාථා නිට්ඨිතා)

590 මහානාම, මහානාමය; අරියසාවකො, ආර්යීශ්‍රාවකතෙමේ; යසම් ඛලු සමයෙ, යම් කලෙක්හි; තථාගතං, බුදුන් ගෝ; සම්මමං, සදහම් ගෝ; සබ්බමෙව, සබ්බයා ගෝ; අනුස්සරති, සිහිකෙරේද.

591 තසම් සමයෙ, ඒ වේලෙහි; අස්ස, ඒ තුනුරුවත් ගුණ සිහි කරන්නාහුගේ; විතතං, සිත; රාගාදි, රාග වෙළ මොහ යනාදි කෙලෙසුන් විසින්; පරිසුට්ඨිනං, වලඳනාලද්දේ; තෙව ගොතීති, නොමවෙයි කියා; සුතෙනසු, සුත්‍රාන්තයෙහිලා; අනුස්සති, අනුස්මාති නොවේ; විසෙසිතා, වෙසෙසනලද (සතුටිකොට වදාරණලද).

592 යං යං දුතාදිකුසලං, යම් යම් දුතාදිකුසලයක්; භාවනො, සිහින්; අනුස්සරති, සිහිකරන්නේද; තස්ස තස්ස අනුරූපං, ඒ ඒ

- 588 බුඬසෙසකගුණං වාපි සතොන්තසාරතොති යා
පිති සා තිහවිසාරියලබ්සාපි නවිජ්ජති
- 594 තං අනුසාරතො රාග දොස මොහ මහග්ගයො
බණ්ණන පරිනිබ්බන්ති මහොසොතෙව අග්ගිතො
- 585 සුචිරපරසත්තනෙව අවිච්ඡින්නා අනුසාති
යසා තං සරතො පුඤ්ඤං කොති අඤ්ඤා මිනිසාති
- 586 න මනුසාමනුසෙසති නාගරොගානලෙහි වා
ථසකමපි භයං හොති රතනානුසාතිකම්මණ
- 587 තසමානුසාරණීයෙසු බුඩ්ධදිසු සගාරවො
අනුසාරෙය් සත්තං සංසාරපසලෙඤ්ඤා

දනාදි කුශලයත්ව අනුරූපවූ; යසඤ්ච, යසද; අනුසාතිඵලංහි,
අනුසාතියත්ම ඵලය,

583 බුඬසා, බුදුන්ගේ; ඵකගුණංවාපි, ඵකගුණයකුදු; අනුසා
රතො සතො, සිහිකරණ සන්පුරුෂය භව; යා පිති, යම් ප්‍රීතියක්
වේද; සා, ඒ ප්‍රීතියෙන්; තිහව, තුන්ලොව; ඉසාරිය, ඵෙඤ්ඤා
යත්; ලබ්සාපි, ලැබීමෙනුදු; නවිජ්ජති, නැත්මැයි.

584 තං, ඒ බුදුරජනු; අනුසාරතො, සිහිකරන්නාහු පිළිබඳ;
රාග දොස මොහ මහග්ගයො, රාග වෙළ මොහ නමැති වහනිහු;
මහොසන, මහ වතුරකින්; අග්ගිතො ඉව, වග්ගින් සෙසින්;
බණ්ණන, ඝණයෙහිම; පරිනිබ්බන්ති, නිව්සෙත්.

593 යසා, යම් මුතිරජක්තූගේ; අනුසාති, අනුසාතියතොමෝ;
පරසත්තනෙව, පරසත්තාභීයෙහි; සුචිරං, ඉතා බොහෝකලක්;
අවිච්ඡින්නා, අඛණ්ඩව පැවතීද; තං, ඔහු; සරතො, සිහිකරන්නා
හුව වත; පුඤ්ඤං, පින්; අඤ්ඤා, ඒ මුතිරජනු කෙරෙන් පිටත්;
කොති, කවරෙක්නම්; මිනිසාති, පමණකෙරේද

596 රතනානුසාතිකම්මණ, තුනුවත් සිහිකරණ කෙණෙහි;
මනුසාමනුසෙසති, මිනිසුන් නොමිනිසුන් කෙරෙන් හෝ; නාග
රොගානලෙහි වා, නාගයන් කෙරෙන් රොගයෙන් ගින්නෙන්
හෝ; ථසකමපි භයං න හොති, මදද භයක් නොවේ.

587 තසමා, එහෙයින්; සංසාරපසලෙඤ්ඤා, සසරයක් සන්සිදු
වනු කැමැත්තෙන්; අනුසාරණීයෙසු, සිහිකටයුතු වූ; බුඩ්ධදිසු, බුඩ්ධ
රතනත්‍රයෙහි; සගාරවො, ගෞරව ඇත්තේ; සත්තං, භාවවේලෙහි;
අනුසාරෙය්, ඒ බුඩ්ධදීන් සිහිකරන්නේයි.

(අනුසාරණානිසංස ගාථා නිවසිතා)

588 සබ්බං පුඤ්ඤං සමොධාය ඵලනාසං විසෙසං.
නායකො නිධිකණ්ණමති * විසෙසෙනාභිවණ්ණයි

589 අසාධාරණමඤ්ඤසං අවොරාගරණො නිධි
පච්චකඛොධිජිනභූමිං සබ්බමෙනෙත ලබ්භති

590 සබ්බඤ්ඤාඤ්ඤාසතරංසිපජේතොනොපභාසිතා
කරුණාපුණ්ණව්‍යෙදන කතසීතපරිගහතා

591 දසබ්බාමලබ්බොදරුග්ගනවිභාසිතා
කුසලොසධිතාරාති සංකිණ්ණා සබ්බතොදිසං

592 සුඛාසාධාරණඤ්ඤාසුචණ්ණමණිසානුභි
බ්බිධම්මොරුසෙලෙති අවරුධා සමනතතො

588 නායකො, බුදුරජතෙම; නිධිකණ්ණමති, නිධිකණ්ණ සුත්‍ර
යෙතිලා; සබ්බංපුඤ්ඤං, සියලු පින්; සමොධාය, එක්කොට; නාසං
ඵලං, ඒ පුණ්ණයාගේ ඵලවිපාක; විසෙසං, වෙසෙසක්කේ; විසෙ
සෙන, විශේෂයෙන්ම (සෙසුතැනට වඩා); අභිවණ්ණයි, වණිතා
කෙළේ.

589 (මේ පින්නම්) අඤ්ඤාසං, අනුත්; අසාධාරණං, අසාධාර
ණය එහෙයින්ම; අවොරාගරණො, සොරුන් විසින් නොගෙණ
යාහැකිවූ; නිධි, නිධියෙක; පච්චකඛොධි, ප්‍රත්‍යෙක ඛොධියද;
ජිනභූමිං, බුද්ධ භූමියද යන; සබ්බං, සියල්ල; එතෙන ලබ්භති, මේ
පිනින් ලැබේ.

590 සබ්බඤ්ඤාඤ්ඤා, සම්ඤ්ඤාඤ්ඤා නමැති; සතරංසි, නොයෙක්
සියයක් ඇති සුසංයාගේ; පජේතොනො, ආලෝකයෙන්; අවහා
සිතා, බබුලුවනලද; කරුණාපුණ්ණව්‍යෙදන, කරුණා නමැති පුත්
සදහු විසින්; කත, කරණලද; සීතපරිගහතා, සීතපරිග්‍රහ ඇති
(සිහිල් ගැන්වීම් ඇති) (මෙහි සතරංසි යනු උපලක්ෂණ වශයෙන්
කියෙයි.)

591 දස, දසසංඛ්‍යායෙන් බහුතවු (දශසෙකැයි කියනලද); බ්බි,
බුදුන් පිළිබඳ; අමල, නිමිලවූ; බලඋදරග්ගහ, බල නමැති (බුද්ධ
විශාසයට ආදි) මහා ග්‍රහයන් විසින්; විභාසිතා, හොබවනලද;
කුසල, සෙසු අනවද්‍ය ධර්ම නමැති; ඔසධිතාරාති, ඔසධි තාරකාව
හා දවහන් තරුව හා සෙසු තාරකාවන් විසින්; සබ්බතොදිසං,
ගැට්ටියාගෙහි; සංකිණ්ණා, ගැටපිහන්.

592 සුඛ, පිරිසිදුවූ; අසාධාරණඤ්ඤා, අසාධාරණවූ ඤ්ඤානමැති;
සුචණ්ණමණිසානුභි, රන්වුවා මැණික්වුවාගල්කුළු ඇති; බ්බිධම්ම,
අභ්‍යාදය බුද්ධධර්ම නමැති; උරු, මහත්; සෙලෙති, නොයෙක් පව්‍ය
යන් විසින්; සමනතතො, ගාත්පසින්; අවරුධා, වලකනලද.

* "නිධිකණ්ණ"යිද පෙනේ.

- 593 වෙසාරජ්ජමිහිඤ්ඤති පරිසාවනරාජ්සු,
සුඛවිසුසන්චාරීති අවචනනමුපසොභිතා.
- 594 ලොකධම්මානිලාකමප ධිතිමෙරු ධජ්ජාමා,
සතිපට්ඨානරට්ඨසිඨා පටානානිලවිජ්ජා,
- 595 සඛමමදෙසනාවසුසධාරාති පරිසිඤ්චිතා,
බොජ්ඣකධගකුසුමාතිණ්ණා මහාසූජස මහාපටා.
- 596 ගුණණ්ණවපරිකඛිතතා සීලාමලනලා සුභා,
බුඬිභුමි හි යා ලොකෙ ලබා වීරවරෙති සා.
- 597 විසිට්ඨා සඤ්භුමිනං යදි පුඤ්ඤාන ලබ්භති,
අලබ්භතීයමිපුඤ්ඤාන ලොකෙ අඤ්ඤං හි කිං සියා.
- 598 සඤ්ඤානං පුඤ්ඤානං නිසෙසං මනුස්සතො සමජ්ඣති,
තං පඤ්ඤානදිවිජ්ජ ජලවංශදිවඤ්ඤාලං.

593 පරිසාවනරාජ්සු, සතරපිරිස නමැති වනරාජ්සෙහි; සුඛවිසුසන්චාරීති, සුවසේ නිසක්ව ඇවිදිනා; වෙසාරජ්ජ, වතුමේසාර දෘතමැති; මිහිඤ්ඤති, මාගෙඤ්ඤත් විසින්(සිංහයන් විසින්); අවචනනං, අත්තනනසෙන්ම; උපසොභිතා, හොබවනලද:—

594 ලොකධම්මානිල, අභිලොකධම්මිනමැති පවතින්; අකමප, අකමප්පමු (තොතාලවිසභාකිමු); ධිතිමෙරු, දෙධසංකංඛ්‍යාත මේරු පමිතනමැති; ධජ්ජාමා, නැගුබිජ්ඣා; සතිපට්ඨානරට්ඨසිඨා, සතරමහසිවවත් නමැති රචිත්ථාසිඨා (සුකතමු); පටානානිලවිජ්ජා, සතරවිජ්ජනමැති පවතින්විදුනාලද:—

595 සඛමමදෙසනාවසුසධාරාති, සඛමමදෙසනා නමැති වාමනධාරා සෙන්; පරිසිඤ්චිතා, තෙමනලද; බොජ්ඣකධගකුසුමාතිණ්ණා, බොධ්‍යධගතාමති විසිතුරු ලෙින් ගැවසීනත්; මහාසූජසමහාපටා, අරි අරිති මහනමැති (කටුපහනනැති ඉදි) මහවත්ඇති.

596, 597 ගුණ, ගුණනමැති; අණ්ණව, සාගරයෙන්; පරිකඛිතතා, පිරිකෙවකරණලද; සීල, සීලනමැති; මලනලා, නම්ලමු තලඇත් (පොලොවිටුඇත්); ලොකෙ, ලෙවිති. වීරවරෙති, වීරවරු වූ වූන්විසින්; ලබා, ලබනලද; සුභා, සුභමු(හොබනාමු); යා හි බුඬිභුමි, යම් බුඬිභුමියක් ඇද්ද; සඤ්භුමිනං, සියලුභුමින්ව; විසිට්ඨා, විසිටුමු; සා, ඒ බුඬිභුමිනොමෝ; යදි, ඉදිත්; පුඤ්ඤාන ලබ්භති, පුඤ්ඤයෙන් ලැබෙනම; ලොකෙ, ලෙවිති; පුඤ්ඤාන, පිතිත්; අලබ්භතීයං, නොලැබෙන; අඤ්ඤං, අතිත්; කිං හි සියා, කුමක්වත්නේද.

598 සඤ්ඤානං, සියලුමින් වතුන්; නිසෙසං, නිග්ගෙහ

- 599 තසා ඉමං ඛණවරං ලඛා සඤ්චාසාධකං,
ආදිත්තවෙලසීතං සොතං සමනුසුඤ්ජං.
600 පමාදං දුරතො කන්තා අපමාදෙව සෙවියො,
කල්‍යාණමිත්තො නිස්සංස භාවනීයගුණාකරො.
601 පමාදෙ සඤ්චෙසානං හෙතුහි පරික්ඛන්තිතො,
අපමාදෙ තථා සඤ්ගුණානං හෙතු සමමතො,
602 පක්ඛන්ති අනන්තෙසු පමාදෙ පරික්ඛප්පිතො,
සුභං සුඛඤ්ඤා නිව්චඤ්ඤා අත්තාති විපරියෙසතො
603 තතො අසුචි බිභව්ණං දුග්ගතිං කිම්සංකුලං,
දෙහං පරමජේගුවණං භජනීයන්ති පස්සති.

ව; මනුස්සත්තො සම්ප්පාදි, මනුෂ්‍යාත්මයෙතිලා සිඬවෙයි; තං, ඒ මනුෂ්‍යාත්මයෙනෙමේ; පඤ්චාසාධකං, පඤ්චාසාධකයෙන් බස්නා නදි කදුරුසේද; විජ්ජ, විදුලියසේද; ජලවංශදි, ජලවංශයාසේද (දියෙහි පැතෙන සිසිපිළිබිඹු ආදියේද); චඤ්ඤා, සසලස.

599 තසා, එහෙයින්; සඤ්චාසාධකං, සමානාසාධකය; ඉමං ඛණවරං, මේ ඛණවරය (උතුම් අවකාශය); ලඛා, ලදින්; ආදිත්තවෙල සීතං ඉමං, ගිහිගත්තන්පිලි හා ගිස්ඇත්තවුන්මෙන්; සොතං, සලච්චිදගීතායෙහි යෙදීම; සමනුසුඤ්ජං, කරවි.

600 භාවනීය, භාවනීයවූ (සිහින් සමනාචාරාකටයුතු); ගුණාකරො, ගුණයට ආකරවූ; කල්‍යාණමිත්තො නිස්සංස, කල්‍යාණමිත්තයන්තිසා (ආශ්‍රය කොටගෙණ); පමාදං දුරතො කන්තා, ප්‍රමාදදුරුකොට; අපමාදෙව, අප්‍රමාදයම; සෙවියො, සෙවියයුතු.

601 පමාදෙ, ප්‍රමාදය; සඤ්චෙසානං හෙතුහි, සියලුදෙයන්ට හෙතුයයි කියා; පරික්ඛන්තිතො, වදාරණලද; අපමාදෙ තථා, අප්‍රමාදය වනාහි; සඤ්ගුණානං, සියලුගුණයන්ට; හෙතුසමමතො, හෙතුයයි සමමතයි. (තථා යනු එකම වාචිනි)

602 පරික්ඛප්පිතො, පරික්ඛප්පිතවූ (ඇතිකරණලද); පමාදෙ, ප්‍රමාදය (සාතිවිප්‍රවාසය); සුභං සුඛඤ්ඤා නිව්චඤ්ඤා අත්තාති, අසුභයෙහි සුභය දුක්ඛයෙහි සුඛය අතින්තයෙහි නිත්‍යය අනාත්මයෙහි ආත්මයයි; විපරියෙසතො, විපරිතයෙහි (පෙරලාගැන්මෙන්); අනන්තෙසු පක්ඛන්ති, අනන්තයෙහි දිවේ. (බැසගණි)

603 තතො, එහෙයින්; අසුචි, නොසකස්වූ; බිභව්ණං, පිළිකුල්වූ; දුග්ගතිං, දුර්ගතවූ; කිම්සංකුලං, පණුවන්වීස් ගැටසීයන්; පරමජේගුවණං, ඉතා නඟුනිසවූ; දෙහං, ශරීරය; භජනීයං ඉති පස්සති, සෙවියයුතුයයි දකී.

- 604 හත්ථාහාරිකඅග්නිව හත්ථාමපරිවතනතො,
ඉරියාපථවනෙකත හරණිං සුදුකම්නො.
605 පහබ්බරං පරායතං පච්චයායතනමප්පකං,
පතිකාරනතරඤ්ඤා මුඤ්ඤානෙ සුබසංඝො.
606 විතතස්සානතතරං විතතං පචතතතං නිරතතරං,
උපපජ්ඣා නිරුජ්ඣානතමපි දීපසිඛා විය
607 ලහුප්පචතනිතො හත් අදිස්වාත අනිච්චං,
නිච්චනති පභිගංග්ගාති පමනතො විතතතතනිං.
608 දුක්ඛලෙ පච්චයායනො නිස්සාරෙ බකිපඤ්චනො,
ඤ්ජිතවිඤ්ජාණ සමවාසෙන සාධිතං,
සුරියකතනිකාදිච්චසමුත්තමිව පාචකං.

604 හත්ථාමපරිවතනතො, හත්ථාමපරිවර්තයෙන් (අනිත් අතට ලා පෙරලීමෙන් තොරහාත් අත කෙණෙහි කෙණෙහි පිරිවැරලීමෙන්); හත්ථාහාරිකඅග්නි ඉව, අනිත්ගෙණ සත ගින්නක්සෙසින්; ඉරියාපථවනෙකත, නිසද්ධාදිවු රෑහිපථවක්කුසකරණයොවනෙන්; සුදුකම්නො, ඉතාදුකින්; හරණිං; පැවැත්විය යුතුයි:—

605 පහබ්බරං, බිඳෙන සුලුයි; පරායතං, පරාපිළිබඳවපවත් යා; පච්චයායතං, හෙතුප්පත්තය අසිඟ්වු එමගර්ථය; අප්පකං, අලප්පානු වූ; පතිකාරනතරඤ්ඤා, ප්‍රතිකාරානතරයක් දක; සුබසංඝො, සුබය සත සඤ්ජයෙන්; මුඤ්ඤානෙ, මුලාමේ.

606 උපපජ්ඣා, ඉපද; නිරුජ්ඣානං අපි, නිරුච්චනාදවූ; විතතස්ස අනතතරං, විතතයක්ගව ඉක්බිතිව; නිරතතරං, අතුරු නැති; දීපසිඛා විය; ප්‍රදීපබොවක්මෙන්; පචතතතං, පවත් යා; විතතං, සිතද:—

607 ලහුප්පචතනිතො, ලහු වූ ප්‍රමානනි ඇති වෙසින්; හත්, ඒ සිත් නි; අනිච්චං, අනිත්තබව; අදිස්වාත, නොදුක; පමනො, ප්‍රමාන වූයේ; විතතතතනිං, විතතප්‍රබකිය; නිච්චං ඉති, නිත්තයයි; පභිගංග්ගාති, පිළිගනී.

608 දුක්ඛලෙ, දුච්චලයි; පච්චයායනො, ප්‍රත්‍යය පිළිබඳ පැවතුම් ඇති; නිස්සාරෙ, නිස්සාරවූ; බකිපඤ්චනො, පස්කඳෙහි; ඤ්ජිත, ගර්ථය; ඉඤ්ජිත, චක්ෂුරාදිඉඤ්ජිය; චක්ෂුර්විඤ්ජනාදිවු විඤ්ජන යන මොවුන්ගේ; සමවාසෙන, සමවාසෙන් (එක්වීමෙන්); සාධිතං, සාදනලද; සුරියකතන, නිරුක්තමිණි හා; ඉකුත, දරහා; ආදිච්ච, නිරුක්ත මොවුන්ගේ එක්වීමෙන්; සමුත්තං පාචකං ඉව, සමුත්තවූ ගින්නක් බදුයි:—

609 කිරියං අවිජානනොනා අත්තා අභිති මඤ්ඤති,
මඤ්ඤනොනා මාරපාසෙන ආසාසඤ්ඤන ඛජ්ඣති.

610 බඬො තෙන යථාකාමකරණියොව හොති සො,
අජේඛාගතොව බලියං මචේජා ආමිසනණ්ණසා.

611 අප්පමනෙතාතු ධම්මානං සභාවච්ඡන්තාහති,
සභාවච්ඡන්තාහනොනා මඤ්ඤණීයං න පසස්සති.

612 තතො සො නිහවං දිස්වා නිස්සාරං හඬගුරං දුඛං,
නරකෙ චිරවුඤ්චොව තතො නිබ්බිඤ්ඤෙ භුසං.

613 තතො සො සත්තසංඛාරෙ විරජ්ජති ත රජ්ජති,
විරතොනා න විරසෙසංව විමුච්චති සමාතිතො.

609 කිරියං, ආලෝකන චිලෝකන නැගුම්ඝානදුටු ක්‍රියා; අවිජානනොනා, නොදන්නේ; අත්තා, ආනමයෙක්; අභිති මඤ්ඤති, ඇතැයි සිතයි; මඤ්ඤනොනා, එසේ සිතන්නේ; ආසාසඤ්ඤන, ආසාසයන සංඥ ඇති තාණ්ණානුමති; මාරපාසෙන, මාරපාසයෙන් (මර හුලේ මලින්); ඛජ්ඣති, බැඳෙයි (බඳනාලැබෙයි).

610 බඬො, එයින්බඳනාලද; සො, හේතෙම; ආමිසනණ්ණසා, ආමිසතාණ්ණයෙන්; බලියං, බිලිය; අජේඛාගතො මචේජාඉව, ගිලුම් සතු මෙන්; තෙන, ඒ මරහු විසින්; යථාකාමකරණියො එව හොති, යථාකාමකරණිය නම්වේ. (යම්යම් කම්කටුලක් හේකරන්නා කැමතිද හේ කම්කටුලව තැන් ප්‍රත්‍යයවේ.)

611 අප්පමනෙතාතු, අප්‍රමාදයාවනානි; ධම්මානං, සියලුප්‍රත්‍යක්‍රම පනන ධර්මයන්ගේ; සභාවං, සම්මුක්ත සාමාන්‍යලක්ෂණය යන සම්භාව; අනුගාහති, අනුව විමර්ශ දනී; සභාවච්ඡන්තාහනොනා, ඒ සභාවය විදර්ශනා ඥානයෙන් දන්නේ; මඤ්ඤනීයං, තාණ්ණාගෙයින් හෝ දුෂ්ටිතෙයින් හෝ මානසෙයින් හෝ මානසිකයක් (සිතියයුත් යක්); නපසස්සති, නොමදනී.

612 තතො, ඉක්බිති; සො, හේතෙම; නිස්සාරං, නිස්සාරවූ; හඬගුරං, බිඳෙනසුලු වූ; දුඛං, දුක්වූ; නිහවං දිස්වා, තුන්ලොව දැක; නරකෙ, නරකයෙහි; චිරවුඤ්චොව, බොහෝකලක් විප්‍රචක්ඛන මෙන්; තතො, තුන්ලොවින් ඒ ගෙතුණාකාරයෙන්; භුසං, අත්‍යන්තයෙන්; නිබ්බිඤ්ඤෙ, නිව්දකෙරෙයි (උකට්ටිවේ).

613 තතො, පසුව; සො, හේතෙම; සත්තසංඛාරෙ, සත්තසංඛාරයෙහි (සත්තයන් හා සංඛාරධර්මයෙහි); විරජ්ජති, විරාගකෙරෙයි; ත රජ්ජති, නොඇලෙයි; විරතොනා, විරක්තවූයේ; සමාතිතො, සමාති තවූයේ; නවිරසෙසං එව, නොබෝකලකින්ම; විමුච්චති, විදර්ශනා

- 614 විමුක්තිසාරං නාඨස්ස සාසනං සාරදස්සිනො,
අප්පමන්තස්ස වසනො සා විමුක්ති නදුලභා.
- 615 තස්මා හි අප්පමාදෙන විහරෙය්‍ය සගාරවො,
පන්නං පරමවීරෙහි පඤ්ඤානො පරමං පදං.
- 616 ඉති සඛමොපායනමිදමතිගමහි : මමලවිපුලන්ථං,
උද්දස්ස ඛුඛසොමං උපරමිතං ගනිතිරුතං.
- 617 මයුතං ධම්මකථාතයානහි අද්දානමපිච සුගමතරං,
භවතුති සුතනිසුතනිමවොක්කමිතා අවිජ්ජිණං.
- 618 ධාතු ට්‍රිං සඛමො ධම්මධරා ච ඉධ තිඨන්තු,
සඤ්ඤා භවතු සමග්ගො සඤ්ඤා ලොකො සුඛි භවතු.

ඥානයෙන් සමුච්ඡේදවිමුක්තින් කෙලයෙන් කෙරෙත් විමුක්තාවේ.

614 නාඨස්ස, ලොකනාඨායාගේ; සාසනං, ශාසනය; විමුක්තිසාරං, විමුක්තිය සාරකොටම ඇත්තේ; සාරදස්සිනො, සාරදර්ශීවු (සාර දක්කා සුදුසු); අප්පමන්තස්ස වසනො, නොපමාව වසන්නාවු; සා විමුක්ති, ඒ විමුක්තිනොමෝ; නදුලභා, දුලභතාවේ.

615 තස්මා, එහෙයින්; පරමවීරෙහි, පරමවීරයන්විසින්; පන්නං, පැමිණෙනලද; පරමං, විශිෂ්ටවූ; පදං, ත්‍රිවිධයක් වන පදය ගෙවත් ත්‍රිවිධ නමැතිප්‍රතිශ්ඨාව; පඤ්ඤානො, පතන්නේ; සගාරවො, ඒ ධම්මෙහි නොරචඇත්තේ; අප්පමාදෙන හි, අප්‍රමාදයෙන්ම; විහරෙය්‍ය, වසන් කෙරෙයි.

අප්පමාදානිසංසංඝාථා ඡ ට්‍රිතා

—8—

616, 617 ධම්මකථාතයානහි අද්දානං, ධම්මකථායෙහි යන නො දන්නා; ගනිතිරුතං, ග්‍රහිතිරුතවූ; මයුතමපිච, මන්දබුද්ධිත්වද; සුගමතරං භවතු ඉති, සුබොධතරවේවාද (ඉතාසුවසේ දතහැකිවේවාදී කියා); අතිගමිතිරං, ඉතාගමිතිරවූ; අමලං, නිමිලවූ; විපුලතනං, බොහෝවූ අභිඥාන; සුතනිසුතනි, පිටකත්‍රය යන සුත්‍රයෙහි අභිසුතනිය; අවොක්කමිතා, නොඉක්ම; අවිජ්ජිණං, විජ්ජිණිනොවූ (බොහෝ නොවූ); ඉදං සඛමොපායනං, මේ සඛමොපාය නමුත් ප්‍රකරණය; ඛුඛසොමං උද්දස්ස, ඛුඛසොමනම් හික්කන්උදෙසා (මනුෂිණික); ඉති, මෙසේ; උපරමිතං, රචනාකරණලදී.

618 ඉධ, මේ සස්තනහි; සඛමො, ත්‍රිවිධසඛමය; ට්‍රිං ධාතු, බොහෝකලක් සිටිවා; ධම්මධරා ච, ඒ සඛමධරවූ පුද්ගලයෝද; තිඨන්තු, බොහෝකලක් සිටිත්වා; සඤ්ඤා, සඤ්ඤානෙමේද; සමග්ගො භවතු, සමගිවේවා; සඤ්ඤා ලොකො, සියලු ලොවැසි තෙමේ; සුඛි භවතු, සුවපත්වේවා.

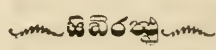
- 619 මම සඬවොපායනරචනුසාහෙන ජනිතපුඤ්ඤක,
හවතු සකලොපි ලොකොතිලොකනිජරණකමච්ඡයො.
- 620 බුදුධුපාදෙන සතිතං ලඛා මානුසසමෙවං,
සාසනෙ පඤ්චනාන නාලං භික්ඛු පමජ්ජතුං.
- 621 කිකිච අණ්ඨං චෛරිච වාලං,
පියංව පුතනං නයනංව එකකං,
තථෙව සීලං අනුරක්ඛමානකා,
සුපෙසලා හොථ සද සභාරවා,

619 මම, මාපිළිබදවූ; සඬවොපායනරචනුසාහෙන, මේ සඬ
වොපායන රචනායෙහිවූ උත්සාහයෙන්; ජනිතපුඤ්ඤක, උපත්
පිනිත්; සකලොපි ලොකො, මුළු ලෝවැසි ජනතෙමේද; තිලොක
නිජරණකමච්ඡයො, තුන්ලොව එතරකිරීමෙහි (පිනීමෙහි) සමඤ්ච
වූයේ; හවතු, දේවා.

620 බුදුධුපාදෙන සතිතං, බුදුබොහුපාදය හා එක්වූ; මානුසසමෙ
වං, මනුෂ්‍යහවය; ලඛා, ලදිත්; සාසනෙ පඤ්චනාන, ශාසනයෙහි
මහණව; භික්ඛු, මහණනෙමේ; පමජ්ජතුං, ප්‍රමාදවත්තට; නාලං,
නුසුදුසයි.

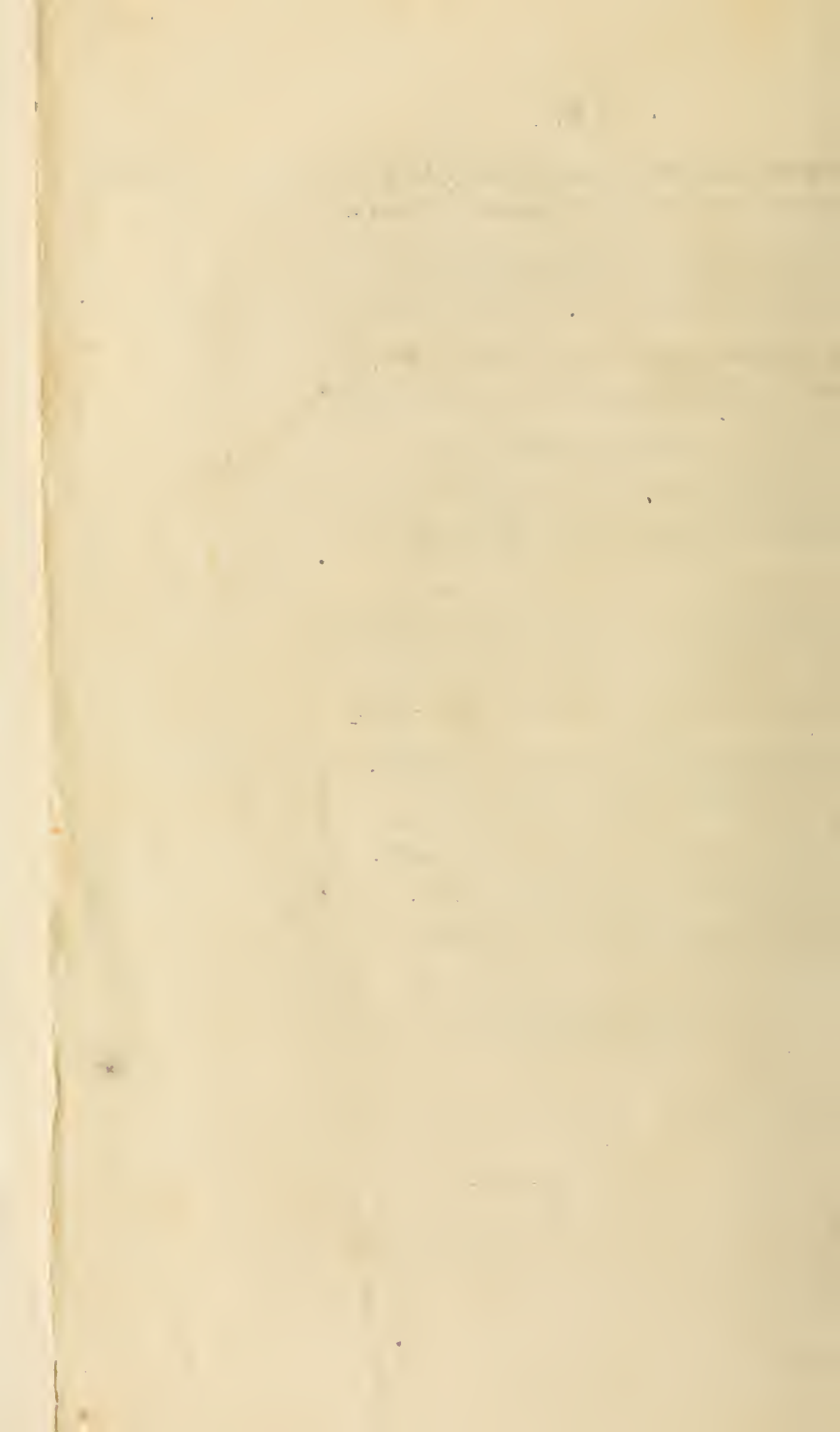
621 (එබැවින්)අණ්ඨං, තමාගේ බිජුවට රක්තා; කිකිඉව, කිරල
කමෙන්ද; වාලං, වාලබිය රක්තා; චෛරිඉව, තෙමරකයේද; වා,
තොහොත්; පියං, පියව; එකකං පුතනං, එකපුතකු රක්තෙක්ද;
වං, තොහොත්; එකකං නයනං, එක් ඇසක් රක්තා එකඇසක්ඇ
ත්තෙක්;(සථා අනුරක්ඛාපී, යම්යේ රක්ෂාකෙරේද;)තථා එව, එසෙ
සිත්ම; සීලං, සිල්; අනුරක්ඛමානකා, රක්ෂාකරන්නාවූ; සභාරවා,
ඡට්‍රකාරවූගෞරවයෙන් ගෞරවඇත්තාහු; සද, සැමකල්හිම; සු
පෙසලා හොථ, සුපෙසලවච්ඡිතාප්‍රියවූහිලි වච් (මෙහි ඡට්‍රිවිධගෞර
ව නම් බුධිගෞරව ධර්මිගෞරව සංකෘතගෞරව ශික්ෂායෙහි ගෞරව
අප්‍රමාදයෙහි ගෞරව ආමිතපටිසභාරධර්ම යන චිත්තවූ පටිසභාර
යෙහි ගෞරවය)

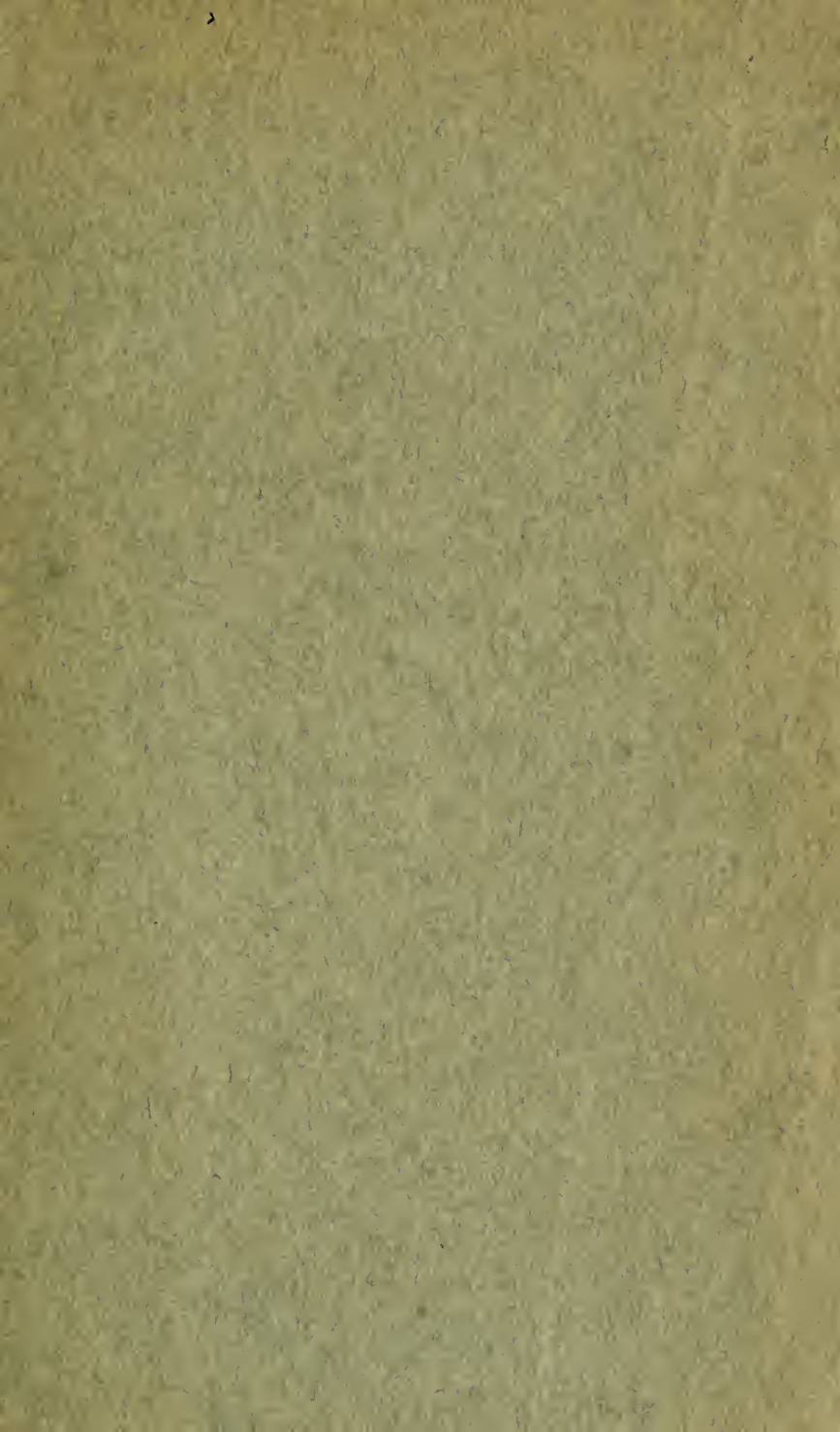
ඉති හදනනආනන්දනේරන කතං සඬවොපායනසං සිද්ධං
ගරණං සමත්තං.

- 1 දිට්ඨම්භතාදිට්ඨම්භතා සබ්බෙ සප්පරිසාදයො,
අනුමොදිනාමිම පුඤ්ඤං පාපුණ්ණත්තු සිවං පදං.
- 2 රාජාරාජාධිරාජතො මච්චාමච්චාදිසාධවො,
අනුමොදිනාමිම පුඤ්ඤං සාධයන්තු සිවං පදං.
- 3 සබ්බෙ සත්තා ච භූතා ච භිතා ච අභිතා ච මෙ,
අනුමොදිනාමිම පුඤ්ඤං බොධයන්තු සිවං පදන්ති.
(පතනිදුනානුමොදනාසි.)
- 4 භවාහවෙ සංසරතො යාවති ඛාණ්ණපන්තියා,
ජාතිස්සරෙන ඤාණෙන තිගෙතුපටිසක්ඛිකො.
- 5 උප්පන්නප්පන්නබ්බුද්ධො පුරෙතො සබ්බපාරමි,
මඛගලො විය සම්බුද්ධො නුතො ලොකෙ අනුත්තරො.
- 6 සංසාරෙ සංසරන්තානං සත්තානං භිතමාවහං,
ධම්මානාවාස තෙ තෙනා තාරිස්සං භවණ්ණවාති.
- 7 ඉති තෙකෙහි නාමෙහි ක්කන්තියා ච මගෙසිනා,
වුට්ඨානගාමිනිසත්තා පරිසුද්ධා විපස්සනා.
- 8 පුබ්බකොතො බාහුසම්මං දෙසභාසා ච ආගමො,
පරිපුච්ඡා අබ්ගමො ගරුසන්නිස්සයො තථා,
මිත්තසම්පතති චෙවාපි පටිසම්බදපච්චයාති.

සිංහලාසනා

PK
4591
A5S3
1911

Ananda, of Abhaya-giri, Kavi-
chakravarti
Saddhammopayanaya

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
